

śrī -śrī -govinda-lī lā mṛ tam

(version 2.0)

Used in this edition were primarily (ed.) Haridas Das (Nabadwip, Haribol Kutir: 463 Caitanyābda) and secondarily (ed.) Haridas Shastri (Vrindavan: Kali Ghat, 1981).

Involved in producing this text were Advaita Das, Madhavananda Das and Jan Brzezinski, who also proofread the final version. (2003-10-31)

śrī -śrī -govinda-lī lā mṛ tam

śrī -śrī -gaura-gadādharaḥ vijayetā m
śrī -śrī -rādhā-govindau jayatā m

(1)

prathamah sargaḥ

śrī -govindamvrajānanda-
sandohānanda-mandiram |
vande vṛ ndāvanānandaḥ
śrī -rādhā-saṅga-nanditam ||1||

yo'jñāna-mattambhuvanādayā
ullāghayann apy akarot pramattam |
sva-prema-sampat-sudhayādbhuteham
śrī -kṛ ṣ ṇa-caitanyam amumprapadye ||2||

śrī -rādhā-prāṇa-bandhoś caraṇa-kamalayoh keśa-śeṣ ādy-agamyā
yā sādhyā prema-sevā vraja-carita-parair gāḍha-laulyaika-labhyā |
sā syāt prāptā yayā tāṁprathayitum adhunā mānasī m asya sevāṁ
bhāvyaṁrāgādhva-pānthair vrajam anucaritamnaityikamntasya naumi ||3 ||

kuṅṅād goṣ ṭ hamnisānte praviśati kurute dohanānnāśanādyāṁ
prātaḥ sāyamca lī lāṁviharati sakhibhiḥ saṅgave cārayan gāḥ |
madhyāhne cātha naktamvilasati vipine rādhayāddhāparāhne
goṣ ṭ hamyāti pradoṣ e ramayati suḥṛ do yah sa kṛ ṣ ṇo'vatā n naḥ ||4 ||

apaṭ ur ati taṭ asthas tuccha-buddhyā m apātraḥ
puru-rasa-kalanecchuḥ kṛ ṣ ṇa-lī lā mṛ tābdheḥ |
niravadhi hi tad-antaḥ krī ḍatāṁvaiṣ ṇavānāṁ
kim u na hi bhavitāhamhāsyā-hetur garī yā n ||6||

śrī -rūpa-san-naṭ a-vikāśita-kṛ ṣ ṇa-lī lā-
lāsyā mṛ tāpluta-dhiyāṁvraja-vaiṣ ṇavānā m |
hāsa-prakāśana-karī pramada-pradā vā n
mandasya me bhavatu bhaṅḍatarasya yadvat ||7||

tad-vā g-visargo janatāgha-viplavo
yasmin pratī ty ādi sad-uktinoditaḥ |

mando'pi govinda-vilāsa-varṇane
mandāṁgiraṁsvāṁvidadhe sadā dṛ tām ||8||

mad-āsyā-maru-saṁcāra-khinnāṁgāṁgokulonmukhī m |
santaḥ puṣ ṇantv imāṁsnigdḥāḥ karṇa-kāsāra-sannidhau ||9||

rā tryante trasta-vṛ nderita-bahu-viravair bodhitau kī ra-śārī -
padyair ḥṛ dyair aḥṛ dyair api sukha-śayanād utthitau tau sakhī bhiḥ |
dṛ ṣ ṭ au ḥṛ ṣ ṭ au tadā tvodita-rati-lalitau kakkhat ī -gī ḥ-saśaikau
rādḥā-kṛ ṣ ṇau sa-tṛ ṣ ṇāv api nija-nija-dhāṁny āpta-talpau smarāmi ||10 ||

niśāvasānaṁsamavekṣ ya vṛ ndā
vṛ ndaṁdvijānāṁnija-śāsana-stham |
niyojayā māsa sa-rādhikasya
prabodhanārtham madhusūdanasya ||11||

āsan yad-artham prathamam dvijendrāḥ
sevā samutkaṅṭ ha-dhiyo'pi mūkāḥ |
vṛ ndā-nideśāntam avāpya harṣ āt
krī ḍā-nikuṅṅamparitaś cukūjuh ||12||

drākṣ āsu sāryaḥ karakeṣ u kī rāḥ
jaguḥ pikī bhiś ca pikā rasāle |
pī lau kapotāḥ priyake mayūrāḥ
latāsu bhṛ ṛgā bhuvi tāmracūḍāḥ ||13||

tathāli-vṛ ndaṁmakaranda-lubdham
ratī śitur maṅgala-kambu-tulyam |
praphulla-vallī -caya-maṅgu-kuṅṅe
juguṅṅa talpī kṛ ta-kaṅṅa-puṅṅe ||14||

jhaṅṅṅ tim aṅṅi kurute rati-maṅgala-jhallarī va govindam |
bodhayitum madhu-mattā madhupī -tatir udbhaṅṅ ānandā ||15||

pika-śreṅṅi manojasya vī ṅeva vyakta-paṅṅcamam |
ālāpa svarāntāraṁkuhūr iti muhur muhuḥ ||16||

rati-madhura-vipaṅṅi nāda-bhaṅṅi ṁdadḥānā
madana-mada-vikūjat-kānta-pārśve niṣ aṅṅā |
mṛ dula-mukula-jā lāsvā da-vispaṅṅ ṭ a-kaṅṅ hī
kalayati ca rasāle kākalī ṁkokilāli ||17||

vidrāvya gopī -dhṛ ti-dharma-caryā
lajjā-mṛ gī r māna-vṛ keṣ v amarṣ ī |
kapota-ghutkāra-miṣ eṅṅa śaṅṅke
garjjaty ayamkāma-tarakṣ u-rājah ||18||

rādḥā-dhairya-dharādharoddḥṛ ti-vidhau ke'nye samarthā vinā

kṛ ṣ ṇamkṛ ṣ ṇa-sumatta-kuṅjara-vaśī kāre'py alamśṛ r̥khalāḥ |
anyāḥ kāḥ vṛ ṣ abhānujā m iha vinā dhanyā m itī vādṛ tāḥ
kekāḥ kimsamudī rayantī śikhinas tau bodhayantaḥ prage ||19||

hrasva-dī rgha-plutair yuktaṁku-kū-kū-kū iti svaram |
kukkuṭ o'py apaṭ hat prātar vedābhyāsī baṭ ur yathā ||20||

atha pakṣ iṇāmkalakalaiḥ prabodhitāv api
tau mitho'vidita-jāgarau tadā |
nividopagūhana-vibhaṅga-kātarau
kapaṭ ena mī lita-dṛ śāv atiṣ ṭ hatām ||21||

atha tau sphurat-kanaka-piṅjara-
sthitā vṛ ṣ abhānujātidayitā supañditā |
avadan niśā-nikhila-keli-sākṣ iṇī
gṛ ha-sārikāpy uṣ asi maṅjubhāṣ iṇī ||22||

gokula-bandho! jaya rasa-sindho!
jāgṛ hi talpam tyaja śāśi-kalpam |
prī tyā nukūlamśrī ta-bhuja-mūlām
bodhaya kāntāmrati-bhara-tāntām ||23||

udayaṁprajavād ayam ety aruṇas
taruṇī -nicaye sahajākaruṇaḥ |
nibhṛ taṁnilayamvraja nātha tatas
tvarito'ṭ a kalinda-sutā-taṭ ataḥ ||24||

kamala-mukhi vilāsāyāsa-gāḍhālasāṅgī
svapīś i sakhi niśānte yat tavāyamna doṣ aḥ |
dig iyam aruṇitaindrī kintu paśyāvīrāsī t
tava sukham asahiṣ ṇuḥ sādhvī candrā-sakhī va ||25||

yātā rajanī prātar jātaṁ
saurāṁmaṇḍalam udayaṁprāptam |
samprati śī tala-pallava-śayane
rucim apanaya sakhi paṅkaja-nayane ||26||

kṛ ṣ ṇānurāga-garimātha vicakṣ aṇākhyah
kī ro'tidhī ra-matir udbhaṭ a-vāg-variṣ ṭ haḥ |
dī pta-prasanna-madhurākṣ ara-saṅgha-hṛ dyā m
padyāvalī mpaṭ hati mādhava-bodha-dakṣ ā m ||27||

jaya jaya gokula-maṅgala-kanda !
vraja-yuvatī -tati-bhṛ ṅgy-aravinda !
pratipada-vardhita-nandānanda !
śrī -govindācyuta ! nata-śanda ! ||28||

prabhātam āyātam aśeṣ a-ghosa-

ṭṛ ṣ āṛta-netra-bhramarāravinda !
gariṣ ṭ ha-bhūyiṣ ṭ ha-viṣiṣ ṭ a-niṣ ṭ haṁ
goṣ ṭ haṁpratiṣ ṭ hasva daviṣ ṭ am iṣ ṭ am ||29||

sarasija-nayanenaṁvyakta-rāgātiraktam
dig iyam udayam aindrī paśya vī kṣ yā ruruṣ um |
ghana-ghuṣṛ ṇa-viliptevodha-raktāambarāsī d
iha nibhṛ ta-nikuṛṇe kṛ ṣ ṇa nidrāmjahī hi ||30||

vidhunā sahitā savitūś cakitā
rajanī vanitā calitā tvaritā |
anayā samayā priyayā tvarayā
sahitaḥ saritas taṭ ato't a tataḥ ||31||

ekamprācyā m aruṇa-kiraṇa-pā ṭ alāyā mvidhatte
cakṣ uḥ kānte tvaritam aparaṁdūrage cakravākī |
śaikākrāntās taru-kuharagā mūkatāmyānti ghūkāḥ
śaṅke bhāsvānudayam udagat kṛ ṣ ṇa nidrāmjahī hi ||32||

vṛ ndā-vaktrād adhigata-vidyā
sārī hārī -kṛ ta-bahu-padyā |
rādhā-snehoccaya-madhu-mattā
tasyā nidrāpanayana-yattā ||33||

kala-vāk sūkṣ ma-dhī nāmnī premoṭphulla-tanūruhā |
svarasa-jñā raṅga-bhūmau tato vāṇī m anartayat ||34||

vrajanti sarvato janā na yāvad adhvani vraje |
vrajendra-nandana-priye vrajāśu tāvad ālayam ||35||

sumukhi tatas tvaritam itas
tyaja śayanaṁvraja bhavanam |
udaya-dharaṁsarati paraṁ
tvarita-gatir divasa-patiḥ ||36||

nidrāmjahī hi vijahī hi nikuṛṇa-śayyām
vāsaṁprayāhi sakhi nālasatāmprayāhi |
kāntaṁca bodhaya na bodhaya loka-lajjām
kālocitāmhi kṛ tinaḥ kṛ tim unnayanti ||37||

kṛ ṣ ṇo'py anidraḥ priyayopagūdhah
kāntāpy anidrāpy amunopagūdhā |
talpāt prabhā tākulam apy analpān
notthātum etan mithunaṁśaśāka ||38||

kṛ ṣ ṇasya jānūpari-yantrita-san-nitambā
vakṣ aḥ-sthale dhṛ ta-kucā vadane'rpitāsyā |
kaṅṭ he niveśita-bhujā'sya bhujopadhānā

kāntā na hī ṛgati manāg api labdha-bodhā ||39||

goṣ ṭ hāyana-tvarita-dhī ḥ śayanā t samutko'py
utthātum ekam api riṅgayati svam aṅgam |
rādhāṛga-gāḍha-parirambhaṇa-raṅga-bhaṅga-
śarkā-viśṛ ṛkhala-manā na manāk priyo'pi ||40||

śrī -kṛ ṣ ṇa-lī lā-racanā-sudakṣ as
tat-premajā nanda-viphulla-pakṣ aḥ |
dakṣ ākhya āha śrita-kuṅja-kakṣ aḥ
śukaḥ samadhyāpita-kī ra-lakṣ aḥ ||41||

śrāntyo'raṅya-bhramaṇa-bharataḥ suṣ ṭ hu nidrā ti vatsas
tasmād uccair na dadhi-mathanaṁdāsikāḥ sarividheyam |
netthamāyāvad gṛ ham adhi janany ālapanty utthitā te
tāvat tūrṇampraviśa nibhṛ tamkṛ ṣ ṇa śayyā-niketam ||42||

kālindy-ādyās tava surabhayaḥ stabdha-karṇordhva-vaktrā
hambā-rāvair uṣ asi ṭ ṣ itān nāhvayantyaḥ sva-vatsān |
yuṣ man-mārge nihita-nayanās tvan-mukhā lokanotkāḥ
sī danty ūdho-bhara-janitayā pī ḍayeti pratī hi ||43||

samāpya vaibhā tika-kṛ tyam utkā
sā paurṇamāsī saha te jananyā |
draṣ ṭ umbhavantampraviśen na yā vac
chayyā layamāyāvad upaihi tūrṇam ||44||

atha kī ra-girā goṣ ṭ ha-gamane satvaro hariḥ |
uttasthau nibhṛ tamsvāṛgāny apakṛ ṣ ya priyāṛgataḥ ||45||

pūrvamprabuddhā atha tad-vayasyā
nikuṅja-jālādhva-samarpitāsyāḥ |
vṛ ndā-sametā dadṛ śur mṛ dūni
tayoh prabhā todgata-ceṣ ṭ itāni ||46||

rādhikā-rati-bharair athoddhatā sva-priyam priyakataḥ kalā pinī |
sundarī ti viditā viśṛ jya tarhy ā jagā ma rati-mandirā ṛganam ||47||

tataḥ kadambād avaruhya tūrṇam
unmaṇḍalī -kṛ tyā kalāpa-vṛ ndam |
puro narī narti mudā parī to
nāmnā hares tāṇḍavikaḥ kalāpī ||48||

sapadi hariṇī raṅgiṇy-ākhyā vihāya nija-priyam
mudita-hṛ dayā kuṅja-dvāramrasāla-talāt tadā |
drutatara-gatir gatvā premna vilola-vilocanam
vinihitavatī vaktrāmbhoje sva-jī vita-nāthayoh ||49||

yayau nikuṅjamsa hareḥ kuraṅgaḥ
kṛ ṣ ṇā nane prerita-dṛ k-taraṅgaḥ |
nāmnā suraṅgaḥ kṛ ta-kṛ ṣ ṇa-raṅgas
tadāmra-mūlād alasāvaśāṅgaḥ ||50||

utthāyeśaḥ sanniviṣ ṭ o'tha talpe
vyājān nidrā śālinī mīmī litākṣ ī m |
dorbhyaṁkāntāṁsvāṅkam ānī ya tāntām
paśyaty asyā mādhurī ṁsādhu-rī ti ||51||

ghūrṇāyamāneṣ aṅa-khaṅgārī ṭ am
lalā ṭ a-lolā laka-bhṛ ṅga-jālam |
mukhaṁprabhā tābja-nibhaṁpriyāyā ḥ
papau dṛ śeṣ at-smitam acyuto'sau ||52||

saiś liṣ ṭ a-sarvā ṅguli-bāhu-yugmam
utthāpya dehaṁparimoṭ ayantī m |
udbuddha jṛ mbhā sphuṭ a danta kāntim
ālokya-kāntāṁmumude mukundaḥ ||53||

svī yāṅkottāna-suptām uṣ asi mṛ du mṛ ṣ ā rodaneṣ at-smitāsyām
ardhonmuktāgra-keśāṁvimṛ dita-kusuma-srag-dharāṁchinna-hārām |
unmī lyonmī lya ghūrṇā lasa-nayana-yugaṁsvānanā lokanotkāṁ
kāntāṁtāṁkeli-tāntāṁmudam atulataṁmā m āpa paśyan vrajenduḥ ||54||

hemābjāṅgyāḥ prabala-suratāyāsa-jā tā lasāyā ḥ
kāntasyāṅke nihita-vapuṣ aḥ snigdha-tāpiṅcha-kānteḥ |
sampākampā nava-jaladhare sthāsnutāṁced adhāsyat
śrī -rādhāyāḥ sphuṭ am iha tadā sāmya-kakṣ ām avāpsyat ||55||

sphuran-makara-kuṅdalammadhura-manda-hāsodayam
madā lasa-vilocanaṁkamala-gandhi-lolā lakam |
mukhaṁsva-daśana-kṣ atāṅjana-malī masauṣ ṭ haṁhareḥ
samī kṣ ya kamaleṣ aṅā punar abhūd vilāsotsukā ||56||

parasparālokana-jāta-lajjā
nivṛ tta-caṅcad-dara-kuṅcitākṣ am |
ī ṣ at smitaṁvī kṣ ya mukhaṁpriyāyā
uddī pta-tṛ ṣ ṇaḥ punar āsa kṛ ṣ ṇaḥ ||57||

vāmena cādhaḥ śira unnamayya
kareṇa tasyāś cibukampareṇa |
vibhugna-kaṅṭ haḥ smita-śobhita-gaṅḍam
mukhaṁpriyāyāḥ sa muhuś cucumba ||58||

kāntādhara-sparśa-sukhābdhi-magnā
karaṁdhunānā dara-kuṅcitākṣ ī |
mā meti mandākṣ ara-sanna-kaṅṭ hī

sakhī dṛśāmsā mudam ātatāna ||59||

athāsyā vayasyāḥ pramodā t smitāsyāḥ
sakhī mtāmhasantyo mithaḥ prerayantyaḥ |
sa-śaikāḥ samantā t prabhātā d durantā t
praviṣṭā nikuṅṅamsa-śabdāli-puṅṅam ||60||

abhilakṣya sakhī r vihasad-vadanāḥ
savidhopagatā vicalan-nayanāḥ |
dayitāya mudamdviguṇāmdadatī
dayitoru-yugād udatiṣṭ had iyam ||61||

tvarotthitā sambhrama-saiṅṅhī ta
pī tottarī yeṇa vapuḥ pidhāya |
pārsve priyasyopaviveśa rādhā
sa-lajjam āsāmmukham ī kṣyamāṇā ||62||

mitho-daśana-vikṣatā dhara-putṅṅau vilāsālasau
nakhārikita-kalevarau galita-patra-lekhā-śriyau |
ślathāmbara-sukuntalau truṣṭita-hāra-puṣpa-srajau
muhur mumudire puraḥ samabhilakṣya tāḥ sva-priyau ||63||

madhye'cyutāṅṅa-ghana-kuṅkuma-paṅka-digdham
rādhāṅṅhri-yāvaka-vicitrita-pārsva-yugmam |
sindūra-candana-kaṅṅāṅṅana-bindu-citram
talpamtayor diśati keli-viśeṣam ābhyaḥ ||64||

pramliṣṭa-puṣpocaya-sanniveśām
tāmbūla-rāṅṅāṅṅana-citritāṅṅim |
vyaktī bhavat-kānta-vilāsa-cihnām
śayyām apaśyan sva-sakhī m ivālyāḥ ||65||

pramitākṣarāṅṅcitra-parihāsa-tatim
gaditumhareś cala-rada-cchadanam |
sutanoś ca namram abhitas trapayā
vadanāmbujampapur amūḥ sva-dṛśā ||66||

vakṣaḥ svaṅṅdarśayanis tābhyo
dṛṅṅg-bhaṅṅgyovāca tā hariḥ |
didṛkṣuḥ sva-priyā-vaktra-
bhāva-śābalya-mādhurīm ||67||

vidhumprasyantam avekṣya
kāntamviśeṣa-bhītoś asi paśyatālyāḥ |
didṛkṣayevāmbara-citra-paṅṅyām
rādhendu-lekhā-śatam ālilekha ||68||

iti nigadati kṛṣṇe vīkṣya sāgre vayasyāḥ

prahasita-vadanās tāḥ saṅkucallola-netrā |
vikasad-amala-gaṇḍaṁdolitārecita-bhrūṁ
priyam anṛ ju-kaṭ ākṣ aiḥ paśyati sma ghnatī va ||69||

helollāsā dara-mukulitā bāṣ pa-sāndrāruṇāntā
lajjā-śaṅkā-capala-cakitā bhaṅgurereṣ yā-bhareṇa |
smera-smerād dayita-vadanālokanotphulla-tārā
rādhā-dr ṣ ṭ ir dayita-nayanānandam uccair vyatānī t ||70||

itthammithaḥ prema-sukhābdhi-magnayoḥ
pragetanī m̄vibhrama-mādhurī m̄tayoḥ |
nipī ya sakhyaḥ pramadonmadās tadā
tadā tva-yogyā caraṇam̄visasmaruḥ ||71||

vilokya lī lāmṛ ta-sindhu-magnau
tau tāḥ sakhī ś ca praṇayonmadāndhāḥ |
vṛ ndā prabhātodaya-jā taśaṅkā
nijaṅgitajm̄ m̄nidideśa śārī m ||72||

guru-lajjā-bharṭṛ -bhī ti-loka-hāsa-nivārikā |
śubhākhyā sārikā prāha rādhikā bodha-sādhikā ||73||

āgantā grāhayitvā tava patir adhunā goṣ ṭ hataḥ kṣ ī ra-bhārān
uttis ṭ hottis ṭ ha rādhe tad iha kuru gṛ he maṅgalā m̄vāstu-pūjām |
ittham̄yāvad dhavāmbā tava na hi śayanād utthitā vāvadantī
tāvac chayyā-niketam̄vraja sakhi nibhṛ tam̄kuṅjataḥ kaṅja-netre ||74||

tārā-patinā saha sakhi tārā
nikhila-niśākr̄ ta-vividha-vihārāḥ |
lī nāḥ sampraty ambara-paṭ ale
tvam̄ api ca kuṅjād gṛ ham̄ aya sarale ||75||

candra-vartma-kapiśam ravi-kiraṇaiḥ
rāja-vartma-militam̄jana nicayaiḥ |
kuṅja-vartma-kutukam̄tyaja sarale
ghoṣ a-vartma-gamanam̄hitam̄ adhunā ||76||

śaṅkā-paṅkā-kalita-hṛ dayā śaṅkate'syā dhavāmbā
chidrānveṣ ī patir atikaṭ uḥ sārtha-nā mābhimanyuḥ |
ruṣ ṭ ābhī kṣ ṇam̄parivadati sā hā nanandāpi mandā
prātar jā tam̄tad api saralā m̄kr̄ ṣ ṇa nainā m̄jahāsi ||77||

śārī -vaco-mandara-śaila-pā ta-
saṅks̄ ubdha-hṛ d-dugdha-payodhir eṣ ā |
athodbhraman-netra-navī na-mī nā
viyoga-dī nā śayanād udasthāt ||78||

kr̄ ṣ ṇo'pi kāntam̄vṛ ṣ abhānujāyāḥ

paśyan mukhambhī ta-vilola-netram |
nī laṁsucī naṁdayitā nicolaṁ
gṛhnan sva-talpā t tvarayodatiṣ ṭ hat ||79||

parivartita-sarivṃyā nau mithas tā v atha śarṅkitau |
paraspara-karā lambau niragā tā mnikuṅjataḥ ||80||

rādhāpāṇimsavye'savye pāṇau bibhrad-veṇumkr ṣ ṇaḥ |
reje kuṅjān niryān yadvad vidyun-mālā -śliṣ ṭ āmbhodaḥ ||81||

haimambhṛ ṛgā ram ekā vyajanam atha parā svarṇa-daṇḍaṁdadhānā
kāpy ādarśaṁsudarśaṁghuṣṇa-malayajā m atram anyā vicitram |
kācit tāmbūla-pātraṁmaṇi-citam aparā śārikāṁpaṅjara-sthā m
itthāṁsakhyaḥ kiyatyāḥ pramudita-hṛ dayā niryayuh kuṅja-gehāt ||82||

māhendra-kānta-cchadanaṁsa-kāṅcanāṁ
dāntaṁsa-sindūra-samudgakaṁparā |
āpanna-sattvā kuca-kuṭ malopamaṁ
kuṅjād gṛhī tvā niragān mṛdu-smitā ||83||

āśleṣ a-saṅchinna-guṇāt paricyutam
hārāl lasan-mauktika-saṅcayāṁmudā |
vicitya kācit sva-paṭ āṅcale dṛḍham
nibadhnatī kuṅja-gṛhāt viniryayau ||84||

tāḍarka-keli-vibhraṣ ṭ aṁtalpād ādāya satvarā |
nirgatya sveśvarī -karṇe yuyoja rati-maṅjarī ||85||

talpa-prāntād upādāya kaṅculī mṛpa-maṅjarī |
priya-narma-sakhī sakhyai nirgatya nibhṛ tamdadau ||86||

patad-graham upādāya dāsikā guṇa-maṅjarī |
tāmbūlaṁcarvitāntābhyo vitarantī bahir yayau ||87||

maṅjulālī tayor aiṅgāc cyuta-mālyānulepanam |
talpād ādāya sarvābhyāḥ prayacchantī vinirgatā ||88||

vilokyā gre meghāmbara-vṛta-śarī raṁpriyatamaṁ
vayasyāṁtāmpī tāmbara-parivṛtāṅgī mpramuditā m |
hasantyas tāḥ sakhyaḥ kara-pihita mukhyaḥ pratidiśaṁ
diśantyas cānyonyāṁkuṭ ila-cala-dṛgbhir mumudire ||89||

samī kṣya tāsāṁparihāsa-bhaṅgī m
anyonya-vaktrārpita-phulla-netrau |
samucchalat-prema-sukhābdhi-magnau
citrārpitāṅgāv iva tāv abhūtā m ||90||

ghana-śyāmaṁcī naṁvasanam abhili naṁpriya-tanau

kṣ amā nāsī t kāntā svam api paricetumghana-rucau |
svam ajmāsī t sphī tamharir api na pī tampriyatamāt
tanau lī namkanaka-ruci-kambāv iva payaḥ ||91||

tayor lī lā-sudhā-pāna-pratyūhāmarṣa-saikulā |
nindanty aruṇam udyantam athāha lalitā sakhī m ||92||

uṣ asi vara-vadhūnāmpāsya rādhe'ruṇo'yam
ramaṇa-sahita-lī lā-bhaṛgataḥ pāpa-rugbhiḥ |
galita-pada-yugo'py adyāpi tan no jahāti dhruvam
iti vacanam yad dustyajaḥ sva-svabhāvaḥ ||93||

aruṇaruṇe nidadhatī tato'mbare
rati-keli-bhaṛgaja-ruṣā'ruṇāmdṛśam |
lalitopahāsa-janita-smitānanā
vṛṣabhānujāha mṛdu maṅjubhāṣiṇī ||94||

anūrur apy asta-mayan kṣaṇārdhān
nabho vilaṛghyodayam eti so'yam |
cet sorum enamsa vidhir vyadhāsyad
vārtāpi rātrer na tadābhaviṣyat ||95||

manoramāmvī kṣya vibhāta-lakṣmī m
nipī ya tasyā vacanāsavaṁca |
mudonmado vismṛta-goṣṭha-yānaḥ
prāṇeśvarī mtām avadan mukundaḥ ||96||

inamprabhātopagatamsamī kṣya
kānteva kāntāntara-bhukta-kāntam |
paśyānya-dik-saṛga-kaṣāyitāṛgam
prācīyam īrṣyāruṇiteva jātā ||97||

paśyonmatte dvijeśo'py akhila-janatama-stoma-hantāpi śāntaḥ
kānto'yamte samantāt sapadi nipatito vāruṇī msaṇṇiṣ evya |
itthamsvī yena saṛga-pramudita-nalinī -hāsa-saṛjāta-lajjā
śarke vaktraṁpidhatte hy uṣasi kumudinī saṛkucadbhir dalaiḥ svaiḥ ||98||

dṛṣṭvā tamaḥ kṣayam amī vidhunānya puṣṭā
naktamāmas cayanibhāś cakitāḥ prabhāte |
mitramtad-āśrayatayā tamasā carantī m
grastamkuhūr iti kuhūmsva-girāhvayanti ||99||

vasanta-kānta-saṁsarga-jātānanda-bharāṭavī |
kapotī ghṛtkṛti-miṣāt śītkarotī va sonmadā ||100||

paśyānusarati caṛcala-bhṛṛgaḥ
kairaviṇī -kula-keli-pisargaḥ |
nalinī -koṣe niśi kṛta-saṛgām

bhṛ ṛgī mśaśimukhi kṛ ta-natibhaṛgām ||101||

kāntam āyāntam āśarkyāruṇāśu-dviguṇāruṇam |
kokī kokanadamcaṛvā cumbaty ānanda-vihvalā ||102||

kala-svanākhyah kala-kaṇṭ hi haṛṣah
samī kṣ ya nau sanmada-phulla-pakṣ ah |
rirarṣum apy eṣ a viṣṛ jya haṛṣī m
taṭ aṁtaṭ inyāḥ purataḥ sameti ||103||

sva-sahacara-viṣṛ ṣ ṭ aṁsvā mi-bhuktamṁṛ nā lam
mada-kala-kalakaṇṭ hī vibhratī paśya caṛvā |
ramaṇam anu sameti tvan-mukhābjārpitākṣ ī
sarasiḥja-mukhi nāmnā tuṇḍikerī marālī ||104||

malaya-śikhara-cārī paṛkajāmoda-dhārī
vratati-naṭ a-kumārī lāśya-śikṣ ādhikārī |
vahati jala-vihārī vāyur āyāsa-dārī
saramaṇa-varanārī svēda-jālāpahārī ||105||

itī śayoḥ sumadhura-vāg-vilāsayoḥ
samī kṣ ya tāṁsva-bhavana-yāna-vismṛ tim |
sakhī ś ca tāḥ smita-rucirā madonmadā
vaneśvarī divasa-bhiyāsa sonmanāḥ ||106||

atha vṛ nderḡitābhijṁ samayajṁ taru-sthitā |
padyam udyotayāmāsa kakkhaṭ ī vṛ ddha-markaṭ ī ||107||

raktā mbarā satā mbandyā prātaḥ sandhya tapasvinī |
ūrdhva-prasarpad-arkāṁśu jaṭ ileyam upasthitā ||108||

atha jaṭ ilāyā atikuṭ ilāyāḥ
śravaṇa-saśarkau śrita-bhaya-paṛkau |
vara-tanu-kṛ ṣ ṇāv atirati-tṛ ṣ ṇāv
api niritas tau vraja-pura-śastau ||109||

bhraiśyad-dukūla-cikura-srajam unnayantau
bhī tau pṛ thag-gahana-vartmani cāpayāntau |
tau vī kṣ ya bhī ti-taralau jaṭ iletī nāmnā
sakhyas tatas tata itaś cakitā nirī yuḥ ||110||

vāme candrāvali pariḡanān goṣ a-vṛ ddhān purastat
kṛ ṣ ṇaḥ paścāt kuṭ ila-jaṭ ilām āgatā mmanyamānaḥ |
yāntī mkāntā msa-bhaya-caṭ ulā mdakṣ iṇe draṣ ṭ um
utkaś caṛcad-grī vaṁdiśī diśī dṛ sau prerayan goṣ ṭ ham āyāt ||111||

anugatā jaṭ iletī abhiśarkinī
guru-nitamba-kucodvahanākulā |

druta-vilambita-valgu yayau vrajam
kara-dhṛ tāmbara-keśa-cayeśvarī ||112||

bhayānurā goccaya-dhūmra-lola-dṛk
tiraskariṇyā pihite manorathe |
nije niveśyaiva hi rūpa-añjarī
gṛ hamnini ṣ uḥ pathi tāmtad-anvayāt ||113||

itas tataḥ kṣ ipta-calekṣ aṇāśugair
bhī r duḥstha-hṛ d-vṛ tti-cayair bhaṭ air iva |
agresarais tāmrati-mañjarī ca sā
nivārayanty anya-janāṁ tad-ānvayāt ||114 ||

cakita-cakitaṁvinyasyantau padāni nijāṅgane
guru-jana-gṛ ha-dvāri nyastātilola-vilocanau |
nibhṛ ta-nibhṛ taṁveśma svamsvampraviśya
visādhvasāv api suṣ upatuḥ sve sve talpe'lasākula mānasau ||115||

nirvartya vibhrama-bharamsamaye sva-dhāmni
supte'cyute pratilaye śrutayo yatheśam |
lī lā-vitāna-nipuṇāḥ saguṇāḥ samī yuḥ
sakhyo'py alakṣ ya-gatayaḥ sadanāmyathā-svam ||116||

śrī -caitanya-padāravinda-madhupa-śrī -rūpa-sevā-phale
diṣ ṭ e śrī -raghunātha-dāsa-kṛ tinā śrī -jī va-saigodgate |
kāvye śrī -raghunātha-bhaṭ ṭ a-varaje govinda-lī lāmṛ te
sargaḥ kuṅja-niśānta-keli-racanaṁnāmāyam ādir gataḥ ||o||

||1||

—o)0(o—

(2)

dvitī yaḥ sargaḥ

rādhāmsnā ta-vibhūṣ itāmvraja-payāhūtāmsakhī bhiḥ prage
tad-gehe vihitā nna-pāka-racanāmkṛ ṣ ṇāvaśeṣ āśanām |
kṛ ṣ ṇāmbuddham avāpta-dhenu-sadanamnirvyūḍha-go-dohanam
susnā tamkṛ ta-bhojanamsahacarais tāmcātha tamcāśraye ||1||

atha prabhāte kṛ ta-nitya-kṛ tyā
prī tyācyutasyāti-vihasta-cittā |
premenu-pūrṇā kila paurṇamāsī
tūrṇamvrajendrā layam āsasāda ||2||

manthānoddhṛ ta-gavya-bindu-nikarair vyākī ṇa-ramyāṅganam
prema-snigdha-janān vitambahu-vidhai ratnair vicitrāntaram |
kṣ ī rormy-ucchalitam mudā hi vilasac-chayyā prasuptācyutam
śvetadvī pam ivālayamvrajapater vī kṣ yāsa sānanditā ||3||

tām āgatām abhipreṣ ya sākṣ ād iva tapaḥśriyam |
vraja-rājñī parābhijñā sthiti-jñābhyudyayau mudā ||4||

ehi bho bhagavati vraja-vandye
svāgatāsi bhavati mpraṇamāmi |
ity udī rya savidhe praṇamantī m
sā mukunda janani mparirebhe ||5||

āśī rbhir abhinandyā mūṅgovinda-darśanotsuka |
papraccha kuśalamcāsyāḥ sadhavātmaja-gotateḥ ||6||

nivedya kuśalamcāsyai tayotkaṇṭ hitayā saha |
utkā śayyā-gr haṁsūnoḥ praviveśa vrajeśvarī ||7||

tāvad gobhaṭ a-bhadrasena-subala-śrī -stokakṛ ṣ ṇā rjuna-
śrī dāmojjvala-dāma-kiṅkiṇi-sudāmādyāḥ sakhāyo gr hāt |
āgatya tvaritā mudābhimitāḥ śrī -sī riṇā prāṅgane
kṛ ṣ ṇottisṭ ṭ ha niṣeṭ ṭ a-goṣ ṭ ham aya bho ity āhvayantaḥ sthitāḥ ||8||

hī hī prabhātāmkila bho vayasyā
adyāpi nidrāti kathāmsakhā naḥ |
tad bodhayāmy enam itī rayan sva-
talpād udasthān madhumaṅgalopi ||9||

samuttiṣ ṭ ha vayasyeti jalpanis talpā layamhareḥ |
nidrālasa-skhalad-yānaḥ prāviśan madhumaṅgalaḥ ||10||

tad-vāg-vigata-nidro'yam uttiṣ ṭ hāsur apī śvaraḥ |

utthā tum ī śvaro nāsī d ghūrṇā-pūrṇekṣ aṇaḥ kṣ aṇam ||11||

sukṣ ī ra-ratnākara-mandirāntar
ananta-ratnojvala-talpa-madhye |
suptamhariṃbodhayitumpravṛ ttā
mātā śrutir vā pralayāvasāne ||12||

paryarke nyasya savyamī tad-upari nihita-svā ṛ ga-bhārātha pāṇim
kṛ ṣ ṇasyā ṛ gamspṛ śantī tara-kara-kamaleneṣ ad-ābhugna-madhyā |
siṅganty ānanda-bāṣ paiḥ snuta-kuca-payasāmdhārayā cāsya talpam
vatsottiṣ ṭ hāśu nidrāṃtyaja mukha-kamalamdarś ayety āha mātā ||13||

suciram api savatsās tām anā lokayantyo
na khalu surabhayas tā yadyapi prasnuvanti |
tad api tava pitāgād goṣ ṭ ham ekaḥ sa nidrā-
sukha-śamana-bhayāt te tvām asambodhya vatsa ||14||

uttiṣ ṭ ha kuryā ṃmukha-mārjanante
balasya vāsaḥ kim iha tvad-aṛge |
iti bruvānā'panināya nī lam
vāsas tad-aṛgād avadac ca sāryām ||15||

ayi bhagavati paśyācoṭ itamme'sya sūnoḥ
kamala-mṛ dulam aṛgamṃmalla-lī lāsu lolaiḥ |
khara-nakhara-śikhābhir dhā tu-rāgā ticitram
capala-śīśu-samūhair hā hatā kimkaromi ||16||

sneha-bharaiḥ sva-jananyāś citra-padām api vāṇī m |
tām avadhārya murārī hrī -cakitekṣ aṇa āśī t ||17||

kṛ ṣ ṇamsa-śarkam āśarkya parihāsa-paṭ ur baṭ uḥ |
sneha-klinnāntarām ambām avadan madhumaṛgalaḥ ||18||

satyam amba vayasyālī vārīto'pi mayā'nisam |
reme'nenāti-lubdhena kuṛṣ e u keli-caṅcalāḥ ||19||

atha prakāśī kṛ ta-bālya-vibhramo
yatnāt samunmī lya vilocanammuḥuḥ |
paśyan puramsvāmjananī mhariḥ punar
nyamī layat sa-smita-vaktra-parikajāḥ ||20||

ākarnya vācamvrajarāja-patnyāḥ
samī kṣ ya kṛ ṣ ṇasya ca bālya-ceṣ ṭ ām |
bhāvāntarācchāda-karī mjananyās
tampaurṇamāsī smita-pūrvam āha ||21||

sakhī nāmsandohair niravadhi mahā-keli-tatibhiḥ
parīśrāntas tvamīyat svapiṣ i sumate योगyam iha tat |

anālokyā tvāmbho tṛṣitam api no tarṇaka-kulam
dhayaty ūdhaḥ kintu vraja-kula-pate jāgrahi tataḥ ||22||

uttiṣṭha goṣṭheśvara-nandanārāt
paśyāgrajo'yaṁsaha te vayasyaiḥ |
goṣṭhampratiṣṭhāsur api pratīkṣya
tvām aṅgane tiṣṭhati tarṇakais ca ||23||

sa-muṣṭi-pāṇi-dvayam unnamayya
vimoḥ ayan so'tha rasālasāṅgam |
jṛmbhā-visarpad-daśanānīṣu-jālas
tamāla-nīlaḥ śayanād udasthāt ||24||

khaṭṭaika-deśe tv aṭha sanniviṣṭo
vinyasta-pādābja-yugaḥ pṛthivyām |
namāmy ahaṁtvāmbhagavatya ayīti
jagāda jṛmbhodgama-gadgadaṁsah ||25||

visrastam asyāñjana-puñja-maṅgum
galat-prasūnamṛdu-keśa-pāśam |
vipaktrima-sneha-bharākuleyam
udyamya cūḍāṁjananī babandha ||26||

pūrastha-jāmbūnada-jharjharītaḥ
pāṇīyam ānīya kareṇa mātā |
prakṣālyā sūnor amṛjan mudāsyam
ghūrṇālasākṣaṁsva-paṭāñcalena ||27||

savyena pāṇimmadhumaṅgalasya
kareṇa vaṁśīm itareṇa bibhrat |
mātrāryayā cānugato'tha kṛṣṇaḥ
śayyālayāt prāṅgam āsasāda ||28||

eke karāv asya pare paṭāntam
aṅgānīcānye yugapat sprīśantaḥ |
premnā samutkāḥ paritaḥ sakhāyaḥ
protphulla-netrāḥ parivavrur enam ||29||

bho vatsa goṣṭhamvraja pāyayitvā
tāṁs tarṇakān svāḥ surabhīś ca dugdhvā |
tvamprātar āśāya punar nicketam
tūrṇaṁsamehīti tam āhamātā ||30||

atha taiḥ sahitaḥ sa tayā prahitaḥ
sva-gavāṁtvaritaḥ sadanaṁcalitaḥ |
avadat sa baṭuḥ parihāsa-paṭuḥ
pathi taṁgagane ghaṭayan nayane ||31||

vayasya paśyāmbara-dī rghikāyām
prasārayantaṁkara-jāla-mālāḥ |
āditya-kaivartam avekṣya bhī tās
tārā-sapharyaḥ parito nililyuḥ ||32||

mṛ gatṛ ṣ ṇākaramprekṣya prodyad arka-mṛ gādanam |
mṛ gāṛkaḥ sva-mṛ gamtrā tumviśaty asta-girer guhām ||33||

viṣṭ ṣ ṭ a-tārādi-vibhūṣ aṇeyām
kāla-kramān niḥsarad indu-garbhā |
kapota-ghūtkāra-miṣ ād dyu-yoṣ ā
śrameṇa paśyoṣ asi kunthatī va ||34||

tvan-mukha-svasuḥṛ dā paribhūtam
abjam abja-mukha khād apayāntam |
vī kṣ ya bhoḥ sahajam apy ahitam
hā lokayābjam adhunā hasatī dam ||35||

itthamgiras tā madhumaṅgalasya
niśamya te hāsa-karī r hasantaḥ |
gopāla-pālāḥ paśupāla-bālāḥ
gośāla-mālā viviśur yathā-svam ||36||

gopālo'pi sva-gośā lāmsa-rāma-madhumaṅgalaḥ |
sa-kāvya-gī ṣ patih sāyamśaśī vāmbaram āviśat ||37||

dadhāra dyuṣ adāmrāmo dhavalāvali-veṣ ṭ itaḥ |
kailāśa-gaṇḍa-śailālī -madhya-sthairāvata-bhramam ||38||

madhye'cyuto'ṛcan dhavalāvalī nā
mud-ānanānāmparitaḥ sthitānām |
dadhau janānāmsphuṭ a-puṇḍarī ka-
śreṇy-antar-aṛcad-bhramara-bhramamsaḥ ||39||

hihī gaṛge godāvāri śabali kālindi dhavale
hihī dhūmre tuṛgi bhramari yamune hariṣi kamale |
hihī rambhe campe kariṇi hariṇī ti vraja-vidhur
muhur nāma-grāhamnikhila-surabhī r āhvayad asau ||40||

nyastāṅgaḥ prapadopari praghaṭ ayan jānu-dvaye dohanī m
kāścid dogdhi payaḥ svayam tv atha parāḥ svair dohayaty unmukhī ḥ |
anyaḥ pāyayati sva-tarṇaka-gaṇān kaṇḍūyanaiḥ prī ṇayann
itthamnanda-sutaḥ prage sva-surabhī r ānandayan nandati ||41||

athānyataḥ kalya-vibhagna-nidrā
vinidra-vātsalya-sudhāḥ sravantī |
utthāya talpāj jaratī samāyād
gṛ haṁsamutkā mukharā sva-naptryāḥ ||42||

svabhāva-kuṭ ilāpy ātma-suta-sampatti-kārṣṣya |
vyākulā jaṭ ilāyā tāmmukharāmtām athābravī t ||43||

sūnoḥ prajāyur dhana-vṛddhaye'sau
tvayā snuṣā jñe niyataṁniyojyā |
sumarṅgala-snāna-vibhūṣaṇādau
go-koṭi-hetos tapanārcanāya ||44||

ājñānavajñā nija-goṣṭha-rājñyāḥ
kāryānabhijñōktiṣu te'py avajñā |
ityādiśaty anvaham artha-vijñā
vijñāpitā me kila paurṇamāsī ||45||

tasmāt tvam ārye svāṁnaptrīṁ
sarva-marṅgala-maṇḍitām |
vidhehi sarva sampattir
yathā sūnor bhaven mama ||46||

vadhūm athābhāṣata putri talpād
uttiṣṭha tūrṇamkuru vāstu-pūjām |
tvammarṅgala-snāna-vidhimvidhāya
pūjopahāraṁsavitur vidhehi ||47||

prabhātam āyātam aho tathāpi
nidrāti naptrīti muhur vadantī |
sneha-drutāṅgī mukharā praviśya
śayyālayamām avadat tadedam ||48||

uttiṣṭha vatse śayanāt pramugdhe
vyasmāri vāro'dya raves tvayā kim |
snātvā prabhātārghya-vidhānam asmai
pūjopahāraṁracayāsyā cāśu ||49||

tad-vacaḥ-pratibuddhātha
viśākhottthāya sālāsā |
sakhi tūrṇaṁsamuttiṣṭha hot-
tiṣṭha heti prāhasatvarā ||50||

tāsāṁvacobhiḥ śayane'tha mugdhā
muhūḥ prajāgarya punar nidadrau |
vicālitā vīcicayais tadāge sā
rājahanīsī va ratālasāṅgī ||51||

tadaivāvasarābhijñā jagrāha rati-mañjarī |
sakhī vṛndāvanēśvaryaḥ śrī mac-caraṇa-parikājam ||52||

ittham iyambahubhiḥ kṛta-bodhā

svāc chayanād udatiṣ ṭ had analpāt |
tām atha vī kṣ ya supī ta-paṭ ārgī m̄
śaṅkita-hṛ n mukharedam uvā ca ||53||

druta-kanaka-savarṇamsāyam etan murārer
vasanam urasi dṛ ṣ ṭ aniyat sakhī te bibharti |
kim idam ayi viśākke hā pramādaḥ pramādo
vyavasitam idam asyāḥ paśya śuddhānvayāyāḥ ||54||

tad-vacaś-cakita-dhī r hṛ di sakhyāḥ
vī kṣ ya pī ta-vasanaṁcala-dṛ ṣ ṭ yā |
hā kim etad iti tāmca diśanti
drāg uvā ca jaratī mca viśākhā ||55||

svabhāvāndhe jālāntara-gata-vibhā todita-ravi-
cchaṭ ā-jāla-sparśocchalita-kanakārga-dyuti-bharaiḥ |
vayasyāyāḥ śyāmanivasanam api pī tī kṛ tam idam
kuto mugdhe śaṅkāṁjarati kuruṣ e śuddha-matiṣ u ||56||

lalitā-pramukhās tāvat sakhyas tāḥ sva-sva-gehataḥ |
ājagmus tvaritāḥ sakhyāḥ praskhalat gatayo'ntikam ||57||

dāsyo'pi snāna-sambhārān snāna-vedī -samī pataḥ |
pratī kṣ yamānāḥ saṁsthāpya sveśvarī mtasthur agrataḥ ||58||

utthāyātha varārgī dāsyā sthāpitam agre |
adhyāstāsana-varyāmsā nānā-maṇi-citram ||59||

sāvatārayad ābharāṇa-nicayam
lalitā sva-sakhī -tanutaḥ sa-dayam |
kanaka-vratater iva sa-praṇayam
pallava-kusuma-stavaka-pracayam ||60||

tāvad vāsānsy upādāya rajakasya kiśorike |
maṅgiṣ ṭ hā-raṅgavaty-ākhye sveśvarī m upatasthatuḥ ||61||

gandha-cūrṇa-paripūrṇa-vicūrṇad-
agrayā puṭ ikayāmra-dalasya |
padmarāga-khacita-sphaṭ ī kābhā-
nindinaḥ sva-daśanān parimārjya ||62||

haimī m̄jihvā-śodhanī m̄sā karābhyām
dhṛ tvā cādaś śodhayitvā rasajñam |
dāsī datta-svarṇa-bhṛ ṅāra-vārām
gaṇḍūṣ aiḥ saṅkṣ ālayāmāsa vaktram ||63||

pāṇī proṅhya śrī -mukhendumca tābhyām
dattamvāsaḥ snāna-yogyamgr hī tvā |

kumbhair ambhaḥ sambhṛ taiḥ śā takumbhair
vyākī mñāmsā snāna-vedī m ayāsī t ||64||

tatra kāṛcana-maye mṛ du-pī ṭ he
cī na-cela-pihite viniviṣ ṭ ā m |
sevane-parijanā nipuṇā drāk
tām upāyana-karāḥ parivavruḥ ||65||

mardanodvartanā lakta-keśa-saṅskāra-kovide |
sugandhā-nalinī -nāmnāyā v āgate nāpitātmaje ||66||

abhyajya nārāyaṇa-taila-pūrir
udvartanaiḥ snigdha-sugandhi-śī taiḥ |
udvartayā māsā tur aṅgam asyāḥ
premnā svabhāvajjala-śī tam ete ||67||

gandhādhya-piṣ ṭ ā malakaiḥ kacāṅs te
saṅkṛ tyā cāṅgāny atha dhārayāpām |
cī nāṅsukā-mārjana-pūrvam asyāḥ
prakṣ ālayā māsatur ujjvalāni ||68||

manda-pakva-parivāsita-kumbha-
śreṇi-sambhṛ ta-jalair alam etāḥ |
śā takumbha-ghaṭ ikā tta-vimuktais
tāmmudā savayasah snapayanti ||69||

aṅgāni tasyā mṛ du-cī na-celaiḥ
sammārja keśān apatoya-bindun |
vidhāya pratyudgamanī ya-vāsaḥ
sakhī ḥ sva-sakhyaḥ paridhāpayanti ||70||

athāgatāmbhūṣ aṅga-vedikāyām
sakhyamprabhā tocita-bhūṣ aṅgais tām |
vibhūṣ ayā māsatur anaṅga-ceṣ ṭ as
tāruṇya-lakṣ mī m iva bhāva-hāvaiḥ ||71||

dhūpa-dhūma-pariśuṣ ka-sugandhī n
snigdha-kuṅcita-kacāl lalitā'syāḥ |
svastidākhyā-bahu-ratna-virājad-
dāntakarīkatikayā pariśodhya ||72||

dattamkr ṣ ṇena cūḍāmaṇi-varam amalāṅsarīkhacūḍād gṛ hī tam
vinyastāneka-muktāsrāji dhr ta-bakule mūrdhni vinyasya veṇī m |
ḍorī -sainaddha-mūlāmmāṇi-caya-khacita-svarṇa-baddhāntabhāgā
raktodyat-paṭ ṭ a-tantūccaya-vara-camarī -rājad-agrāmbabandha ||73||

svarṇāsandhita-rakta-paṭ ṭ a-camarī -yugmānta-ḍorī -dvayā
baddha-kuṅcita-muṣ ṭ i-sammita-lasan-madhyamdukūlamtataḥ |

bhṛ ṛgālī -ruci paryadhāpayad imammeghā mbarā khyāmmudā
citrodyat-kuruvinda-kandala-ghaṭ ā śoṇāntarī yopari ||74||

aneka-ratnācīta-mūla-pañca-
varṇāḍhya-paṭ ṭ a-stavakoccayāntām |
suvarṇa-sūtrāñcīta-kirkiṇī kām
kāñcī mmitambe samudānaya ca ||75||

karpūrāguru-kāśmī ra-paṅka-miśrita-candanaiḥ |
samālipya viśākhā'syāḥ pṛ ṣ ṭ hambāhu-kucāv uraḥ ||76||

kastūrī -patra-vallī -samudaya-khacitāmpāśvayor ākapolam
bhāle śrī khaṇḍa-bindūtkara-vṛ tam abhitaḥ kāma-yantrābhidhānam |
antaḥ-kastūrīkodyan-malayaja-śāśabhṛ l-lekhayādhaś citāmsā
cakre sī manta-rekhānvitam atha tilakāmsāndra-sindūra-paṅkaiḥ ||77||

puṣ pa-gucchendu-lekhābja-makarī -cūta-pallavam |
lilekha citramkastūryā citrā tat-kucayos taṭ e ||78||

mī nī prasūna-nava-pallava-candra-lekhā
vyājā t sva-cihna-śara-kunta-dhanūñcī kāmāḥ |
tad-bhrū-dhanur-dhavana-mātra-nirasta-karmā
manye nyadhatta nija-tat-kuca-koṣ a-gehe ||79||

citrārpitāneka-vicitra-ratna-
muktācīta rakta-dukūla-colī |
kucāu bhajālendra-dhanur-vicitrā
tastāra śailāv iva sāndhya-kāntiḥ ||80||

sauvarṇa-tāla-dala-sambalanopapannaṁ
śrutyor masāra-laghu-puṣ pa-virājad-agram |
bhṛ ṛgāśya-hā ṭ aka-saroruha-korakābham
tāḍaika-yugmam adadhād atha raṅgadevī ||81||

haime vajrāruṇa-maṅcīta-sthūla-nī lāśma-madhye
tasyāḥ śrutyor upari sutanor mauktikālī -vṛ tānte |
citrā prodyad-dyumaṇi-rucire cāru-cakrī -śalāke
muktāsyāṣ ṭ āpada-kalasikā-rājad-agre yuyoja ||82||

rucira-cibuka-madhye ratna-rājac-chalākā
kalita-kara-viśākhā nirmīto'syāś cakāsti |
nava-mṛ gamada-binduḥ śobhayan śrī -mukhendum
bhamara iva dalāgre sanniviṣ ṭ aḥ sarojam ||83||

lalāsa hemāñcīkā-nibaddham
nāsāgra-muktā-phalam āyatākṣ yāḥ |
śukāśya-daṣ ṭ aṁtanu-vṛ nta-lagnaṁ
nininda pakvaṁlavanī -phalaṁyat ||84||

sā vī kṣ ya kṛ ṣ ṇā nana-pūrṇa-nirmalā
sitendu-kānty-ācamanātilā lasā m |
tad-dṛ k-cakorī mīvidadhe'tha tad-vapuḥ
śrī -puṣṭa-maṅḡv-aṅḡana-rekhyānvitā m ||85||

upari-khacita-nānā-ratnajā laiḥ sphurantiyā
vimala-puraṭ a-patryā kaṅṭ ham asyā viśā khā |
hari-kara-dara-cihna-śrī -haraṁpuṣ karā kṣ yā ḥ
sapadi hari-bhiyeva cchādayā māsa madhye ||86||

vajrācitākhaṇḍa-ratna-citra-susthūla
madhyo guṇa-baddha-caṅcuḥ |
lalāsa tasyā upakaṅṭ ha-kūpaṁ
dattas tayā hā ṭ aka-citra-haṁsaḥ ||87||

suvarṇa-golī -yuga-madhyagollasan-
masāra-golī -gilito'ntarāntarā |
susūkṣ ma-muktāvali-gumphitas tayā
nyayoji hā ro ḥ di gostanābhidhaḥ ||88||

masāra-candropala-padmarāga-
suvarṇa-golī -grathitāntarā laiḥ |
muktā-pravā laiḥ parigumphitāmsā
ratna-srajamtad-dhṛ daye yuyoja ||89||

vaidūrya-yugmācita-hema-dhātrikā-
bī jābha-golī -gilito'ntarāntarā |
vicitra-muktāvali-citra-gucchiko
rarāja tasyā ḥ di daye'rpitas tayā ||90||

rāse nipī te saha-nṛ tyā-gāna-
tuṣ ṭ ena dattāmhariṇā sva-kaṅṭ hāt |
tasyaiva sā kṣ ā d iva rāja-lakṣ mī m
guṅḡāvalī mtad-dhṛ di sā yuyoja ||91||

sthūla-tārāvalī -ramyā san-nāyaka-vibhūṣ itā |
tasyā ekāvalī jyotsnī ḥ di d-ambaram amaṅḡdayat ||92||

kanaka-khacita-vajrair veṣ ṭ itaiḥ padmarāgaiś
cita-harimaṇi-pūrṇābhyantarā śātakeumbhī |
pratanu-puraṭ a-rājac-chṛ rikhalā lambamānā
lasati ḥ di viśā khā yojitāsyāś catuṣ kī ||93||

pr ṣ ṭ hāntaḥ-krama-lambamānam amalāṅgrī vānta-hārāvalī
vī ṭ ī -bandhana-paṭ ṭ a-sūtra-camarī -jālamtad-āsyā babhau |
manye cāru-nitamba-śaila-kaṭ akān mūrdhādhirohārthakam
sopānamīvidhinā kṛ tamkaruṇayā veṇī -bhujāṅḡyāḥ sphuṭ am ||94||

pralamba-gucchāsita-paṭ ṭ a-ḍorikā-
paryupta-rājan-nava-ratna-mālayā |
śliṣ ṭ e'pi haime bhujayor viśākhayā
nyadhāyiyā tā mharir aṅgadāṅgade ||95||

phullāruṇā bja-vigalan-madhu-lipta-nā la-
saiṁviṣ ṭ a-bhṛ ṛga-paṭ alī -dyuti-taskarāṇi |
kāntendra-nī la-valayāni kalā-viyugme
tasyās tadā lalitayā ghaṭ itāni rejuḥ ||96||

muktāvalī -khacita-hā ṭ aka-karkaṇābhyām
saiṁveṣ ṭ itaḥ sa valayāvali-sanniveśaḥ |
bimbair vidhor milita-bhāskara-maṅḍalābhyām
tasyās cakāsti nitarām iva saiṁhikeyaḥ ||97||

haima-sphuran-mardalikāli-maṅḍitā
pralamba-paṭ ṭ a-stavakāvalambinī |
aneka-ratnāvali-lālitāntarā lalāsa
tasyā maṅḍibandha-bandhanī ||98||

nija-nāmāṅkitā nānā-ratna-dyuti-karāmbitā |
babhāv aṅguli-mudrāsyā vipakṣ a-mada-mardinī ||99||

caṭ ula-caṭ aka-rāvau haṁsakau kaṁsa-śatroḥ
śruti-dhṛ ti-matihaiṁsī -hārinā dau viśākhā |
kanaka-khacita-nānā-ratna-jālāṁśu-citrau
laghu laghu nidadhe tat-pāda-padmopariṣ ṭ āt ||100||

kālindī kalahaṁsālī svādhyāyādhyāpakau tathā |
bhātas tat-padayor nyastau nūpurau ratna-gopurau ||101||

ratnāvalī -kānti-karambitāni
vidhāṭṭṛ -vismāpaka-śilpa-bhāṅgi |
tasyāḥ sudevī ghaṭ itāni rejuḥ
pādāṅgulī yāni padāṅgulī ṣ u ||102||

asyā nyadhād uṣ asi narmadayā sva-sakhyāḥ
mālā-kṛtas tanujayopahṛ tamviśākhā |
smerāravinda-vadanātha karāravinde
līlāravindam aravinda-vilocanāyāḥ ||103||

tadaiva samayābhijñā purastān maṅḍi-bandhanam |
ādarśamdarśayāmāsa sugandhā nāpitātmajā ||104||

sā kṛ ṣ ṇa-netra-kutukocita-rūpa-veśam

varṣ māvalokya¹ mukure pratibimbitāmsvam |
kṛ ṣ ṇopasatti-taralāsa varāṅganānām
kāntāvalokana-phalo hi viśeṣ a-veṣ aḥ ||105||

śrī -caitanya-padāravinda-madhupa-śrī -rūpa-sevā-phale
diṣ ṭ e śrī -raghunātha-dāsa-kṛ tinā śrī -jī va-saṅgodgate |
kāvye śrī -raghunātha-bhaṭ ṭ a-varaje govinda-lī lāmṛ te
sargaḥ kalya-vilāsa-varṇana-mayaḥ so'yaṁdvitī yo gataḥ ||o||

—o)0(o—

¹ rādhāvalokya

(3)

ṭṛ tī yaḥ sargaḥ

tāvad goṣ ṭ heśvarī goṣ ṭ haṁgate gokula-nandane |
sarvān gṛ ha-janān āha tad-bhakṣ yotpādanākulā ||1||

nija-nija-karaṇī ye karmaṇi vyagra-cittā
yad api gṛ ha-janās tat-prema-jālākulās te |
tad api suta-samudyat-sneha-pī yūṣ a-pūra-
snapita-matir adhī śā tān samādediśī ti ||2||

dāsī ḥ samāhūya jagāda rājñ
vatsās taradhvaṁdruta-pāka-kṛ tye |
vatsaḥ kraśī yān kṣ udhitaḥ sarāmaḥ
sa me sameṣ yaty adhunā sva-goṣ ṭ hāt ||3||

śākā mūlāni puṣ pa-dvidala-phala-dalāny ādrakamṣiṣ ṭ a-māṣ aś
cukramśuṅṭ hī marica-haridrā-śāśi-sitā-jī rakamṣī ra-sāraḥ |
ciṅcā-hirḡu-trijātaṁsumathita-vaṭ ikāḥ saindhavamśi ri-śasyam
tailaṁgodhūma-cūrṇamḡḥ ta-dadhi-tulasī -dhānya-sat-taṅḡulāś ca ||4||

pāyasāya vrajendraṇa prātar vaṣ kyaṇī -payah |
prahitaṁyat tad etac ca sarvaṁpākāya nī yatām ||5||
tayeti diṣ ṭ ās tā āsaṁs tat-tat-kāryeṣ u satvarāḥ |
sāhūya rohiṇī m āha sneha-vyākula-mānasā ||6||
sakhi rohiṇi tāv asmad-bālakau mṛ dulaṁ tanū |
pī ḍyete sa-balair bālair bāhu-yuddhe'ticaṁcalaiḥ ||7||
kati santi na me gehe dāsā gopās tathāpy amū |
vāritāv api yātas tau go-rakṣ āyai karomi kim ||8||

durgāraṇya-bhramaṇa-naṭ anāyāsataḥ sāyam uccaiś
cakrāte nāśanam api tathā bhojaneṣ ad-rucī tau |
vatsau jātau tad iha nitarāṁdurbalau kṣ ī ṇa-mūrti
ḍṛ ṣ ṭ aṁhantodaram api tayoh ṛ ṣ ṭ ha-lagnaṁprabhāte ||9||

druta-maya-rasavatyāmtat tathā sādhyānnaṁ
pracura-ruci-yathemaṁ praśnataḥ prājya-ṭṛ ṣ ṇau |
tad atirucira-pī ṣ ṭ ā yatra yatrāsti ḍṛ ṣ ṭ ā
kuru sumukhi tad etat temanāmcātiyatnāt ||10||

tayeti diṣ ṭ ā rāmasya mātā dāsī susaṁkṛ tā m |
sambḡ tāśeṣ a-sambhārāṁprī tyā rasavatī myayau ||11||

suteṣ ad-rucitā vyagrā miṣ ṭ ānnotpādanotsukā |
śrī -rādhānyanāyāsī d vyākulā gokuleśvarī ||12||

upanandeh subhadrasya patnī m̄kundalatā bhidhā m |
yadṛ cchayāgatā m agre praṇamantī m athā ha sā ||13||

amṛ ta-madhuram āstā m̄sarīkṛ tamyat tvayā nnam
bhavatu sa tu cirāyur yad tad-annasya bhoktā |
iti kalita-varam̄durvāsasas tām̄viditvā
sva-sadanam anurā dhā m̄randhanāyā hvāyā mi ||14||

mita-bhug api suto me svā du-vaiśiṣ ṭ ya-lābhā t
pracura-ruci-satṛ ṣ ṇam̄tat-kṛ tā nnam̄yad atti |
tad iha mama vacobhiḥ prārthya tasyā dhavā mbā m̄
parijana-sahitā m̄tā m̄rā dhikā m ā nayā śu ||15||

muhur iyam iha rā dhā m̄sā tayaivā nayantī
prathamam iva yad etā myā cate tan na doṣ aḥ |
vraja-bhuvi vasatā myat kṛ ṣ ṇa-rā gonmadā nā m̄
nava-navam iva sarvam̄nā nusandhā nam asti ||16||

tad-vacaḥ śiśirotphullā kundavally atha rā dhikā m |
utkāśi d bhramarī m̄kartum̄madhusūdāna-sarḡinī m ||17||

tataḥ sāsā dya jaṭ ilā m̄snuṣ āyā m̄kuṭ ilā m api |
śrā vayā māsa sandeśam vrajeśvayā vicakṣ aṇā ||18||

ākarnya sā jī m̄vraja-rā ja-rā jīyā ḥ
kṛ ṣ ṇāt snuṣ āyā m api śaṛkamā nā |
vicintya śikṣ ā m̄ atha paurṇam̄syās
tā m̄kundavallī m̄praṇayā d avā dī t ||19||

snuṣ eyam̄me sādhvī guṇa-garima-mā dhvī ka-madhurā
janaś chidrā nveṣ ī sa khalu capalo nanda-tanayaḥ |
na cā jī m̄ vajīyā vraja-pati-gṛ hiṇyā bhagavatī -
vacaḥ pālyam̄vatse naṭ ati hṛ dayam̄kin nu karavai ||20||

mā taḥ satyam vadati bhavatī kimca gopendra-sūnur
nāyam̄jīyāḥ khala-samudayair yā dṛ śaḥ śrāvito'sti |
kintu prodyad-dyumaṇir iva sad-dharma-padme khalā lī -
ghūke cāyam̄vṛ jina-timire ghoṣ a-santoṣ a-koke ||21||

mā dhuryam̄tūnmadayati jagad yauvatam̄tasya tasmā d
bhī tir nī tis tava nava-vadhū-pā lanam̄cāpi yuktam |
mā śaṛkiṣ ṭ has tad ayati yathā dṛ k-patham̄nā sya sādhyā ś
chāyā py asyā ḥ svayam aham imā m̄drā k tathā te'rpayā mi ||22||

tvam̄putri sādhvī prathitā si goṣ ṭ he
tvayy arpiteyam̄saralā vadhūs tataḥ |
sa lola-dṛ ṣ ṭ aḥ kila nanda-sūnur
nainā myathā paśyati tad vidheyam ||23||

vadhūm athāhūya jagāda vatse
vrajālayān nanda-vadhū-samī pam |
niṣpādya tasyāḥ priyam ehi tūrṇam
sahānayaivādya ravis tvayārcyaḥ ||24||

rādheti diṣṭā hṛdi sābhinanditāpy
anicchuvad gantum uvāca tāmsakhī m |
astī ha kṛtyamna ca me yiyāsutā
gṛhamṅṛhamnergati yat kulārganā ||25||

kṛtāgrahoccaiḥ punar āryayāsau
kaundyā babhāṣe kṛta-hasta-karṣam |
bhī tāsi kiṁsādhvy aham asmy avitrī ty
uccālitā phulla-tanuḥ pratyasthe ||26||

kṛṣṇasya prātar-āśāya sarīṣkṛtamladdukādikam |
ādāya lalitā-mukhyāḥ sakhyo'py anuyayuh sakhī m ||27||

vīkṣyādhvani parānanda-calad-vakṣaḥpaṭārcalām |
sa-vayasyāṁkundavallī premnā parijahāsa tām ||28||

mūlyānī topasaryās tri-catura-divasān proṣya sandhyāgatas te
bhartā gobhiḥ sva-goṣṭhe ghaṭayitum akhilāmrātrim eva nyavātsī t |
vakṣaḥ prodyan-nakhārkāvali-citam adharah spaṣṭadanta-kṣato yat
tat sādhyās te satī tvāmsamucitam adhunā vyaktam ullāṣīti ||29||

antar-gūḍha-smitotphulla-kiṁcit-kuṁcita-locanām |
sva-sakhīmlalitālokyakundavallī m athābravī t ||30||

karaka-phala-dhiyāsyāḥ kānane dhṛṣṭā-kīraḥ
stanam anu viniviṣṭaḥ pakva-bimba-bhrameṇa |
adaśad adharam uccais tan-nakhā-coṭitam tad
dhṛdayam idam amuṣyāḥ kiṁvṛthāśaikase tvam ||31||

sakhī-vacaḥ-smārita-kṛṣṇa-saṅga-
līlocchalat-kampa-taraṅgitāṅgī m |
tāmivīkṣya padmākaram īkṣamāṇā
jagau punaḥ kundalatā sahāsam ||32||

ānanda-kampottaralāsi-mugdhe
kiṁbho vṛthāpadmini kundavallyāḥ |
na devaras tāṁmadhusūdano'sau
bhrāmyan punaḥ pāsyati bhuktam uktām ||33||

karṇa-śarmada-san-narma-bharma-kuṇḍala-nirmitau |
karmaṭhāṁkundavallīmtāmviśākhāhavicakṣaṇā ||34||

svene'nurāgamparam udvahantī
phullāpi mṛ dvī bhramarāt sulolāt |
sat-padminī yaṁsakhi kundavalli
bhṛ ṛgā nujād bhī -taralā cakampe ||35||

ity uddāma-lalāma-narma-racanā-bhairgī sutuṛgī bhavat
premollāsa-vilāsa-manthara-gatis tābhiḥ samamrādhikā |
bhāvodbhāva-vibhāvitodbhaṭ a-mahā-gādhānurāgodayā
kṛ ṣ ṇālokana-lālasottaralitā prāptā vrajendrālayam ||36||

tatrāgatāmcaraṇayoḥ praṇatāmsva-dorbhyām
utthāpya tāmhṛ di nidhāya mukunda-mā tā |
āghrāya mūrdhni muditā janani parārdhāt
snigdā cucumba mukham āsru-mukhī tato'syāḥ ||37||

pratyekam āliṅgya ca tad-vayasyāḥ
papraccha sāvyāhata bhavyam asyāḥ |
vyagrā sutasyāśana-sādhane drāk
sa-sneham etāḥ punar ābabhāṣ e ||38||

vividha-madhura-bhakṣ yotpādane labdha-
varṇā vraja-bhuvi kila yūyaṁviśrutā miṣ ṭ a-hastāḥ |
tad iha kuruta putryaḥ sādhu-bhakṣ yāṇi yatnād
dara-rucir api vatsaḥ sa-spr hamme yathātti ||39||

upalāvaṇikāmtv ekāḥ kaścit kuruta dādrikam |
sārpiṣ kam aparā yūyaṁvatsāḥ śārkarikāmparāḥ ||40||

sa-rasa-rasavatī sat-prakriyā-pañḍitāsi tvam
iha rasavatī mme yāhi rādhe prayatnāt |
janani bala-jananyādhiṣ ṭ hitāmmiṣ ṭ am annam
racaya saha tayaiva vyaṅjanāny uttamāni ||41||

baṭ akam amṛ ta-kelimsādhayāti-prayatnāt
sarasa-masṛ ṇam anyāmputri karpūra-kelim |
madhuram amṛ ta-koṭ er yatra kṛ ṣ ṇaḥ satṛ ṣ ṇas
trijagati na hi kaścit tvām ṛ te yasya vettā ||42||

yasyām uccair lālasāḍhyaḥ suto me
tāmpī yūṣ a-granthi-pānī mḁkṛ tvā |
karpūrailādy-anvite pānake tvam
yatnāt vatse dhehi paṅcā mṛ tākhye ||43||

tvamvidhehi lalite'mba rasālām
tvamca ṣ āḍavam ihāśu viśākhe |
tvamca bhoḥ śikhariṇī mśāśilekhe
putri campakalate mathitamtvam ||44||

āmikṣ āmtvaṁputri saṁsādhya tasyās
tat-tad-dravyair yoga-pāka-prabhedaiḥ |
tat-tad-bhedān tuṅgavidye vidhehi tvaṁ
matsyaṅḍī -pānakāny amba citre ||45||

tvamkhaṇḍam aṅḍāni ca raṅgadevi
tvamkṣī ra-sārān vividhan sudevi |
vāsanti śubhrā mṛdu-phenikās tvaṁ
tvammarigale kuṇḍalikāṁvidhehi ||46||

kādambari tvamkuru candra-kāntī s
tvamlāsike taṇḍula-cūrṇa-piṇḍī ḥ |
tvamśaṣ kulī ḥ kaumudi-bhūri-bhedās
tvam indu-piṇḍāni madālase'mba ||47||

śaśimukhi baṭakāni tvaṁvidhehi prayatnāt
dadhi-baṭaka-mukhāni prājya-mādhurya-bhāṅgi |
praṇaya sumukhi ramyāḥ śarkarā-paṭtikās tvaṁ
maṇimati bahu-bhedāni tvaṁca piṣṭānna-pūpān ||48||

vidhatsva bhoḥ kāṅganavalli vatse
godhūma-cūrṇodbhava-ladḍukāni |
manoharākhyāni manorame tvaṁ
tvammauktikākhyāni ca ratnamāle ||49||

subhrṣṭa-niṣṭa-tilair modakān kuru mādHAVI |
tathā tila-kadambākhyān sa-tilāḥ khaṇḍa-paṭtikāḥ ||50||

lājān dhānāni ca sambhrṣṭān pṛthukān gṛhita-bharjitān |
kṛtvā vindhye sitā-kvāthaiḥ samudgān kuru modakān ||51||

rambhe karambhamkuru śātakumbha-
kuṇḍyāmsurambhā-phala-śarkarādyaiḥ |
niṣṭāpādyāpakvāmra-rasammanojī
sitāghana-kṣīra-yutamvidhehi ||52||

utthāpitamyat tu mayā mathitvā
prātaḥ sugandhā payaso dadhīni |
tad iṣṭa-gandhamnavanī ta-piṇḍam
haiyaṅgavī namkuru bhoḥ kilimbe ||53||

svayamduḡdhvā vrajendreṇa prahitamdhavalāpayāḥ |
pānārtham ambike mandamtvam āvartaya vatsayoḥ ||54||

ṛjīṣa-darvī-nivahaiḥ parītam
mṛd-dāru-kuṇḍyādika-bhājanaiś ca |
cullī-cayādhyāmmama sikta-liptām
tad-dugdha-śālāmvrajatāśu bālāḥ ||55||

nānopakaraṇāni tvamtāni tāni dhaniṣ ṭ hīke |
niṣ kāsya tat-tad-bhāṇḍebhyaḥ pātreṣ v ādāya dāpaya ||56||

tat-tat-padārthāniṣ tvaritamtulasyā
sahānayā raigaṇamālike tvam |
ānī ya koṣ ālayato'smadī yād
dāsī -gaṇair dāpaya tatra tatra ||57||

āmrāta-kāmra-phala-pūra-karī ra-dhātrī
limpāka-koli-rucakādi-phalāni kāmam |
taile ciramsa-lavaṇe kila sandhitāni
mūlāny athādraka-mūkhāni ca rocakāni ||58||

matsyaṇḍikā rasa-ciroṣ ita-pakva-ciṛcā
dhātrī -rasāla-badarī śakalāni tadvat |
niṣ kāsya bhos tvam iha manthanikākulebhyaḥ
kṛ tvānanendumukhi kāṛcana-bhājaneṣ u ||59||

śande śubhe bharaṇi pī vari miṣ ṭ a-haste
cullī -cayopari dhṛ tātula-manthanī ṣ u |
dugdhāni bhārika-gaṇopahṛ tāni goṣ ṭ hād
vatsāḥ śanaiḥ śrapayatāśu nidhāya yūyam ||60||

mudrikāvāpakādī ni bhūṣ aṇāny uttarī yakam |
yathārham aigād uttārya nidhaya tulasī -kare ||61||

prakṣ ālya pāṇi-caraṇaṃsalilair dhaniṣ ṭ hā
dattair balasya janāni m abhivandya mūrdhnā |
premnā tayā nava-vadhūr iva lālyamāna-
gāndharvikā rasavatī m atha sāviveśa ||62||

tat-tat-karmaṇi lagnāsu harṣ oṭphullāsu tāsv atha |
tat-tat-kārye svato vyagrān dāsān āha vrajeśvarī ||63||

sāyamkalinda-duhitur jala-bhāra-vāhair
ānī ya baddha-vadanāsu navāsu celaiḥ |
mandānilendūkara-śī tala-vedi-madhye
syandālikā dhṛ ta-ghaṭ āliṣ u sambhṛ tamyat ||64||

kuṛkumāguru-himāniṣ u-paṭ ī rais
tat-payoda-supayaḥ parivāsya |
sikta-mṛ ṣ ṭ a-śāśikānta-śilocca-
snāna-vedim abhito naya vatsa ||65||

ghaṭ a-kule'guru-dhūma-sudhūpite
tvam api pāna-kṛ te sutayor mama |
vicakilendu-lavaṅga-pāṭ alaiḥ

praṇaya-vārida vāri suvāsitaṃ ||66||

bho nāpitātmaja subandha-madī ya-gehāt
kalyāṇadākhyā-bhiṣajā cira-sādhitaṃyat |
nārāyaṇākhyā-vara-tailaṃ aśeṣa-doṣa-
śoṣaṃsupuṣṭi-karam ānaya mardanārtham ||67||

subandha-karpūrika-nāpitaḥ drāg
vatsau yuvāṃ ānayaṃsuṣītam |
āṅgīnam udvartanam iṣṭa-gandham
kaiśyaṃca piṣṭam alakīya-kalkam ||68||

snānīya-cīnendu-nibhāṃśuka-dvayaṃ
gāṛgeya-kāntya-udgamaṇīyakamītathā |
kauśeya-yugmaṃpaṭa-vāsa-vāsitaṃ
sāraṅga bhoḥ saṅkucitaṃkuru drutam ||69||

uṣṇīṣakaṃkaṅkukam antarīyakam
sa-tunda-bandhamītv itīyaṇavīnam |
bālārka-hemāruṇa-citra-varṇam
vāsaś catuṣkaṃvraja-veśayogyam ||70||

vikhaṇḍitākhaṇḍita-bhūri-varṇam
syūtaṃca yad raucika-saucikena |
bhūyiṣṭham anyan-naṭaveśayogyam
saṅkocya tadavad bakulānaya tvam ||71||

kastūrikendv-aguru-kurkuma-candanādyair
yatnāc catuḥsama-mukhāṇīvilepanāṇī |
sampādya pūrāya suvāsa-vilāsa-gandhin
ratnāvalī-khacita-mauktika-samputeṣu ||72||

piṇḍhi gorocanāṃkartuṃtilakamīlikālike |
sucitra kuru citrāya girīndra-dhātu-varṇikāḥ ||73||

he puṣṭipahāsa sumano makaranda yūyam
cāṃpeya-puṇḍraka-sukāṅgana-yūthikādyaiḥ |
puṣṭipair vidhāya vividhāḥ kurutāśu-mālāḥ
kālaguru-drava-himāṃśu-suvāsitaś tāḥ ||74||

ratnāvalī-khacita-hāṭaka-bhūṣaṇāṇī
snehān madāgraha-bhareṇa cireṇa yatnāt |
niṣpādya sāyam iha kāṅgana-kāra-mukhyair
dattāṇīyāṇīmama raṅgaṇa-ṭaraka-nādyaiḥ ||75||

sairindhra-mālin makaranda-bhṛṅgin
niṣkāśya koṣālayato bhavadbhiḥ |
puṣṭipeṇa bhānor amṛte'dya vāre

tair eva vatsau mama bhūṣaṇī yau ||76||

vatsa śālika vidhehy avataṁsam
nī lakaṇṭ ha-nava-piṅcha-samūhaiḥ |
tvaṁca mālīka-sitāruṇa-guṇḍā-
puṅjakair vividha-hāra-sugucchān ||77||

jambula jāmbūnada-kānti-miṣṭ a-
tāmbūla-vallī -dala-saṅcayāmtvam |
sukartarī khaṇḍita-heya-bhāgam
vidhehi cī nānīka-māṛjitamdrāk ||78||

dhātrī -dalābha-khara-yantra-nikṛtta-navya-
kṣī rārdra-pūga-phala-sūkṣma-dalāni kāmam |
nirmāya tāni ghanasāra-suvāsītāni
snigdhanī vatsa suvilāsa vidhehi tūrṇam ||79||

vastra-śodhita-cūrṇailā-lavaṅga-khadirādibhiḥ |
bho rasāla-viśālākhyā kurutaṁvī ṭ ikāmyuvām ||80||

taṁkarma-sakteṣv atha teṣu mātā
sutāgamādhvārpita-netra-yugmā |
ity āha goṣṭhāgata-bhāra-vāhān
kṛṣṇaḥ kim āyāti kathāṁvilambaḥ ||81||

tām āhur eke mṛdu-śāda-pallavān
navī na-vatsān kila cārayaty asau |
anye tadocuḥ sa hi go-vṛṣair vṛṣān
saṁyodhayan krīḍati bālakair vṛtaḥ ||82||

athāha putrānayanotsukotsukam
sā raktakamśaktam amuṣya sevane |
tvaṁvatsa gatvā madhumaṅgalambalam
taṁcaṅcalaṅcānaya mat-sutaṁdrutam ||83||

prahitya taṁsātha mahānasamgatā
kimkimtvayā sādhitam etayā saha |
sarvaṁtad etan mama temanādikaṁ
sandaśayety āha balasya mātaram ||84||

tām āha sammāṛjita-vedikāntare
navī na-mṛdbhājana-paṅkti-sambhṛtam |
sā darśayantī kṛta-temanādikaṁ
rādhāṁpraśānty atha tāmca rohiṇī ||85||

sumadhuraṁśīśito'pi susaṁkṛtam
nīpuṇayā pacane mṛdu rādhayā |
pravara-manthanikāsu susambhṛtam

sumukhi paśya puraḥ sakhi pāyasām ||86||

bala-puṣṭi-karamḥṛ dyaṁmadhuraṁmṛ dulaṁsati |
manthanī sambhṛ tampaśya saṁyāvaṁca mayā kṛ tam ||87||
rambhā-sī ri-kṣī rasāra-śaṣ kulī r vividhāḥ sakhi |
paśya piṣṭi-a-vikārāṁś ca nānā-bhedān susamskr̥tān ||88||
pī yūṣa-granthi-karpūra-kelikāṁṛ ta-kelikāḥ |
anayā saṁskṛtāḥ paśya yad-vidhir me na gocaraḥ ||89||
kevalo mathita-kinno maudgo'yambaṭ ako dvidhā |
sitā-lavaṇa-saṁyogān māsī yo'pi dvidhā kṛ taḥ ||90||
ciṅcāmrā taka-cukrāmrāis tat-tad-dravyādi-yogataḥ |
ī ṣ an madhura-gāḍhāmla-bhedād amlo dviṣ ad-vidhā ||91||
baddha-rambhā-navya-garbha-tan-navya-mukulāṁś ayoh |
māna-kandāmbu-kacvī nāṁmukhāṁś asyā lukasya ca ||92||
kuṣ māṇḍa-ḍiṇḍisānāṁca cakrābha-khaṇḍajā lakam |
caṇaka-kṣ oda-parikāṅktaṁghṛ tabhṛ ṣṭi amṛṭṭhak pṛṭhak ||93||
caṇaka-kṣ oda-baṭ akāṅy ājya-bhṛ ṣṭi āni kevalam |
aparāṅy amla-sat-takra-kvātha-kinnāni lokaya ||94||
caṇaka-kṣ oda-piṇḍānāṁsvinnānāṁkvatithāmbhasi |
khaṇḍāni dravya-pākādi-bhedān nānā-vidhāni ca ||95||
baṭ ikāphala-mūlānāṁṛṭṭhak saṁyoga-bhedataḥ |
trijāta-maricādyais tu prakārān bahudhā kṛ tān ||96||
karkāru-jyotsnikālābu-phalāṅy āli pṛṭhak pṛṭhak |
rājikā dadhi-yogena saṁskṛtāṅy anayā śubhe ||97||
vatsepsita-prasūnāni ghṛta-bhṛ ṣṭi āni kevalam |
ghṛta-bhṛ ṣṭi ā dadhi-kinnāḥ kalikāḥ kovidārajāḥ ||98||
ghṛta-bhṛ ṣṭi ā dadhi-kinnāḥ prasūna-baṭ ikā dvidhā |
paṭ olasya phalāṅy ājya-bhṛ ṣṭi āni rucidāṅy alam ||99||
baddha-kuṣ māṇḍa-baṭ ikāḥ kacvī -mānālu-kandakaiḥ |
tikta-nāli ta-cūrṇāḍhyāś cavikāḍhyāḥ parāḥ kṛ tāḥ ||100||
sitailā-maricair yogād dugdha-tumbī kṛ tānaya |
tad-yogād aparaṁmiṣṭi amḥṣī ra-kuṣ māṇḍa-nāmakam ||101||
dadhi-śūraṅakammiṣṭi amdhātrī -śūraṅakamparam |
dadhnaikambharjitamcānyat kāra-bilva-phalaṁdvidhā ||102||
mṛdu-rambhā-garbha-khaṇḍa-vṛddha-kuṣ māṇḍa-khaṇḍayoh |
sitā-dadhi-yutaḥ pāko madhurāmlaḥ suśī talaḥ ||103||

nāli ta-methī -śata-puṣṭi-pikā-miśī -
paṭ ola-vāstūka-vitunna-māriṣāḥ |
prakāra-saṁyoga-vibhedato'nayā
śākāḥ sudhā-garva-hṛtaḥ susaṁskṛtāḥ ||104||

kalambī -pakva-ciṅcāyā rasa-pakvā ruci-pradā |
kṛ ṣṇa-nāli ta-śāko'yam āmāra-phalayuk-śubhaḥ ||105||
mukuṣṭi akasya mudgasya māsasyāpy adhunā mayā |
trividho'yāmsudhā-kūpa-nibhaḥ sūpo vipācyate ||106||
parikāḥ sumana-cūrṇānāṁdāsī bhir bhṛśa-marditaiḥ |
pūrṇendu-maṇḍalākārāḥ kriyante roṭikā mayā ||107||

kṣ ālitās cī na-ceṣ u nibaddhās taṇḍulā ime |
āgate goṣ ṭ hataḥ kṣ ṣ ne pācyā me kvathitāmbhasi ||108||
kṣ tāni kriyamāṇāni kartavyāni tu kānicit |
ity anna-vyañjanāni tvamsaisiddhāni pratī hi nau ||109||

saurabhya-sad-varṇa-manoharamtat
sā vī kṣ ya sarvaṁmuditā babhūva |
jijñāsamānām atha tad vidhānam
tāmrohiṇī vismaya-pūrvam āha ||110||

sāmagrī saiva sāmānya pākasya prakriyāpy asau |
kintv apūrva-guṇe hetur gāndharvā hasta-sauṣ ṭ havam ||111||

sā tāmrādhām anna-saṁskāra-saktām
prasvidyanti mlajjayā namra-vaktrām |
dṣ ṣ ṭ vā rājñī sneha-viklinna-cittā
dāsī m asyā vī janāyā dideśa ||112||

tato gatā dugdha-gr hamvrajeśvarī
tatrāpi tābhiḥ parisankṣ ṭ tāny asau |
sarvāṇi bhakṣ yāṇi vilokya nanditā
sutāgamotkā laghu gopurāmyayau ||113||

śrī -caitanya-padāravinda-madhupa-śrī -rūpa-sevā-phale
diṣ ṭ e śrī -raghunātha-dāsa-kṣ tinā śrī -jī va-saigodgate |
kānye śrī -raghunātha-bhaṭ ṭ a-varaje govinda-lī lāmṣ te
sargaḥ kalya-vilāsa-varṇana-mayaḥ so'yamṣ ṭ tī yo gataḥ ||o||

||3||

—o)0(o—

(4)

caturthaḥ sargaḥ

atha vrajendreṇa kṛ tā grahotkaraiḥ
kṛ ṣ ṇaḥ sva-goṣ ṭ hāṁprahito nijonmukhī m |
stanyāśru-viklinna-payodharā mbarā m
ambāmmilantī mpurato dadarśa saḥ ||1||

ehy ehi vatsa kṣ udhito'pi śī ghraṁ
nāyāsi gehaṁkim u māṁdunoṣ i |
rāddhamyad annādikam apy atī va
yatnena tac chī talatāṁprayāti ||2||

itī rayitvā tanayaṁtad-aṅgam
sammārjayantī kara-pallavena |
sā tad-vayasyān sva-gr hāyanotkān
abhāṣ ata sneha-vipāka-digdhā ||3||

vinā bhavadbhiḥ pracuraṁna bhurkte
drāk saṅgamārthambhavatāṁsamutkaḥ |
yac caṅcalo'yaṁtad anena vatsāḥ
jagdhīḥ sadeṣ ṭ ā mama mandire vaḥ ||4||

tad yāta sva-gr hān putrāḥ snātvā bhūṣ aṅa-bhūṣ itāḥ |
kṣ udhārtāḥ stha drutam bhoktum āgacchata mamālayam ||5||

gateṣ u teṣ u hr ṣ ṭ eṣ u sarāma madhumaṅgalam |
sutam ādāya nilayaṁyayau vraja-kuleśvarī ||6||

ṭṛ ṣ ita-dr g-ati-śuṣ yac-cātakī r vallabī nāṁ
nija-madhurima-dhārā sāra-varṣ air niṣ iṅcan |
nija-nayana-cakorau pāyayaṁs tan mukhendu
dyuti-madhura-sudhāṁsvaṁgeham āyān mukundaḥ ||7||

tam āgataṁsnāpana-vedikāntaram
bhṛ tyah samuttārya vibhūṣ aṅamtanoh |
sukuṅṅitamcī na-navī nam aṅśukaṁ
sāraṅga-nāmā laghu paryadhāpayan ||8||

abhyajya nārāyaṇa-taila-lepaiḥ
pratyaṅga-nānā-mṛ du-bandha-pūrvam |
subandha-nāmā kṣ urita-sūnur asya
preṁṇāṅga-sarimardanam ātatāna ||9||

udvartanenāsya mudā sugandhaḥ

śī tena pī tena sadā suśī tam |
snigdhenā mugdho navanī ta-piṇḍād
udvartayāmāsa śānais tad-aṅgam ||10||

dhātrī -phalārdra-kalkena keśān śī ta-sugandhinā |
snigdhaḥ snigdhenā susnigdhan karpūro'pi samaskarot ||11||

mandā-pakva-parivāsita-kumbha-
śreṇi-sambhṛta-jalair atha dāsāḥ |
śatakumbha-ghaṭ ikā tta-vimuktaiḥ
sveśvarampramuditāḥ snapayanti ||12||

prakṣālayan śī tala-vāri-dhārayā
śānais tad-aṅgāni payoda-dattayā |
svabhāva-śī tojjvala-komalāny alam
cī nānśukēnātra mamārja raktakaḥ ||13||

mandā-pakva-parivāsita-kumbha-
śreṇi-sambhṛta-jalair atha dāsāḥ |
śatakumbha-ghaṭ ikā tta-vimuktaiḥ
sveśvarampramuditāḥ snapayanti ||14||

tac-chrī mad-aṅgamṛ du-cī na-vāsasā
sammārja keśān apatoya-bindukān |
kṛtvā ca pratyudgamanī yam anśukam
patrī hiraṇya-dyuti paryadhāpayat ||15||

tatropaviṣṭa asya sumṛṣṭa-vedikā
vinyasta pīṣṭhe'guru-dhūma-vāsitaiḥ |
jūṭaṅkacai karikatikā-viśodhitair
vidhāya dāmnā kumudo'py aveṣṭayati ||16||

vidhāya gorocanayāsya bhāle
tamāla-patramṛganābhi-madhyam |
śṛṅgārakārī makaranda-nāmā
lilepa gātrāni catuḥ-samena ||17||

tasya śrī mad-bhuja-yugalayoḥ karṇaṇe caṅkanākhye
hāime bhrājan makara-vadane karṇayoḥ kuṇḍale dve |
mañjīrau śrī-carāṇa-yugale hāṇsa-hāri-praṇādau hāraṇ
tārā-maṇim atha hrīdi prema-kando yuyoja ||18||

tatra tatra sutāmmātā paśyantī prema-vihvalā |
tvarayantī kṛtau dāsān svayamca vidadhe kriyām ||19||

snātānuliptā dṛta-bhūṣitābhyām
śrī mad-bala-śrī-madhumaṅgalābhyām |
tathāvidhais tatra tadaiva labdhaiḥ

samaṁvayasyair virarāja kṛ ṣ ṇaḥ ||20||

toyār dra-kaṛcuka-suveṣ ṭ ita-toya-pūrṇa-
bhṛ ṛgāra-pāli-vimalāsana-paṛkti-yuktā m |
saṁsikta-mṛ ṣ ṭ a-vara-dhūpa-vidhūpitāmtā n
vedī ṁnināya kila bhojayitumtadāmbā ||21||

śrī dāma-subalau vāme puro'sya madhumaṛgalaḥ |
dakṣiṇe śrī -balaś cānye paritaḥ samupāviśan ||22||

teṣ ūpaviṣ ṭ eṣ v atha pānakāni
svaraṇeṣ u pātreṣ u susambhṛ tāni |
pānāya citropahṛ tāni mātā
putrāya tebhyaś ca dadau krameṇa ||23||

sva-sva-saṁskṛ ta-miṣ ṭ ānnaṁprā tar āśopayogi yat |
upajahrus tayāhūtā mātre gopyo mudānvitāḥ ||24||

śrī -rādhayā yatnata eva gehād
ānī ta-khaṇḍodbhava-laddukāni |
gaṛgā-jalākhyāny atha raṛgadevī
tad-irṅitenopajahāra mātre ||25||

tāni mātā balādibhyo vibhajya snehato dadau |
prakī ṇa-svaraṇa-pātreṣ u vinidhāya pṛ thak pṛ thak ||26||

āsvādayantaṁghṛ ta-pakvam annaṁ
sunarmabhis tān api hāsayantam |
ālokyantaṁnayanāṛcalena
rādhānanamtaṁdadṛ śur mudālyah ||27||

ado bhadram idaṁmiṣ ṭ am etat snigdhamśucāru tat |
tarjanyaṁ darśayanty ambā bhurkṣva vatsety abhāṣ ata ||28||

yad yad iṣ ṭ ambhaved yasya jī tvā jī tvā hasan hariḥ |
tasmai tasmai dadau tat tat sva-pātrā t prakṣ ipan muhuḥ ||29||

vī kṣ ya yatnānvitāṁ ambāṁmandam āśnantam acyutam |
parihāsa-paṭ us tasmin vrajeśā m avadad baṭ uḥ ||30||

ayam ced bhūri nātty amba dehi me sarvam admy asau |
mayaivāliṅgitaḥ puṣ ṭ o bhavitā bhūri-bhojinā ||31||

nāsyā manda-ruceḥ śaktir ghṛ ta-pakvānna-bhojane |
tad asmaṁ laghu-rāddhānnaṁvyaṛjanāny amba dāpaya ||32||

atha kṛ ṣ ṇaḥ sva-pātrastha-pakvānnāṛjalibhir hasan |
paṛcayaiḥ pūrayāmāsa bhurkṣveti baṭ u-bhojanam ||33||

tato vāma-kaphoṇimsvamvādayan vāma-pāśvake |
samyag bhoktuṁkṛ tārambhaḥ prahṛ ṣ ṭ o baṭ ur āha tam ||34||

vayasya paśya bhakṣ ye'ham ity aśnan kavala-dvayam |
mātar me dadhi dehī ti prāhiṇot tāmtadāhṛ tau ||35||

gopāḥ paśyata nṛ tyatī ha capalaḥ pakvānna-labdhāśayā
kī śeśo dadhi-lampaṭ o'ham iti tān kṛ tvonmukhānṣ tad-diśi |
teṣ āmbhojana-bhājaneṣ u śanakair ākṣ ipya bhakṣ yamnijam
sarvaṁbhuktam idammayeti sa punar garvāyamāno'vadat ||36||

athāgatāmtāmdadhi-pātra-hastām
uvāca paśyāmba vinaiva dadhnā |
mayopabhuktaṁdrutam eva sarvaṁ
tat pāyasaṁdāpaya bhūri mahyam ||37||

haimeṣ u pātreṣ u nidhāya rādhayā
navī na-rambhā-dala-manda-mārutaiḥ
śī tī kṛ taṁsve pariveśitamkare
tebhyo dadau pāyasam āśu rohiṇī ||38||

syandānikopari dhṛ teṣ u puraḥ suvarṇa-
sthālī -cayeṣ v anucarair vimalādi-mukhyaiḥ |
rādhārpitamniija-kare vara-modanaṁsā
tebhyas tatah pariviveśa śanair balāmbā ||39||

ānī yānī ya gāndharvā dattāni vyañjanāni sā |
śākādī ny amla-śeṣ āni tebhyo'dāt kramaśaḥ śanaiḥ ||40||

rambhodarastha cchada-varṇa-lāghavāḥ
saṁmṛ ṣ ṭ a-godhūma-sucūrṇa-roṭ ikāḥ |
ghṛ tābhiṣ iktāḥ pariveśitās tayā
tebhyo'nya-pātreṣ u nidhāya sā dadau ||41||

dhaniṣ ṭ hayā yal lalitādi-saṁskṛ taṁ
tat tad rasālādikam āhṛ taṁpuraḥ |
kṛ tvā pṛ thak pātracaye vrajeśvarī
sa-sneham ebhyo dadatī mumoda sā ||42||

hṛ daya-dayita-mukha-vī kṣ aṇa-hṛ ṣ ṭ ās
tad-ati-madhura-mṛ du-kānti-vikṛ ṣ ṭ āḥ |
mumudur udita-pṛ thu-bhāva-vihastā
ramaṇa-bhavanam adhi tāḥ puru-śastāḥ ||43||

annāny atho tāni catur-vidhāni
te pī yūṣ a-sārodbhava-vikriyā iva |
āsvādayanto madhurāṇi sa-spr ham

tām hāsayanto jahasú ca narmabhiḥ ||44||

carvanti carvyāṇi mṛ dūni kecil
lehyāni cānye caṭ ulāmlihanti |
pibanti peyāni pare prahṛ ṣ ṭ āś
cuṣ yanti cūṣ yāṇy apare'vitṛ ptāḥ ||45||

svāduṛkāraṁkamala-nayanaḥ sa-spr̥ haṁtat-tad-annam
hasta-sparśād amṛ ta-madhuraṁmanda-mandaṁpriyāyāḥ |
tad-vāktṛābja-prahita-nayana-prānta-bhṛ ṛgo nigūḍham
prāśnannambā manasi nividaṁsa pramodaṁvyatānī t ||46||

prahita-cakita-netra-prānta-dṛ ṣ ṭ i-praṇāli
milita-tad-atilāvānyāmṛ tāsvāda-puṣ ṭ ā |
prasarad-akhila-bhāvollāsam ācchādayanti
dayita-hṛ dayam uccai rādhikāpy ājahāra ||47||

atha bala-jananī m̐tām antarākṛ tya nṛ tyan
madakala-madirākṣ ī m arpayanti m̐kare'syāḥ |
mṛ du mṛ du madhurānnaṁpreyasī m̐prekṣ ya
kṛ ṣ ṇaḥ ślatha-rucir āsane'bhūd unmanā nāgareśaḥ ||48||

sāmibhuktaṁkiyat tena kiṛcit try-anśāvaśeṣ itam |
bhakṣ yaṁvī kṣ yāśane mandaṁtamcāsī d vyākulā prasūḥ ||49||

yatnā t saṁskṛ tam annādi sarvaṁtyaktaṁkathaṁsuta |
kṣ udhito'si kiyad bhurkṣ va śapathaḥ śirasamama ||50||

ānāyā yatnād vṛ ṣ abhānu-kanyakām
saṁskāritam sarvam idaṁsutā'nayā |
annādi miṣ ṭ aṁca sudhā parārdhatas
tathāpi nāśnāsi karomi kimhatā ||51||

atha sā rohiṇī m āha paśya rohiṇi caṁcalaḥ |
durbalaṁkṣ udhito'py eṣ a kim apy atti na manda-bhuk ||52||

ataḥ sneha-parī tāṛgī lālayanty agha-mardanam |
pralamba-hantur ambeyāmbabhāṣ e tam̐puraḥ-sthitā ||53||

yatnād annaṁsādhitaṁvatsa miṣ ṭ aṁ
mallī -mṛ dvyā rādhayedāṁmayā ca |
kṣ ut-kṣ āmo'si tvaṁca nāśnāsi tat tām
ambām etāṁmāṁca kimvā dunoṣ i ||54||

jananī tava paśya khidyate suta
nirmaṁchanam atra yāmi te |
bhramato bhavitā vane śramaḥ
kiyad āśnī hi vidhehi mad-vacaḥ ||55||

bhuktammayā bhūri gatā bubhuḥṣ ety
uktvā niyamyocchalitamvikāram |
tamvī kṣ ya mandampunar apy adas tam
nanandatur nanda-sutamjananyau ||56||

idam idam atimiṣ ṭ amvatsa bhurksveti mātā
sa-śapatham atha tat tad darśayanty aṅgulī bhiḥ |
sakalam abhilaṣ antī kartum aśru-plutākṣ ī
tad-udara-gatam annamsātmajamvāvadī ti ||57||

rasālā-pakvāmra-drava-śikharinī -ṣ āḍava-payah
karambhā mikṣ ā-vyaṅjana-dadhi-kalā-pūpa-baṭ akān |
kṛ tāmreḍā netra-stanaja-payasā klinna-sicayāpy atr ptā
tamṭṛ ptāmmuhur atha sutamprāśayad iyam ||58||

bhakṣ yambhojyambahutara-miṣ ṭ am
lehyampeyamṛ du madhuraṁte |
bhuktvā pī tvā rasabhara-ṭṛ ptāḥ
sarve'bhūvan vana-gamanotkāḥ ||59||

sarve suvāsita-mṛ dā mukha-pāṇi-padmāny
āmṛ jya sādhu mṛ du-leṣ ikayā ca dantān |
dāsaiḥ praṇī ta-kaṇakādika-kunḍikāsu
tair datta-vāribhir athācamanamvyadhus te ||60||

elā-lavaṅga-ghanasāra-vimiśritābhir
jambūla-datta-vara-khādira-golikābhiḥ |
śī tojvalābhir adhivāsya mudā mukhaṁte
savyena pūrṇam udarammamṛ juḥ kareṇa ||61||

rasāla-kara-saṁskṛ topaḥ ta-nāgavallī sphurat-
supakva-dala-vī ṭ ikāḥ sukham adanta evotsukāḥ |
tataḥ śata-padāntarālaya-viśāla-palyarkikā
kuleṣ v atha viśāśramuḥ parijanair amī vī jitāḥ ||62||

tam iha viśramitamparicārakāḥ
śikhi-dala-vyajanaḥ samavī jayan |
avadalayya dalamṛ du-vī ṭ ikāḥ
prabhum athādayati sma vilāsakaḥ ||63||

niṣ kramya dhautāṅghri-karāmmahānasād
dāsī -gaṇais tāmvyajanaḥ upāsītām |
rādhāṁprakoṣ ṭ hāntaragāmsakhī -janaḥ
vilokayantī mramaṇamgavākṣ ataḥ ||64||

ānandaja-sveda-jalair vrajeśayā
pratī yamānāmśrama-karṣ itety alam |

bhoktumprayatnād upaveśya sā mudā
balāmbayānnāni gṛhād adāpayat ||65||

tayā nidiṣṭā gṛhata-saṅkṛtānnam
dātumdhaniṣṭhā hari-bhukta-śeṣaiḥ |
saṁmiśrya gūḍhamgṛhata-saṅkṛtānnair
gṛhāt tadānīya dadāv amūbhyah ||66||

anaśnantī mihriyā vīkṣya vastrāvṛtanatānanām |
rādhikām avadat kṣṇamātā vātsalya-viklavā ||67||

janani mayi jananyāmkimnu lajjedṛśīyam
suta iva mama cetaḥ snihyati tvayy atīva |
ayi tad apanayaināmyāmi nirmaṛṇhanamte
śiśiraya mama netre bhurksva paśyāmi sākṣāt ||68||

yūyamca me stha tanayās tanayā hriyā kim
putryaḥ kurudhvam aśanamlalitādayas tat |
ity āgrahāc chapatha-dāna-śatais ca mātā
miṣṭānna-miṣṭāvacanaiḥ samabhojayat tāḥ ||69||

hṛdy udgataiḥ suta karāgrahaṇābhilāṣais
tadbhūṣaṇaiḥ subahuśaiḥ sahayāniyatnāt |
niṣpādya tan nava-vadhūpratirūpakāṇi
snehād dhṛtāni sadane vara-samputeṣu ||70||

tair bhūṣaṇair atha dhaniṣṭhakayopanītais
tāmbūla-candana-varāmbara-nāgajais ca |
ālīvṛtam nava-vadhūm iva tāmvrajeśā
sammānya hārda-valitā muditā babhūva ||71||

rādhāhṛtamyan niśi tad viśākhā
dhaniṣṭhayādāt subalāya gūḍham |
pītottarīyamsubalo'pi tasyai
nīlāmbaramkṣṇam-hṛtamtayaiva ||72||

tāvat sva-sevā-kṛtilabdha-varṇāḥ
snehena dāsāḥ pariphulla-gātrāḥ |
tair gandha-mālyāmbara-bhūṣaṇais te
vibhūṣayāmāsuradhīśvaramsvayam ||73||

bhakti-cchedāḍhya-carcāmmalayaja-ghuṣṇaiḥ dhātu-citrāṇi bibhrad
bhūyiṣṭhamnavya-vāsaḥ śikhi-dala-mukutaḥ anmudrikāḥ kuṇḍale dve |
guṇjāhāraṁsuratna-srajam api taralāmkauṣṭubhamvaijayantī m
keyūre kaikaṇe śrī-yuta-pada-kaṭakau nūpurau śṛṅghalāṁca ||74||

ātmaika-dṛśya-gāndharvā pratibimba-karanvitaiḥ |
dadhad-vakṣasy ayamhāraṅgumphitamsthūla-mauktikaiḥ ||75||

śṛ ṛgaṁvāmodara-parisare tunda-bandhāntara-sthaṁ
dakṣ e tadvan nihita-muralī mṛatna-citrāṁdadhānaḥ |
vāmenāsau sarala-lagudī ṁpāṇinā pī ta-varṇāṁ
lī lāmbhojaṁkamala-nayanaḥ kampayan dakṣ iṇena ||76||

vaṁśī -viṣ āṇa-dala-yaṣ ṭ i-dharair vayasyaiḥ
saṁveṣ ṭ itaḥ sadṛ śa-hāsa-vilāsa-veśaiḥ |
gantunivanāya bhavanād vanajekṣ aṇo'yam
muṣ ṇan mano mṛ gadṛ śā m atha nirjagā ma ||77||

śrī -caitanya-padāravinda-madhupa-śrī -rūpa-sevā-phale
diṣ ṭ e śrī -raghunātha-dāsa-kṛ tinā śrī -jī va-sarṅodgate |
kāvyē śrī -raghunātha-bhaṭ ṭ a-varaje govinda-lī lā mṛ te
prātar bhojana-keli-varṇana-mayaḥ sargaś caturtho gataḥ ||o||

||4||

—o)0(o—

(5)

pañcamah sargaḥ

pūrvāhne dhenu-mitirair vipinam anusṛ taṅgoṣ ṭ ha-lokā nuyā tam
kṛ ṣ ṇamrādhāpti-lolaṃ tad-abhisṛ ti-kṛ te prāpta-tat-kuṇḍa-tī ram |
rādhāmcā lokya kṛ ṣ ṇamkṛ ta-gr ha-gamanāryayārkārcanāyai
diṣ ṭ āmkṛ ṣ ṇa-pravṛ tṭyai prahita-nija-sakhī -vartma-netrāmsmarāmi ||1||

sa mandra-ghoṣ ābhidha-śṛ ṛga-ghoṣ aiḥ
saṅghoṣ ayan ghoṣ am apāsta-doṣ aiḥ |
sammohayan hṛ d vraja-sundarī ṇā m
sampoṣ ayan prema bahir jagā ma ||2||

gomayotpalikākūṭ air giri-śṛ ṛga-nibhair yutam |
vāsītā vāsa-mattā nā mṣ aṇḍā nā msaṅgaroddhuraṃ ||3||

kṛ ṣ ṇa-li lā m pragāyadbhir vihasadbhiḥ parasparam |
gomayā vacaya-vyagraiḥ gopa-dāsī -śatair vṛ tam ||4||

go-yāna-vatsāvaraṇa-vyagra-gopa-śatā nvitam |
gomayotpalikā-kṛ dbhir jarad-gopī -gaṇair yutam ||5||

gavā msthānī -śreṇī -sphūritam abhito'lpāvṛ ti-cayo-
llasad-vatsā vāsa-sphurita-tala-vṛ kṣ āvalicitam |
karī ṣ a-kṣ odasyoccaya-mṛ dula-bhūmī -talam asau
vrajābhyarṇampūrṇamvraja-dhana-janair vī kṣ ya mumude ||6|| (kulakam)

tarṇakārodhana-vyagra-gopa-ṣ ādo-gaṇā nvitā ḥ |
ucchalad-gopayaḥ pūrā ḥ dugdha-bhāṇḍā ni kacchapā ḥ ||7||
go-śakṛ c-cayanāsakta-gopī -vaktra-saroruhā ḥ |
sitāruṇa-calad-vatsa-haiṣa-koka-kulā kulā ḥ ||8||
nirgacchad-dhavalā parīkti-nadī r gopuccha-śaibalā ḥ |
gavālaya-saraḥ-śreṇī ḥ paśyan sa mumude hariḥ ||9|| (sandānatikam)

anuvrajan svordha-mukhamvrajendur
vrajendra-niṣ kāsita-go-vrajamsaḥ |
vrajād vikarṣ an vraja-vāsi-lokā n
vanāya vavrāja sakhi-vrajena ||10||

rajo'mbhobhiḥ śambhor api ca vidhi-dambholi-karayoh
parāmsuddhim buddhī ndriya-caya-niruddhim vidadhatī |
lulāpy ālyā pālyā ravi-duhitṛ -kālyātha militā gavā m
śreṇī śvenī dyu-sarid iva veṇī -bhramam adhāt ||11||

vanāya gacchan vanajekṣ aṇo harir
yato yataḥ sannidadhe padā mbujam |
tatas tataḥ sā vraja-bhūḥ samutsukā

prakāśayāmāsa hr̥ d-ambujāmsvakam ||12||

tac-chrī -pada-sparśa-bhara-pramodaiḥ
sā phulla-romāñcita-sarva-gātrī |
nananda kṛttāni tṛṇāni bhūyaḥ
khuraiḥ kṣatāṅgāni ca rohayanti ||13||

phullākṣi-padma-ti-javā-susambhramā
prītyambu-vṛṣṭiyaidhita-sarvato-mukhā |
vṛddhādi-bālānta-janāvalī -sarid
vrajācalāt kṛṣṇa-samudram āyayau ||14||

klinnāmbarā'kṣi-stanjaiḥ payaḥ-sravais
tathāvidhair yātr-mukhāṅganā-gaṇaiḥ |
ambā kilimbānugayā balāmbayā
sahāgatāmbā suta-darśanotsukāḥ ||15||

anyonyāsaṅga-saṁstabdha-dṛṣṭihillolam ulbanam |
kṛṣṇaṁrasāṅghavambheje rādhā surataraiṅgī ||16||

maṅgalā-śyāmalā-bhadrā-pālī -candrāvalī -mukhāḥ |
sva-sva-yūthāḥ yūtha-nāthāḥ sarvatas tās tam anvayauḥ ||17||

saha dhana-jana-vṛndair nirgate prāṇa-nāthe
jana-gatir avahānyāspandanālapāhīnā |
paśu-khuraja-rajobhir dhūsarāsau jaḍāṅgi
vraja-vasatir athāsī t proṣita-preyasī va ||18||

anvayat pitarau vīkṣya sa-vrajau vana-sīmani |
sthite'smin valita-grīvaṁtastambhe go-kadambakaiḥ ||19||

ananta-śaikau sva-vana-prayāṇe'py
abhadra-bhīter anivārayantau |
asrākulākṣāv apī darśanotsukau
sa duḥsthito'bhūt pitarau samīkṣya ||20||

saurabhya-lubdhā tṛṣṇitoccalanti
hrī -vātyayā bambhramitābhito'pi |
netrāli-paktir vraja-sundarī nām
hareḥ papātaiva mukhāravinde ||21||

samīkṣya rādhā-vadanāravinde
śrī -netra-nṛtyan-mada-khaṅgarī t au |
sumāṅgalāṁsvāṁmanute sma yātrām
tadi ya-sandarśana-sat-phalāṁsah ||22||

sva-sva-bālam apahāya mātarah
kṛṣṇa-vaktra-dhṛta-sāśru-locanāḥ |

stanya-sikta-vasanāḥ suvatsalāḥ
sarvato'tha parivavrur acyutam ||23||

vimanaskāpi manasā bhāvayanty atha tat śubham |
vihastāpi sva-hastābhyāmjananī tam alālayat ||24||

śataśaḥ santi me gopā nipuṇāḥ pālāne gavām |
pālayāmi svayam iti vatsa ko'yaṁdurāgrahaḥ ||25||

bālo'si mṛ dulas tatra vimukta-cchatra-pādukaḥ |
dinaṁbhramasi kāntāre jī vetāṁpitarau katham ||26||

kriyamāṇāgrahau svasya cchatropāna-dvidhāraṇe |
vātsalya-vyākulau vī kṣ ya pitarau prāha keśavaḥ ||27||

gopālanāmsva-dharmo nas tās tu niśchatra-pādukāḥ |
yathā gāvas tathā gopās tarhi dharmāḥ sunirmalaḥ ||28||

dharmād āyur yaśo vṛ dhir dharmo rakṣ ati rakṣ itaḥ |
sa kathamtyajyate mātā bhī ṣ u dharmo'sti rakṣ itā ||29||

sutasya sādguṇyam avekṣ ya tṛ ptau
nanandatus tau hṛ di yady apāram |
aniṣ ṭ a-śaikākulitā tathāpi
gopān samāhūya jagāda mātā ||30||

subhadra maṇḍalī bhadra vatsa bho balabhadraka |
samarpito'yaṁyuṣ māsu bālo'timṛ dulaś calaḥ ||31||

yantraṇī yaḥ śikṣ aṇī yaḥ pālanī yaś ca vaḥ sadā |
svairī cec calatāmyāti kathanī yaṁtadā mayi ||32||

dhṛ ta-khadga-dhanur-bāṇair bho vatsā vijayādayaḥ |
pālanī yo'pramattair vaḥ sadāyam abhitaḥ sthitaḥ ||33||

aṛge sutasyātha kareṇa mātā
snigdha sprī śantī śvara-nāma-mantraḥ |
nṛ siṁha-bī jaiś ca vidhāya rakṣ ām
babandha rakṣ ā-maṇim asya haste ||34||

ājñā mātaḥ pitar iti sutāmsampatantāmpadānte
dorbhyaṁdhṛ tvā hṛ di nidadhatau stanya-bāṣ pāmbu-siktam |
cumbantau tad-vadana-kamalaṁmārjayantau karābhyām
jighrantau tāśirasi pitarāv ūhatur bāṣ pa-kaṇṭ ham ||35||

bhūr dyaur bhavyā bhavatu bhavato rakṣ itā śrī -nṛ siṁhaḥ
śastaḥ panthā vanam api śubhāmbhāvukā dig vidik ca |
svāgamyāḥ svāṁpunar atha gṛ haṁmaṅgalālīgitas tvam

dattānujāḥ sa iti mumude vatsalābhyāṁpitṛ bhyām ||36||

yathā pitṛ bhyāṁsa tathā balāmbāpy
ambā kilimbādy-upamāṭṛ -yuktayā |
gopaiś ca gopī -nivahaiś ca lālito yathā
haris taiḥ sa balo'py abhūt tathā ||37||

vrajāṅganānāmṛṣ itākṣ i-cātakān
siṅgan kaṭ ākṣ āmṛ ta-vṛ ṣ ṭ i-dhārayā |
nyavedayat kānana-yānam ātmanas
tābhiḥ sva-dṛ ṣ ṭ yaiva sa cānumoditaḥ ||38||

tāsāṁmano dī na-kuraṅga-saṅghān
vilokya lolān ruci-pallavān svān |
ninye sphuṭ amcārayitumsva-saṅge
sandānya dṛ k śṛ ikhalayā svayāsau ||39||

dvi-trāḥ kṣ epyāḥ sumukhi ghaṭ ikāś cakṣ uṣ ī mudrayitvā
mā gāḥ khedaṁsapadi bhavitā saṅgamo nau vanānte |
āgantavyaṁmayi karuṇayā chadmanāśu sva-kunḍam
kṛ ṣ ṇaś cakre sphuṭ am anunayamrādhikāyā mdr ṣ ettham ||40||

yayāce rādhikāṁ ājñāṁsva-dṛ śā dainya-pūrṇayā |
kā taryamvatābhūt tat-kaṭ ākṣ eṇānumoditaḥ ||41||

madhye-nabhaḥ sammilane'py alūnair
javā t praviṣ ṭ air hṛ daye mithas tau |
kaṭ ākṣ a-bāṇair api modam āptau
premno vicitrā hi gatir durūhā ||42||

rādhā-mano-mī nam ayamsva-saṅge
sva-kānti jālena nibadhya ninye |
rurodha tac-citta-marālam utkaṁ
sāpi sva-dṛ k-kūṇana-paṅjarāntaḥ ||43||

prerayann agrato dhenūr ākarṣ an pṛ ṣ ṭ hato vrajam |
sa-mitirair āvṛ to'raṇyampraveṣ ṭ um upacakrame ||44||

tiryag-grī vāmpunaḥ prekṣ ya sa-vrajau sneha-karṣ itau |
anvāyāntau puras tiṣ ṭ hann abravī t pitarau hariḥ ||45||

mātar nātaḥ param iha puro gantum arhyāṭ avī mvo
vyāvartadhvamṭvaritam iha me prāpaṇī yā rasālā |
tātaiś ādya truṭ ita-śikharā kandukā-kṣ epaṇī me
gatvā ghoṣ amjhaṭ iti sudṛ dhāḥ pañcaś āḥ kāraṇī yāḥ ||46||

valita-grī vam ūrdhvāsyamkṣ udhitās ṭṛ ṣ itā api |
tastambhire puro gāvaḥ paśyāmba mad-apekṣ ayā ||47||

preṣ ayiṣ yāmi sad-bhojyambhuktvā madhyāhna eva tat |
āgacched aparāhne tvaṃtūrṇam ity āha taṃprasūḥ ||48||

so'py abravī t tāmkṛ ta-bhojanau cet
śroṣ yāmi gehe muditau bhavantau |
bhokṣ yāmi bhojyāṃprahitaṃtadā te
gṛ haṃsameṣ yāmi na cānyathāmba ||49||

kṛ tāvanaḥ kāya-mano-vacobhiḥ
saṃsikta-dehaḥ stana-dṛ k-payobhiḥ |
sa cumbitāliṅgita ākulābhyām
muhur muhur dṛ ṣ ṭ a-mukhaḥ piṭṛ bhyām ||50||

udyad-viyogoṣ ṇa-ravi-pratāpitaiḥ
siktair nija-prekṣ aṇa-vī ci-śikaraiḥ |
kaṭ ākṣ a-dhārānala-nālikā-cayair
nipī ta-lāvaṇya-saraḥ-priyā-gaṇaiḥ ||51||

vraja-tyāgāraṇya-yā notpannābhyāmnanda-nandanah |
vaimanasyonmanasyābhyāṃvyāgro'sau prāviśad vanam ||52|| (sandānatikam)

vrajasya kṛ ṣ ṇe nihitekṣ aṇasyā-
khilendriyāṇāṃnayanatvam āsī t |
tasmin vanenāntarite kṣ aṇena
teṣ āṃsamantāt suvilī natābhūt ||53||

caratvataḥ sthāvarataiva dhanyā
vanāṃprayāty eṣ a vihāya yan naḥ |
itī va khinnāḥ sphuṭ am ādhunas tāṃ
stambhasya dambhāt vraja-vāsinas te ||54||

hareś cillī -cillī -gilita-mati-milac-chapharikā
mukhāmbhojān mlānāc calita-cala-dṛ ṣ ṭ i-bhramarikāḥ |
viyogodyat-paṅkāvali-patita-haṃsā na vivabhus
tad-ābhī rī -nadyo vana-śuci-hṛ te jī vana-dhane ||55||

abhyāsato'tah vraja-vāsinas te
vimohitau tau vraja-pau gṛ hī tvā |
kṛ ṣ ṇānugāmi sva-mano-vihī nair
dehaiḥ paramgeham ayur nirī hāḥ ||56||

svāṃsvāṃsakhyo'pi yūtheśāṃyatnād ādāya mūrcchitām |
ninyur gṛ haṃyantra-caṅcat-pratimāḥ pratimām iva ||57||

kundavally atha tāṃrādhāṃsvayaṃvyagrāpy acetanām |
ādāyāyād vrajāṃyatnād vicittais tat-sakhī -janaiḥ ||58||

yadyapy asmin nyasta-cittā vraja-sthā
ā-tad-darśamjñapti-śūnyās tathāpi |
tat-tat-karmāṇy ācaranti sma yadvaj
jī van-muktā deha-saṁskāratas te ||59||

nirmāṇotkāmsva-pathi jaṭ ilāṅgo-śakṛ t-piṇḍikānām
vadvvā vartmany atha dhṛ ta-dr̥ śamvyākulāṁkundavallī |
dr̥ ṣ ṭ vā'vādī j jaḍima-kalitāmrādhikāmcetayantī
kr̥ ṣ ṇābhyaṛṇāmnaya nipuṇa-dhī s tūrṇam enāmninī ṣ uḥ ||60||

namāmy ārye snuṣ eyas te kalyāṇī nī yatāṁpuraḥ |
chāyāpy asyā na kr̥ ṣ ṇasya dr̥ ṣ ṭ i-gocaratāṁgatā ||61||

sābdhi-dvī pā bhavati pṛ thivī yasya naikasya mūlyam
tādr̥ g divyāmita-maṇi-mayaṁpaśya śacyāpy alabhyam |
sarvāṅgī namvasana-sahitam̐bhūṣ aṇam̐dattam asyai |
goṣ ṭ heśvaryā mudita manasā pāka-naipun̐yato'syāḥ ||62||

dharmārtha-lābhān muditā snuṣ āyās
tayaiva kāryāntaram uccikī rṣ uḥ |
svābhī ṣ ṭ a-sampādana-labdha-varṇām
matvāvadat tāṁjaṭ ilā stuvantī ||63||

ehy ehi vatse kuśalam̐bhavatyās
tvac-chī la-nirmaṅchanam āśu yāmi |
snigdhāsi yat tvam̐mayi sasnuṣ āyām
mad-āśiṣā tvam̐suta-vaskarā syāḥ ||64||

svayam̐sādhvī pragalbhā tvam̐ anyāsāṁdharmā-pālāne |
ātmanī va pratī tir me tvayi tvāṁprārthaye tataḥ ||65||

dharme patnyā pālite tat patiḥ syād
gomān putrī vittavāṁś cāyur-ādhyah |
ity āhāsmān paurṇamāsī smṛ tijm̐
seyam̐tat tvayy arpitā dharmā-guptyai ||66||

dharmād arthaś ca kāmaś cety ādi satyam̐satāṁvacaḥ |
yato'syāḥ pālītād dharmāt bhūyān artho'pi sādhitah ||67||

ekaḥ suto me kuśalī yathāsau
kule'male syān na yathā kalaṅkaḥ |
dharmam̐tathāsyāḥ paripālayantī
nirvāhya sūryārcanam̐nayainām ||68||

rādhe tvam̐tāmra-kuṇḍī m aruṇa-kapilikā-kṣī ra-dadhyājyam̐ ijam̐
sārpiṣ kānnam̐javām̐ aikṣ avam̐ atha ghuṣṛ ṇam̐patrakam̐padma-mālām̐ |
sārdham̐sakhyā nayety ādy-upakaraṇa-cayam̐putri gehād gr̥ hī tvā
gārgyā vā kenacid vārcana-paṭ u-baṭ unā yāhi sūryārcanāya ||69||

caṇḍāsi sādhvī lalite tvayāsau
naikākinī kvāpi sakhī vidheyā |
gandho'pi yasyāmkila nanda-sūnos
tasyai diśe vo'ṅjalir eva kāryaḥ ||70||

atyārūḍhamdinamvatse santi go-maya-rāśayaḥ |
yuvayor nyasta-bhārā syāmnīścintotpalikā-kṛtau ||71||

tām ūcatus te hṛdi samprahaṣite
niścintam ārye kriyatāmkriyā nijā |
āvām avāvaḥ satatāmbhavad-vadhūm
tārām ivākṣṇaḥ saha-pakṣma-locake ||72||

tāḥ pronmattā api jaṭilāyāḥ
pītvājīvaṇmadhu-madhurāṅgyaḥ |
ānandotphullita-tanu-cittā
dhairyaṁdhṛtvāgrham anujagmuḥ ||73||

āgatya khaṭṭopari sanniviṣṭām
śrī-rādhikāmkṣālita-māṅgīghrim |
dāsyo mudā paryacaran nijeśām
pādābja-sarvāhana-vījanādyaiḥ ||74||

mallī-raiṅga-karṇikāra-bakulā'moghā-latā-saptalā
jātī-campaka-nāga-keśara-lavaiṅgabjādi-puṣpocayam |
śrī-vṛndā-prahitaṁvanādali-kulāspṛṣṭāṁdarojjṛmbhitam
sveśvaryāḥ purato'nyadhād vana-sakhī śrī-narmadā mālikī ||75||

kṛṣṇāṅga-kāmālaya-vaijayantikām
tairvaijayantīmviracayya sāvyadhāt |
rādhāsva-naipuṇya-guṇādisūcikām
karpūra-kṛṣṇāguru-sattva-bhāvitām ||76||

elendu-jātī-phala-khādirānvitāḥ
svapāṇi-hṛt-saurabha-rāga-bhāvitāḥ |
kṛṣṇākṣīcittānana-candra-raṅgikāḥ
sānāgavallī-dalavīṭikāvyadhāt ||77||

mālam etāmtulasi harayevīṭikāścopahṛtya
jīvatvāvṛndāsubala-mukhataḥkeli-saṅketa-kuṅjam |
āgacchatāsu tvam itilalitā-preritādāyatāntāḥ
kastūryālī-sahita-tulasīkṛṣṇa-pārsvampratasthe ||78||

śrī-rādhikāpyatha sakhī-sahitātidakṣā
śrī-kṛṣṇa-candra-sakalendriya-tarpaṇāni |
karpūra-kelyaṁgī-keli-mukhānikāmaṁ
kartuṁsamārabhata sādbhuta-laḍḍukāni ||79||

yad api nija-sakhī sānveṣaṇāyāsya yātā
svayam api ca nimagnā kṛṣṇa-sambandhi-kṛtye |
tad api hari-mukhendora darśanokātha mene
truṭim api yugalakṣaṇavyagra-rādhā-cakorī ||80||

śrī-caitanya-padāravinda-madhupa-śrī-rūpa-sevā-phale
diṣṭe śrī-raghunātha-dāsa-kṛtinā śrī-jīva-sargodgate |
kāvyē śrī-raghunātha-bhaṭṭa-varaje govinda-līlāmṛte
sargaḥ pañcama eṣa sādhu niragāt pūrvāhna-līlām anu ||0||

||5||

—o)0(o—

(6)

ṣ aṣ ṭ haḥ sargaḥ

praviṣ ṭ o'tha vanam̐pāścāt paśyan valita-kandharam |
ujjijṛ mbhe harir vī kṣ ya nivṛ ttān vraja-vāsinaḥ ||1||
kr ṣ ṇa-matṭebha unmukto ghoṣ a-dṛ g-dṛ ḍha-śṛ ṛkhalāt |
ucchvasanīś capalaḥ svairī kānane'nya ivābhavat ||2||

śrī -kr ṣ ṇa-caritra-paṭ e vimocite
vrajākṣ i-bandhād vana-citra-kāriṇā |
prādurbbabhūvur nayanotsavāni
tad-vihāra-citrāṇi śubhāny anekadhā ||3||

nṛ tyanti gāyanti hasanti gopāḥ
kūrdanti nandanti pariskhalanti |
narmāṇi tanvanti lasanty athaite
bandhād vimuktāḥ kalabhottamā vā ||4||

sthitimsthirāmmātr -puro bakārer
eke'ṛganā svasya dṛ śamca lolām |
saṛghaṭ ṭ a-dṛ ṣ ṭ ām anukurvate'nye
ceṣ ṭ āṅgiraṁca skhalitāmjanānām ||5||

kecid vṛ kṣ a-latāvṛ tāḥ pracapalāpāṛgaiḥ smitārdrammanāg
udghā ṭ yā mbara-saṁvṛ tānanam amuṅgopā la-yoṣ āyitāḥ |
paśyanto vyahasan pare ca dhavalā lekhāyamānā mudā
vyālambyāṛghri-karair mahī m̐vilulita-grī vordhva-karṇānanāḥ ||6||

vitaṇḍā-panḍitāḥ kecit tat-tac-chabdārtha-khaṇḍanaiḥ |
daṇḍādaṇḍi-raṇair anye dor-daṇḍa-saṛgaraiḥ pare ||7||

kṣ iptānekāstra-kāṇḍoghair daṇḍa-bhramaṇa-kauśalaiḥ |
lāsyair hāsyaiḥ pare dāsyais toṣ ayāmāsur acyutam ||8||

athāgatamkr ṣ ṇam avekṣ ya vṛ ndā
vṛ ndā ṭ avī m̐tad-virahāt viṣ aṅṅām |
vṛ ndamca sā 'bodhayad ākulānām
vṛ ndāvana-sthāvara-jarṅgamānām ||9||

aṭ avi sakhi samāyān mādhave'sau samantāt
viṣ ja viraha-ghūrṇā m̐tūrṇam ullālasī hi |
sva-guṇa-gaṇa-vikāśaiḥ sveśvarī m̐smārayā m̐m
saphalaya nija-lakṣ mī m̐cānayoḥ sad-vilāsaiḥ ||10||

prabudhyadhvam̐vallyo vikasata nagāḥ kūrdata mṛ gāḥ
pikā bhṛ ṛgaiḥ gānamkuruta śikhino nṛ tyata mudā |
adhī dhvam̐bhoḥ kī rāḥ sthira-cara-gaṇā nandata ciram̐

samāyā to yuṣ mān sukhayitum asau vaḥ priyatamaḥ ||11||

tataḥ sva-viccheda-davāgni-mūrcchitām
samī kṣ ya tāmcetayitumpriyāṭ avī m |
kṣ ṣ nāmbudaḥ svāgamanamca śarīsitum
vavarṣ a variśī -ninadāmṛ tāny asau ||12||

variśī -ninadāmṛ ta-vṛ ṣ ṭ i-siktā
kṣ ṣ nāṛga-saṛgānila-vī jatātha |
śrī -vṛ ndayālyā ca sucetitocair
vṛ ndāṭ avī sā sahasonmimī la ||13||

sattva-dharma-viparyāsair veṇu-nādāmṛ totthitaiḥ |
sva-sāttvika-vikāraiś ca tadābhūd vyākulāṭ avī ||14||

prodyad-vepathur uccalamsthira-caraiḥ stabdhā jaḍair jaṛgamaiḥ
prasvinnā sravad-aśru-jāla-salilaiḥ śvetā prasūnotkaraiḥ |
sāśruḥ puṣ pa-madhu-dravaiḥ svāra-bhidā yuktā khagālī ravai
romāñcāli yutā latāṅkura-cayair vṛ ndāṭ avī sā babhau ||15||

maṇḍitā viśataikena jāgratānyena sāṭ avī ||
mādhavenābabhau draṣ ṭ umtāmśobhā śrī r ivāgatā ||16||

kūjad-bhr ṛ ga-vihaṛga-pañcama-kalālāpollasantī hares
cyotat-paktrima-sat-phalotkara-rasollāsāṭ avī sābhavat |
samphullan-nalinī -vilāsi-vihasad-vallī -matallī -naṭ ī
lāsyācārya-marud-gaṇātimuditā sarvendriyāhlādinī ||17||

puṣ pair hāsyambhramarair gānam
paṇṇair lāsyāmmadhubhiḥ pānam |
dadhatas taravaḥ sva-phalaiḥ khānam
kurvanty abhyāgata-hari-mānam ||18||

ali-gāyaka-cumbita-kusumāsyam
pallava-paṭ a-vṛta-vivṛ ta-suhāsyam |
dadhatī rahasi vidadhatī lāsyam
vyavṛ ṇuta vallī -tatir api dāsyam ||19||

sva-ramaṇa-sahitānāmveṇu-nādāhṛ tānām
ṭṛ ṇa-kavala-mukhānāmcañcalālokanāni |
harir atha hariṇī nāmvī kṣ ya rādhā-kaṭ ākṣ aiḥ
smṛ ti-patham adhirūḍhair vivyathe viddha-marmā ||20||

preṃṇānṛ tyat-phulla-mayūrī -tati-yuktaḥ
kṣ ṣ nālokān matta-mayūra-vraja ārāt |
snigdhe rādhā-keśa-kalāpe rati-mukte
yat sat-piñchair āśu murāreḥ smṛ tir āsī t ||21||

mada-kala-kalavirkī -matta-kā dambikā nā m
sarasi ca kala-nā daiḥ sārasā nā m priyā yā ḥ |
valaya-kaṭ aka-kā rī -nūpurodyat-svanormī -
bhrama-culukita-citto'bhyā gatā m tā msa mene ||22||

upari-capala-bhṛ iḡa m padmam ī ṣ at-prakā śam
vara-parimala-pūramśaśvad ā lokya kṛ ṣ ṇaḥ |
smita-śavala-kaṭ ā kṣ a m padma-gandham priyā yā
mukham idam iti matvā tām upetā m viveda ||23||

rucaka-karaka-bilvair nā ga-raḡaiḥ supakvaiḥ
pratidiśam anudṛ ṣ ṭ air harṣ a-tarṣ ā kulo'sau |
sapadi lasad-uroja-bhrā nti-sambhrānta-cetā
vapuṣ a iha vibhutvam rā dhikā yā ḥ śaśaṅke ||24||

yato yataḥ patati vilocanam hares
tatas tataḥ sphurati tad-aḡa-saiḡhatih |
na cādbhuta m tad iha tu yad vrajā ṭ avī
mude harer alabhata rā dhikā tmatā m ||25||

tair uddī pta-bhāvā lī vā tyayocā litam manah |
śaśāka na sthirī -kartumkā śa-puṣ pa-nibham hariḥ ||26||

vṛ ndāvana-sthira-carā n svāloka-prema-vihvalā n |
premnā hṛ ṣ ṭ a-manā ḥ kṛ ṣ ṇaḥ prekṣ ya tā n mumude bhṛ śam ||27||

sakhyaḥ kimkuśalamlatā ḥ kṣ iti-ruhā ḥ kṣ emam sakhā yaḥ śivam
mṛ gyaḥ kimbhavikammṛ gā mśakunikā ḥ bhavyamśakuntā ḥ śubham |
bhṛ iḡyaḥ śambhramarā ḥ sukhamsthira-carā ḥ sva-śreyasam vaḥ sadā
premettham vana-saḡgatā n sarabhasam papraccha sarvā n hariḥ ||28||

pracārya gā ś cārayitum kṣ udhārtā
govardhana-kṣ mā bhṛ d-upatyakā yām |
mano'nudhā vad dayitā m nivartayan
samamvayasyair vijahā ra kṛ ṣ ṇaḥ ||29||

sva-kalpitair loka-caya-prasiddhair
harir vihā rair vana-śobhayā ca |
śaśāka rā dhā -virahā titaptam
sa tā m pradhā van na mano niroddhum ||30||

tā n vī kṣ ya kṛ ṣ ṇaḥ kṛ payā rdra-cittas
tais tair vihā raiś ca mitho niyuddhaiḥ |
śrā ntā n kṣ udhārtā n atha bhojanecchūn
iyeṣ a sambhojayitum vasyā n ||31||

tā vad dhaniṣ ṭ hā ghṛ ta-pakvam annam
prā taḥ kṛ tamyal lalitā dibhis tat |

dattamrasālā-sahitamjananyā
dāsī bhir ādāya samājagāma ||32||

tāmivī kṣya hr̥ṣṭaḥ sa harir babhāṣe
kimme dhaniṣṭhe pitarau sukhamstaḥ |
susnātam ābhyāmvihiteśa-pūjā
pratoṣya sarvān vada kimnu bhuktam ||33||

sāpy āha taṁtau tava maṅgalārtham
snātārciteśau dvija-sātkṛtārthau |
sambhojya sarvān atha bhuktavantau
bhojyāni ca preṣayataḥ sma tubhyam ||34||

rādhā-saṅga-drumārohotkaṅṭhitā lambanārthinī |
tāmparā lambanāmmene citta-vṛtti-latā hareḥ ||35||

itas tataḥ saṅgaratī r gavalī ḥ
sva-veṇu-nādair atha saṅkalayya |
jagāma tāḥ pāyayitumvayasyaiḥ
saṅcālayan mānasa-jāhnavī msaḥ ||36||

pāyayitvā jalaṅgās tāḥ śī taṁsvādu sunirmalam |
svayaṅgopāḥ papuḥ sasnur vijahruḥ salile ciram ||37||

upapulinam athāsau tāṁ tad-annamvayasyān
dadhi-mathita-rasāla-sandhitāmrādi-yuktam |
svayam api ca samaśnan svādayan hāsayaṁ ca
sva-parita upaviṣṭān bhojayāmāsa kṛṣṇaḥ ||38||

tataḥ sakhī n āha hariḥ sahāryā
yūyamkṣaṇamcārayatāgrato gāḥ |
ahaṁsakhibhyāmsaha mādhavī yān
vana-śriyaṁdraṣṭum iha bhramāmi ||39||

dāsī r dhaniṣṭhā vadad āśu yāta
yūyamgrhī tvākhila-bhājanāni |
puṣpāṇi nārāyaṇa-sevanārtham
saṅcītya paścād aham āgatāsmi ||40||

phullaṅgandha-phalī -dvandvam avatāmsocitamādā |
ādāyāgatya kṛṣṇasya vṛndārpitavatī kare ||41||

tad-ālokāt priyā-kānti-smṛty-utkaṅṭhāvato hareḥ |
ejat karāt tad ādāya tac-chrutyor nidadhe baṭuḥ ||42||

vṛndāmdhaniṣṭhāmsubalambaṭuṁca
ṣaḍguṇya-vijān sacivān sa kṛṣṇaḥ |
upāya dakṣān upalabhya mene

rādhāṅga-saṅgottama-rājya-labdhim ||43||

madhumāṅgala-hastāṁsa pragṛhya vāma-pāṇinā |
vṛndā-dhaniṣṭha-subalaiḥ sasāra sumanaḥ-saraḥ ||44||

kusumita-taru-vallī -vīthi-kuñjair lasantī m
sthala-jala-vihagāli-vyūha-kolāhalaiś ca |
sa kusuma-sarasī mīmivī kṣya rādhāgamotkas
tad-abhisṛti-vicāraṁsvānugair ācacāra ||45||

prayāti vṛndā subalo baṭur vā
rādhāntikaṁcej jaṭilā saśarkā |
ebhiḥ samānvā kalahamvidadhyad
vadhūmnirundhyād athavā grhāntaḥ ||46||

ākaraṣaṇī mivā muralī mniyuṅjyā m
sarvāḥ sameṣyanti ca gopa-rāmāḥ |
tad-iṣṭa-līlādi-raso na siddhyet
parasparerṣyā-mada-māna-vāmyāt ||47||

tato dhaniṣṭhe vraja kundavallī m
pratīti-kṛtā jaṭilā yad asyām |
tad-vaṛṇanā-caṅgu-matiḥ sadā nau
snigdharthitā sā dhruvam ānayet tām ||48||

athāha vṛndā bhavatā yad uktaṁ
satyaṁhi tac cet sumano'vacetum |
rādhā sakhī kācid ihāgatā syāj
jñeyas tadāsyās tad-udanta ādau ||49||

athāgatā sā tulasī sva-sakhyā
kṛṣṇāṁsakhībhyāṁsaha tat-sakhī bhyām |
priyāgamopāya-vicāra-lagnaṁ
puraḥ sphurantaṁmumude samī kṣya ||50||

svapne'pi tat-sannidhim atyajantī m
tāmṛdhayā te jahṛṣuḥ sametām |
nīścitya sarve'py atha mādhavo'bhūt
tad-darśanotko'dhvani datta-dṛṣṭiḥ ||51||

tataḥ sā tulasī nyasya hṛṣṭā baṭur-kare srajam |
udghāṭya puṭikā mivī ṭī msubalasya kare dadau ||52||

rādhā-karāmoda-samṛddha-saurabham
tac-chilpa-naipuṇya-bharamtathādbhutam |
tām udgirantī mbhramarāli-karaṣiṇī m
srajamvilokyābhavad unmanā hariḥ ||53||

kaṇṭ he srajamtām atha vaijayantī m
hasan nyadhāc chrī -madhumaṅgalo'sya |
rādhā-kara-sparśa-sukhādi-vāsau
tat-sparśataḥ kaṇṭ akitāṅga āsī t ||54||

āgatya kuṅje parihāsa-lī nām
sambhāvayanṣ tamdayitāmmukundaḥ |
tad āsya vī kṣ otkalikākulātmā
tayā hasantya saha saṅgalāpa ||55||

sakhyās te kuśalamśakhī śa-kuśalamkutreyam ātmālaye
kimnāyāti vanamkr̥tau sva-guruṇā diṣṭ ātha kimceṣṭ ate |
mathnāty ambu-ghaṭ amṭataḥ kim abhavan nirbhartsya ruddhā gr̥he
yuktyā cānaya vṛ ndayā na jaṭ ilā vaṅgyāha hā dhig vidhim ||56||

sadā rādhātidaurlabhya-sphūrtyā matvā babhūva saḥ |
hāsoktim api satyāmtāmviṣ aṅṅātmā smarākulaḥ ||57||

kr̥ṣ ṇamviṣ aṅṅam ālokya vyākulā tulasī svayam |
dṛ śā vṛ ndā-dhaniṣ ṭ hābhyāmbhartsitāha sa-sambhramam ||58||

mā gāḥ khedaṁvrajānanda yāmi nirmaṅchanamṭava |
āgatāmviddhi dayitāmparihāsaḥ kr̥to mayā ||59||

tām āgatām atha niśamya didṛ kṣ ur enām
autsukya-caṅcala-manā vraja-rāja-sūnuḥ |
uttārya campaka-yugamniija-karṇayos tat
tasyāḥ samarpya karayor mudito'vadat tām ||60||

kveyamkveyamnihnutā vā kim artham
ruṣ ṭ ā sā cen nāparādhō mamāsti |
cen narmaitad dūna-citte na yuktaṁ
hā hā śī ghraṁdarśayāmūmpriyāmme ||61||

priyāvalokanotkaṇṭ hamkāla-deśārtha-tattvavit |
āninī ṣ ur drutaṁrādhāmbabhāṣ e tulasī harim ||62||

sā te kāntā kamala-nayana tvan-mukhālokanotkā
sūryārcāyai sapadi jaṭ ilā-preṣ itā kundavallyā |
tvām āyāntī prathamam iha māmprāhiṇot tvat-pravṛ ttyai
krī ḍā-kuṅjamtvam upadiśa tamyatra tām ānayāmi ||63||

tac chrutvocchvasita-svāntaḥ prī to guṅjāvalī mharīḥ |
tulasyai dattavān kaṇṭ hād uttārya pāritoṣ ikam ||64||

lī lā-nikuṅja-kalanāya tadātha vṛ ndā
kr̥ṣ ṇāvalokita-mukhī tulasī mbabhāṣ e |
tat-kuṅḍa-tī ra-gatam ānaya rādhikāmtām

kandarpa-keli-sukhadākhyā-nikuṅṅam āśu ||65||

ahaṁca keli-sāmagrī ṁsamagrāyitum utsukā |
rādhā-kuṇḍamtṛvayā sārḍhamprayātāsmi drutāmsakhi ||66||

tāvat kṛ tvā priya-sahacarī ṁsvasya candrāvalī ṁtām
sārketa-sthām vraja-pati-sutamnetum āgatya tatra |
guṅṅāhāramhari-hṛ di sakhī -dattam ādhāya śaibyā
ḍṛ ṣ ṭ vā ṽṛ ndā-sahita-tulasī ṁvivvyathe kṣ ubdha-cittā ||67||

kṛ ṣ ṇasyāgre ṽṛ ndayā sanlapantya
ālokāt tat-preṣ ṭ ha-sakhyās tulasyāḥ |
rādhāṁmatvā sāgatāṁduḥkitā tām
śaibyā sa-vyājyāntadā vyājahāra ||68||

kurvāntya dya tayā durgā-vratodyāpa mahotsavam |
tāṁnimantrayitumrādhāṁpreṣ itāsmi vayasyayā ||69||

sādya labdhā mayānviṣ ya na gr he nāpi kānane |
diṣ ṭ yā labdhāsi tulasī kathyatāṁkutra te sakhī ||70||

tataḥ sā tulasī jñ tvā śaibyāṁkauṭ ilyam āśritām |
avadat tāṁsa-kauṭ ilyamśaṭ he śāṭ hyāṁhi yan nayāḥ ||71||

kurvāṇayā vrata-mahotsavam ambikāyāḥ
sā śyāmayā sva-suhṛ dādya nimantrya nī tā |
ṽṛ ndāṭ avī -parivṛ ḍhā sva-gr hamtathāśyām
bhāro'py adhāyi vinayaiḥ sa-sakhī -kulāyām ||72||

tato lalitayā puṣ pa-phala-mālya-samṛ ddhaye |
ṽṛ ndāṁnetumpreṣ itā tāṁgr hī tvā calitāsmi aham ||73||
iti tāṁtulasī bhāṅgyā pratārya kuṭ ilām api |
yayau ṽṛ ndā-dhaniṣ ṭ hābhyaṁ udāsī neva mādhave ||74||
punar vivakṣ umtāṁśaibyāṁkṛ ṣ ṇāṁkuṭita-cakṣ uṣ ā |
nivāryāha svam audāsyāṁtulasyāṁvyāṅṅayann iva ||75||
mā kiṁcid vada yātv eṣ ā sva-sakhyāḥ kuśalamvada |
kveyam āste kiṁkurute priyā candrāvalī mama ||76||
sāti hṛ ṣ ṭ ātha tāṁprāha niruddhā'pi dhavāmbayā |
durgārcāc chadmanānī tā yatnāc candrāvalī mayā ||77||
sakhī -sthaly-upaśalye tāṁtvat-sāṅgotkalikākulām |
sānrakṣ ya padmayā tūrṅāṁtvām anveṣ ṭ um ihāgatā ||78||
cintito'ntar bahir hṛ ṣ yan pratyutpanna-matir hariḥ |
avadat vaṅṅayan śaibyāṁcchadmanānandayann iva ||79||

ahaṁtad-darśanotkaṅṅhā diṣ ṭ yā nī teyam āly asau |
gaurī -tī rthāṁlambhayaināṁgurūṅṅāṁvaṅṅana-kṣ amam ||80||
yāvat pramada-rādhākhye gāḥ saṅṅārayato vane |
avadhāryāgato'hamśyāṁgavāṁsambhālane sakhī n ||81|| (yugmakam)

tam āhātha baṭ ur bhairgyā drutamkṛ ṣ ṇa dhaniṣ ṭ hayā |
vrajendrena yadājñaptamtat kuruṣ veti so'bravī t || 82||
ām ārya vasudevena dūto'tra prahitaḥ prage |
guptamprasthāpitāś caurāḥ kariṣena kānane gavā m ||83|| (yugmakam)

bhavitavyamsā vadhā naiḥ sarvair go-pā lakair iti |
tad ādiṣ ṭ amṭā ta-pā dair mayī dānī m̄dhaniṣ ṭ hayā ||84||
tat pratyūhair vilambaś cet kadācit sambhaven mama |
nodvegaḥ sakhi sāryas te āgantā hamdrutamdhruvam ||85||
iti pratārya tā m̄saibyā m̄go-diśamsa-sakho'vrajat |
murāris tvarayā hṛ ṣ ṭ ā sāpi candrāvalī m̄prati ||86||

śrī -caitanya-padāravinda-madhupa-śrī -rūpa-sevā-phale
diṣ ṭ e śrī -raghunātha-dāsa-kṛ tinā śrī -jī va-saigodgate |
kāvyē śrī -raghunātha-bhaṭ ṭ a-viraje govinda-lī lāmṛ te
sargaḥ samprati ṣ aṣ ṭ ha eṣ a niragā t pūrvāhna-lī lām anu ||o||

||6||

—o)0(o—

saptamaḥ sargaḥ

kiyaḍ-dūramtato gatvā nivṛ tyodvartmanā hariḥ |
 rādhā-kuṇḍamsamāyātaḥ priyā-sangotsukaḥ priyam ||1||
 parito maṇi-sopānāvalibhiḥ pariveṣ ṭ itam |
 caturbhir maṇi-sambaddha-tī rthair dikṣ u suśobhitam ||2||
 tī rthoparisphurad-ratna-maṇḍapaiḥ sāṅganair yutam |
 tat-tī rthobhaya-pārsvastha-maṇi-kuṭ ṭ ima-maṇḍitam || 3
 prati-maṇḍapa-pārsvastha-taru-śākhāvalambanaiḥ |
 yutamnānā-puṣ pa-vāsaś citrair-dolā-catuṣ ṭ ayaiḥ ||4||
 yāmye campakayoḥ pūrve nī payor āmrayoḥ pare |
 saumye bakulayor baddha-ratna-hindolikānvitam ||5||
 pūrvāgneya-diśor madhye priya-kuṇḍena saṅgatam |
 tatrordhve stambhakā lambi citra-setu-samanvitam ||6||

gala-hṛ d-udara-nābhi-śroṇi-jānūru-daghnaiḥ
 ṣ aḍ-udadhi-vasu-konair maṇḍalāṅgaiś ca kaiścit |
 śiśiram anu samuṣ ṇaiḥ grī ṣ ma-kāle suśī tair
 vividha-maṇi-nibaddhair dikṣ u sopāna-yuktaiḥ ||7||

maṇi-ruci-jala-vī ci-bhrānti-tṛ ṣ ṇābhibhūtā
 patita-vihaga-vṛ ndāc chālabālāntarālaiḥ |
 parijana-yuta-rādhā-kṛ ṣ ṇayor narma-goṣ ṭ hī
 pramada-kṛ d-upaveśānalpa-vedī -suśobhaiḥ ||8||

nicita-pṛ thu-talānāmkuṭ ṭ imaiś citravarṇaiḥ
 kusumita-bahu-vallī -śliṣ ṭ a-śākhā-bhujānām |
 ghana-dala-phala-puṣ pa-śreṇi-bhārānatānām
 vitatibhir abhitaḥ saiveṣ ṭ itampādapānām ||9|| (sandānitakam)

catuṣ-koṇeṣ u vāsantī catuḥ-śālābhir āvṛ tam |
 vānī ra-keśarāśoka-nikuṅjaiḥ parito vṛ tam ||10||
 tad-bahiḥ paktrimā-pakva-phala-puṣ potkarākaraiḥ |
 paritaḥ kadālī -ṣ aṅḍair maṇḍitamśī tala-cchadaiḥ ||11||²
 tad-bahir bāhyopavanāśliṣ ṭ a-puṣ pā ṭ avī -vṛ tam |
 sva-madhyasālilā dī vyat-sa-setu-ratna-mandiram ||12||

nānā-puṣ pa-phaloccāyi-vana-devī -gaṇānvitaiḥ |
 sevopacāra-saṁsakta-kuṅja-dāsī -śatāvṛ taiḥ ||13||
 puṣ pā ṭ avī -phalārāma-madhyassthair vṛ ndayācitaiḥ |
 sevopakaraṅgārānikarair abhito vṛ tam ||14|| (yugmakam)

ṛ tu-rājādi-sarvartu-guṇa-sevita-kānanam |

² tad-bahir yat sakhī -vṛ nda-bṛ hat-kuṅjāvaler bahiḥ |
 sat-phalaiḥ kadālī -ṣ aṅḍair ... (in Haridas Das' edition).

vṛ ndā-saimṛ ṣ ṭ a-gandhāmbhaḥ-saisiktādhāṛgaṇālayam ||15||
tayā toraṇakollocapatakā lamba-gucchakaiḥ |
pauṣ paś citrita kuṅṅādhva dolā catvara maṇḍapam ||16||

nava-kamala-dalāli -pallavāvṛnta-nānā-
kusuma-racita-śayyocchī ṛṣ a-candropadhānaiḥ |
sa-madhu-caṣ aka-tāmbūlāmbu-pātrādi-yuktaiḥ
suvalita-tala-li lāgāra-kuṅṅa-prapaṭcam ||17||

kahlāra-raktotpala-puṇḍarī ka
paṅkeruhendī vara-kairavāṇām |
kṣ aran-marandais ca patat-parāgaiḥ
suvāsītāmbhaḥ-prasaramsamantāt ||18||

haṅṅa-sārasa-dātyūha-madgu-kokādi-patrinām |
varaṭ ā-lakṣ maṇḍādi nāṅkalākāpaiḥ śruti-priyam ||19||
śārī -śukānām-anyonya-pṛthag-āsaṅga-raṅginām |
kṛ ṣ ṇa-li lā-rasollāsi-kāvyālāpa-manoharam ||20||
jalada-bhrānti-kṛ t-kṛ ṣ ṇa-kāntija-praṇayonmadaiḥ |
nadan-nṛtyac-chikhi-vrātair vyāptārāmatatājiram ||21||

hārī ta-pārāvata-cātakādika-
prahṛ ṣ ṭ a-nānā-vidha-citra-pakṣiṇām |
kṛ ṣ ṇekṣ aṅānanda-viphulla-varṣ maṇḍāṅ
karṇamṛta-dhvāna-manojṅgā-kānanam ||22||

rākeśārbuda-nirmaṅchya-rādheshāsyaendu-pāyibhiḥ |
cakorair nyak-kṛ ta-tyakta-candrair vṛ ta-nabha-sthalam ||23||
vipakva-jālakā-pakva-phalaiḥ kusuma-pallavaiḥ |
mukulair maṅṅarī bhis ca namrair vallī -drumair vṛ tam ||24||

aneka-padmākara-madhya-saṅsthitam
harer vilāsānvita-tīra-nī rakam |
nānābja-kānty-ucchalitamnirantaram
guṅair jita-kṣ īra-samudram adbhutam ||25||

sva-sadṛk-tīra-nīreṇa kṛ ṣ ṇa-pādābja-janmanā |
nija-pārsvopaviṣ ṭ enāriṣ ṭ a-kuṇḍena saṅgatam ||26||
(ṣ advinśatyā kulakam)

tīre kuṅṅa yasya bhāntya aṣ ṭ a-dikṣ u
preṣ ṭ hālī nāmsva-sva-nāmnā prasiddhāḥ
tābhiḥ premnā svīya-hastena yatnāt
krīdā-tuṣ ṭ yai preṣ ṭ hayoḥ saṅkṛ tā ye ||27||

tat-tat-kāṣ ṭ hā-prānta-vicchinna-
sī mārāmodyānāveśanāṅśānvitās ca |
tat-tat-sī mābhyantarotpanna-vṛ kṣ a-

śreṇī -yugmācchanna-vartmāli-yuktāḥ ||28|| (yugmakam)

upari tanu-taraṅgākāra-citrāñci-śuddha-
sphaṭika-maṇi-citānya-sphāra-vartmāni tāni |
marakata-maṇi-vṛndair ācitābhyantarāṇi
pratanu-lahari-kulyā-bhrāntim utpādayanti ||29||

maṇi-caya-racanābhiḥ sveṣu bhitti-bhramamdrāk
sva-nikaṭa-maṇi-bhittau cātma-buddhimdadadbhiḥ |
upavana-yuga-madhye dvāra-vṛndair yutāni
praviśad itara-loke darśanād eva bhānti ||30|| (yugmakam)

cakāsty udīcyāṁdiśi tīrtha-sannidhāv
anaṅga-raṅgāmbuja-nāma catvaram |
padmābha-kuṅjāṣṭha-dalair virājitam
suhema-rambhāvali-keśarānvitam ||31||

sahasra-patrāmbuja-sannibhamsphurat
suvarṇa-sat-kuṭṭhima-maṅgu-karṇikam |
līlānukūlyocita-santatollasad
vistīrṇatā-lāghavam unnata-prabham ||32||

lalitā-śiṣyayā nityamkalāvatyā susaṅkṛtam |
sarvartu-sukha-sampannamnānā-keli-rasākaram ||33||
lalitānandadamrādḥā-kṛṣṇayoh sa-vayasyayoh |
nikuṅja-rājayoh paṭṭha-mandiraṁsphurad-indiram ||34|| (kulakam)

māṅkya-keśara-śreṇī -veṣṭita-svarṇa-karṇikam |
bahir bahiḥ kramād ūrdhva-māna-saṅkhyā-pramāṇakaiḥ ||35||
ekaika-varṇa-sad-ratna-kadambenācitaiḥ pṛthak |
racitāmbahubhiś cāru-sama-patrāli-maṅḍalaiḥ ||36||
pañcendriyāhlāda-karaiḥ śaitiānyabja-guṇair yutam |
tad-bahiḥ kramaśaḥ svarṇair vaidūryair indranīlakaiḥ ||37||
sphaṭikaiḥ padmarāgaś ca citair maṅḍapa-pañcakaiḥ |
śobhitāmaṅḍaleṣvantarānā-ratna-vinirmitau ||38||
kevalair mithunībhāva-saṅgatair mṛga-pakṣibhiḥ |
devair nṛbhir yutaṁcānyaiś citritair rasa-dīpanaiḥ ||39||

pañca-varṇa-bhūri-citra-patra-puṣpa-visphurat-
keśarādi-śakhi-śākhikālisad-vitānakam |
antarasya bhāti jānu-daghna-ratna-kuṭṭhimagāra-
madhya-karṇikā-sahasra-patra-sārasam ||40|| (ṣaḍbhiḥ kulakam)

āmūla-puṣpitāśoka-vallī-maṅḍala-saṅcayaiḥ |
sitāruṇa-harit-pītaśyāma-puṣpaiḥ prakalpitaiḥ ||41||
padma-puṣpa-dalākārair upakuṅjāṣṭhakair vṛtam |
pravīṇa-tāḍṛśāśoka-taru-kuṅja-varāṭakam ||42||
vasanta-sukhadamyasya bhṛṅga-kokila-nāditam |

vāyavyā m̐diśi bhāty aṣ ṭ a-dala-kuṅjāmbujam̐dalam ||43|| (sandānitakam)

śrī -padma-mandiraṁnāma nairṭ tyam̐rājate dalam |
catur-dvāraṁcatus -pārsve vātāyana-samanvitam ||44||
nānā-maṇi-citāneka-citra-bhitti-catus ṭ ayam |
antaḥ-sa-kr̥ṣ ṇa-gopī nāṁpūrva-rāgādi-ceṣ ṭ itaiḥ ||45||
rāsa-kuṅja-vilāsaiś ca lalitā-citritair yutam |
pūtanāriṣ ṭ a-saiḥārādy-anta-tac-caritair bahiḥ ||46||
ratnāli-dyuti-kiṅjalkaṁsad-garbhāgāra-karṇikam |
bahir abjadalākārair vṛ tamṣ oḍāsa-koṣ ṭ hakaiḥ ||47||
tat-tad-yugāntarālastha-dvy-aṣ ṭ opakṣ ṭ hakair api |
ūrdhve tādṛk-sanniveśa-sphurad-aṭ ṭ ālikānvitam ||48||
antar-antaḥ-kramād-ucca-nirbhitti-stambha-parkṭiṣ u |
sphāṭ iki ṣ u suvinyasta-pravāla-balabhī -kule ||49||
chāditena mahā-ratna-paṭ alais tiryag-ūrdhva-gaiḥ |
bhrājitena sukumbhena śikhareṇa virājitam ||50||
atyuccena vanāloka-sukhadena nijeśayoḥ |
mukta-pārsva-ṭṭī yocca-khaṇḍena ca sumaṇḍitam ||51||
adho ratnācitāneka-citra-citreṇa bhāsvatā |
upakuṭ ṭ ima-yugmāntar-dikṣ u sopāna-śobhinā ||52||
kaṅṭ ha-daghnāti-vistī ṛṇa-kuṭ ṭ imenābhito vṛ tam |
paritas tāvad uccānāṁprāntotpanna-mahī ruham ||53||
phalaiḥ puṣ paiś ca saṁliṣ ṭ a-kuṭ ṭ ima-prānta-deśakam |
keli-ratnākaram̐rdhā-kr̥ṣ ṇayoḥ sa-vayasyayoḥ ||54|| (ekādaśabhiḥ kulakam)

āgneyambhāti padmābha-ratna-hindola-kuṭ ṭ imam |
pūrvāpara-dig-utpanna-pravī ṇa-bakulāgayoḥ ||55||
sāci kiṅcid vinirgatya gatyā vakrordhvayopari |
militābhyāṁsuśākhābhyāṁchāditam̐maṇḍapākr̥ti ||56|| (yugmakam)

tac-chākhā-mūla-saṁmaddhaiḥ paṭ ṭ a-rajju-catus ṭ ayaiḥ |
dṛḍhair baddha-catus koṇaṁnābhi-mātrocca-saṁsthiti ||57||
padmarāgāṣ ṭ a-paṭ ṭ ī bhiḥ pravāla-ja-padāṣ ṭ akaiḥ |
ghaṭ itam̐hasta-mātrocca-paṭ ṭ ī -veṣ ṭ ana-keśaram ||58||
dvy-aṣ ṭ a-patrāmbujākāra-ratnāli-citra-karṇikam |
dvi-dvi-pādānvitāmbhoja-dalābhāṣ ṭ a-dalair vṛ tam ||59||
ratna-paṭ ṭ ī -keśarāntar-dvārāṣ ṭ aka-susariyutam |
dakṣ iṇe dala-pārsvasthāroha-dvāra-dvayānvitam ||60||
laghu-stambha-dvayāsakta-paṭ ṭ i-pr̥ṣ ṭ ṭ hāvalambakam |
paṭ ṭ atulī -lasan-madhyāṁpārsva-pr̥ṣ ṭ ṭ hopadhānakam ||61||
nānā-citrāṁśukaiś channaṁsvaṛṇa-sūtrāmbair api |
lasac-candrāvalī -muktā-dāma-guccha-vitānakam ||62||
yatrāṣ ṭ a-dala-gālī nāṁmadhya-gau rādhikācyutau |
gāyad-anyavasyābhir vṛ ndā dolayatī śvarau ||63||
svārūḍha-rādhācyutayoḥ sarvābhimukhatākaram |
hindolāmbujam̐ ābhāti madanāndolanābhidham ||64|| (aṣ ṭ abhiḥ kulakam)

aiśānyāmbhāty aṣ ṭ a-patram̐mādhavī -kuṅja-sārasam |

mādhavānandadaṁnā ma nānā-li lopahāra-yuk ||65||

phulla-mallī bhir āśliṣṭa-namra-śākhā-bhuja-vrajaiḥ |
chāditamphulla-punnāgaiś candrakānti-citāntaram ||66||
padma-patrākāra-kuñjair veṣṭitaṁsvarṇa-karṇikam |
udī cyāmaṁṇi-kiñjalkāmbhāti kuñjānsitāmbujam ||67|| (yugmakam)

namra-śākhā-bhujāśliṣṭa-phulla-hema-latā-cayaiḥ |
tamālaiḥ kalpitamṁjiṣṭu-nī la-ratnāvalī -citam ||68||
nī la-padma-dalākārair upakuñjāṣṭakair vṛtam |
suvarṇa-karṇikamprācyāmbhāti kuñjāsītāmbujam ||69|| (yugmakam)

avācyāmpadma-rāgādi-citāntar-bāhya-maṇḍalam |
lavaṁgaiś chāditamphullair bhāti kuñjāruṇāmbujam ||70||
kuñjamhemāmbujambhāti pratīcyāmpulla-campakaiḥ |
vallī bhiś chāditamhema-cita-bāhyāntarālakam ||71||
evam uttarādi-kuñjā bhānti rādhā-hari-priyāḥ |
nānā-varṇākāra-bhedāt dṛśāṁvismaya-kāriṇaḥ ||72||

prati-vidiśam udatāc-campakānāṁca tūrṇam
aruṇa-harita-pīta-śyāmapuṣpocāyānām |
vara-parimala-dhārākṣipta-gandhāntarānām
prati-diśam adhirohan-mādhavī-veṣṭitānām ||73||

vyati-sumilita-tiryānnirgataiḥ kaiścid anyair
upari-ghaṭita-saṁgaiḥ snigdha-śākhā-samūhaiḥ |
śuka-pika-madhupānāṁnī la-pītaruṇānām
madhura-ninada-ramyaiś chāditaiḥ saudha-tulyaḥ ||74||

sthala-jalajani-puṣpaiḥ pallavaiḥ kṛpta-
nānābharaṇa-vasana-śayyā-sad-vitānādi-pūrṇaḥ |
aruṇa-viśada-pīta-śyāmapadmotpalādyair
diśi vidiśi sa-nālaiḥ kalpitāneka-citraḥ ||75||

jaṭhara-śara-śalākaiḥ pallavaiś citra-puṣpair
ghaṭita-mṛdukabāṭiprāvṛtadvāścatuṣkaḥ |
mada-kala-cala-bhṛtṛgānīkinīdvārapālo
maṇi-caya-cita-bhūmi-dvyaṣṭa-patrābja-madhyāḥ ||76||

bahir api tata-śākhācchāditābhiḥ samantāc
cataṣṭbhir abhitābhiḥ veṣṭito dehalībhiḥ |
anīśam iha viśākhā-śiṣyayā mañjumukhyā
racana-nipuṇa-matyā saṁkr̥to'dhyakṣayāsya ||77||

śiva-hariti taṣṭho'pyeṣā rādhā bakārer
viharaṇa-rasa-vanyāplāvitātmā samantāt |
madana-sukhada-nāmā locanānanda-dhāmā
vilasati sa viśākhānandadaḥ kuñjā-rājaḥ ||78|| (ṣaḍbhiḥ kulakam)

vicitra-vṛkṣa-vallī bhiś citra-ratnais citāntaraḥ |
citra-varṇaiḥ khagair bhṛṅgaiḥ kuṭṭ imaiḥ prāṅṅair vṛtaḥ ||79||
citra-maṇḍapa-saiyuktaś citra-hindolikānvitaḥ |
prācyāmcitrānandadākhyas citra-kuṅṅo virājate ||80|| (yugmakam)

sphaṭ ikair indukāntais ca cita-kuṭṭ ima-catvaraḥ |
citritaḥ puṇḍarī kais ca kairavair mallikādibhiḥ ||81||
śubhra-puṣpa-dalair vṛkṣair vallī bhiś ca samanvitaḥ |
śubhrāli-pika-kī rādyaiḥ śabda-jṛṅṅair nināditaḥ ||82||
śubhra-veśau tu rākāyāmrādhā-kṛṣṇau sahālibhiḥ |
krīḍantāv api nekṣyete kaiscid yatrāgatair api ||83||
pūrṇendu-nāmā kuṅṅo'yam indulekhā-sukha-pradaḥ |
suśubhra-keli-talpādir āgneyyāmdīśi rājate ||84|| (caturbhiḥ kulakam)

hema-vallī -vṛtair hema-puṣpakais chādito'bhitaḥ |
hema-padmāvalī -citro hema-prāṅṅa-kuṭṭ imah ||85||
hema-maṇḍa-pikā-yukto hema-hindolikānvitaḥ |
hemābhāli-khagair yukto hema-līlā-paricchadaḥ ||86||
līlayā pīta-vasanā pītalēpa-vibhūṣanā |
yatra praviṣṭā śrīrādhā kṛṣṇā na lakṣyate ||87||
gaurāṅṅi -veśadhṛkṣṇasva-preyasyāḥ sahālibhiḥ |
śṛṅṅoti prema samlāpamyatraitābhir alakṣitaḥ ||88||
kadācit padmayā yatra preritā jaṭilāgatā |
dadarśa kṛṣṇānmo rādhāntenaikāsana-gām api ||89||
sva-varṇa-kṛt sva-sthitānāmbhātikārcana-bhūriva |
dakṣiṇe campakalatānandado hema-kuṅṅakaḥ ||90|| (śadbhiḥ kulakam)

yatra campakavallyāḥ sānikuṅṅa-pākaśālikā |
āste tadśayoś citra-jagdhi-vedikayānvitā ||91||
yasyāmpāka-kriyācāryā sa-vṛndā sānīśayoḥ |
sampādayati saimodāt kadācit kuṅṅa-bhojanam ||92||
tamālaiḥ śyāma-vallī bhiḥ śliṣṭāśākhair dhṛtāntaram |
indrānī la-citābhyantar-bhūmi-kuṭṭ ima-catvaraḥ ||93||
rādhayā yugalī -bhāvaṅṅato'pī mukharādibhiḥ |
nekṣyate harir ekaiva rādhikā yatra dṛśyate ||94||
rājate dīśi nairṭyāmraṅṅadevī -sukha-pradaḥ |
sarvaśyāmaḥ śyāma-kuṅṅo rādhikā-rati-wardhanaḥ ||95||

rakta-vallī -vṛto rakta-puṣpa-patir drumair vṛtaḥ |
śoṇa-ratna-citābhyantaḥ kuṭṭ imāṅṅana-maṇḍapaḥ ||96||
rakta-hindolikā-yuktaḥ kṛṣṇeṣṭaḥ sarva-lohitaḥ |
tuṅṅavidyānandado'sti paścime'ruṅṅa-kuṅṅakaḥ ||97|| (yugmakam)

hari-vallī -vṛkṣa-citro harit-pakṣy-ali-saiyutaḥ |
harinmaṇi-citābhyantar-bāhya-kuṭṭ ima-catvaraḥ ||98||
vāyavyāmsarva-harito rādhā-kṛṣṇāksa-keli-bhūḥ |
sudevī -sukhadābhikhyo harit-kuṅṅo virājate ||99|| (yugmakam)

upari laharī -tulyākāra-citraiḥ sphuradbhir
marakatacaya-garbhaiḥ puṣpa-rāgendu-kāntaiḥ |
ghaṭitam itara-loke toyavad bhāsamānam
maṇi-maya-kumudāmbhojāli-hariṣādi-yuktam ||100||

dhanapati-diśi tāḍṛk-setubandhānuṣaktam
ṣaḍ-adhika-daśa-patrāmbhojavat sanniveśam |
salila-kamala-sadmānaṅga-yuṣmaṅgarī śaṅgā
pradam atula sulāvanyollasal lālasīti ||101|| (yugmakam)

śrī-rādheva hares tadīya-sarasīpreṣṭhādbhutaiḥ svair guṇair
yasyāmsrī-yuta-mādhavendur anīśampremnā tayā krīḍati |
premāsmīn bata rādhekevalabhate yasmin sakṛt snāna-kṛt
tat tasyā mahimā tathā madhurimā kenāstu varṇyaḥ kṣaitau ||102||

priyā-kuṇḍamḍṛṣṭvā mudita-hṛdayo'py asya vividhair
guṇais tais tair uddīpita-viraha-bhāvaḥ smara-vaśaḥ |
priyā-prāpty-utkaṅṭhā-kavalita-manā nāgara-gurur
bhramānānotprekṣāmbaka-ripur amuṣmin sa vidadhe ||103||

khelac-cakra-yugoro-jamphena-muktā-srag-ujjvalam |
rasormy-uccalitam mene priya-vakṣaḥ-samaṁsaraḥ ||104||

madhura-rasa-taraṅgā bibhratī parikajāsyam
bhramaraka-parivītamprollasat-khaṅganākṣam |
pramudita-hariṇocair hariṣakā-rāva-ramyā
prijatama-sarasī sāpreyasīva vyaloki ||105||

sva-preṣṭhāriṣṭa-kuṇḍormi-caṅṅad-bāhūpagūhitā |
sva-kokanada-pāṇibhyāṅkṣipta-tac-cala-tat-karā ||106||
samīra-caṅṅad-ambhoja-calāsyena balād iva |
cumbitāli-kaṭākṣeṣat-tiryag-ambuja-san-mukhī ||107||
bhṛṅgi-jhaṅkārāśītkāra-vikala-svara-gadgadā |
prodyat-kuṭṭamitā tena rādhekevala vyalokī sā ||108|| (sandānitakam)

samudbhṛāmyal-lāmbujam anilajātorṇi-valitam
saro-yugmanvīkṣyānata-śirasi govardhana-gireḥ |
nija-premodghūrṇāskhalita-vapuṣas tasya sa harir
bhramat-tārambāṣpocchalitam iva mene'kṣiyugalam ||109||

itthampriyāyāḥ sa saraḥ samīkṣyātat
pratyaṅga-saṁsmarakam ātmano guṇaiḥ |
vidāns tad-ānandam amandam apy abhūt
tad-āgamautsukya-vibhinna-dhairyakaḥ ||110||

prāyena evaṁvidha-sanniveśakam
dadarśa tat-pārsvagam ātmanaḥ saraḥ |

kuṅjaih sva-kāntāgrahato'tisariṣkṛ tair
virājitamnarma-sakhāli-nirmitaiḥ ||111||

priya-narma-vayasyā ye subalo madhumaṅgalah |
ujjvalārjuna-gandharvā vidagdha-bhrīga-kokilāḥ ||112||
dakṣa-sannandanādyāś ca teṣāmsva-svābhidhānvitāḥ |
tair vibhajyārpitāḥ kuṅjās te rādhā-lalitādiḥ u ||113|| (yugmakam)

vayor diśy asti subalānandadā kuṅja-śālikā |
rādhayārgī kṛ tā yasyās tī rthammanasa-pāvanam ||114||
nityamsnāty atra sālī bhiḥ kuṅḍe'smin vipulāgrahā |
kṛ ṣṇa-pādābja-mādhvī ka-pānī ye kṛ ṣṇavat priye ||115||
lalitārgī kṛ todī cyāmkuṅja-śālāticitritā |
madhumaṅgala-śandākhyā bhāti śrī -rādhikā-priyā ||116||
viśākhārgī kṛ taiśānyām ujjvalānandadāparā |
evam anyāsu dikṣv anyā bhānti anyābhiḥ kṛ tāśrayāḥ ||117||
pūrva-pāścima-dīnārgāv īśeśā kuṅḍayoḥ kramāt |
vistīrṇau nṛ-paśūnāmstaḥ snāna-pānārtha-tīrtha-gau ||118||

līlānukūleṣu janeṣu citte-
ṣūtpanna-bhāveṣu ca sādhakānām |
evam vidhamsarvam idamcakāsti
svarūpataḥ prākṛtavat pareṣu ||119||

atha vṛndā-gataṁvī kṣyānanditā nanda-nandanam |
karṇikārāvataṁsau dvāv abhyetyopajahāra sā ||120||

vṛndā tat-tan-nija-nipuṇatā-saṁskṛtaṁdarśayantī
tat-tat-kuṅjādikām anu taḥ aṁseśvarī msmārayantī |
rādhā-kāntamkakubhi sahajair bhrājamānaṅguṇaiḥ svaiḥ
kuṅḍeśānyāmmadana-sukhadābhikhya-kuṅjamnināya ||121||

sa tad-drṣṭātiḥ ṣṭo'bhūt tat-tat-sthāneṣu rādhayā |
kṛta-kartavya-līlānāmsmṛti-saṅkalpa-tat-paraḥ ||122||
viśākhayā maṅjumukhyā vṛndayā ca sumanḍitam |
kuṅjamvilokya tamprītas tām āhotkalikākulaḥ ||123||

diṣṭyā vṛnde yadi tava sakhī sāgatā syād akasmān
niṣpratyūhamyadi mama tayā syuś ca te te vilāsāḥ |
kuṅḍāraṅyammadhu-sumadhuraṁkuṅja-gehamtadāsmi
vaicitrī ca tvad-uparacitā kalpate sat-phalāya ||124||

sarketa-kuṅjam agatamntulasī -sakāśāc
chaibyānviṭamca pathi māmnū nisāmyā rādhā |
naiṣyaty asau tata itaḥ kila kāpi gatvā
tām ānayed iha nivedya mama pravṛttam ||125||

śrī -rādhayāḥ savidha ubhayī mādhavī yām avasthām

śāntya uccair madana-viṣ amāmlālasoddī panāṁca |
kurvāṇaiṇāṁpraṇaya-vikalāṁvyākulāṁṛṣṇayāddhā
tām ānetuṁtvaraya lalitāṁmad-girā tvāṁdhanīṣṭ he ||126||

sthāpayaikāṁsakhī ṁvṛ nde go-dig-adhvany asau yathā |
mām anveṣṭ uṁsakhā kaścid āgacchet tampratārayet ||127||
gaurī -tī rthādhvani parāṁdakṣ āṁsthāpaya sā yathā |
punar āyāti śaibyā ced anyā vā tāṁca vaṁṛayet ||128||
pakva-rambhā-phale magna-dṛṣṭi-lolambaṭ umhariḥ |
vī kṣyāha vṛ ndām anayoḥ phalais tvampūrayodaram ||129||

baṭ ur āhānayā kimme tvam ājṛāpaya māṁsakhe |
dṛṣṭvā dṛṣṭvā yathā-vāṁṛhamkhādaṁṣṭṛpyāmi lolupaḥ ||130||
tatra tatra prahitayoḥ sakhyor nipuṇayos tayā |
kṛṣṇo'py utkaṅṭhito'ṣṭiṣṭhat priyādhva-nihitekṣaṇaḥ ||131||

smita-kamala-mukhī sā yāvad āyāti tāvat
jaladhi-śata-gabhī ro'py asta-dhairyaḥ sa mene |
kṣaṇam api yuga-lakṣaṁhanta yat tan na citraṁ
praṇayini sahaṇyāṁprema-bhāṁjāṁhi ceṣṭā ||132||

śrī -caitanya-padāravinda-madhupa-śrī -rūpa-sevā-phale
diṣṭe śrī -raghunātha-dāsa-kṛtinā śrī -jīva-saṁgodgate |
kāvyē śrī -raghunātha-bhaṭṭa-viraje govinda-līlāmṛte
sargaḥ saptama eṣa suṣṭhu niragātpūrvāhna-līlā-mayaḥ ||o||

||7||

—o)0(o—

aṣ ṭ amaḥ sargaḥ

madhyā hne'nyonya-saṅgodita-vividha-vikā rā di-bhūṣ ā-pramugdhau
vāmyotkaṅṭ hā tilolau smara-makha-lalitā dy-ā li-narmāpta-śā tau |
dolā ranyā mbu-vaṅṣī -hr̥ ti-rati-madhu-pānārka-pūjā di-lī lau
rā dhā-kr̥ ṣ ṇau sa-tr̥ ṣ ṇau parijana-ghaṭ ayā sevyamā nau smarā mi ||1||

athā tra ghoṣ eśvara-nandana-priyā
pṛ thak pṛ thak sā yugapan-nijendriyaiḥ |
ā kr̥ ṣ ṭ a-cittā priya-saṅgama utsukaiḥ
svaṁsāntvayantī m avadad viśā khikā m ||2||

saundryā mṛ ta-sindhu-bhaṅga-lalanā -cittā dri-samplā vakaḥ
kaṅṇā nandi-sanarma-ramya-vacanaḥ koṭ ī ndu-śī tā ṅgakaḥ |
saurabhyā mṛ ta-samplavā vṛ ta-jagat-pī yūṣ a-ramyā dharah
śrī -gopendra-sutaḥ sa karṣ ati balāt paṅcendriyā ṅy ā li me ||3||

navāmbuda-lasad-dyutir nava-taḍin-manojī mā mbaraḥ
sucitra-muralī -sphurac-charad-amanda-candrā nanaḥ |
mayūra-dala-bhūṣ itaḥ subhaga-tā ra-hā ra-prabhaḥ
sa me madana-mohanaḥ sakhi tanoti netra-spṛ hā m ||4||

nadaj-jalada-nisvanaḥ śravaṇa-karṣ i-sac-chiṅṅitaḥ
sanarma-rasa-sūcakā kṣ ara-padārtha-bhaṅgy-uktikaḥ |
ramā dika-varā ṅganā -hr̥ daya-hā ri-vaṅṣī -kalaḥ
sa me madana-mohanaḥ sakhi tanoti kaṅṇa-spṛ hā m ||5||

kuraṅga-mada-jid-vapuḥ-parimalormi-kr̥ ṣ ṭ ā ṅganah
svakā ṅga-nalinā ṣ ṭ ake śā śi-yutā bja-gandha-prathaḥ |
madenduvara-candanā guru-sugandhi-carcārcitaḥ
sa me madana-mohanaḥ sakhi tanoti nāsā-spṛ hā m ||6||

harinmaṇi-kavā ṭ ikā -pratata-hā ri-vakṣ aḥ-sthalah
smarārta-taruṇī -manaḥ-kaluṣ a-hā ri-dor-argalah |
sudhā nṣ u-hari-candanotpala-sitā bhra-śī tā ṅgakaḥ
sa me madana-mohanaḥ sakhi tanoti vakṣ aḥ-spṛ hā m ||7||

vrajā tula-kulā ṅganetara-rasā li-tr̥ ṣ ṇā -hara-
pradī vyad-adharā mṛ taḥ sukṛ ti-labhya-phelā -lavaḥ |
sudhā -jid-ahivallikā -sudala-vī ṭ ikā -carvitaḥ
sa me madana-mohanaḥ sakhi tanoti jihvā-spṛ hā m ||8||

athā gatya sā tulasī sabhā mtā m
guṅṅā valī ṅgandha-phalī -yugaṁca |
nivedayantī lalitā -karā bje
vṛ ttamsamastā m muditā śā śā nṣ e ||9||

śravasor avatamsaka-dvayī m
hṛ di guṛjā-srajam apy amumśubhām |
hari-saṛga-samṛ ddha-saurabhām
priya-sakhyā lalitā mudā dadhe ||10||

tat-sparśataḥ phulla-saroja-netrā
kṛ ṣ nāṛga-saṁsparśam ivā nubhūya |
kampākulā kaṇṭ akitāṛga-yaṣ ṭ hir
utkāpi gantumsthagitā tadāsī t ||11||

dhī ratā-vāmatā-sūkṣ ma-medhālī bhīḥ prabodhitā |
tvarayantī sakhī r yāne bhāṛgyā parijahāsa sā ||12||
paśyatāgre didṛ ksā ced gatvā lammad-apekṣ ayā |
śaibyā vāg-vāgurā-baddham kṛ ṣ ṇasārammṛ gekṣ aṇāḥ ||13||
vidheyāḥ padmini nāmvāḥ prayatnaḥ kṛ ṣ ṇa-padminaḥ |
candrāvalī -sakhī -vārī -patitasya samuddhṛ tau ||14||

na haṭ hāt kriyate supaṇḍitair
avicārāt kṛ tam apy anarthakam |
suvicārya kṛ tamhi kalpate
sudhiyāmsādhu phalopapattaye ||15||

lalitāha satyam etad yan na saṛketa-go hariḥ |
kintu śaibyā dibhir vī tas tad yānammāna-hānaye ||16||
atheśā kṛ ṣ ṇa-saṛgāśotkalikā-vyākulāntarā |
tasyā durlabhatā-sphūrtyā manasy etad acintayat ||17||

nanāndā vidveṣ ṭ i patir atikaṭ uḥ sāpi kuṭ ilā
dhavāmbā me padmā-prabhṛ ti-ripu-pakṣ aś ca balavān |
vanamvyāptamsarvamvraja-dhana-janair ahni sakhibhir
vṛ taḥ kṛ ṣ ṇo labhyaḥ katham iha bhaved vighna-bahule ||18||

niṣ pratyūhamhareḥ saṛgo durlabho me'dya durvidheḥ |
ity ākula-dhiyas tasyāḥ śubhāsī c chakunonnatiḥ ||19||

sulabho vṛ ṣ abhaḥ sa girau kam api
prasabhamgaṇako bahir ity avadat |
nija-vāma-kucoru-bhujā-nayanam
priya-saṛgataye'sphurad āśu samam ||20||

bhavika-śakuna-jātāmoda-pūrṇāpi gāḍha-
praṇaya-visarajā-sambhāvanā-lī na-cittā |
hṛ daya-dayita-vārtā-prāpti-tṛ ṣ ṇā-sravantya
samam ahaha dhaniṣ ṭ hām āgatāmsā dadarśa ||21||

sva-milana-muditāmtāmvī kṣ ya rādhā dhaniṣ ṭ hām
hṛ daya-dayita-pādaiḥ preṣ itāmmanyamānā |

udita-vividha-bhāva-vyākulāpy asya vārtā-
śravaṇa-kutuka-digdhā vyājatas tām apr̥cchat ||22||

kuta iha sakhi vṛndāraṇyato mādharma-śrī ḥ
kathaya kim anubhūtā lokitā gotra-varyaḥ |
vraja dhana-jana-pātā saṅgataś cekṣito'sau
kathayatu bhavatī sā kī dṛśī vā sa kī dṛk ||23||

vikasita-vanamālākṛṣṭa-puṣṭāli-vṛndā
vikaca-tilaka-lakṣmī ḥ kokilāpāramyā |
hṛdi yuvati-janānāmkāmam uddīpayantī
sphurati sakhi viśālā mādhuri mādhasya ||24||

vividhotkalikākī rṇāmdarśanāt smara-varadhini m |
mādhavi yām avasthāmkāḥ sakhi varṇayitumkṣamaḥ ||25||

dharoddhartā dhātūccaya-racita-citrāvayavavān
dhvanad-veṇur dhenu-vraja-jalada-bhīti-vraja-haraḥ |
vayaḥ-kṛīḍṇmī laḥ sakala-surabhī -vardhanakṛtī
virāvocaiḥ śṛṅgo lasati sakhi govardhana-dharaḥ ||26||

tad-vāg-bhaṅgi -madhu-līnāmpānonmatta-hṛd apy asau |
kāntodantāmsphuṭāmsrotūmsaivādam anayākarot ||27||

yānamkva te samprati te samīpe
kim artham āvedayitumpravṛttim |
kasya vrajendoḥ sakhi kī dṛśī sā
sva-śatru-kandarpa-tamo'bhibhūtiḥ ||28||

chāyā-dvitiyo'yam asau sahāyī
nirāyudho'yamsa ca śāstra-pūrṇaḥ |
svarūpa-sampaj-jaya-jāta-roṣas
tambādhatē'sau sva-madhau samṛddhaḥ ||29||

samācchannāmkurvann upari kusumaiḥ svairiva śaraiḥ
samantāt sāmantair ali-pika-vasantānila-mukhaiḥ |
bhavat-kunḍāraṇyānnyaruṇad iha kṛṣṇāmrati-patir
bahiḥ-sthānī kinyā iva sa tava saṅgāmspṛhayati ||30||

bahudhā kṛta-rakṣaṇāmpriyam
patitāndaiva-balena saṅkate |
tava saṅgati-mātra-tāraṇe
tvaritamtrāhi na cet kṛtaghnatā ||31||

tvat-saṅgatyā yadā bhāti tadā madana-mohanaḥ |
anyatra viśva-moho'pi svayāmmadana-mohitaḥ ||32||

dhṛtānalpākalpaḥ kṛta-kusuma-talpo hṛdibalatvikalpaḥ

sarkalpān vidadhad iha jalparis tava kathām |
sa śūro'pi krūrātanu-kadana-dūrojjhita-dhṛ tir
hariḥ kuṅje guṅjan madhupa-pika-puṅje nivasati ||33||

navī na-jalada-dyutiḥ kanaka-pī ta-paṭ ṭ āmbaraḥ
sphuran-makara-kunḍalo ghuṣṛ ṇa-cāru-carcāñcītaḥ |
praphulla-kamalekṣ aṇaḥ kanaka-yūthikā-mālyavān
śikhaṇḍa-kṛ ta-śekharaḥ sphurati sādhvī kuṅje hariḥ ||34||

śrī -tāruṇya-mahāmṛ tābdhi-vilasat-saundarya-pāthaḥ-sphural-
lāvaṇyocca-taraṅga-bhaṅgi-vilasat-kandarpa-bhāva-bhrame |
śrī -vañśī -dhvani-vātyayotthita-patad-yoṣ ākṣ i-cetas-tṛ ṇas
tanvānāśu nimajjayann api haris tvad-vī thim udvī ksyate ||35||

bakabhidi suvidagdhe svāmsuvaidagdhya-
dhārāmnava-taruṇima-pūrṇe navya-tāruṇya-lakṣ mī m |
śāsīmukhi rati-tṛ ṣ ṇām apy amuṣ min sa-tṛ ṣ ṇe
saphalaya vara-veśe veśabhaṅgi ṁsamarpya ||36||

premodbhrāntamdruta-svāntamsmarākrāntamtvad-āśritam |
mūrccāntā mklānti-māyāntamkāntamkānte drutamvraja ||37||

iti sakhī -vacanāmṛ ta-pānaja-
prakaṭ a-bhāva-cayācita-vigrahā |
atīśayotsukatā-jadatākulā
druta-vilambita-yāna-matir babhau ||38||

tatas tadaivāgata-kundavallyāḥ
svasya prayāṇāya kṛ ta-tvarāyāḥ |
sā savya-hastena karamdadhānā
pareṇa līlā-kalamācāla ||39||

puratas tulasī dhaniṣ ṭ hayā sa-viśākhā lalitā ca pārśvataḥ |
paritaś ca sakhī -tatiḥ parā sva-sakhī mntāmparivārya sānvayāt ||40||

sva-sama-sahacarī bhīḥ kṛ ṣ ṇa-rādhāṅghri-
sevopakarāṇa-valitābhir dāsikābhyāmca yuktā |
anusrati yutābhyāmsūrya-pūjopacāraiḥ
praṇaya-sahacarī tāmmaṅjarī rūpa-pūrvā ||41||

vrajād viniṣ kramya dadarśa sā puraḥ
sumarṅgalā mstrī mndadhi-pātra-dhāriṇī m |
cāṣ amdvijātimnakulamṁmṛ gāvalī mndhenum
sa-vatsamvṛ ṣ abhamca dakṣ iṇe ||42||

sarasi vikaca-padme veṣ ṭ ite bhṛ ṅga-parktyā
madira-yugalam udyal-lāsyam ālokya bālā |
pracala-dala-kapālī saṅgi-riṅgat-sunetra-

sva-ramaṇa-mukha-bimba-bhrānti-bhāk stambhitāsī t ||43||

iti śubha-śakunekṣ odbhūta-mun-mantharāṇāṁ
vividha-kuṭīla-hāsyollāsam ātanvatī nāṁ |
praṇaya-sahacarī nāmsreṇibhiḥ pūrṇa-pāśvā
mada-gaja-guru-yānā kānanābhyarṇam āpa ||44||

iyam atha taru-vallī -vṛndam utphullayantī
mada-kala-kalakaṇṭhī -kākalī -kaṇṭha-nādā |
madhukara-kalavirkī -jhaṅkṛtocchiṅgitormir
vanam anu vanajākṣī mādhava-śrī r viveśa ||45||

phulla-śyāmalatojjvalamsutilaka-śrī -yuk viśālāṛjuna-
protphullocca-hali-priyaśikhi-dala-śreṇī bhir ābhūṣitam |
pun-nāgāmala-campakāli-kṛtamālaṅkṛtamṇipallavair
dīvyat-kāṛṇāna-vidrumādi-valitaṁtāpiṅga-kānty-ullasat ||46||

guṇjā-puṇjā-virājitamśramahara-cchāyā-kadambāśrayam
veṇu-dhvāna-manoharampravilasac-chrī -pītanā-carcitam |
phullan-manmatha-śarkulamvara-vayaḥ śobhā-vilāsāspadam
sāpaśyat purato vanamvapur iva preṣṭhasya sarveṣṭadam ||47|| (yugmakam)

patati nayanam asyā yatra yatrātra vastuny
akhilam idam aghāres tat-tad-aṅgāyamānam |
madayad api hṛd-antaḥ śastratām etya sadyaḥ
praharati viṣameṣościtram etac ca tac ca ||48||

lasat-sahacarī -yuktā mattāli-nava-mālikā |
viśākhāli-kṛta-cchāyā vikasan-madanākulā ||49||
phulla-maṅgu-latā hṛdyā sarvadā rūpa-śobhitā |
suśītala-kuca-sphītā kṛṣṇa-go-tarpi-vaibhavā ||50||
suvayaḥ-suśamā-pūrṇā vyākulā bahu-vāraikā |
śrī -rādheva vayasyābhiḥ sukhadā dadṛśe'tāvi ||51|| (sandānitakam)

yūtheśvarī bhiḥ sa-sakhī -kulābhir
anviṣyamāṇo vana-gahvareṣu |
kathamna labhyo nipuṇābhir etāḥ
prāptāḥ kathamhāsyati vā sa lubdhaḥ ||52||

iti nija-hṛdī rādhā-sandihānāpy asavye
vanam anu vilasantamkṛṣṇasārammṛgībhiḥ |
śikhi-varam api savye kekinī bhiḥ samīkṣya
priya-mṛga-śikhi-buddhyā bhrāntitaḥ śarvitāsī t ||53|| (yugmakam)

tamālam aṣṭāpada-baddha-mūlam
sāveṣṭitamphulla-suvarṇa-yūthyā |
śākhāgra-nṛtyac-chikhināmsamīkṣya
nirṇīta-cetā vicikitsitābhūt ||54||

premerṣyā-bhujagī daṣṭā naṣṭa-paṇḍā praçaṇḍa-dhī ḥ |
caṇḍī śa-caṇḍa-kodaṇḍa-bhrū-daṇḍā ha dhaniṣṭ hikam ||55||

kim idam ayi dhaniṣṭ he kutra kiṃpaśyatāgre
vanam idam iha kiṃtat vanya-jātaṃna cānyat |
naṣṭanam idam apūrvamnyac chaṣṭ hendoḥ purastāt
kalayasi na hi dhūrte mudritākṣī kim āsī ḥ ||56||

lalitā-prabhṛtī r athāvadat
priya-sakhyo'dbhutam atra śarmadam |
yugapan naṣṭanamśaṣṭ heśayor
naṣṭa-naṣṭayor anayor nu paśyata ||57||

nija-vāṇmadhunā vimohikā
sva-vaśī kṛtya bhṛṣāṃdhaniṣṭ hikā |
hariṇā nija-dhārṣṭya-nartane
vihitāsau bata kūt a-nartakī ||58||

rata-hiṇḍaka-hiṇḍitāsakau
chala-dūtyābhidha-nṛtya-paṇḍitā |
nayatī ha vidhātum utsukā
śaṣṭha-nṛtye bhavati ḥ sabhāsadaḥ ||59||

kalayata sa suraigākhyo'pi jātyā kuraigah
praṇaya-sahacarī msvāmraiginī mvañcayitvā |
vilasati hariṇī bhir māṃvilokyāpy amuñcan
nanu hari-śaṣṭhatāsmiṇ saigataḥ sañsarjja ||60||

mat-saiginī mpraṇayiniṇī mdayitāmmayūrī m
vīkṣyāpi sammukha-gatāmbata kekinī bhiḥ |
niḥśarkam ullasati tāṇḍavikaḥ kalāpī
saigena dhārṣṭyam iha sarḥkramitamākāreḥ ||61||

athāvadat smeramukhī dhaniṣṭhā
tvayaiva sarvā nija-citra-nṛtye |
vayamkṛtāḥ sādhvī sabhāsado'smin
prītāḥ sma dṛṣṭvā yad adṛṣṭa-pūrvam ||62||

durlabhe sulabhe cārthe yatrāsaktis tu rāgajā |
tatra nityamrāga-bhājāmpratyūha-śarḥkinī matih ||63||

āgacchatālyo'dbhuta-nṛtyam
etat kṛṣṇāya tūrṇamvinivedayā mah |
snihyaty amuṣyāmsa yathā vilāsī
guṇiny alamrajyati yad guṇajñah ||64||

atha sāmīta sarivṛtānanam

sva-sakhī -vṛ ndam avekṣ ya vismitā |
punar apy avalokanālpatā-
taru-saigamtv avadhārya lajjitā ||65||

ittham mād dhava-saiga-raiga-vikasad-vṛ ndā vanā lokanā t
tā mkr ṣ ṇā dbhuta-mā dhurī -vara-sudhā -pā nā titṣ ṣ ṇā kulām |
premonmā da-vighūrṇitā ntaratayā nā nā -bhrama-vyā kulām
tat-kr ṣ ṇā pti-samutsukā vijahasuḥ sakhyaś calantyo drutam ||66||

madana-raṇa-bā ṭ ikā khya-priya-keli-kusuma-vanasya madhye |
sā kuṛ ja-sthita-ravi-mūrteḥ savidhamsamupasthitā kasmā t ||67||

praṇamya tā mbhakti-bharena
tanvī baddhā ṛ jalir valgu-varamnyayā ce |
nirvighna-govinda-padā ravinda-
saigo'stu me deva bhavat-prasā dāt ||68||

pratimā -phulla-dṛ g-vaktra-prasā dotphulla-mā nasā |
punas tā mpraṇipatyeyamsakhī bhiḥ saha nirgatā ||69||

śrī -sūrya-pūjā -sambhā ra-sahite paricā rike |
sthite tatraiva tad-vā ṭ ī -devī bhir lalitā jñā yā ||70||

diśi diśi visarantī mśrī mad-aigā n murā rer
mṛ gamada-pariliptendī varā ṇā m ivoccaiḥ |
pathi parimala-dhā rā mprā pya rā dhonmadiṣ ṇuḥ
sapadi tam anu bhṛ ṛ gī votpatiṣ ṇus tadā sī t ||71||

kr ṣ ṇaḥ kāntā -tanu-suradhunī -saurabhocchā mṛ tormi-
dhā rā m ā rād vipina-valayamplāvayantī m akasmā t |
kā śmī rā ktā mbuja-parimalollaighinī mghrā ṇa-pūrṇā m
āghrā yā sī t pulaka-jaṭ ilo bhṛ ṛ gavat protpatiṣ ṇuḥ ||72||

parimala-milanā n militā mvanam anudayitā mdavī yasī mmatvā |
hariṇā prahitā vṛ ndā tā m ā netumsamutsukena ||73||

kuṛ je navākhyam atha kuṛ ja-nṛ pasya dhā ma
prā ptā dadarśa militā msva-gati-pravṛ ttyai |
rā dhotsukena hariṇā prahitā mhi vṛ ndā m
svā bhī ṣ ṭ a-siddhim iva mūrmatī mpuraḥ sā ||74||

kr ṣ ṇottanśa-caramtasyai vṛ ndā pī ndī -vara-dvayam
tad-aiga-saiga-gandhā ndhī kr ta-puṣ pandhaya mdadau ||75||

tat-sparśa-saurabhyam avā pya kr ṣ ṇo-
pasparśa gandhā nubhavana mattā |
samudbhavad-bhā va-pidhā na-yattā
sainvā dam utkā śu tayā vyadhata ||76||

kasmād vṛ nde priya-sakhi hareḥ pāda-mūlāt kuto'sau
kuṇḍāraṇye kim iha kurute nṛ tya-śikṣ āṅguruḥ kaḥ |
taṁtvān-mūrṭiḥ prati-taru-lataṁdig-vidikṣ u sphurantī
śailūṣ ī va bhramati parito nartayantī sva-paścāt ||77||

bhrāntā vṛ nde tvamṇa mūrṭir mamaiṣ ā
padmāly-āptāv utpatiṣ ṇur dvirephaḥ |
tṛ ṣ ṇā-dhṛ ṣ ṇag bhrāmyate śaibyayāsau
tad-gandhodyad-dhārayā vā tyayaiva ||78||

vātyā hatyacañcunā lambhitāsau
śaibyāvātyā sāpi sārḍhaṁsva-sakhyā |
gaurī -saṛgotkena tena sva-saṛgād
gaurī -tī rthāntat-saparyā -cchaloktyā ||79||

tad-vārtayā naḥ kim ihāsty ariṣ ṭ a-
kuṇḍottha-pā tāla-gaṛgā -vā ri |
snā tvā yathāryā caraṇā nuśāsanam
mitraṁsamabhyarcya gr haṁprayā maḥ ||80||

kva yā namte vṛ nde tava caraṇa-rājī va-savidhe
kim arthamte rājyādbhuta-bhavika-vijñā pana-kṛ te |
vadaitat kiṁśrī -mādhava-suvibhavā laṅkṛ tam idam
muhur vṛ ndāraṇyamlasati bhavad-ālokana-kṛ pām ||81||

athāvadat kundalatā pragalbhā
vimuñca vṛ nde nija-kūṭ a-dūtyam |
mayy arpitā sūrya-samarcanārtham
nijāryayā kṛ ṣ ṇa-saśarkayeyam ||82||

pā tāla-gaṛgā -jalaje'riṣ ṭ amardi sarasy amūm |
saṁsnāpya nibhṛ taṁneṣ ye pūjāyai sūrya-vedikām ||83||
na yā mas tatra cet kṛ ṣ ṇo mano-gaṛgām ayā mahe |
kṛ ṣ ṇa-gandhi diśy asau yan na neyā jaṭ ilājñayā ||84||

vṛ ndābravī t kundalate kim-artham
harer bhiyā hiṇḍasi citta-gaṛgām |
upāyam ekamśṛ ṇu yena tatra
gatā api drakṣ yati vaḥ sa naiva ||85||

kṛ ṣ ṇaḥ kāntā -sarasi madanodghūrṇitā tmāsti kuñje
yūyamvāsantika-vana-pathā pūrvataḥ suṣ ṭ hu gatvā |
tī rthe pādāmbuja-rasa-maye'riṣ ṭ a-hantuḥ praśaste
snā tvā kāmaṁvrajata nibhṛ taṁsādhvi kenāpy adṛ ṣ ṭ āḥ ||86||

avadal lalitā kundalate kiṁnija-devarāt |
harer bibheṣ i mugdheva pragalbhāpy apragalbhataḥ ||87||

yāmaḥ sva-kuṇḍampaśyāmo mādhavī yāśriyamvane |
snātvā punaḥ sameṣ yāmaḥ kimnaḥ kṛṣṇaḥ kariṣyati ||88||

strī nāmsvairamkrī dana-sthānato naḥ
pumbhir draṣṭumsthātum apy atyayogyāt |
tūrṇamvṛnde yāhi niḥsārayāmun
gopātur vā tatra kimkāryam asya ||89||

aham atimṛdvī harir aticaṇḍaḥ
sukaraḥ katham iha varjana-daṇḍaḥ |
apasāryas te sakhi sa śikhaṇḍī
yad asi prakharā gurur aticaṇḍī ||90||

kundavally āha vṛnde tvambhrāntā caṇḍyānayā katham |
sa niṣkāsyāḥ paśupatir vyāpya-mardhāṅgam asya tu ||91||

vṛndāhāpta-subhadra-śrīḥ kundavally eva dṛśyate |
madhusūdana-sambhogyā punnāgāṅgāśrayonmukhī ||92||

smerāsu sarvāsv avadad vilokya
śrī-rādhikām utkalikānvitāmsā |
tāmbhāva-gāmbhīrya-sumantharāṅgīm
kṛṣṇasya tṛṣṇāmvinivedayantī ||93||

mat-praśnam ekamlalite vada drutaṁ
kādambinīm vīkṣya dig-anta udgatām |
pipāsayā muhyati cātakeśvare
samīraṇālyāḥ karaṇīyam āśu kim ||94||

diśi diśi niśi cāhni prasphuranti pracaṇḍā
avirata-gatikālī preṣyamāṇāḥ puro'mum |
nava-nava-rasa-pūraiḥ kālikāḥ secayantyo
na bhavati param eko prekṣaṇī yāsya saiva ||95||

sa cet tad-eka-niṣṭhaḥ syāt sāpi tāmtvaritamādā |
sāmānyā puro'syā mumpāyayed amṛtammudā ||96||

nīrasā api tāḥ śaśvad aśugālī -vicālitāḥ |
capalāḥ kālikāḥ kvāpi bhavanty etā na tan mudā ||97||

tad yāta yūyamsvacchandamsnātvāriṣṭāri-tīrthake |
kurutālyo mitra-pūjāntiṣṭhāmy atrāsti me kṛtīḥ ||98||

yātāsu tāsu laghu-sūksmadhiyamśubhām
ca sāśārike sucaturānyadiśat pravṛtṭyai |
ādyāmvrājāya sutarām abhimanyu-mātus
candrāvaler atha parāṅgiriḥlayāya ||99||

sevā-sambhāra-saṁskārāgāram āgatya vī kṣ ya tān |
sambhārān praśaṁsoccaiḥ sā mudā tat-kṛ to janān ||100||
vasanta-kelir hindola-lī lā-mādhvī ka-pānayoḥ |
vana-raty-ambu-kelī nāmmitho-veśa-kṛ te tayoḥ ||101||
vanyāśana-svapayoś ca śuka-pāṭ hākṣ a-lī layoḥ |
tat-tat-sthāneṣ u sā tat-tat-sāmagrī s tair ayojayat ||102||
tat-tal-lī lā-parikarān sarvān sthāvara-jaiḡamān |
nanditāṁ tvaritāṁ cakre tayor āgatir vārtayā ||103||

tayor mitho-darśana-labdhi-rākā
samucchalaḍ-bhāva-cayāṁṛ tābdhau |
sā samplavecchā tvaritāntarāsī t
sthitā hareḥ sannidhi-kuṅja-lī nā ||104||

tāvan nāndī mukhī tāsāṁpāścād āgatya sotsukā |
tayor lī lāvalokāya sthitā sā vṛ ndayā saha ||105||

kṛ ṣ no'py ārād bakula-viṭ api-śreṇī yugmāntarādhvany
āgacchantī priya-sahacarī -veṣ ṭ itāṁvallabhāṁtām |
dṛ ṣ ṭ vā sākṣ ād-udita-madano'pi pratī yāya nāyaṁ
sphūrtyā tasyās tad-abhigamane yan muhur vaṁcīto'sti ||106||

kāntāpi kāntam avalokya camatkṛ tātmā
tāmbhūri-bhāva-vivaśā na hi niścikāya |
yat prāk tamālam anu tad adbhutaḥ
pralāpād ālī -kulasya hasitair atilajjitāsī t ||107||

mithas tat-tad-guṇānantyā nubhavākrānta-mānasau |
darśanānanda-mattau tau sa-vitarkaṁtadocatuḥ ||108||

kimkānteḥ kula-devatā kim uta vā tāruṅya-lakṣ mī r iyaṁ
sāmpad vā kim u mādhurī tanumatī lāvāṅya-vanyā nu kim |
kimvānanda-taraṅgiṇī kim athavā pī yūṣ a-dhārā-śrutīḥ
kāntāsāv uta vā mamendriya-gaṇān āhlādayanty āgatāḥ ||109||

yā me netra-cakora-candra-vadanā nāsālinī padminī
jihvā-kokilikā rasāla-dadharā karṇena ḥṛ c-chiṅjitā |
dehānaṅga-davārta-vāraṅga-sudhā-srotasvatī mūrtikā
saiveyaṁdayitoditā phalitavān mad-bhāgya-kalpa-drumaḥ ||110||

tāpiṅchaḥ kimkim u jaladharāḥ kandalō vāindrānī laḥ
sānuḥ kimvāṅjana-śikhariṅgaḥ kṣ ī va-bhṛ ṅga-vrajo nu |
kṛ ṣ ṅā-pūraḥ kim uta nicayaḥ kimsviḍ indī varāṅgāṁ
puṅji -bhūto vraja-ṁṛ ga-dṛ śāṁkimnv apāṅgāvalokaḥ ||111||

ayaṁkimkandarpaḥ sa khalu vitanuḥ kimnu rasa-rāṭ
sa no dharmī kimvāṁṛ ta-rasa-nidhiḥ so'tivitataḥ |
kim utphulla-premāmara-taru-varaḥ so'pi na caraḥ

sa vāsau mat-preyān jayati mama bhāgyamkva nu tathā ||112|| (yugmakam)

kāntaḥ so'yamsphurati purato netra-bhr̥ṅgāravindam
kimvā bhrāntāsmi aham iti sakhi brūhi satyamviśākhe |
itthampr̥ṣṭā pulakita-tanuṅgadgadāruddha-kaṅṭhī m
ālī -hāsaiś capala-nayanāntām avādī d mudāsau ||113||

kastūryāḥ sat-tilakam alike yas tavoroja-yugme
citrambinduḥ sumukhi cibuke netra-yugme'ṅjana-śrī ḥ |
śrutyor indī vara-viracitaḥ kuntale cāvataṁsaḥ
so'yamkāntaḥ sphurati sakhi te bhāgya-rāśir vrajāmum ||114||

itthammitho darśanato viśuddha-
prema-svabhāvodgata-bhāva-vṛndaiḥ |
vikṣubdha-sollāsa-manas-tanūtau
kṣaṇamna kāñcit yayatuḥ pravṛttim ||115||

śrī -caitanya-padāravinda-madhupa-śrī -rūpa-sevā-phale
diṣṭe śrī -raghunātha-dāsa-kṛtinā śrī -jīva-sargodgate |
kāvyē śrī -raghunātha-bhaṭṭa-viraje govinda-līlāmṛte
sargaḥ sāmpratam aṣṭamo'yam agaman madhyāhna-līlām anu ||o||

||8||

—o)0(o—

navamaḥ sargaḥ

athānaylor mānasa-nartakau tau
 premā-sva-śiṣyau tanu-nartakī bhyām |
 śikṣā-gurur nartayitumpravṛttau
 vṛnda-sakhī -vṛnda-sabhāsad-agre ||1||

cāpalyautsukya-harṣādyair bhāvālarāṇais tayoh |
 mano-naṭ au sva-śiṣyau tāv alamcakre mudā guruḥ ||2||
 udbhāsvarais tu jṛmbhādyaiḥ sūddīptaiḥ sāttvikair api |
 ākalpaiḥ samalarṅkṛtya śrī-rādhā-tanu-nartakī m ||3||
 ayatnajais tu śobhādyaiḥ saptabhir daśabhis tathā |
 svabhāvajair vilāsādyair bhāvādyais tribhir aṅgajaiḥ ||4||
 tathā cakita-maugdhyābhyāmdvāvinīṣatyā manoharam |
 niramāsī d bhūṣitāmtām alarṅkaraiḥ krameṇa saḥ ||5|| (sandānitakam)

aṅgajair bhāva-hāvādyaiḥ śobhādyais tair ayatnajaiḥ |
 svabhāvajair yathā-yogyaiḥ sūddīptaiḥ sapta-sāttvikaiḥ ||6||
 udbhāsvarais ca jṛmbhādyair ebhiḥ sad-bhāva-bhūṣaṇaiḥ |
 alarṅkṛte sunipuṇāmsrī -krṣṇa tanunartakī m ||7||
 tayor dvayor aṅga-lakṣmī raṅga-sthalyāmsunartanam |
 pravṛttam āsī t tad dṛṣṭvā mudam āpuḥ sabhāsadaḥ ||8||

kramāt te nartakyau prakṛta ita-kalā-kauśala-bharair
 mithas tṛpte dṛpte nija-para-parāmtan-nipuṇatām |
 vitanvāne bāḍhamnanṛtatur aho yena muditā
 drutaṁsabhyas tābhyāmtanu-hṛdaya-ratnāny api daduḥ ||9||

rādhāyās tanu-nartakī -madhurima-bhrājiṣṇu-raṅga-sthale
 svīya-śrī -nayana-dvayottama-naṭ au krṣṇas tathā nartayat |
 yenāntar-muditāsakau sva-nayana-prāntāvalokotpalaiḥ
 śaśvat-tat-sukhadair amaṇḍayad amuṁsabhyās ca paścān mudā ||10||

purah krṣṇalokāt sthagita-kuṭilāsyā gatih abhūt
 tīrāścī namkrṣṇāmbara-dara-vṛtāmsrī -mukham api |
 calat-tāraṁsphāraṁnayana-yugam ābhugnam iti sā
 vilāsākhya-svālarāṇa-valitāsī t priya-mude ||11||

ākṣṛṣṇā puratas tadotsukatayā sakhyeva sā lajjayā
 paścād vāmatayānrju-praṇayataḥ savye sva-gehādhvani |
 sā savye'py avahitthayā prabalayā puṣpāvacityai balād
 itthambhāva-cayodgati-pracalitā krṣṇasya sāsī n mude ||12||

itthamkrṣṇā priyāgre sā baliṣṭhābhiḥ samantataḥ |
 mano-vṛttivayasyābhir na niryātā na ca sthitā ||13||

hriyā tiryag-grī vā-caraṇa-kaṭ i-bhaigī -sumadhurā
calac-cillī -vallī -dalita-ratināthorjita-dhanuḥ |
priya-premollāsollasita-lalitā lālita-tanuḥ
priya-prī tyai sāsī d udita-lalitālarḥ ti-yutā ||14||

hari-mānasa-naṭ a-varye rādhā-tanu-nartakī -guṇais toṣ āt |
gatavati tāmparirabdhumtat-tanu-naṭ y api tad-anugatā jātā ||15||

vyatyastākalpa-gātrī drutam abhisaraṇāveśatas tvampriye tac
cāpalyamveśa eṣ a prathayati manaso'py ehy amumsaṅkaromi |
itthamsparsotsuka-sva-priya-parihasitāvāṅmukhī saṅkucantī
lolākṣī vibhramālarḥ ti-rucira-tanus tasya tuṣ ṭ imvyatānī t ||16||

hriyā bhiyā vāmatayāvahitthayā
kṛ tāvakarṣā kusuma-grahāya sā |
tiraścalantī hariṇotka-cetasā
puro niruddhā mumude cukopa ca ||17||

bāṣ pa-vyākulitāruṇāṅcala-calan-netramrasollāsitaṅ
helollāsa-calādharamkuṭ ilita-bhrū-yugmam udyat-smitam |
rādhāyāḥ kila-kiṅcitāṅcitam asau vī kṣyānanamsaṅgamād
ānandamtam avāpa koṭ i-guṇitamyo'bhūn na gī r-gocaraḥ ||18||

atha sā savidha-stha-keśara-
druma-śākhāṅmukulākulām anu |
atisambhramataḥ sva-dor-latām
kusumād ānamiṣād udakṣ ipat ||19||

punnāgayor ukalikā yujos tayor
utphullatāsī d yugapat tadādbhutā |
ekasya tat-sparśa-mudā parasya tad-
dor-mūla-sandarśanaja-pramodataḥ ||20||

tāruṇya-bhaṭ ṭ a-gurutaḥ samadhī ta-kāma-
nyāyādi-śāstra-cayayā sa sa-tī rthayāpi |
citramna tan-nija-jayāya tayodagr hnān
naiyāyiko hi guruṇāpi vivādam icchet ||21||

keyamme kusumamcinoti nahi kāpy eṣ āsmy ahamtvamtu kā
māṅjānāsī na kimna vedmi tad ito gācchāsmi ahampuṣ papaḥ |
yāmi kva bhramarī mtam eva nanu sā puṣ peṣ u labdhāntarety
uktvāsyā madhusūdanaḥ sa savidhamvindann avādī t punaḥ ||22||

mugdhāsi sat-kula-vadhūḥ sumano harantī
sādhvī parasya puruṣ asya na lajjase tvam |
citramnad etad athavā satatāmbhramantyāḥ
svātantryataḥ prati vanamkatham astu lajjā ||23||

sādhāraṇamvanam idaṁnanu mitra-pūjā-
sūtkañṭ hitā vayam avaiti ca mālatī nām |
punnāga eṣ a vikaco'pi na saṅgam ittham
auṣ ṭ hyādi-varṇa-pada-cālanayā ttha manye ||24||

mugdhāsi vetsi na kim apy avadhehi vacmi
san-mālatī -caya-vṛ taḥ puruṣ ottamo'yam |
tābhir yunākti na kadāpi yunākti cāpi
diṣ ṭ yānilaiḥ sumukhi pratyanukūla-pūrvaiḥ ||25||

svāmī vanasya viditaḥ smara-cakravartī
tenārpitammayi mudā vipināvakatvam |
tasyāgrato mama viluṅṭ hasi yasya garvāt
tāruṇya-ratna-ghaṭ a-yugmam idaṁharāmi ||26||

tvāṁprārthya tad vicinuyāmi iti kimbravī ṣ i
neḥ e kadāpi lalanāṁkim u sanlapāmi |
dhairyaṁraho yuvati-darśanataḥ kva yūnāmi
ity āttha kimsakhibhir asmi sadā parī taḥ ||27||

naikā tvam asya vayavābhidha-caura-lakṣ air
nityaṁvṛ tā sva-sadṛ śāli-cayānvitā ca |
rājanvato janapadasya parāṁvibhūtiṁ
muṣ ṇāsy amuṣ ya nipaten mayi rāja-daṇḍaḥ ||28||

nityaṁvanād vicinumaḥ kusumāny amuṣ mā d
dṛ ṣ ṭ aḥ kadāpi na bhavān iha rakṣ akaḥ kim |
svapne'pi na śruta-carāḥ smara-cakravartī
tat kimvṛ thā pralapasī ti kim āttha satyam ||29||

guptaṁpratāpa-balato vanam āvayos tat
kas tāvad eṣ a viśatād iti garvitena |
gocāraṇa-vyasaninā ca mayāti yatnān
nāveḥṣ itaṁhṛ ta-dhanaṁvihitaḥ tvayaitat ||30||

guptena sādya vidhṛ tāsi mayātra diṣ ṭ yā
sandaṇḍya-pūrvam iha rāja-kṛ te tvad-artham |
svārthampunar gaṇa-yutaiva yadā rpyase tvam
rājñe tadāśruta-caraṁtam apī kṣ itāse ||31||

sāmānya-kānana ihāsti na rakṣ ako'pi
jñā tveti te nanu mayātra kṛ to'parādhaḥ |
kṣ antavya eva bhavatā karuṇā-mayatvāt
tan muṛca māmi iti kim āttha na me'tra śaktiḥ ||32||

vanya-prajābhir akhilaṁcaritaṁyatas te
vijñā pitamsthira-carādibhir ākulābhiḥ |
śrutvā nṛ po'śruta-carāṁsa ruṣ ā graheṇa

tvāmyācate mayi vidhāya sa-śāstra-daṇḍam ||33||

jñā tamhi yojana-catuṣ ṭ ayam ity arañyam
rājyamṇ po'py atanur atra ṭ ṇādi-vittam |
kāntāḥ prajā iti vadasyavadhehi yās tāḥ
sādhvyaḥ samasta-jagatām upajī vya-lakṣ myaḥ ||34||

kiśalaya-jalajā tā darśa-matṭebha-harīśāḥ
karabha-kanaka-rambhā-samput ī -hasti-hastāḥ |
smara-ratha-pada-kṛ ṣ ṇā kūla-sad-vedi-sirihā
amṛ ta-hrada-bhujarīgī -parṇa-kāmāsanādi ||35||

kamala-mukula-tāla-śrī phalebheśa-kumbhā
viśa-manasija-pāśāśoka-sat-pallavāś ca |
ratipati-vara-śakti-vrāta-sad-gandha-phalyas
taḍid-ali-caya-muktāhāra-jāmbūnadādyāḥ ||36||

śuka-pika-śikhi-bhṛ ṛgī -kunda-raktotpalādyāḥ
śaphara-mṛ ga-cakorī -khañjanendī varāṇi |
smara-khara-śara-cāpa-jyā-javā-bandhuji vāḥ
śikhara-dara-camaryaḥ sūkṣ ma-kṛ ṣ ṇā-laharyaḥ ||37||

anyā yā yāḥ kati tā gaṇyā
vṛ ndāvanam anu vibhavair dhanyāḥ |
tvat-tanu-cauryā hṛ ta-sarvasvā
bhrāmyantī tas tata iha niḥsvāḥ ||38|| (caturbhiḥ kulakam)

iti tad-udita-narmākarṇya karṇāmṛ tam
sābhyudita-tanu-vikārān śasvad āvṛ tya yatnāt |
lapanam idam asatyamkāmināḥ kāḥ sva-karṇe
vidadhati tad ito yāmī ti nī cair vadantī ||39||

dayitam api manāk tamvī kṣ ya sāvajñā-dṛ ṣ ṭ yā
druta-gati-calitāgre mugdha-vivvoka-digdhā |
kva calasi nanu dhūrte mām anādṛ tya bhaṛgyā
harir iti sa vadañś tām anśukānte dadhāra ||40|| (yugmakam)

anubhūyaiva tat-sparśam ānandotthair vicālitā |
nānā-bhāvaiḥ priyamrādhā tiryag grī vā vyalokayat ||41||

tārā-nartana-sūcitā tyavamatih smerā tad-āsyāmbujam
dhāvanti ṭ ṣ itālinī va kuṭ ila-prāntā nivṛ ttā tataḥ |
kiñcid bāṣ pa-kulākulā'ruṇatayā spṛ ṣ ṭ āñcalollāsinī rādhā
dṛ ṣ ṭ ir amajjayat priyam apārānanda-vārāmnidhau ||42||

ākṛ ṣ ya tat-kara-dhṛ tamvasanāñcalamśā
tiryag dṛ gañcalakalā smara-bāṇa-dṛ ṣ ṭ yā |
viddhammuhur vidadhatī priyam unmadāndhā

pratyāha taṁsmīta-sudhā-subhagānanābjam ||43||

madhura-sarasa-ramyaṁvastu-jātaṁhi yad yat
nivasati kila loke prākṛ te'prākṛ te vā |
śriyam uru-tanu-cauryā tvamharann asya sādhuḥ
svayam asi tad ihānyatrāpi cauryāpavādī ||44||

sādhutve dhārmikatve ca yasya te bhāti sākṣiṇī |
kumārī nāṁkoṭ ṭ avī nāmmūrdhni baddhāñjali-stutiḥ ||45||

vraja-bhuvi yuva-rājaḥ sarva-sādguṇya-pūjyaḥ
pariṇaya-vidhi-yogyānanta-kanyā-yutāyām |
abhinava-taruṇo'py aprāpta-pāṇigraho yat
tad-dhṛ ta-niyamo'si brahmacārī ti satyam ||46||

kimvāsādhāraṇaḥ kaścid bhāti tvayi guṇo mahān |
yam ākarṇya na kāpi tvāṁkanyā vṛ tavatī kvacit ||47||
tat tāpād bhavatā manye turaṅga-brahmacaryakam |
aṅgī kṛ tyā vraje svasya khyāpitā baṭ utā mṛ ṣ ā ||48||
baṭ uś cet para-rāmāsyālokena kutukī kūtaḥ |
varṣī -caurī -hṛ tābhir vā para-strī bhiḥ kūto ratiḥ ||49||
tad bhavān varṇitākhyāti cchalena svārtha-sādhakaḥ |
kanyānāṁca satī nāṁca dharmadhvanī sāya dī kṣ itaḥ ||50||

kadāpy anāropita-puṣ pa-vallī
drumaika-poto'pi vanādhikārī |
asaṁkhyā-gocāraṇa-lūna-tat-tan-
mūlo'pi satyamvipināvakas tvam ||51||

sakhyāsmākaṁvṛ ndayā vardhitamnyad
vṛ ndāraṇyamkhyātim etad vidhātrā |
mahyamdattamtat-saratnābhiṣ ekam
rājānaṅgas tvamca pā teti satyam ||52||

idamtv asādhāraṇam asmadīyam
mat-kuṇḍa-tī rodbhava-kely-araṇyam |
madī ya-siṁhāsana-dhāma-kāma-
śarma-pradākhyamtv iha bhāti kuṅjam ||53||

āsthānīyamkānta-vārtā-sudhā-dhuḥ
nāṁny asmākaṁbhāti puṁsām agamyā |
yasyāṁnitya-mad-vayasyā-niṣ aṅṅāḥ
saṁsevante preṣ ṭ ha-vārtāmṛ tāni ||54||

cinumaḥ kusumaṁvayam ina³-sevā-
vidhaye roddhumyūyamke vā |

³ sūrya

para-nī vṛ ti-nija-tārpana-yuktaḥ
kiṁhrī -priyayāpi tvam̐muktaḥ ||55||

baḥ o na te kṛ tyam ihāsti puṣ pā-
rā me'balā svaira-vihāra-dhā mni |
paśūn avaris tvam̐paśupāla-saṅgi
tac-cāraṇāya vraja śā dvaleṣ u ||56||

smita-ruci-śiśirāt tad-vaktra-pī yūṣ a-raśmeś
cala-nayana-kuraṅgotplāva-ramyāt sravantī m |
pibati hari-cakore narma-pī yūṣ a-dhārām
atr pad iha sakhī nā mdr̥ k-cakorī -cayo'pi ||57||

tat-sparśa-bhī tyeva vivṛ tya kandharām
kaḥ ākṣ a-nī lotpala-mā layā priyam |
sā bhūṣ ayanty asphuḥ a-bhartsanoktikā
sāvajrām agre'pasasāra lī layā ||58||

kṛ ṣ ṇo'tha kāntā-tanu-citra-nartakī
lāsyāvalokocchalitā tilā lasaḥ |
drutaṁsametyoccalitena pāṇinā
dadhāra cāsyāś cala-kaṅcukā ṛcalam ||59||

kāntā vibhugnī kṛ ta-cilli-kā rmukā
śoṇākṣ i-koṇekṣ aṇa-bāṇa-saṅcayaiḥ |
vikhaṇḍya tūrṇāmpriya-dhairya-kaṅcukam̐
lī lāravindena tatāḍa tam̐muhuḥ ||60||

tasyāravindāhati-jā ta-śā tam̐
viśvāśraye'syāpi mamau na dehe |
tataḥ sakampāt prasasāra bāhye
prasveda-bāṣ potpulaka-cchalena ||61||

tat-sparśa-samphulla-tanor nata-bhruvaś
chinnā svayaṁkaṅcuka-bandha-vī ṭ ikā |
nī vī ca cī nam̐skhalad-antarī yakam̐
rundhe param̐sveda-jalam̐nitambake ||62||

athāli-varga-smita-lola-netrā
tat-pāṇi-rodhād vasanam̐vimocya |
tato'pasṛ tya druta-nī vi-bandhe
sā dakṣ a-hastāpy abhavad vihastā ||63||

kṛ ṣ ṇo'pi tāvad vara-bhāji pūrṇe
svedāmbubhis tat-stana-hema-kumbhe |
smarotsavāram̐bha-miṣ eṇa pāṇim̐
ādhātum utko'ntikam̐ āpa tasyāḥ ||64||

kāntā kathañcid vinibaddhya nī vī m
netreṇa paśyanty aruṇāñcalena |
vāmena taṁsmera-sakhī ḥ pareṇa
tat-pāṇi-rodhamprati satvarāsī t ||65||

smita-rudita-vimiśraṁgadgadāspaṣṭa-varṇaṁ
ramaṇam anṛju-netrā bhartsayanty utsukāpi |
praṇaya-sukhaja-vāmyodbhrāmitā sāsya vāñchā-
pratihatī-rahitaṁtat-pāṇi-rodhamvyatānī t ||66||

saṅghaṣṭa āsī t karayor niruddhayor
mithaś calat-kaṅkaṇa-nāda-maṅgulaḥ |
samī ra-gatyā calayoḥ samantataḥ
kūjan-madāli-vrajayor ivābjayoḥ ||67||

athaitya lalitā madhyamṁtayoḥ kṛṣṇaṁnyavārayat |
kundavally āha tvamkṛṣṇa pañca-devārcanaṁkuru ||68||
kṛṣṇaḥ kundalatām āha tvamamāsmi smara-kratau |
ācāryā bhava sāmāgrī m adhiṣṭhānaṁca me dīśa ||69||
sā cāha nāham ācāryā śrutamānāndī mukhī -mukhāt |
sugopyam api tad brūyāmyat tvammat-priya-devaraḥ ||70||

asyāṁpuraḥ savya-kuce gaṇeśvara-
sphurac-chiraḥ-kumbhatayā prakalpīte |
namo gaṇeśāya ta ity udiṣṭi rayan
samarpayādaḥ kara-hallakam⁴ svakam ||71||

namaḥ śivāyeti paṭhan pare'param
vakṣoḣa-lirge'rpaya pāṇi-paṅkajam |
hrīṁcaṇḍikāyai nama ity adaḥ punaḥ
śirasya amuṣyāḥ kuṭila-bhruvo'pi tat ||72||

tvam atha nija karābhyām etayā vāritābhyām
api sucibukam asyā veṇi-mūlaṁca dhṛtvā |
mukha-vidhum anuyatnād om namo viṣṇave smā
iti manu-varam ākhyān svāmmukhābjamnidhehi ||73||

punaḥ savitre nama ity udiṣṭi rayan
nasyāstu bhāsvaty adhare'ruṇe balāt |
sva-danta-kundādhara-bandhu-jīvakau
kṛtāvarodho'py anayā samarpaya ||74||

athārcanāyāṁvihitodyamo'sau
tāmbhartsyantī mṁkila kundavallī m |
svamāntādayantī mśravaṇotpalena
priyāṁsa paśyann avadat priyālī ḥ ||75||

⁴ hallakamrakta-sandhyakam ity amaraḥ |

sakhyah smara-makhārambhe pañca-devārcanā mayā |
kartavyā vighna-śāntyai kimśubhe khidyati vaḥ sakhī ||76||

sakhī r mṛ ṣ ā ṭ opa-giraḥ smitānanāḥ
samākṣ ipantī ḥ kuṭ ila-bhruvo harim |
nivārya tāḥ kundalatā mḍṛ gerḡitair
nudanty avāḍī d atha tamviśākhikā ||77||

patnyā samāndharma-kṛ tir vidheyā
samatvam atrāñcala-bandhanena |
tvamṭad-vinejyā -karaṇe pravṛ ttaḥ
kathāmsakhī nerṣ atu dharmā-niṣ ṭ hā ||78||

tasyā mviśākhā mṣphuritā dharānanām
vilokayantyā mkuṭ ilī bhavad bhruvi |
paścāt-sthitā kundalatā mudā tayoh
saiṅvyā nayor añcala-bandhanā mvyadhāt ||79||

alakṣ itā sā drutam etya sammukham
sva-sevayā tuṣ ṭ am uvā ca mādhavam |
kimmaḡgalārambha ihānya-carcaiyā
nava-grahān arcaya sarva-siddhaye ||80||

tām avāḍī d ayaṅmahyaṅgraha-pūjā-vidhimḍiśa |
sāpi tamrādhikāḡḡāni darśayantī ḍṛ śāvadat ||81||

adhara-nayana-gaṅḍoroja-bhālānanānām
grahaṅam iha navānām aḡḡakānāḡgrahārcā |
yad api tad api teṣ āṅsuṣ ṭ hu-santoṣ a-heter
adhara-vikaca-bandhūkā rpaṅamteṣ u kuryāḥ ||82||

ācārye tvamśikṣ ayā muṅsva-śiṣ yam
svāḡḡāny āḍau prāhayitvā grahārcām |
ity uktvā tā mḡṣ ṇa-bhī tyāpayantī rādhā
ruddhā svāñcala-granthinārāt ||83||

tiryag-grī vā mvi kṣ ya baddhāñcalāntam
svāntar-vāñchā-pūrṭi-phullānanāpi |
kṛ ṣ ṇe sakhyoh kundavallyā mca sers yā
śī ghrāḡgranthi mḡcayanty abravī t sā ||84||

dhārs ṭ ya-nā ṭ ye naṭ asyāsyā viśākhayaṅvarā naṭ ī |
sabhyeśā lalitā kundavallī seyaṅviduṣ ikā ||85||

patnī raiko'py anya-patnyā msva-patnī -
bhāvambibhrat pūrayan svī ya-vāñchām |
muktaḥ so'yam lajjayāpi sva-sakhyā

tyakte dharṁe lobhato mūla-hāniḥ ||86||

kṛṣṇo'tha tāmtatra nivārayann api
pravṛtta āsīn mukha-cumbanādiṣu |
kāntāpi tamteṣu nivārayanty api
prājyāgrahābhūtapaṇḍa-bandha-mocane ||87||

evāntayoḥ sva-sva-kṛtau samutkayoḥ
anyonya-sarīrodha-vaśād viḥastayoḥ |
upetya dṛptā lalitā mṛṣeṣyayā
sābhartsayataṁpaṇḍam apy amocayat ||88||

kartumbhavalālāsā cet sva-patnyārcāla-bandhanam |
vraje te durlabhā kanyā prajāvatyānāyāstu tat ||89||

sā muktam ākṛṣya paṇḍantam ārāta
sthitā calad-bhruḥ smitaśobhitāsyā |
tamprerayantī sva-dṛgeṅgitena
nyastekṣaṇāmsvānana ity avādīti ||90||

bhrāntācāryā te yad ādau vidheyān
dik-pālārcāmyā vihāyāgrahānām |
arcāmajñānkārayantī bhavantān
karmanyasminīśchidratān ādadhāti ||91||

kundavally abravī n nāhambhrāntājñe'smin smara-kṛtau |
dig-devatārcanāt pūrvamgraha-pūjety ayaṁvidhiḥ ||92||
sthānādhiṣṭhānānāni teṣāmpṛṣṭācyutena sā |
dṛṣṭvā tamdarśayanty ālīrababhāṣe kundavallikā ||93||
paśyaitās te kṛtārcāyāmvāñchā-dāne samutsukāḥ |
svayam āgatya dik-pāla-mūrtiḥ sva-sva-diśi sthitāḥ ||94||
viśākhā śārikarī mūrtir lalitā śānta-manyavī |
śaucī sudevikā tuṅgavidyā dāṇḍadharī tathā ||95||
citrā naisācarī raigadevī prācetasī smṛtāḥ |
sādāgatī tv indulekhā dhānadī campakālikā ||96||
śrī-rūpa-maṅjarī seyaṁvaidhātṛī nipuṇāgrataḥ |
rasollāsa-karī dakṣā śaiṣī sānāga-maṅjarī ||97||
sadā svārthe tvad-dhitādhyāetā dik-pāla-mūrtayaḥ |
santy unmukhās tvad-arcāyai tvayārcyāḥ phala-siddhaye ||98||

tās tāmrūpāpāmari kāraya tvam
dṛṣṭvā e'munā sva-priya-devareṇa |
sva-mūrti-pūjān iti bhartsayantīḥ
paśyann asāv arcitum utsasarpa ||99||

tadāgati-saśaikās tāḥ sāvadhānāḥ sva-rakṣaṇe |
paśyantyo yāntam anyāntamdadṛṣuḥ sva-sva-sannidhau ||100||

yāmyāmpratī yāya sa cañcalākṣī m
sā sāpagacchanty amunāvaruddhā |
kṛ tārḍha-pūjāpi palāyitālī
sāhāyyato'bhūn miṣ ato haṭ hād vā ||101||

sa-kāku-vinayāt kāpi sāṭ opa-tarjanāt parā |
apetānyāmvidhāyānyā saivya-na-tyāgato'parā ||102||

tāsāmmukhaṁsa-smita-rodana-helaṁ
samphulla-bhugnāruṇa-cañcalākṣam |
vī kṣ yepsitāmprāpa mudāṁsa citraṁ
vighnāhate karmaṇi yat phalāptiḥ ||103||

itas tatas tāmprapalāyya rādhām
āsādya durgamparitaḥ sthitānām |
tāsāṁsphurac-cañcala-dṛk-cakoryaḥ
kṛ ṣ ṇānanendau tṛ ṣ itā nipetuḥ ||104||

āsādya dṛpyad vṛ ṣ abhānujāṁśriyaṁ
tāsāmpraphullāni mukhāmbujāni saḥ |
samī kṣ ya dhṛ ṣ ṇak-madhusūdanas tadā
pipāsāyāsī d upasartum udyataḥ ||105||

ullaṅghya rādhāṁsahasotpatiṣ ṇus
tayā ruṣ ā huṅkṛtito niruddhaḥ |
stabdhaḥ puro'syāḥ sabhiyeva tiṣ ṭ hann
adhyād dṛ śaṁkundalatānane svām ||106||

śrī -caitanya-padāravinda-madhupa-śrī -rūpa-sevā-phale
diṣ ṭ e śrī -raghunātha-dāsa-kṛtinā śrī -jī va-saigodgate |
kāvye śrī -raghunātha-bhaṭ ṭ a-viraje govinda-līlāmṛte
sargo'yaṁnavamaḥ samāptim agaman madhyāhna-līlām anu ||o||

||9||

—o)0(o—

daśamaḥ sargaḥ

atheṅgitajñā kila kundavallī
sarveṣ ṭ adānaṅga-makha-kriyāyām |
vighnād viṣ ī dantam ivābhyupetya
svayaṁviṣ aṅṅeva tadāha kṛ ṣ ṇam ||1||

paśupatir asi yat te lī layā kāma-nāśaḥ
kratu-hatir api tasmād devatā-karma-nāśe |
katham iha phala-labdhis tat tyajāśvanya-dharmam
praṅaya para-vaśatvaṁsvī ya-dharmamvidhehi ||2||

āṁsarva-śaṅkaratayā śiva-mūrtitaś ca
prāṅco'pi māṁkila maheśvaram āmananti |
sva-preyaśi ṁprati nijāṅga-samarpaṅākhyam
tat tasya dharmam api nityam ahaṁkaromi ||3||

kintu sva-vāma-vapuraṅgam anena dattam
pūrvāṅga-pūrvam akhilāṅgam ahamdadāmi |
yat prema-vaśya-suvidagdha-vadānyatābhyaḥ
kīrtis tato'pi vipulā mama lālasīti ||4||

tataḥ svasmāc chaṅkamānāṁsāvadhānām api priyām |
alakṣitam upety āha kroḍī kartumkṛ todyamaḥ ||5||

ehy ehi gauri tvam idamśarīram
gṛhāṅa me candraka-śekharasya |
ity ālapanis tāṁparirabdhum utkaḥ
kṛ tāpayānāṁsa haṭhād dadhāra ||6||

sa-gadgadambhartsyantī seyaṁsa-smita-rodanam |
tasmāt kathaṅcit viśliṣ ya serṣ amasthau tad-agrataḥ ||7||

mukha-parimala-lubdhasyālivṛndasya
kaṅṅantikam anupatataḥ sā jhaṅkṛti-trasta-cetāḥ |
tad-anucakita-caṅcad-dṛṣṭi-bhaṅgīr dadhānā
svayam apagata-dhairyaśasvaje praṅṅa-nātham ||8||

tataḥ sakhī nāṁsmīta-jāta-lajjā
kṛta-prayatnāpi tato'pasartum |
tenātigādhamhasatā gṛhī tā
babhau payode sthira-caṅcaleva ||9||

īrṣā-trapā-nirvṛti-vāmatābhir
drāg devatābhir lalanāgrahaiḥ sā |
āviṣṭa-vāṅmānasa-vigrahāśi t

sva-ceṣ ṭ ayā lokayatāmsukhāya ||10||

sa-śapatha-nuti-nindā-tarjanākṣ epa-dainyaṁ
smita-rudita-vimiśramśliṣ ṭ am eṣ ā lapantī |
priya-dṛ ḍha-bhuja-bandhammocayantī karābhyāṁ
bhṛ śam atanuta sālī -vṛ nda-kṛ ṣ ṇasya tuṣ ṭ im ||11||

tayor dṛ ḍhālirganataḥ sutṛ ptāḥ
kampādi-sampan-nicitāḥ samī kṣ ya |
sakhī r mudotphulla-mukhī r nikuṣṭe
nāndī mukhī mśā vadati sma vṛ ndā ||12||

āścaryāmhariṇā rādhā gāḍham ālirgitā ciram |
tad-asarigati-yuktāpi nivṛ tāsī t sakhī -tatir ||13||

adṛ ṣ ṭ e darśanotkaṅṭhā hā dṛ ṣ ṭ e'smin sparśa-lālasā |
sparśe'sya serṣ ya-vāmyamtac citram āsāmvices ṭ itam ||14||

nāndī mukhī tām avadat vaneśvarī m
lokottarāṇāmvrāja-subhruvāmsadā |
kṛ ṣ ṇaika-saukhyārtha-śarī ra-cetasām
tat tan na citramkila ceṣ ṭ itamyataḥ ||15||

sakhyāḥ śrī -rādhikāyā vraja-kumuda-vidhor hlādinī -nāma-śakteḥ
sārāṅśa-prema-vallyāḥ kiśalaya-dala-puṣ pādi-tulyāḥ sva-tulyāḥ |
siktāyāmkṛ ṣ ṇa-lī lāmṛ ta-rasa-nicayair ullasantyām amuṣ yām
jā tollāsāḥ sva-sekāc chata-guṇam adhikāmsanti yat tan na citram ||16||

vibhur api sukha-rūpaḥ sva-prakāśo'pi bhāvaḥ
kṣ aṇam api nahi rādhā-kṛ ṣ ṇayor yā ṛ te svāḥ |
pravahati rasa-puṣ ṭ imcid-vibhūtir ivesāḥ
śayati na padam āsāmkāḥ sakhī nāmrasajitāḥ ||17||

rādhā kāṛṇavallī phullā kṛ ṣ ṇas tu phulla tāpiṛchaḥ |
anayoḥ sarigama-lakṣ mī ḥ sukhayati nahi kamsa-cetanamlokam ||18||

āsāmvīśuddha-praṇayārdra-cetasām
tātparyam asyaiva sukhena cātmanaḥ |
vāmyamhi kāntasya sukhāya subhruvām
atas tad unmī lati tasya sarigame ||19||

athepsitaitad-dṛ ḍha-bāhu-vakṣ aḥ
sparśotthitānanda-bharāpi rādhā |
vāmyottha-vaimatyam ivācarantī
sā bhartsyantī lalitām avādī t ||20||

sa-kuṣ rti-hari-dūtyā kundavallyā milantī
kapaṭ ini lalite tvaimmām ihānī ya dhṛ ṣ ṭ e |

śaṭ ha-kula-guru-haste netra-bhaigya nidhāya
kalayasi khala-bhartur dhārṣ ṭ ya nṛ tyaṁtaṭ asthā ||21||

prakharā yad abhūr mṛ dvī mṛ dunāliṅgitāmunā |
na tac citraṁyad āsī d vāṅguṇayoḥ parivartanam ||22||

ruṣ ṭ ena tuṣ ṭ ā lalitāmunā vyadhāt
saivādam udyat-smita-garbha-tarjanam |
satī -vrata-dhvaṁsana-dhr ṣ ṭ a-bhūpate
vidhātum ārabdham idamna kimtvayā ||23||

sva-sakhī mṛ ccha lalite kim iyaṁkartum udyatā |
balāt svāṅgena saivṣ ṭ ya mad-aṅgaṁyā tmasād vyadhāt ||24||

punnāgaṁtvāmmādhavī yaṁsvayam
yat phullā svāṅgair veṣ ṭ ate yuktam etat |
tvamīyat tāṁtair veṣ ṭ ase tan na yuktam
vallyā vṛ kṣ o veṣ ṭ yate nāmunāsau ||25||

mayāpy asyai dattam aṅgam anayāpy ātma-sāt-kṛ tam |
kā te hāniḥ punar naitad ādā tumśakyate mayā ||26||

iyaṁkrūrā sūrā jayati lalitā krodha-valitā
yaśaḥ-śvetām etāṁvisṛ ja śaṭ ha tāṁsvāṅca śaṭ hatām |
nijābhidyām iddhām alipaka susiddhāṁsva-purataḥ
prajāvatyāṁsatyāṁtvayi ca rati-matyāṁviracaya ||27||

lalitāyāḥ puro rādhāṁvāto'pi spraṣ ṭ um akṣ amaḥ |
tat tyajāmunna ced asmād dhā ṭ i-śā ṭ ī ṁnicolaya ||28||

ity ālapantyāṁtvaritamruṣ āsyām
agresaratyāṁsa-sakhī -kulāyām |
kampāśru-romāṅca-mukhaiś ca bhāvair
ānanda-jaiḥ so'py abhavad vihastaḥ ||29 ||

kāntāṅga-saṅgaja-sukhena vimohite'smin
bhī to'yam ity avagate lalitā-bhiyānyaiḥ |
ādāya kampita-karān muralī ṁskhalantī ṁ
sā nirgatā jhaṭ iti viślatha-bāhu-bandhāt ||30 ||

nirgatā tasyāṁsva-paṭ āṅcalena
saṅgopayantyāṁmuralī ṁprayatnāt |
āgatya tasyāḥ purato viśākhā
kṛ ṣ ṇena saṁlāpam asau vyadhata ||31||

he kṛ ṣ ṇa dor-bimba-vidhantuda tvam
bhrānto'pi yā te prasabhaṁgṛ hī tā |
candrāvalī yaṁna hi paśya tāṛā

rādhābhīdhanye'pi ca tādrśo'syāḥ ||32 ||

asyādvaitā viśākhāham anurādhā tv iyamparā |
iyamjyeṣṭhā dhanīṣṭhā heyamcitreyambharaṇī tv iyam ||33||

anyā vā kati me gaṇyā yā caikāstī ndulekhikā |
sāpi tad-grahaṇāyogyā tattvaṁcandrāvalī mivraja ||34 ||

viśākhe sarva-sukhadā satyamtvamśāṅkarī -tanuḥ |
vāg-vajra-bhīṣaṇā mūrtir lalitā śātamanyavī ||35||

asau viśākhe sulabhāmvihāya
candrāvalī mītibahudhopabhuktām |
sudurlabhāmvāñchati bhānavī yām
śriyamrasāsvāda-višeṣa-lipsuḥ ||36||

bhogaḥ krameṇa tārasu sadā rāhor virājate |
kautukād indulekhām apy apūrvāmsa jighṛkṣati ||37||

ity ālapan śrī -harir indulekhām
alirgitumtat-savidhamjagāma |
dr̥ṣṭvāntike tamcakitāpayāntī
sāpy uccalad-bhrūḥ smita-pūrvam āha ||38||

dhṛṣṭvāpagaccha he rāho na te yogyendulekhikā |
pūrṇāmcandrāvalī myāhi bhukṣva tāramkrameṇa va ||39||

tenālakṣitam āgatya gr̥hī tā lalitābravī t |
anurādhā na te labhyā viśākhā-bhogam antarā ||40||

spr̥ṣṭvā viśākhāpy atha sābravī t tam
rādhopabhogād bhavatā viśākhā |
bhuktaiva tat kimpunar eṣi dhṛṣṭvā
jyeṣṭhāmvihāya krama-labhya-bhogām ||41||

jyeṣṭhāpy alakṣitam spr̥ṣṭvā mliṣṭvāmr̥ṣṭvā tam abravī t |
citrā-bhogaṁvinā dhṛṣṭvā kliṣṭvānyāsāmtavākramaḥ ||42||

sahasā vidhr̥tā citrā tam āhāpaihi lampāṭa |
grahāṇāmkramato bhogas tārasūttramato na hi ||43||

tuṅgavidyābravī c citre rāhor nātra vyatikramaḥ |
vakrāti cāragatyāpi grahāṇāmkvacid ākramaḥ ||44||

sāpy āha tuṅgavidye tvāmtulā-rāśis tato'munā |
ākrāntāyāmtu citrāyāmpī dītāśu bhaviṣyasi ||45||

tuṅgavidyāha tam spr̥ṣṭvā dhṛṣṭvā kimraṅgadevikām |
ādaupī dyaṁtulā-rāśimhitvā māmtvamjighṛkṣasi ||46||

sāpi spr̥ṣṭvā tam rāho tvāmkanyā-rāśi-bhoga-kṛt |
pūrṇa-dr̥ṣṭvā mī na-rāśimcampavallī mrapī ḍaya ||47||

sāpy āśu vidhr̥tāpy āha dhūrtemāmkumbha-rāśikām |

sudevī mtvaritamāhi yatas te vyutkramā gatiḥ ||48||
spṛṣṭā sudevī tamprāha madhusūdana te spṛhām |
sarvāmkāñcanvallī yaṁpraphullā pūrayiṣyati ||49||
sā gṛhī tāvadat kṛṣṇa cakorātra kim āgataḥ |
sphurac-candra-mukhī māsāmsva-tṛṣṇā-śāntaye vraja ||50||

alakṣitamāpy amunā gṛhī tā
cucumbiṣumtamvimukhī jagāda |
tyajāny ajāyāmsat ha vanīkāmām
nija-priyāmcumba cucumbiṣā cet ||51||

sa cirāt svakarād apacyutām
muralīmtām avadhārya tad-girā |
kva gateti vilakṣita-kṣaṇam
sva-dṛṣāmkundalatānane nyadhāt ||52 ||

sāpi tamcala-dṛg-bhaṛgyā rādhikāmām adarśayat |
tad vijāyā tayā vanīśī tulasyāṅguptam arpitā ||53 ||

sā tamprayatnāt pihitāmvidhāya
sthitā viśākhā lalitādi-pāścāt |
kṛṣṇo'pi rādhāmsamupetya tāvad
didhī rṣur enām idam ālalāpa ||54||

mano viśuddhamcalam apy adṛśyam
kaṭākṣa-kāmāṅkuśa-śṛṅga-viddham |
vidhāya pāṭaccari me harantya
na dṛśya-vanīśī -hṛtiradbhutā te ||55||

sā tamprayatnāt pihitāmvidhāya
sthitā viśākhā-lalitādi-pāścāt |
kṛṣṇo'pi rādhāmsamupetya tāvad
didhī rṣur enām idam ālalāpa ||56 ||

rādhāpy asādhāraṇa-bhāva-viddhā
sāvajram ālokya harimcalantī |
vanīśī -vicāra-cchalato niruddhā
nivāritenāpy amunā gṛhī tā ||57||

haris tām āha cauri tvamvṛthā kimceṣṭase tava |
tyāgo vanīśyā na me yāvat tāvad dor-bandhanāya saḥ ||58||

mṛṣāruṣārāla-calākṣi-cillī -
lataṁsamudyat-smita-garvitāsyam |
hareḥ puras tāvad upetya tūrṇam
sāt opatarjjamlalitāvadat tam ||59||

parāṅganā-saṅgam apūta-mūrte

satī -vrata-dhvaṁsana yāhi yāhi |
snātāmpavitṛāmravi-pūjanārtham
spr̥ṣṭvā chaloktyā kuru māvitrām ||60||

unmāditāḥ svādharma-pāyanair yayā
tvamdhṛṣṭayāsīḥ sumanaḥ-sarovare |
vaṁśī tayā te śaṭha śaibyayā hr̥tā
na manyase cet tulasī ha sākṣiṇī ||61||

khalāḥ karoti durvṛttam nūnam phalati sādhuḥ u |
śaibyayā hriyate vaṁśī sādhvī rādhā tu dūṣyate ||62||

tayā dr̥śaḥ prerāṇayā nidiṣṭām
kr̥ṣṇeyāsau tulasī mabhīṣṭām |
rādhāpayātā dayitoparodhāt
saudhākarī mūrtir ivāmbuvāhāt ||63||

sāpī ṛgitajñā laghu rūpa-maṅgarī
kare'rpavitvā muralī mātarkitam |
tato'pasartum vihitodyamāmunā
balād gr̥hītotpulkāsa kampitā ||64||

nidhāya kubjī kr̥tā-pāṇi-śākhā
nijānane sābruvatātidī nā |
hā hā kr̥pālo tyaja mām ayogyām
nirmaṅghanāmyāmi tavāsmi dāsī ||65||

vaṁśī na mayy asti yad-artham āgrahaḥ
śaibyā-kare sādya mayaiva lokitā |
ityālapantī cala-dr̥ṣṭi-saṅgīyā
sāsūyat tamprati rūpa-maṅgarī m ||66||

yāvad vihāya tulasī m madhusūdano'sau
tāmmaṅgarī mvidita-veṇu-maranda-gandhām |
āyāti tāvad iyam ṛgita-panḍitāśu vaṁśī m
nidhāya lalitām anu sādhu tasthau ||67||

kr̥ṣṇo'pi tāmtūrṇam alakṣitāgatīḥ
sva-bāhu-pāśena nibaddhya satvaraḥ |
vaṁśī m vicinvan kuca-paṭṭikāntare
tām āha sā taskari te kva gopitā ||68||

sāpy abravī tamvinivārayantī
labdhaiva cauryāmmayī sādya vaṁśī |
diṣṭyā bhavān pūrṇa-manoratho'bhūd
gatvā nayaivāhvaya gopa-nārī ḥ ||69||

nijābhimarśena parāṅganā-tateḥ

satī -vrataḥ dūṣ ayitumtvam utsukaḥ |
svayaṁvinihnutya kuto'pi vaṁśīkām
tan mārgaṇa-vyājam upāśrito'dhunā ||70||

tato dṛ śāsmāi lalitāṁpradarśya sā
tad bāhu-bandhāc chitilād vinirgatā |
kṛ ṣ ṇo'pi sa svāgati-śarkayā rahas tām
kundavally-arpita-vaṁśīkāmyayau ||71||

upāgataṁtamlalitā ha kopanā
humdūratas tiṣ ṭ ha kim-artham āgataḥ |
vaṁśī yadī yaṁmayi naiva vidyate
dhāṣ ṭ yena cet tat-phalam āśv avāpsyasi ||72||

cintāmaṇī nāṁcayam antike sthitam
padāpi ye nābhimṛ śanty avajñāyā |
rādhā-sakhī bhis tava vaṁśa-nālikā
kim-artham ābhir bata sā hṛ tā śaṭ ha ||73||

sac-chidrayā nī rasayā kaṭ horayā
yayāniśaṁvyākulitamjagat-trayam |
sa svāmino yan muralī -karād gatā
vṛ ttambahūnāmtad idam sumārgalam ||74||

sva-sthāna-sandānita-nī vi-kuntalāḥ
kurvantu karmāṇi sukhaṁgr he'balāḥ |
svairamharīṇyo'pi carantu sa-priyāḥ
sarantu tūrṇamsaritaḥ sarit-patim ||75||

śī tārtā-nagnāmbu-nimagna-kanyakā
gaṇasya vāsāṁsi hṛ tāni yat tvayā |
tenācirāt te muralī -karād gatā
prāpnoti duḥkampa-rahāduḥkado hi yaḥ ||76||

hasta-mātrāyatā śuṣ kā sa-randhrā vaṁśa-kāṣ ṭ hikā |
hā hanta gokuleśasya sarvasvaṁkena vā hṛ tam ||77||

vyājād viṣ aṅṅam iva taṁprasamī kṣ ya kṛ ṣ ṇam
sāvajñā-hāsa-lalitā vacanāvaruddham |
śrī -rādhikām anunidhāya raho'sya vaṁśī m
sākūtam abruvata kundalatābhyupetya ||78||

sac-chidraika-varā ṭ ikārddham api yan-mūlyamna sā jarjarā
yātā maskara-parvikā tava karād yātv astu te mārgalam |
kā vā hānir iyaṁviṣ ī dasi kathāṁputro'si gopēśitus
tvām etā vihasanti hanta muditāḥ śrutvā mriye'hamhriyā ||79||

so'py ā ha tāṁkundalate'nabhijñā

vanī -guṇānāmyad idambravī ś i |
citramna tad yat sva-guṇaḥ prakāśyate
yathānayasu tvayi na kvacit tathā ||80||

yā yā yadecchā mama jāyate'ntar
mayāpy asādhyā kila helayāsau |
tadaiva tāmtāmkurute susiddhām
nārāyaṇasyeva cid-ākhyā-śaktiḥ ||81||

sarva-śakti-yutā seyaṁmama sarvārtha-sādhikā |
alaukikī mśaktim asyā vidanti rādhikādayaḥ ||82||
lalitāha kathamvanī mna vidmaḥ kuṭ ṭ anī -nṛ pām |
imāmtan nī ti kuśalā mṣ idgasya⁵ tava vallabhām ||83||

sudhā-pārī -nārī -hṛ daya-kari-vārī yam anīsam
jagad-yoṣ ā-dosāmala-sukṛ ta-moṣ ā tinipuṇā |
ramā-gaurī -saurī -mukha-yuvati-caurī trijagati
prasiddhā siddhā te'dbhuta-guṇa-samṛ ddhā muralikā ||84||

avadad atha sa lalitā khalu caṇḍī
kuṭ ıla-vacana-dṛ ḍha-kaṇṭaka-durgā |
apaharati ca muralī mṁmama śā ṭ hyād
bata parivadati ca tām uta māmca ||85||

ity ābhāṣ ya harau tasyāḥ saṁvyā nāntamjighṛ kṣ ati |
sāpasṛ tyābravī d bhugna-bhrū-lataṁsa-smitānanam ||86||

saivāsmi lalitā kṛ ṣ ṇa bahudhā kalitā tvayā |
calitā valitālī bhīḥ śaṭ hatā phalitā na te ||87||

ity udī rya lalitām apayāntī m
tāmniḡṛ hya vasane sa jagāda |
vanīkā-vitarāṇamna vinā te
yānam adya sulabhāmsva-gṛ hāya ||88||

tvayā cen na hṛ tā vanī kathambhī tyā palāyyate |
śodhayitvā nijāṛṅganāni yatheṣ ṭ aṁgaccha tiṣ ṭ ha vā ||89||
tataḥ sānīś ukam ākṛ ṣ ya vakra-dṛ ṣ ṭ yāha vī kṣ ya tam |
aṛḡāni sva-prajāvatyāḥ kāma-matta vicāraya ||90||

vanīy asmābhir naiva nī tā na dṛ ṣ ṭ ā
nojghasyaugryāc cet tathāpi tvam asmān |
dāsye mūlyāmkundavallī -pradiṣ ṭ am
tac cen neṣ ṭ aṁtat-sadr kṣ āmtato'nyām ||91||

mallī -bhṛ ṛgyau śrī -pulindātmaje naḥ

⁵ kāmukasya

sakhyau śailendrālaye mad-girā te |
dāsyete te jarjarāmchidra-muktām
ānī yaikāmparvikāmkī cakasya ||92||

pulindānāmkanyā mayi parama-dhanyā rati-yuṣas
ṭṭṛ nāptāsmat-pādāmbuja-ghuṣṭṛṇa-lepa-kṣata-rujaḥ |
girer gunjā-dhātūn bhṛṣam upaharanti sva-sahitān
madī yās tā dāsyāḥ katham u tava sakhyāḥ samabhavan ||93||

vaṁśī mharasi me mām apy avajānāsi yat tataḥ |
nibadhya daṇḍayāmi tvamko'sau rakṣati rakṣatu ||94||
lalitāmpṛṣṭṭṛ hataḥ kṛtvā viśākhā tat-puraḥ-sthitā |
nī cair upadiśantī va sa-smitāmsā tam abravī t ||95||
pragatārthānām artho naṣṭṭṛ oddeśaka-sahāyato labhyaḥ |
yuktyā mārgaya tattvaṁnahy augryeṇa kriyā-siddhiḥ ||96||
avadac campakavallī naṣṭṛ oddeśy-ārtha-lolupah sutarām |
vaṁśaika-parvikāyai bahu-dhana-hāniḥ katham amunā kriyatām ||97||

tuṅgavidyāha mugdhe tvam marmajī nāsi tac chṛṇu |
vaṁśy eva yasya sarvasvamkimna dadyāt na tat-kṛte ||98||

caure naṣṭṛ oddeśakasya prasādāt
labdhe grāhyaṁvittam ātmīyam ādau |
paścān naṣṭṛ oddeśine'pi pradātum
daṇḍyād asmād bhūri kṛtveti nī tiḥ ||99||

viśākhāha vada svāmin yan-naṣṭṛ oddeśine tvayā |
deyaś caure tu yo daṇḍas taj jītvākhyāmi te hitam ||100||

aṅga-sraṁmaṅi-māle kara-marda-phalaṁca cumbakamratnam |
param api dāsyāmy asmai yo me vaṁśī m samuddiśati ||101||

hartur harāmy ambara-ratna-bhūṣaṇe
tāruṇya-ratnaṁca ghaṭa-dvaye sthitam |
doḥ-pāśa-bandhaṁsmara daṇḍanāya tam
nikuṅja-kārām anuveśayāmi ca ||102||

sāpy āha योग्यम एवाितत गोपेन्द्र-तनयस्य ते |
vaṁśī mca hasta-gāmviddhi yat tvamkṛpaṇāyase ||103||

vaṁśy-uddeśamkundavally eva
sākṣāt jānāty ekāhaṁca tasyāḥ sakāśāt |
mayy uddeśaḥ kleśa-kārī kṛtaḥ syād
dattvotkocam tāmtataḥ pṛccha yatnāt ||104||

athāha sā kundalatāmprahṣṭṛā
diṣṭṛ yāgatas te sakhi lābha-diṣṭṛaḥ |
uddiśya vaṁśī mniija-devarāya

sudurlabhotkocam imamṅṛ hāṇa ||105||

kundavallyā viśākhāyāmlagnāyāmsravasī śvarī |
irṅitajñā nyadhad vaṅśī nibhṛ taṁtulasī kare ||106||

sākūtaṁpaśyati tataḥ kundavallyā mukhaṁharau |
sābravī t tāṁviśākhe'hamna cauraṁvedmi te śape ||107||

jānī yaṁced vinodkocam uddiśāmi svayaṁhitam |
devṛ -svaṁ⁶ yan mamaiva svamṅnāhamyūyamyathā parāḥ ||108||

vetsi hi cauraṁtvam iha muralyāḥ
svī kuru ratnāni ca diśa tat tāṁ |
yady anukūlā tvam iha sakhi syās
tarhi ca sā sva-prabhu-karagā syāt ||109||

ṅṛ hāṇa pūrvam utkocamvaṅśīkāmivā samuddiśa |
vaṅśīkotkocayor lābhe yuvayoḥ pratibhūr aham ||110||

kṛ ṣ ṇo'pi kundalatikā-nayaneṅgita-jñāḥ
svautsukyam utprakaṭ ayan nija-vaṅśīkāptyai |
pārśvāgataḥ śita-kaṭ ākṣ a-śaraiḥ priyāyāḥ
stabdho bhavann anugayā sa tayā babhāṣ e ||111||

nija śyāmaraso vaṅśīyāmyastvayā nyasyate'tra saḥ |
viśvaṁkṛ ṣ ṇarucimkurvan bhāti bindutayā sthitaḥ ||112||

hṛ tvā te rādhayā vaṅśī -bindu-cyāvād vaśī kṛ tāḥ |
binduḥ sva-cibuke lagnō'py ajñā tatvān na gopitaḥ ||113||

vaṅśīyā mudrāḥ bindum enaṁtvayā dau
diṣ ṭ yā dṛ ṣ ṭ aṁsvādhareṇā harāsu |
paścāj jivā nyāyatas tāṁṅṛ hī tvā
daṅḍotkocāv apy amūḥ daṅḍayoktau ||114||

siddhaiva sā muralikā tava rādhikāyāṁ
tāṁtvamṅṛ hāṇa na hi vā mama nātra hāniḥ |
utkocam arthayati māṁtvaramviśākhā-
muṣ yai pratiśruta-dhanamvitarāgrato me ||115||

mudrām ādau vaṅśīkāyā ṅṛ hī tvā
dāsyāmy asmaī tvat-kṛ totkocam āsu |
paścād vaṅśī ṁdattam utkocam etāṁ
kāra-kuṅje daṅḍayāmy atra ruddhā ||116||

iti bruvāṇaṁdayitāntikāgatam

⁶ devara-dhanam

kṛ ṣ ṇāmsamī kṣ yā dhara dañśanodyatam |
tañvārayantī lalitā mṛ ṣ ā ruṣ ā
madhyāntayor etya jagā da sa-smitam ||117||

mitrārcanā nādyā kṛ tā nayāsyā ḥ
kṣ atena mā linyam aho vidhātum |
haṭ hāt pravṛ tto'sy apayā hi kiṁte
bhī tir na devān na ca loka-dharmāt ||118||

haris tām ā ha he rādhe mad-dantānāmmamāpi na |
doṣ o'yamkintu te bindur yad bahiḥ prakāṭ aṁdhṛ taḥ ||119||

cibukam anu vasann apy eṣ a bindur bhayāt
te paricita-nija-mitrammāmsamī pe samī kṣ ya |
sapadi daśana-durge sampraviṣ ṭ o'sya saigāc
chaśimukhi-daśanā me dañśanās te babhūvuḥ ||120|| (yugmakam)

tāmkundvally ā ha sucitra-kāvye
vyadarśi bindu-cyutake sva-śaktiḥ |
tvayerṣ ayā sābhyadhikāmunāpi
bindv-āgame tatra kavī śvareṇa ||121||

vivṛ ta-sva-guṇotkarṣ e guṇini guṇajīrā na doṣ am āyānti |
prī ṇanty asmiñś tasmān maṇḍāya maṇi-mālayā tvam amum ||122||

devara śisira-guṇair yat samprati sakhi kundavalli phullāsi |
sva-daśana-kusumaiḥ pūjaya tad-adharam aruṇāntvam evāsyā ||123||

ruṣ ṭ eva kundalatikāvadad acyutañsā
seyamhare'timukharā mukharā-sunaptrī |
eṣ ā sadaiva lalitā prakharā tvayā sā
labhyā kathāmmu muralī mṛ du-bhī ruṇā tra ||124||

etāḥ pragalbhāḥ kuṭ ilā bahvyas tvammṛ dur ekalaḥ |
sairakṣ ya vastrālakārañtad itaḥ sva-sakhī n vraja ||125||

para-puruṣ a-gr̥ dhnu-cittā
dharmā dharmā-ga-vicāra-rahitāś ca |
mām api tan-nija-saige
kṛ tārthayitum udyatā etāḥ ||126||

yāsāñsava-dharma-ñiṣ ṭ hānāñsādhvī nām amalātmanām |
bālena devareṇāpi sambhāṣ aṇam asāmpratam ||127||
tā naḥ sañdūṣ ayanty etā duruktyā yā mi tad-gr̥ ham |
dattvā mocaya māmbandhād viśākhāyai pratiśrutam ||128|| (yugmakam)

tato hasann ā ha hari-viśākhām
ehy ehi ratnāni gr̥ hāṇa sā dhvi |

itī rayaniṣ tām pariṣ aṣ vaje'sau
sakhyo hasantyaḥ parivavrur enam ||129||

tābhis tadāsmiṇ kalahāyamāne
kolāhale procchalite ca rādhā |
prayatna-sanmūkita-bhūṣ aṇā sā
praviśya kuṅṭāntarabhūn nilī nā ||130||

tāvāt saśaikā tulasī tu variśī m
vṛ ndānvitāṁkuṅṭam agād gṛ hī tvā |
vṛ ndāpy upādāya karāt tato'syā
nidhāya variśī mḥṛ di tām avādī t ||131||

variśottariṣā variśike'si tvam ekā
sad-variśānā mḥṣ udra-variśodbhavāpi |
yā lī lānāmhetur etādṛ śī nām āsī d
rādhā-kṛ ṣ ṇayor adbhutānām ||132||

tataḥ sakhī -hāsa-vilola-netrā
sa-gadgadāṁkṛ ṣ ṇa adhikṣ ipantī |
tad bāhu bandhān niviḍāt prayatnāt
nirgatya roṣ ād avadad viśākhā ||133||

na smaḥ svī yās tvat-kṛ tau vā sahāyā
grāhyāṁvittāṁte kathāṁnaḥ parasya |
tasmād arthoddeśikāyai nijāyai
dehy etat tvāmbhrā tṛ -patnyai śat heśa ||134||

kundāli tvāṁkimpragalbhāpi mugdhā
jā tākasmād yat sva-devur dhanāṁsvam |
hitvā maugdhyād anyadī yāṁcikiḥ ṛ ur
mālinyāṁnas tena kimvā karoṣ i ||135||

tām abravī t kundalatā viśākhe
dadāty asau vo vara sudvijābhyaḥ |
dhanāṁvadānyo nija-dharma-vṛ ddhyai
niṣ iddhya pāpāṁkim ahaṁvidadhyām ||136||

cet prī ti-dānam asyedaṁkimbhī tāḥ sthaḥ pratigrahāt |
gṛ hī tvā dviḡṇāṁkṛ tvā yūyāṁvitaratā cirāt ||137||

citrābravī d dhanam idāṁnija-vetanatvāt
svī yāṁsakhi tyajasi kimparakī ya-buddhyā |
āḍhyāsy anena na kṛ tis tava cet sva-sakhyai
svasyāgrataḥ sapadi dāpaya kundavallyai ||138||

punaḥ kaundy abravī c citre sva-ratnāṁdī yate'munā |
nāṅṛi kuruta cet kāsya hānis tat sva-gṛ he sthitam ||139||

kṛṣṇādānampradānamte kṣudrāsv etāsu nocitam |
sukalaḥ sukalāyāmtvamrādhāyāmtat tad ācara ||140||

anviṣya tām atha dṛśā harir apy apaśyan
kutrāpy uvāca lalitāmkva nu gopitāsau |
caurī tvayā kuṭ ilayā sva-sakhī puro me
ānī yatām itarathā tvam ihāsi daṇḍyā ||141||

sāpy āha pratibhūr nāhamkā jānāti kva sā gatā |
kuru rājyamtayātra tvamyogyayā yāmy ahaṅgr ham ||142||

ekābravī t sā sva-gr hamprayātā
parābravī t sūrya-samarcanāyai |
anyābravī n mānasa-jāhnavī mte
sprṣṭā pavitrā punar āplavāya ||143||

ity āli bhīḥ pralabdho'sau paśyan kundalatānanam |
tayā dṛśā nikuṅjāya preritas tampraviṣṭ avān ||144||

tasmin praviṣṭ e'tha nikuṅja-gahvaram
caturṣu sakhyo'tha sa-kundavallikāḥ |
baddha-latā-pāśa-cayaiḥ kavāṭ ikā-
dvāreṣu kuṅjāṅgana eva tāḥ sthitāḥ ||145||

kāntamvī kṣyāntikāyāntamsāpasartumkṛ todyamā |
alabdha-nirgamā dvārṣu u talpamni tāmuna balāt ||146||

smara-dāva-pratapto'sau rādhāmsurataraiṅiṇī m |
raho labdhvā yathā-vāṛhamreme kṛṣṇa mataṅgajaḥ ||147||

nī vī -kaṛṅka-mukti-rodha-vicalad-dor-utsvanat-kaṅkaṅā
vaṅṅī mme dada dehy alam mama mamā mety ullasad-gadgadāḥ |
tāruṅy-ādi-dhanā tma-sātkṛ ti-susairakṣ odgata-vyagrata
udyad dhārṣṭya bhaṭ āpasārita-dhṛ ti-hrī -vāmatādy-ālayaḥ ||148||

āvirbhūta-mitho'tipauruṣ a-lasad-gāḍha-prayogotsavāḥ
sī tkārāṅcita-kaṅṭha-kūjita-sarat-pī yūṣ a-dhārotkarāḥ |
anyo'nyāgraha-narma-pūrvaka-kṛ tākalpādi-śobhā dvayo
rādhā-mādhavayor jayanti madhurāḥ kuṅje rahaḥ-kelayaḥ ||149||

śrī -caitanya-padāravinda-madhupa-śrī -rūpa-sevā-phale
diṣṭe śrī -raghunātha-dāsa-kṛ tinā śrī -jī va-saṅgodgate |
kāvyē śrī -raghunātha-bhaṭṭa-viraje govinda-lī lāmṛ te
sargo'gād daśamas tadāli-sukha-kṛ n madhyāhna-lī lām anu ||o||

ekā daśaḥ sargaḥ

nāndī mukhī m anusṛ tātha sabhāmsakhī nām
āgatya tāmmuralikāmhṛ di nihnuvānā |
vṛ ndābravī t kva nu gatau vraja-kānaneśau
sakhyo nivedyam iha nāvanayoḥ pade'sti ||1||

tā ūcur etau smara-sārvabhauma-
pārśvaṁprayātau kalahāyamānau |
kiṁtan nivedyamvadatamsugopyam
ced gacchataṁniṣkuta-paṭ ṭ a-geham ||2||

vṛ ndāha naitad bhavatī ṣ u gopyam
rādhā-manah-prāṇa-vapuḥ-samāsu |
nivedanī yaṁsacivāsvavaśyam
kintv ī śayoḥ sannidhir ājitāsu ||3||

krī dāvasānam avadhārya tataḥ samantād
draṣ ṭ umtayor nidhuvanānta-vilāsam utkāḥ |
āgatya kuṅjam anu mukta-kavāṭ a-bandhāś
chidreṣ u datta-nayanāḥ paritaḥ sthitās tāḥ ||4||

āmreḍitaḥ svāṛga-vibhūṣaṇāya
tat kartumpravṛ tto'py anayā nivāritaḥ |
samucchalad vibhramayā tad apy amum
vibhūṣayan nāsa tayā sa bhūṣ itaḥ ||5||

sa puṇḍarī kāccha-dale'tha kauṛkuma-
draveṇa kāṛcit pratilikhya patrikāṁ |
dadac chiro veṣ ṭ anake svake priyām
uttiṣ ṭ ha yāvo bahir ity abhāṣ ata ||6||

sakhī -trapā-kuṅṭ hita-nirgamecchām
caurī m iva nyāya-jitāṁgr hī tvā |
kare balāt phulla-vilocano'sau
kuṅṭālayāt prāṛgaṇam āsasāda ||7||

saṛkucat-phulla-nayanau prāṇa-preṣ ṭ hau puraḥ-sthitau |
hṛ ṣ yantyaḥ parivāryālyaḥ sakhī m āhuḥ sa-sambhramam ||8||

muṛciantyā naḥ kutra yātaṁbhavatyā
nāsmābhiś cānviṣ ya labdhvā kuto'pi |
dhṛ ṣ ṭ enāsī t kvāmunā vā prasaṛgo
jā tāsmāt te bhāgyato nābhibhūtiḥ ||9||

niśamya tāsāmparihāsa-bhaṅgī m
niśāmya cāsau rati-lakṣaṇāni |
kāntāmnijālī ḥ prati sūcayantān
hriyerṣyayā cocchalitā tadāsī t ||10||

kāntānhasantānkuṭ ilī kṛ ta-bhrūs
calādharā gadgada-ruddha-kaṇṭ hī |
sā tarjanī -cālanayā tatarja svālī r
hasantī r avadac ca bhāṅgyā ||11||

gṛ honmukhī mkaṛṣ aṭha vastra-kaṛṣ aṅ
lī nāmkvacit sūcayathāśv amuṣ mai |
saṅge sthitāmkhedayathāmunā mā m
saṅgaḥ kathānvo'tha mayā vidheyah ||12||

yuṣ mābhir ī rita-sumatta-bhujaiṅga-varyān
mā mcaṭalāt sapadi kaṇṭ aka-valli-sakhyah |
sparśotsukād apasṛ tā mcakitāmruruḥ uḥ
kuṅjās ca rakta-sita-sac-chata-patrikāś ca ||13|| (vyājoktiḥ)

kundavally avadat satyāmrādhe te nānṛ tamvacaḥ |
yat-tan-nirodhajamcihnamkṛ ṣ nāṅge dṛ śyate sphuṭ am ||14||

tī kṣ naiḥ sva-kaṇṭ aka-nakhaiś caṭ ulābhir ābhis
tvad-gopanāya vapur asya latā-sakhī bhiḥ |
ācoṭ itāmsakhi tad-aupayikaṅtad etac
citramtv idamṭad adhikāmyad idamṭavāpi ||15|| (rūpakeṇa vibhāvanayā saṅgatiḥ)

gopāṅgaṇā-gaṅga-rate rati-lampaṭ asya
candrāvaler dhṛ tir urasy amalasya yuktā |
yat tvambibharṣ i hṛ di tā m ahitā m apī daṅ
citramparamsakhi vadātra ca tatra hetum ||16|| (śabda-śleṣ aḥ)

tā m ālalāpa lalitā kuru mā tra śaṅkām
punaṣaḥ parād aticalād bhaya-vidrutā nām |
sparśotsukād vapuṣ i sādhi kathāmsatī nām
dāridram astu vana-kaṇṭ akaja-kṣ atā nām ||17|| (vyājoktiḥ)

pratyaṅgā nāmvarṇanamśrotum asyāḥ
draṣ ṭ umcāsyambhāva-śāvalya-ramyam |
nānopāyānś cintayaty utka ī śe svālī m
hāsyād varṇayāmāsur ālyah ||18|| (samādhiḥ)

tṛ ptyai murārer aṭha rādhikāyā
mādhurya-karpūra-suvāsītā msvām |
vidhātu kāmāḥ kavītā-rasālām
tayā niṣ iddhāḥ kuṭ ila-bhruvāpi ||19||

samphulla-govinda-mukhāravinda-
manda-smīta-manda-maranda-siktaḥ |
tad-ingīta-jñāḥ kramataś calakṣī m
tamvarṇayantyo jahasur vayasyāḥ ||20|| (yugmakam)

bhaṛgyātha kundavallī mtāmvarṇayantya ivālayaḥ |
aprastuta-praśanīyā viṣ ayamsva-sakhī mvyadhuḥ ||21||
tataḥ sālalitāvādī t paśyatālyo bibhartya asau |
madhusūdana sambhoga-cihnāni kundavallikā ||22|| (sa-śleṣ āprastuta-praśanīyā)

bhuvi śiva-lirgānī ndor valitāny ekaikayā kalayā |
manyē'syāḥ kuca-śambhū tā dadhatas taj-jigī ṣ ayā pracurāḥ ||23||
(rūpakotprekṣ ā-vyatirekaiḥ saikarāḥ)

hāsa-vikāsa-śrī -rada-parīkṣiḥ |
kṛ ṣ ṇa-mude sālprāha viśākhā ||24||

kṣ ayiṣ ṇumtamhitvā śaśa-jaṭ haram induṁmita-kalam
sadā pūrṇānarkā vigaṇita-kalānām aghabhidaḥ |
kalābhir bahvī bhiḥ kara-nakha-vidhūnāmnija-tanūm
alamcakre'syāḥ kimstana-giriśa-lirga-dvayam idam ||25||
(rūpakotprekṣ ā-vyatirekaiḥ saikarāḥ)

sābhāṣ ata tad-vāk-tṛ ptā tanu-madhyā |
kṛ ṣ ṇamśukhayantī śrī -campakavallī ||26||

kimnāgaraṅgārpita-lāsyā-lāṛchane
pādāmbuje vī kṣ ya hareḥ karāmbuje |
tat-spardhayāsyāḥ kuca-nāga-raṅgake
mudā nyadhattāmnat anaiḥ kṣ atāni ||27|| (śleṣ a-rūpakotprekṣ āḥ)

strī ṣ u śreṣ ṭ hā |
citrā cakhyau ||28||

citrā kanaka-lateyamśyāma-tamālāśritā sphuṭ amdhatte |
pakvamśrī phala-yugalamtac cala śākhopaśākhikollikhitam ||29||
(utprekṣ ātiśayoktibhyāmsanīṣ ṣ ṭ iḥ)

sabhāmprī ṇayantī sakhī mlajjayantī |
sva-vāṇyā kavī sāvadat tuṅgavidyā ||30||

asyā lasat-tanu-vanī m anubhāti kāmā-
gambhī ra-vedi-gaja-rāṭ yad ihāsyā bhātaḥ |
kumbhau miṣ eṇa kucayor hari-pāṇi-janma-
kāmārikuśa-kṣ ata-śatau mada-lepa-citrau ||31||
(rūpakānumānāpahnuti-śleṣ āṇām anyonyāṅgāṅgī bhāvāt saikaryam)

virājat-sudantollasat-soma-rājī |
tato'tipramodāj jagādendulekhā ||32||

asyāmsurataraiṅyāmkṛṣṇo'krīdan mataṅgajāḥ |
tat-karāsphālanākliṣṭollikhitau stana-korakau ||33||
(śleṣotprekṣā-saīmīśraka-rūpakam)

kṛṣṇa-karṇau sudhā-pūrṇau racayantī svayā girā |
vāritāpi dṛśāsakhyāraiṅadevī jagāda sā ||34||

taruṇimā-maṇi-pūrṇau mudritau hema-kumbhau
nibhṛtam urasi dhātrā gopitau bādham asyāḥ |
nakhara-khanaka caurair lubdha-kṛṣṇeritais tais
tata ita iva khātau tatra kartumsuraṅgam ||35|| (rūpakotprekṣābhyām atīśayoktiḥ)

gīridhara-tṛptyai śāśi-vadanāmtām
tad anu sudevī parihasati sma ||36||

vana-priya-priyāmvitta suvarṇa-dāḍimī m imām |
pītāmsūka-nakha-kṣuṇṇāmdadhatī msat-phala-dvayam ||37||
(rūpaka-śleṣābhyām atīśayoktiḥ)

svāvasarāptyā tām atha hṛṣṭā |
candramukhī sā varṇayati sma ||38||

lokottarāhāṭṭaka-dāḍimī yamphale
dadhānāpi pṛthag yad ābhyām |
supakva-bijāny ali-vikṣatena
pidhāya dhatte kusuma-dvayena ||39|| (vyatirekātiśayoktiḥ)

nārī nāmmūrdhaṅyā
śrī-jyeṣṭhā sā vādīt ||40||

asyā dṛg-aṅganālepāt pakva-jambū-phalāyate |
kṛṣṇadhare'smin danto'syā bubhuṅkṣitāśukāyate ||41|| (luptopamā-kāvya-lirge)

bhruveritā hṛdī śena vāritāpi dṛśeśayā |
rādhāmtāmkāṅganalatā spaṣṭavarṇam avarṇayat ||42||

nābhir lomāvalir urasija-dvandvam āsyāmvibhāti
śrī-rādhāyāyām iti vidhikṛtā paśyatāmbhrāntir eṣā |
satyāmsāndrāmṛtamaya-sarasy eka-nālottham abja
dvandvamśāsvat kara-paricayair mī laya na dī vyatīnduḥ ||43|| (apahnutiḥ)

sāmṛgī-locanā |
mādhavī vyāharat ||44||

nābhiḥ kuṇḍamtrivali-vitatir mekhalā cāvalagnam

vedir lomāvalir api juhūḥ śrī -kucāu bhādra-kumbhau |
kāmo yajvā sujaghana-galau pī ṭ ha-śarkhau bakāreś
cittākṛṣṭ iḥ phalam iha babhau yajñā-śālāsya rādhā ||45|| (rūpakam)

bhānoḥ kanyāmdhanyām etām |
sā paśyantī vāsanty ākhyat ||46||

bhrū-romāvalyau dhanur asi-late śrī -kaṭ ākṣ āḥ pṛ ṣ atkā
bāhū pāsāu gala iha darāḥ śrī -nitambo rathāṅgam |
dī vyad-gaṇḍau kanaka-phalake śrī -nakhās cārkuśāḥ
śrī -rādhā bhāti smara-narapateḥ śāstra-śālā viśālā ||47|| (rūpakam)

tad-vāk-tṛ ptā |
vṛ ndāvādī t ||48||

rādhāyāḥ sutanuḥ sudhā-suradhunī bāhū viśe sat-stanau
kokau śrī -mukha-nābhi-pāṇi-caraṇāḥ padmāni vakrālakāḥ |
rolambā madhura-smitamca kumudamnetre tathendī vare
romālī jala-nī likeha lasati śrī -kṛ ṣ ṇa-hṛ t-kunjarāḥ ||49|| (rūpakam)

punaḥ kṛ ṣ ṇeṅgitajñās tāḥ ślokair ekaikaśāḥ pṛ thak |
vayasyā mvarṇayāmāsuḥ premnā tāḥ lalitādayaḥ ||50||

śarkhārdhendu-yavābja-kuṅjara-rathaiḥ sī rārkuśeṣ u-dhvajaiś
cāpa-svastika-matsya-tomara-mukhaiḥ sal-lakṣ ṇair arkitam |
lākṣ ā-varmita-māhavopakaraṇair ebhir vijityākhilam
śrī -rādhā-caraṇa-dvayamsukaṭ akaṁsāmrājya-lakṣ myā babhau ||51||
(svabhāvokty-utprekṣ ā-rūpaka-śleṣ aiḥ sārkyam)

yat kāntyā lavanāc chriyaḥ kiśalaye yā pallavākhyā mnyadhāt
padmākhyā mnalile vidhāya malinī -bhāvamniśā kokavat |
śokāt kokanadābhidhā mvilapanai raktotpale cety asau
sā rādhā bhuvī tat-pada-dvayam idamkenopameyāmbhavet ||52|| (vyatirekaḥ)

apūrvā śrī -rādhā-caraṇa-kamala-nakha-candrāvalir
iyāmsadā pūrṇā bhāntī hari-hṛ di nirarkāruṇa-ruciḥ |
samutphullam tasyendriya-kumuda-vṛ ndamvidadhatī
haṭ hāc candrāvalyā viracayati yā vismṛ tam api ||53||
(rūpaka-virodha-vyatireka-śleṣ āḥ)

tāruṇye nava-rājñī nī ti-śithile rādhā-vapuḥ-pattane
vakṣ oja-dvaya-dasyunā sa jaghanenā kramya madhyāmbalāt |
pauṣ kalyāṁnikhilaṁ hṛ tamtrivalibhiḥ phutkāra-bhī tyā guṇair
baddhvā sthāpitam ity avetya bhayato gulphau nilī ya sthitau ||54||
(rūpakotprekṣ ayoh saṁṣ ṛ ṣ ṭ iḥ)

svasthityaiva stambhita-svarṇa-rambhā
stambhārambhe dī vyato'syā sujaṅghe |

dhātrānigoṣṇāṛta-kṛṣṇebha-śī ta
cchāyā-śālā-stambhatāmlambhite ye ||55|| (rūpakotprekṣe)

asyā miṣāt prasṭayor madanāya haimā-
lāna-dvayamvidhir adād anumārthitaḥ kim |
yat kṛṣṇa-citta-mada-matta-gajamśa cāsmi
tan mādhurī sudṛḍha-śṛṅghalayā babandha ||56||

(rūpakotprekṣāpahnuti-anumānāni)

jānu-dvayamna tad idamvṛṣabhānu-jāyāḥ
kāmasye te kanaka-samput ike sugupte |
yat kṛṣṇa-hṛn-nayana-ratnam aneka-yatnaih
saṁmuṣya so'yam anayor mumude nidhāya ||57||
(apahnuti-rūpakotprekṣānumānāni)

tvaci kaṭhina-karebhyaḥ padmināmbhīḥ kareḥ
syāj jalamaya-kadalī nāmhrīś ca kāṇḍād asārāt |
hari-karabha-vilāsāyāsa-labhye tad-asyā
nirupama-madhure te sakthinī kena tulye ||58|| (vyatirekaḥ)

manojñāmsrī-govardhana-kaṭhānāna labhate
mudamyaḥ kālindiyāḥ pulina-guṇāli lā-smaraṇa-jām |
na tatrāyāmcāsyāḥ pulinam anuvindann agharipur
nitambamso'syāntāmsamalabhata paśyann ubhayajām ||59||
(sandeha-rūpaka-luptopamāḥ)

rādhā-śroṇir iyamsamāna-pulinaiḥ satyā kaver gīriyam
yad veṇī yamunā tad eva pulinamkāṅgī marālī-tatiḥ |
no cet tatra harer mano-naṭa-varaḥ śrī-rāsa-lāsyamkatham
svābhir vṛttisakhī-naṭībhir anīśamkurvan na viśrāmyati ||60||

(rūpakānumāna-vyatirekāḥ)

vīryonmattair madakari-tanu-sthūlatā hasta-kumbhair
maitrī mkr tvā śaṭha-guru-nitamboru-vakṣo ja-cauraiḥ |
pauṣkalyāmmehṛtam iti bhaya-krodha-śokād ivāsyā
duḥsthammadhyamtvāritam akarot sīṁha-madhyena sakhyam ||61||

(rupakotprekṣe)

asyā nitamba-stanayor daridrayoḥ
sandhimvidhāyāḥṛta-madhya-sampadoḥ |
paścād vidhir vīkṣya kalimpralubdhayoś
cakāra sīmāntrivali-cchalena kim ||62|| (utprekṣāpahnuti)

bālya-mitra-virahād avalagnaṁ
kṣīṇatām upagatamprasamīkṣya |
bhaṅga-bhīti-vidhuro vidhir asyāḥ
kimtridhāvali-guṇaiḥ prababandha ||63|| (utprekṣā-rūpake)

sudhā-sarasyāṁkanakābjinī -dalam
bhṛ ṛgāli-phullābja-virājad-antaram |
kim etad ābhāti na kintu rādhikā
tundaṁsaromāvali-nābhi-bhūṣ itam ||64|| (niścayānusandehaḥ)

cala-dala-dala-jāle kampadamhaima-dī vyat
kamala-nava-dalālau jāḍya-damnirjayena |
tilakitam iva roma-śreṇi kastūrikābhis
tad idam udaram asyā bhāti sāmṛājya-lakṣmyā ||65|| (rūpaka-vyatirekotprekṣāḥ)

bhṛ ṛgārāmbhoja-mālā-vyajana-śaśikalā-kunḍala-cchatra-yūpaiḥ
śaṅkha-śrī -vṛkṣa-vedyāsana-kusuma-latā-cāmara-svastikādyaiḥ |
saubhāgyārkaṁ amī bhir yuta-kara-yugalā rādhikā rājate'sau
manye tat-tan-miṣāt sva-priya-paricaraṇasyopacārān bibharti ||66||
(svabhāvokty-utprekṣāpahnutayaḥ)

śrī -kāmarīkuśa-tīkṣṇa-cāru-śikharair māṅikya-pūrṇendubhiḥ
śliṣṭāgrārdha-vibhāga-gandha-phalikā-śreṇi -dalaiḥ śobhite |
padme ced abhaviṣyatāṁkvacid api śrī -rādhikā-hastayor
aupamyamjita-pallavābja-cayayoḥ samprāpsyatāṁte tadā ||67||
(rūpaka-vyatirekātiśayoktayaḥ)

rādhā-karābja-nakharāḥ sukhara-bakārer
vakṣas-taṭī -garuḍa-ratna-kavāṭīkāyām |
utkīrṇa-citra-karaṇāya ratīśa-kāroṣ
ṭarīkāḥ susūkṣma-niśitāḥ sphuṭam ullaṣanti ||68|| (rūpakotprekṣe)

mūle'dho-vadanamvarāṭāka-yugamcāgre'mbuje bibhratī
naite svarṇa-mṛṇālake ratipater ye pāśatām āgate |
kṛṣṇoṭphulla-tamāla-veṣṭāna-paṭu-bilvat-kucādhāḥ
phale rādhā-bāhu-late ime kara-yuga-śrī -pallave dī vyataḥ ||69||
(sandeha-rūpaka-luptopamāḥ)

kāmārti-sindhū-taraṇāya harer vidhātrā
rādhā vyadhāyi taraṇir maṇi-citra-haimī |
tat-kṣepaṇī ca nihita-śubha-roma-rājir
nyastamca bāhu-yugalaṁkim aritra-yugmam ||70|| (utprekṣā-rūpake)

śrī -rādhikā-pārśva-mattalike śubhe
saundarya-kanye vṛṇutaḥ sma ye svayam |
mādhurya-putrau hari-pārśva-sad-varau
savyāpasavya-krama-vaiparityataḥ ||71|| (rūpakam)

smara-jaya-lipi-yuktā hāṭakī -paṭṭīkeyamkim u
vidhṛta-manobhū-śastrikamsvaṇa-pīṭham |
madana-bhujaga-pāśādhāra-tūṇamnu haimam
nahlasati virājad-veṇi-rādhā-supṛṣṭham ||72|| (niścayānusandehaḥ)

sahaja-vinatam arisa-dvandvam asyāḥ kavī ndrā
gīridhara-kara-śasvad-bhārato namram āhuh |
mama tu matam anuccair apy adaḥ sarvam uccaiḥ
śirasa-gaṇam atī tyodbhāti tat-saubhagena ||73|| (vyatireka-virodhotprekṣāḥ)

saundarya-lakṣmī r iha kāvya-lakṣmī ḥ
sangī ta-lakṣmī ś ca harer mude'sti |
pūrṇeti dhātur gaṇanāt tu rekhā
trayena kaṇṭ haḥ kim u bhāty amuṣ yāḥ ||74|| (utprekṣā)

sī mārtham uccaiḥ śirasor vivāde
baliṣ ṭ ha-nāsā-stanayor vidhātā |
rādhā-vapur nī vṛ ti-kaṇṭ ha-madhye
rekhā-trayenaiva cakāra sī mām ||75|| (utprekṣā-rūpake)

vyarthī kṛ tā svara-guṇair gahanāmpikālī
bheje sudhā ca kaṭ utāmjādatāmtata-śrī ḥ |
yasya śriyā dara-tatiś ca samudram asyāḥ
kenopamāntu kavayas tam imānsukaṇṭ ham ||76|| (dī paka-vyatirekau)

yo bālārka-vikāśi-supta-madhupa-svarṇāmbujaika-cchado
viśrāmyat-pika-hema-mandira-gavākṣ ādho-viṭ arko'pi yaḥ |
tau rādhā-mada-bindu-cāru-cibukaṇḍṛ ṣ ṭ vā sva-sāmyotsukau
śrī -kṛ ṣ ṇāṅguli-saṅga-saubhaga-guṇair nyakkṛ tya vibhrājate ||77|| (vyatirekaḥ)

bandhor harer jī vatayāsyā tat tā
premno bahir bimbatayā tathāsyā |
rādhādharaṣ ṭ hāv iti bandhujī va-bimbau
svayāntan nahi sāmīyam ābhyām ||78|| (rūpaka-vyatirekau)

ānanda-pūrṇāmṛ ta-sattva-mūrteḥ
kṛ ṣ ṇasya jī vā tutayāpta-kī rteḥ |
etāvātā varṇita-san-mahimno
rādhādharasyānya-guṇaiḥ kim uktaiḥ ||79|| (svabhāvokty-ākṣ epau)

rādhā-dantān vijita-śikharān phulla-kundādy-amitrān
viśva-vyāptī r ita-nija-karān unmadān vī kṣ ya vedhāḥ |
drāk ced oṣ ṭ hādhara-supihitānnākariṣ yat tadā te
nānā-varṇamjagad api sitādvaitam eva vyadhāsyān ||80||
(udātta-vyatirekātiśayoktayaḥ)

kundākṛ tir hī ra-rucir vicitra-
śrī -rādhikāyā rada-kī ra-rājiḥ |
yā nitya-kṛ ṣ ṇādhara-bimba-mātra-
svādena lebhe śikhara-cchavitvam ||81|| (rūpaka-tadguṇau)

rādhā rasajmāruṇa-ratna-darvī
kṛ ṣ ṇāya reje pariveśayantī |

san-narma-saigī ta-sukāvya-rūpān
sva-vāg-vilāsāmṛ ta-sad-vikārān ||82|| (rūpakam)

yāmkṛ ṣ ṇa-sat-kī rti-vidagdha-nartakī m
rādhā-svakaṅṭ he nilaye nyavī viśat |
cakāsti sūkṣ māruṇa-śāṭ ikāṅcalaṁ
tasyā bahisthamṛasanācchalena kim ||83|| (rūpakāpahnuty-utprekṣ āḥ)

śrī -kṛ ṣ ṇa-sat-kī rty-abhidhāna-nāmno
sunavya-yūnor mithunasya dhātrā |
hindola-lī lābhiratasya cakre
rādhā-rasajṁ ruṇa-vastra-dolā ||84|| (rūpakotprekṣ e)

pī yūṣ ābdhi-taraṅga-varṇa-madhuramṛnarma-prahelī -mayam
śabdārthobhaya-śakti-sūcita-rasālāṅkāra-vastu-dhvani |
bhṛ ṅī -bhṛ ṅga-pikī -pika-dhvani-kalāsvadhyāpakamṛājate
śrī -kṛ ṣ ṇa-śravaso rasāyanam idamśrī -rādhikā-bhāṣ itam ||85|| (rūpaka-svabhāvoktī)

premājya-narmāli-sitā-rasāvalī
mādhvī ka-manda-smīta-candra-samyutā |
asyā mṛ ṣ eṣ yā maricānvitādbhutā
vāṇī rasālollasatī śa-trṣ ptidā ||86|| (rūpakam)

sudhā-sarid iyamhareḥ kim u mano-marālāśrayaḥ
sudhā-kiraṇa-kaumudī -trṣ ita-dṛ k-cakorī -gatiḥ |
sudhā-sita-ghanāvalī sutanu-cātakī -jī vanī
virājati na rādhikā-smīta-sudhormir unmi lati ||87|| (rūpaka-niścayānta-saṅśaya)

harer guṇālī -vara-kalpa-vallyo
rādhā-hṛ dārāmam anu praphullāḥ |
lasanti yā yāḥ kusumāni tāsām
smīta-cchalāt kintu bahiḥ skhalanti ||88|| (rūpakāpahnuty-utprekṣ āḥ)

śrī -rādhā-vadanamsudhāḥ aya-saraḥ kṛ ṣ ṇāṇavamṛyat tato
niś kramyāṅgati paṅcama-svara-sudhā-srotasvatī yamkvacit |
saigī tāṁṛ ta-vāhinī tata ito vāṇī -sudhā-nimnagā
kāpy āmoda-sudhādhuni smīta-sudhā divyā nadī cānyataḥ ||89||
(rūpaka-tulyayogitānumāna-kriyā-dī pikāni)

rādhāyā vadanamsumeru-śikharamṛnyak-kṛ tyā vibhrājate
yat tasmāt smīta-sat-sudhā-suradhunī kṛ ṣ ṇāṁṛ tāmbhonidhim |
divyāmoda-sudhā-superava-taṭ inī vāṇī sudhā-svarṇadī
saigī tāṁṛ ta-jāhnavī svara-sudhā mandākinī cāṅgati ||90||
(kriyā-dī pikānumāna-rūpaka-tulyayogitāḥ)

nayana-pathika-yātrāmaṅgalāyāghaśatror
vidhir iha mukha-padmaṁrādhikāyā vidhāya |
tad adhi-nihita-cakṣ uḥ-khaṅjanau vī kṣ ya lolau

nibhṛ tam akṛ ta-nāsā-svarṇa-daṇḍe nibaddhau ||91|| (rūpakotprekṣe)

hari-nayana-cakora-prī taye rādhikāyā
mukha-śaśinam apūrvampūrṇam utpādya dhātā |
nayana-hariṇa-yugmaṁnyasya tasmin sulolam
nyadhita tad avaroddhumpārśvayoḥ karṇa-pāśau ||92|| (rūpakotprekṣe)

candraḥ kalarkī kṣ ayito'tivihvalas
tat-pāda-ghātair malinamnyathāmbujam |
sunirmalamśantata-pūrṇa-maṇḍalam
kenopameyamvada rādhikānanam ||93|| (vyatirekaḥ)

rādhāyā jita-hema-darpaṇa-madamgaṇḍa-dvayaṁsundaram
lāvāṇyāmr̥ ta-pūrṇitam hi kanaka-kṣ auṇyāṁsaro-yugmakam |
yat tāṭ arka-svarṇa-padma-kalikāmkasturikā-citra-sac-
chaivā lammakarī -vilāsa-valitamkr̥ ṣ ṇā ti-tṛ ṣ ṇā -haram ||94||
(rūpakānumāna-vyatirekāḥ)

śrī -kr̥ ṣ ṇā-śrī -nayana-madhupa-dvandva-poṣ āya
dhātā śrī -lavāṇyānmṛ tamaya-sarasyānane rādhikāyāḥ |
utpādyāsmīn nayana-yugala-cchadmanendī vare dve
śrī -gaṇḍendu nyadhita sa tayoh pāśva utphullatāyai ||95||
(rūpakotpreṣ āpahnutayāḥ)

nivasati nanu rādhā-bhāśā lārakāntar
vṛ ta-tanur iha kaścit kī ra-rājaḥ sa-tṛ ṣ ṇaḥ |
rasavad-adhara-bimba-prekṣ aṇḍ asya caṅcuḥ
kalayata bata nāsā-cchadmanā nirgatāsti ||96|| (rūpakāpahnuty-utprekṣ āḥ)

asyāḥ sunāsā madanādbhuteṣ ur
vyālola-cillī -dhanur-arpito'pi |
viveśa muktā-phalakāgrako'pi
drutamharer hṛ d dhṛ ti-varmitamyaḥ ||97|| (virodha-rūpaka-viśeṣ oktayāḥ)

amuṣ yāḥ śrī -nāsā-tila-kusuma-tūṇo rati-pater
adho-vaktraṁpūrṇaḥ kusuma-viśikhais citra-mṛ gayoh |
mukha-dvārā tasmāt smita-caya-miṣ āt te nipatitāḥ
śaravyatvamnyeṣ ā m alabhata hares citta-hariṇaḥ ||98|| (rūpakāpahnuti-vibhāvanāḥ)

rādhāyā nayanāṅjanāhara-rucā vyāptamnu guṅjāyate
nāsāmauktikam etad ity aviduṣ āmkāvyamamaitan matam |
śaśvat-kr̥ ṣ ṇā-virāji-rāgi-hṛ daya-śvāsānilair bhāvitam
tat-tad-varṇatayāśu tat-pariṇatamteṣ āmhi tat-tad-guṇaiḥ ||99||
(luptopamā-tadguṇau)

nayana-yuga-vidhāne rādhikāyā vidhātrā
jagati madura-sārāḥ saṅgitāḥ sad-guṇā ye |
bhuvī patita-tad-aṅśas tena sṛ ṣ ṭ āny asārair

bhramara-mṛ ga-cakorāmbhoja-mī notpalāni ||100|| (viśeṣ ālarkāraḥ)

khañjana-tī kṣ aṇam añjana-liptam
kañja-nava-smaya-bhañjana-dṛ ptam |
śaiñjanācyuta-rañjana-śī lam
sumukhi tavāṇḍaja-gañjana-lī lam ||101|| (anuprāsa-luptopame)

dhātā kuṇḍala-mī narāja-naṭ ayor dāmpatya-siddhyai hare
rādhāyā mukha-sat-sudhā-sarasi tan-netra-dvayī -vyājataḥ |
lāsyamśikṣ ayitumjhaṣ eśa-tanaye bāle vidhāyānayoḥ
pārśve lolatayā palāyana-bhiyā śrī -karṇa-jāle nyadhāt ||102||
(rūpakāpahnuty-utprekṣ āḥ)

rādhākṣ i-padma-dvaya-dhā mni tiṣ ṭ hataḥ
sadā sṛ jantau bhramara-prajāpatī |
prajāvalī mīmānasikī mnyato'sakau
kaṭ ākṣ a-dhārā-miṣ ato nirety uta ||103|| (rūpakāpahnuty-utprekṣ āḥ)

bhruvau tiraḥ-prasāriṇyau viṣ ṇukrāntā-late dhruvam |
asyāḥ kṛ ṣ ṇe yayor bhātaḥ kusume netrayor miṣ āt ||104|| (rūpakāpahnutī)

kimrāhuṇā kavalitendu-kale bahiṣ ṭ he
tad-danta-danśa-galitas timitārka-leśe |
ete na kintu kaca-cilli-latāntarāle
śrī -rādhikālikam idamvimalamvibhāti ||105|| (niścayānta-sandehaḥ)

rādhālikamcillyalakāli-mañjulam
navendulekhā-madahāri dī vyati |
upary-adhaḥ ṣ aṭ pada-pāli-veṣ ṭ itam
yathā navamkāṛcana-mādhavī -dalam ||106|| (upamā)

guṇa-maṇi-khanir asyā vallabhaḥ kṛ ṣ ṇa eva
praṇayini bhavitāsyāḥ kṛ ṣ ṇa evānurāgaḥ |
iti lipir alikāntar-vaidhasī yāsty asau kim
bahir api mada sindūrendu dambhāt sphuṭ ābhūt ||107||
(rūpakotprekṣ āpahnutayah)

sī manta-rekhāṛcy-aruṇā mbarāvṛ tam
saindūram asyās tilakamvibhāti |
karāvaguṇṭ hābhidha-mudrayāvṛ tam
tāmṛārghya-pātraṁsa-śikhaṁsmarasya vā ||108|| (upamā)

śrī -kṛ ṣ ṇa-hṛ n-matta-mataṅgajasyā-
viṣ ṭ asya rādhā-kaca-kānanāntaḥ |
tad-gaṇḍa-sindūra-madābhiṣ iktam
vartmāsya sī manta-miṣ ād vibhāti ||109|| (rūpakāpahnutī)

śrī -rādhāśrayaṇāt sukhamnivasatoḥ keśānana-vyājato
dhvāntendvor hṛ di śarkitamna hi gatamnirvairiṇor apy aho |

dhvāntamyan nija-sī mani bhramaraka-vyūhampuraḥ svambhayād
induś cālika-sat-kalāgraga-nija-vyūhaṃsva-guptyai nyadhāt ||110||
(rūpakāpahnuty-anumānāni)

alaka-madhupa-mālā bhāti yā rādhikāyā
mukha-kamala-madhūli -pāna-lubdhopariṣṭāt |
nayana-hariṇa yugmārodhanāyāghaśatror
madana-mṛga-yunāsau lambhitā vāgurātvam ||111|| (rūpakotprekṣe)

rādhā-amno-vṛtti-latārikurāgatāḥ
kṛṣṇasya ye bhāvanayā tad-ātmatām |
sūkṣmāyatāḥ prema-sudhābhiḥ ekatas
te niḥṣṭā keśam iṣād bahir dhruvam ||112|| (rūpakāpahnuty-utprekṣāḥ)

sva-śriyā cāmarān puṣṇac-chiti-kaṇṭha-kalāpadam |
kaisyaṃvṛndāvaneśvaryā viṣṇor aiśyam ivābabhau ||113|| (śleṣopame)

kṛṣṇāṅga-bhāso nicitāḥ susūkṣmāḥ
śrī-rādhayā yā manasā dṛśāca |
ta eva dhammilla-miṣeṇa vandyāḥ
puñji kṛtā mūrdhni dhṛtā vibhānti ||114|| (utprekṣāpahnūtī)

ratnāvalī-kānti-sarasvatī-yutā
muktā-prasūnāvali-gaigayānvitā |
nija-śriyāsau yamunāyitā svayaṃ
veṇī triveṇī va babhau nata-bhruvaḥ ||115|| (rūpakotprekṣopamāḥ)

vilāsa-visrastam avekṣya rādhikā-
śrī-keśa-pāśāmnija-puccha-piṅchayoḥ |
nyakkāram āśaṅkya hriyeva bhejire
girimcamaryo vipināśikhaṇḍinaḥ ||116|| (utprekṣā)

rādhāyāḥ kuṅkumānāṃparimala-vitatir nirjihī te'khilāṅgān
nabhi-bhrū-keśa-netrād aguru-mṛgamadālipta-nīlotpalānām |
vakṣaḥ-śrotrāsya-nāsā-kara-pada-yugalād indu-liptāmbujānām
kākṣa-śreṇī-nakhebhyaḥ malayaja-rasa-saiśikta-sat-ketakīnām ||117||
(dīpaka-svabhāvoktī)

kṛṣṇendriyāhlādi-guṇair udārā
śrī-rādhikā rājati rādhikeva |
sarvopamānāvali-mardi-sīlāny
aṅgāni ca bhānty amuṣyāḥ ||118|| (ananvayālakāraḥ)

śrī-rādhikānanya samālasaty asau
mādhurya sampattir ivāghavidviṣaḥ |
mādhurya sampattir apīyam uccakaiḥ
śrī-rādhikevānupamā virājate ||119|| (upameyopamā)

premā pramāṇa-rahito'nupamā guṇa-śrīḥ
saundarya-sampad asamāruciraṃca śīlam |

tāruṇam adbhutatamaṁsakhi rādhikāyāḥ
kṛ ṣ ṇaḥ kathamṇa bhavitā vaśago guṇajñāḥ ||120|| (sad-yoga-samuccayaḥ)

pātivratyaṁkva nu para-vadhūtvāpavādaḥ kva cāsyāḥ
premodrekaḥ kva ca para-vaśatvādi-vidhnaḥ kva cāyam
kvaṣ otkañṭ hā kva nu bakaripor nitya-saigādy-alabdhiḥ
mūlamkṛ ṣ ṭ vā kaṣ ati ḥṛ dayamkāpi śalya-trayī naḥ ||121||
(sad-asad-yoga-samuccayaḥ)

kā kṛ ṣ ṇasya praṇaya-jani-bhū rādhikaikā na cānyā
kāsyā preyasy anupama-guṇā rādhikaikā parā na |
kā cakre taṁsva-vaśam aniśamrādhikā netarā tad
vāñhā-pūrtau prabhavati hi kā rādhikā nāpareha ||122||⁷ (caturvidha-parisarkhyā)

praphulla-punnāga-kṛ tāśrayā sadā
praphullitāṅgī madhusūdanāśrayā |
āmoda-pūrṇā vara-patra-bhaṅgikā
vṛ ndāvane'sau lasatī ha rādhikā ||123|| (samāsoktiḥ)

na dī kṣ āsyāḥ śikṣ ā-śravaṇa-paṭ hane vā guru-mukhāt
tathāpī yaṁrādhā tri-jagad abalā-vismaya-bhuvām |
kalāmbhodheḥ śaurer api parama-santoṣ aṇa-kṛ tām
kalānām ācāryā vraja-mṛ ga-dṛ śām apy ajani sā ||124|| (vibhāvanā)

ṭṛ ṇī -kṛ ta-tyakta-kulī na-nārī
dharmāpi dūrojjhita-bhartṛ kāpi |
satī ca yābhī psita-sac-caritrā
rādhā vidhātrāraci citra-śī lā ||125|| (viśeṣ oktiḥ)

prajāgara-svapna-suṣ uptiṣ u
śrī -gāndharvikāyāmsatataṁhi nānyā |
mano-vapur-vāg-akhilendriyāṇām
kṛ ṣ ṇaika-tānatvam ṛ te'sti vṛ ttiḥ ||126|| (tulya-yogitā)

śaphara-mṛ ga-cakorī -khañjanāmbhoja-bhṛ ṅgī
nikara-madana-vāṇa-śreṇī nī lotpalāni |
hari-dhṛ ti-dhana-caurai rādhikāyāḥ pravī ṇaiḥ
sahaja-nayana-lī lā-nartanair nirjitāni ||127|| (tulya-yogitā)

cakora-vāpī ha sarojinī nām
pālir nabho'raṇya-jalāni dī nā |
hriyeva bheje katham atra hetuṁ
kṛ ṣ ṇaika-tāne vada rādhike naḥ ||128|| (paryāyoktiḥ)

⁷ This verse is more commonly read as follows:
kā kṛ ṣ ṇasya praṇaya-jani-bhūḥ śrī matī rādhikaikā
kāsyā preyasy anupama-guṇā rādhikaika na cānyā |
jaihmyamkeśe dṛ śī taralatā niṣ ṭ huratvamkuce'syā
vāñhā-pūrtyai prabhavati sadāmuṣ ya rādhāiva nānyā ||122||

rādhe cakorāvali-cātakālī
sarojinī nāmhr̥ di yo'tigarvaḥ |
sadaika-tānatva-bhavaḥ sa luptaḥ
kṛ ṣ ṇaika-tānatvam avekṣ ya te'bhūt ||129|| (paryāyoktam)

gī r bhūr li lā yuvatiṣ u varaiḥ sadguṇaiḥ sārabhūtās
tābhyaḥ sā śrī s tata iha mahāpremagopāṅganās tāḥ |
tābhyaś candrāvalimukhalasadyūthanāthā amūbhyaḥ
śrī -rādhāsyāmbata hi nitarāms'o'pi kṛ ṣ ṇaḥ satṛ ṣ ṇaḥ ||130||
(sārānumānābhyāmsarkaraḥ)

candrāvalī -praṇaya-rūpa-guṇaiḥ prayatna
vyaktī -kṛ tair vyaracayat sva-vaśambakārim |
śrī -rādhikā tu sahaja-prakaṭ air nijais tair
vyasmārayat tam iha tām api hā kuto'nyāḥ ||131|| (vyāghātālarkārah)

na doṣ aleś'o'pi guṇair lasantyām
śrī -rādhikāyām iti gī r na satyā |
keśeṣ u kauṭ ilyam urojakumbhe
kāṭ hinyam akṣ ṇoś ca yad asti laulyam ||132|| (vyāja-stutiḥ)

dr̥ śau cakoryau sakhi rādhikāyāḥ
kṛ ṣ ṇānanendoḥ smita-kaumudī nām |
pānān mukhāmburuhamyadāsmīn
kṛ ṣ ṇākṣ i-bhr̥ ṅau patataḥ sa-tr̥ ṣ ṇau ||133|| (anumānam)

vināpy ākalpaiḥ śrī -vṛ ṣ aravi-sutā kṛ ṣ ṇa-savidhe
mudotphullā bhāvābharaṇa-valitālī ḥ sukhayati |
vinā kṛ ṣ ṇamṛ ṣ ṇākulita-hṛ dayālar̥kṛ ti-cayair
yutāpy eṣ ā mlānā malinayati tāsāmtanu-manaḥ ||134|| (vinoktiḥ)

kṛ ṣ ṇaḥ puraḥ sphurati pārśva-yuge ca paścāc
cittasya vṛ ttiṣ u dr̥ śor viṣ aye ca śāsvat
śrī -gaṇḍayoś ca kucayos tarale yato'syāḥ
śrī -rādhikā tad iha kṛ ṣ ṇa-mayī ti satyam ||135|| (paryāyaḥ)

kṛ ṣ ṇasya saundarya-bharair vinirjitaḥ
kāmo'sya kiṛcit pratikartum akṣ amaḥ |
rādhām iha prī ti-matī mvinirṇayanis
tāmbādhate'ddhā tad-agocare'balāt ||136|| (pratyanī kam)

spṛ śati yadi mukundo rādhikāmtat-sakhī nām
bhavati vapuṣ i kampa-sveda-romāṅga-bāṣ pam |
adhara-madhu mudāsyās cet pibaty eṣ a yatnād
bhavati bata tad āsāmtatā citram etat ||137|| (asaṅgatiḥ)

kṛ ṣ ṇo varī yān puruṣ eṣ u sadguṇaiḥ
śrī -rādhikā strī ṣ u guṇaiḥ varī yasī |

saigamvidhātus tv anayoḥ parasparam
dhātur narī narti guṇajātāyāsaḥ ||138|| (samālakārah)

iyamkṛ ṣ ṇād arkaśrajam urum upādāya rucirām
vadānyāsmāi rādhā sapadi maṇi-mālām iha dadau |
nipī yāsyāḥ kṛ ṣ ṇas tv adhara-madhu danta-kṣ atam adhād
gṛ hī tvābhyāmānyo dara tad avalokamtanum aduḥ ||139|| (parivṛ ttiḥ)

anyaiva saundarya samṛ dhir asyā
bhaṅgī tathānyā vapuṣ o dṛ śoś ca |
svāntasya collāsa-bharas tathānyo
rādhāiva sānyā priya-saigamena ||140|| (dviṭī yātiśayoktiḥ)

svasaurabhāmodita-dig-vitānām
kaumalya-saundarya-maranda-pūrṇām |
parkejanī mītvāmsakhi caṅcarī ko
hitvā kathāmdhāvati ketakī mītmām ||141|| (aprastuta-praśaṅsā)

mādhavyāḥ śrī r mādhavenaiva ramyā
mādhavyaivotphullā yā mādhava-śrī ḥ |
ity anyonya-śrī -samullāsa-hetū
etau yadvad yāminī -yāminī śau ||142||
(aprastuta-praśaṅsāyā anyonya-samāsābhyām aṅgābhyāmsarkarah)

dṛ ṣ ṭ vā rādhāmnipuṇa-vidhinā suṣ ṭ hu kenāpi sṛ ṣ ṭ ām
dhātā hrī laḥ sadṛ śam anayā yauvatāmnirmimatsuḥ |
sāramcinvanasṛ jad iha tat svasya sṛ ṣ ṭ eḥ samāsyā
naikāpy āsī d api tu samabhūt pūrva-sṛ ṣ ṭ ir nirarthā ||143|| (viṣ amah)

nirmāya rādhā-vadanamvidhātrā
dṛ ṣ ṭ vāmbujendū bahu-doṣ a-pūrṇau |
aśuddhatāmvyaṅjayatā tayos
tau kṛ tau dvi-rephāṅkam asī -viliptau ||144|| (pratī pah)

rādhā-guṇānāmgāṇanāti-gānām
vāṇī -vacah-sampada-gocarāṇām |
na varṇanī yo mahimeti yūyaṁ
jānī tha tat-tat-kathanir alamnaḥ ||145|| (ākṣ epah)

itthamsālakāra kāvyaiḥ sahāsam
kṛ ṣ ṇaḥ kāntāmvārṇitāṅgī msakhī bhiḥ |
paśyan phullat saṅkucad bhugna netrām
netra śrutyos tṛ ptim uccair avāpa ||146||

śrī -caitanya-padāravinda-madhupa-śrī -rūpa-sevā-phale
diṣ ṭ e śrī -raghunātha-dāsa-kṛ tinā śrī -jī va-saigodgate |
kāvyē śrī -raghunātha-bhaṭ ṭ a-viraje govinda-lī lāmṛ te
śrī -rādhā tanu varṇanāmaya itaḥ sargo'yam ekādaśaḥ ||

||11||

—o)0(o—

dvā daś aḥ sargaḥ

athā ha vṛ ndā vraja-kāmanésau
pādāmbuje vā mṛ tu-kā ru-mukhyaiḥ |
niveditaṁṣ aḍbhir ihāsti yat tat
sārdhamsamā karṇayatamsakhī bhiḥ ||1||

prī ty-arthamyuvayoḥ sucitritam idamvṛ ndāvanamkirkarair
asmābhir bahu-yatnato nipuṇatā-sarvasva-pratyarpaṇaiḥ |
tan-nāthau kṛ payā samī kṣ ya saphalamkartumyuvām arhataṁ
bhṛ tyānāmi viśeṣ a-kausalā-kṛ ter ī sāvalokaḥ phalam ||2||

vṛ ndāvana-sthira-carais tat-tal-lī lā-sthalī -sthalī -sthitaiḥ |
niveditampadābje yat tac cākarṇayatamprabhū ||3||

anyānya-saigollasitau bhavantau
draṣ ṭ umnijārthaiḥ karuṇodbhavair vām |
niṣ evitumcājani yā samī hā
tām arhataṁnaḥ saphalī -vidhā tum ||4||

tāvad etyābravī t kṛ ṣ ṇamsubalena samambaṭ uḥ |
vṛ ndāvana-prajāḥ kṛ ṣ ṇa niḥsvānte rādhayā ||5||

saundarya-mādhurya-mayī vanasya yā
lakṣ mī ḥ tāsyaś tanu-śobhayaiva sā |
phala-prasūnādi-mayī bahiś ca yā
sakhī bhir eṣ āpi samakṣ am āvayoḥ ||6||

nāndī mukhī samupasṛ tyā tato'vadat tau
svasty astu vāmsahacarī -gaṇa-saṁyutābhyām |
sāśī ḥ-śatambhagavatī yad ihādiśad vām
tat karṇayoḥ pathikatāmnayatamśubhariyū ||7||

sa tī kṣ ṇa-daṇḍaḥ smara-cakravartī
vṛ ndāṭ avī -rājya-pade bhavantau |
samāna-sāmantatayābhiḥ icya
nyayojayad bhṛ ṛga-pikādi-cārān ||8||

tad-ā tma-madhye kalinā na saṁyutiḥ
sambhoga-hānir nṛ pater bhayamtathā |
samaṅjasatvena tato mad-ājñayā
rājye sukhamnirviśatamnyuvām iti ||9||

mām āvadat sā punar ittham ī śā
vivāda āsī t prathamamtayoś cet |
vṛ ndā vṛ tā tvamsuicārya mahyam

doṣ o'tra k asyeti nivedayāśu ||10||

nāndī mukhī m atha jagāda haris tvam asyā
jānāsi vṛ ttam akhilaṁmilanaṁkuto nau |
niḥsvī kṛ taṁvanam idaṁsavayasyayā me
vaṁśī ca sā vimuṣ itā śaṭ hayānayaḍya ||11||

kaundy abravī d yat smara-sārvabhauma-
pārśvaṁprayātau kalahāyamānau |
hare bhavantau pṛ thu garvantau
kiṁtatra vṛ ttamkathayātra satyam ||12||

kṛ ṣ ṇo'vadat tasya samī pa etāṁ
nī tvā mayoktaṁvana-luṅṭ hikeyam |
niḡ hyatāṁdaṅḍitam etad-arthaṁ
mad-arthaṁ asyā mayi dāpayeti ||13||

pṛ ṣ ṭ hāmuneyaṁtam uvāca gopair
asaṁkhyā-gocāraṇato vanāṁte |
unmūlitaṁtat-phala-puṣ pa-lubdhaiḥ
svayā śriyā poṣ itam asty ado naḥ ||4||

śaithilya-bhājo'sya mṛ ṣ ā girāsyā
dṛ ṣ ṭ o mayāsyāṁdṛ ḍha-pakṣ a-pātaḥ |
siddhe'pi doṣ e na kṛ to vicāraḥ
sākṣ āt sa yuṣ māsu samarpito yat ||15||

sābravī d yadi tasyāsyāṁpakṣ a-pātas tadāsakau |
tāruṇya-ratnaṁsandaṅḍya kena nirvacanī kṛ tā ||16||

nṛ peḡitenādhvani taṁnijārthaṁ
mayārthitāpī cchatī cen na dā tum |
imāṁtadā daṅḍayitumpravṛ tto'
nayaḥ balāt pratyuta daṅḍito'smi ||17||

kaṭ ākṣ a-bāṇaiḥ kuṭ ilī bhavad bhruvā
viddhas tayā gadgada-ruddha-kaṅṭ hayā |
mudāṁsa lebhe kila kunda-vallikā
sāpi sva-lī lā-kamalena tāḍitā ||18||

tataḥ śiro-veṣ ṭ anataḥ sa patrikāṁ
niṣ kāsyā nāndī -vadanā-kare nyadhāt |
sā tāṁpaṭ haty asphuṭ am arthitotsukaiḥ
sabhyaiḥ punas taiḥ sphuṭ am apy avācayāt ||19||

svasti śrī -smara-sārvabhauma-caraṇābjānāṁsa-nāndī mukhī -
vṛ ndā-kundalatādi-sabhya-nicayeṣ v etat samājṛ āpanam |
deyā kānana-sat prajāḥ prati hṛ tā śrī -rādhayā śrī s tato

rādhā-mādhavayor yathā muralikā-nyāyo vidheyaś ca vaḥ ||20||

sabhyeṣ u pṛ cchatsv atha rādhikāmtām
puraḥ sthitovāca tadā viśākhā |
purānayākhyāyi nṛ pāgrato yat
puṣ ṇāti seyamvanam ātma-lakṣ myā ||21||

athāha lalitā mugdhe tad etat kathanena kim |
pratibimbamhi rādhāyāḥ śrī -mūrter vraja-kānanam ||22||
kimkariṣ yati rājā naḥ sūcakair upayāpitaḥ |
pālayāmo't avī msvī yā mṅṛ hñī mo'syāḥ phalādikam ||23||
tathāpy ājñāsyā pālyā ced gatvāgre paśyatāt avī m |
vṛ ndāvaneśayā puṣ ṭ ām ātma-poṣ amsakhī m iva ||24||

naivāsmābhiḥ kvāpi dṛ ṣ ṭ āsti vaiśī
dharmocchittiyai dī kṣ itā yā satī nām |
sāsmad-diṣ ṭ yā labhyate cet tadainām
kṛ ṣ ṇāpūrain vāhayāmaḥ samudram ||25||

nāndy abravī t kṛ ṣ ṇa vana-prajābhyo
dattā mayā śrī r iti yad vaco'syāḥ |
satyamṃṣ ṣ ā veti vicārya pūrvam
vaiśyā vicāraḥ parato vidheyaḥ ||26||

vanam anu lalitāgrekṛ tyā rādhā mcalanti
vipina-viharaṇecchuḥ preṣ ṭ hayoḥ prāha sabhyān |
calata saha mayaiva sva-śriyā rādhayāddhā
kalayata vanam etat poṣ itambhūṣ itamca ||27||

khaga-mṛ ga-taru-vallī -patra-puṣ pādi-vṛ nde
prakaṭ a-kanaka-gaurādvaita-varṇe'tha jāte |
agharipu-mukha-sabhyānāmtu te te padārthāḥ
paricaya-padamī yuḥ kevalākāra-bhedaiḥ ||28||

sabhyān puraskṛ tyā jagāda nāndī
satyamvacāḥ śrī -vṛ ṣ abhānujāyāḥ |
puṣ ṭ amsva-kāntyā vipinamnyad asyā
netrotsavamnas tanute'khilānām ||29||

kṛ ṣ ṇo'vadad yāti yadeyam ālayam
sampattim ādāya vanasya kṛ tsnaśaḥ |
āyāti ced bhūpa bhiyā rpayaty amūm
tad indrajālamkim u vetti rādhikā ||30||

harṣ oṭphullāḥ prahasita-mukhī r vī kṣ ya sarvā vayasyāḥ
kṛ ṣ ṇe yatnāt sapadi baṭ unā prāpite'grasaratvam |
śrī -rādhāyā dyuti-śavalitā kṛ ṣ ṇa-kāntiḥ samṛ ddhā
protsarpantī marakata-nibhā vyānaśe kānanamtat ||31||

hṛ ṣ ṭ o'vadac chrī -madhumaṅgalas tān
mitho miladbhyaḥ śavalojjvalāṅgau |
rādhā-mukundau smara-tāpitau kim
tad-vañānāyaikyam iha prayātau ||32||

sabhyān ūce prahasita-mukhī tuṅgavidyā kavī śā
śrī -gāndharvā dyuti-śavalitaiḥ kānti-pūrain murāreḥ |
yūyaṁsarve marakata-mayī mndī ptim āsā dya sadyaḥ
prāptāḥ sthodaḥaraṇa-padatāmtad-guṇālakṛ ter nu ||33||

kiñcid vivakṣ au purataḥ sarantyām
calat-karāyāmvana-pālikāyām |
daivāt samī rābhimukhī yad āsī d
vañśī tad āsya dhvanir uccacāra ||34||

tat-kākalī -śravaṇataś cakitāsu sarvā
svāsā dya tāmsapadi kundalatā sakhī bhiḥ |
ādāya tat-kara-talān muralī m athainām
caurī yam ity upanīyā hareḥ samī pam ||35||

rādhābravī n muralikāmvinidhāya vṛ ndā-
pāṇau kdarthayati te sakhi devaro'smān |
tan manyase na yadi pṛ ccha kuto'nayeyam
prāptā na ced vadati satyam iyamhi daṇḍyā ||36||

vṛ ndāha kakkhaṭ ikayā vañśī śaivyā-karād balāt |
ācchidyānī ya me dattā kuṅje nāndī mukhī -puraḥ ||37||
atha kundalatā vañśī mkr ṣ ṇa-pāṇau samarpayat |
so'py ādāya cirāl labdhāmprahṛ ṣ ṭ ām avādayat ||38||

mano vañśān kurvañs trijagad-abalānāmmadana-rug-
ghūrnotkī rṇān jī rṇān sthira-caraga-dharmān vinimayan |
ṛ tūnāmsapattī r-yugapad iha ṣ aṅṅāmsamudayan
sudhā-sāraiḥ siñcan jagad-udala-sad-veṇu-ninadaḥ ||39||

śrī -kr ṣ ṇasyāvikala-muralī -dhvāna-bāṇair vidūrān
nārī nāmyad vara-dhṛ ti-yujāmdarpakonmattatāsī t |
astrī -loko'py abhavad atanūccaṇḍa-pī ḍā-vihastas
tan nāścaryamyad ayam abhito māra-mūrti-svarūpaḥ ||40||

dravati śikhara-vṛ nde'cañcale veṇu-nā dair
diśi diśi visarantī r nirjharāpaḥ samī kṣ ya |
ṭṛ ṣ ita-khaga-mṛ gālī gantum utkā jaḍā taiḥ
svayam api savidhāptā naiva pātumsamarthā ||41||

vañśī -nādaiḥ sarasi payasi prāpite grāva-dharmam
hañśī ḥ sandānita-pada-yugāḥ stambhitāṅgī riraiṣuḥ |

āsann ī śāḥ svayam api jaḍā baddha-pādā na gantum
tābhyo dātumna viṣa-śakalamnāpi bhoktummarālāḥ ||42||

tato vṛndāṭ avī mṃvṛndā sphī tāmtat-tad-ṛtu-śriyā |
darśayantī sva-nāthau tāv abhāṣata puro-gatā ||43||

sphurat-stambhāstabdhair vilasita-caraiḥ kampa-valitā
sthiraiḥ kampraiḥ svinnā sravad-upalakair gadgada-yutā |
virāvair aspaṣṭaiḥ pulaka-valitā ṛgy-arkura-cayaiḥ
sakhī-śreṇī veśau praṇaya-vivaśā seyamaṭ avī ||44||

vāsantī bakulādikair vicakilā moghā śirī śādikair
yūthī -nī pa-suketakī -prabhṛtibhir jāty-abja-bāṇādibhiḥ |
lodhrāmlāna-mukhaiś ca cāru-kusumair bandhūka-kundādibhiḥ
kḷptākalpa-vibhūṣaṇārcita-tanus tair bhāti saṣṭāṭ avī ||45||

phullābhir mādhavī bhir bakahara vilasanty atra phullā rasālāḥ
san-mallī bhiḥ śirī śās tv iha vara-gaṇikā vī thibhiś cātra nī pāḥ |
jātī bhiḥ sapta-parṇā iha ca kusumitāmlāna-pālī bhir asmin
lodhrās te vāmsaparyārthina iha phalinī śreṇibhiḥ kunda-bhedāḥ ||46||

bhṛṅgaiḥ kvāpi vana-priyāḥ kvacid ime cāṣaiś ca dhūmyāṭ akā
dātyūhaiḥ śikhi-cātakās tata ito haṁsādayaḥ sārasiḥ |
kīrāḥ kvāpi kikhī -kulair iha bharadvājaiś ca hārī takā
gāyantī va mudātra vāṅguṇa-yaśaḥ premnā ruvantaḥ sadā ||47||

śākhaikā mukulair yutā kiśalayair anyā prasūnaiḥ parāpy
ekasyeja-taror haridbhir aparā kācid dalaiḥ pāṇduraiḥ |
anyānyāpi ca jālakaiḥ kila phalaiḥ pākonmukhaiḥ paktrimair
yasyetthamtaru-maṇḍalaḥ saḍ-ṛtubhiḥ svaiḥ svair guṇaiḥ sevyate ||48||

iyamvṛndāṭ avy-ā tata-ṣaḍ-ṛtu-lakṣmī -sahacarī -
kulaiḥ svaiḥ svais tat-tan-madhura-vibhavair maṇḍita-tanuḥ |
bṛtoccāiḥ sambhārā praṇaya-vivaśālī va rabhasāt
sva-sampadbhiḥ sākṣād abhilasati vāmsevāna-sukham ||49||

ūrdhva-prasarpat-sumano-rajāḥ-paṭam
vidhunvatī vīkṣya gṛhāgatau yuvām |
samīra-lolāga-latāvali-cchalād
ānanditā nṛtyati vṛndikāṭ avī ||50||

nānā-varṇaiś ca patitaiḥ puṣpaiś citrāmbarair iva |
vartmāntaraṇam ānandāt kurvaty abhyeti vām iyam ||51||

yuṣman-mukhendu-sravad-indukānta
sat-kuṭṭimānāmpayasārpayantī |
pādyaṁyutamtat-saraṇī ṣu jātaiḥ
śyāmāka-dūrvārcya-parājitābjaiḥ ||52||

arghyañca dūrvā-sumano'ṅkurādikair
nivedayanty ācamañi yam ambubhiḥ |
tad-ambu-padyāntika-jāga-niṣpatal-
lavaṅga-jātī phala-korakānvitaiḥ ||53||

sravan-marandair madhuparkam abda
cchāyāhimāmbhaḥ-kaṇa-bhāra-namraiḥ |
śitānilais toya-nibhaiḥ sugandhaiḥ
snāñi yam āñi ya samarpayantī ||54||

kiśalaya-dala-nānā-varṇa-puṣpocayānām
jita-maṇi-mukureṣv arṅgeṣu vāmbimbitābhiḥ |
rucibhir iha vicitrāṅy anīśukāny arṅga-yogyāny
avayava-caya-yogyālarḥṭī ścārpayantī ||55||

svotpanna-candana-madāguru-kurkumānām
cañcat-samīra-militair vara-saurabhair vām |
carcāmmudāṅga-nicayeṣu samarpayantī
nānā-parāga-milanaiḥ paṭavāsakāñśca ||56||

gucchārdhān bakulaiḥ kṛtān vicakilair ekāvalīṅgostanān
yūthībhir nava-mālatī-sukusumaiḥ śrotrāvatañśāny api |
amlānair api garbhakāñśca rasanāmkundaiḥ kṛtāmvām asav
anyair anyavibhūṣaṅāni kusumair arṅge'rpayantī mudā ||57||

svotpannāneka-sat-puṣpapa-tulasī-dala-maṅjarīḥ |
pallavāñścārpayanty eṣātaiḥ kṛtāśca bahu-srajaḥ ||58||

ūrdhva-prasarpad-vara-saurabhormī
lolāli-mālāmiṣato'tradhūpam |
dīpañcalad-gandha-phalī-cchalena
naivedya-miṣṭaiḥ svaphalair dadānā ||59||

rambhā-garbhaja-karpūra-lavaṅgailādi-sañyutaiḥ |
samarpayantī tāmbūlañśva-pūgāhilatā-dalaiḥ ||60||

svayampatadbhiḥ kusumaiḥ suvahā-ba kulādibhiḥ |
puṣpapa-varṣaṅvidadhatī śārī-śuka-jaya-svanaiḥ ||61||

maruc-calac-campaka-śākhikā-dos-
chadāgra-pāṅy-utkalikāli-dīpaiḥ |
virāva-vādyair ali-nāda-gānair
nīrājayanty adya mudāṭavī vām ||62||

samīraṅotthāpita-pātitair muhuḥ
śākhācayaiḥ puṣpapa-phalāni pallavaiḥ |
namrair mudāsau yuvayor vitanvatī

pādāmbujāgre'mita-daṇḍavan-natim ||63||

stutiṁkhagānāmninadair ali-svanair
naivedyaṁca gānaṁpika-paṭcamaiḥ kalaiḥ |
kathās tvadī yāḥ śuka-śārikādibhir
nṛ tyaiṁca nṛ tyac-chikhibhir vitanvatī ||64||

cakrānilothāpita-puṣ padhūli
jālair uparyāśu-vitāyamānaiḥ |
mādhvī ka-pī yūṣ a-kaṇā-sravī ṇi
mudātapatrāṇi ca vibhratī yam ||65||

itas tato vallari-cāmarair marud
vilola-rambhādala-tāla-vṛntakaiḥ |
sairivī jayantī ti kṛtān mahotsavād
ānanda-satirair akhilān atarpayat ||66||

mukunda-mandānila-sat-kuvindakāḥ
samucchalat-puṣ pa-rajo-vitānakam |
itas tato'rṅgan-madhupāvalī -turī m
kṣipann ivoṣṇāvaraṇāya vāmvayet ||67||

ī śāv imaiṁpaśyatam ātmano'gre
vasanta-kāntākhyam araṇya-bhāgam |
yasminn ṛtūnām adhipo mudā vām
sevotsukaḥ svair vibhavaś cakāsti ||68||

atha tad-vilokamuditena sva-
madhurima-darśanodgatā sā |
hṛdaya-dayitāmprati tāmpramadā
avarṇi hariṇā vana-dyutiḥ ||69||

kunde marandāśana-tundilānte
mandādarāḥ samprati kunda-danti |
indindirāḥ paśya maranda-lubhdā
mākandam ucchūna-śikhaṁprayānti ||70||

mauna-vrataṁtyaktum ivānya-puṣ ṭāḥ
kaṇṭhamkaṣāyeṇa viśodhayantaḥ |
sārdhampikī bhiḥ kala-kaṇṭha paśya
mākandam udyan-mukulamprayānti ||71||

vāsantī svarṇa-yūthī -mukha-hasita-latālī bhir āliṅgitāṅgī
phulleyaṁcampakālī bakula-tatir iyamsāpi tāpiṅcha-mālā |
seyamṁpunnāga-vīthī sutilaka-vitatiḥ sā tv iyamcūtapālī
śreṇī yamvaṅgulānāmvilasati purataś cāvaliḥ keśarāṅgām ||72||

punnāgāḥ saptalābhir vidhumukhi bakulāḥ sal-lavaṅgāvalī bhiḥ

kubjābhiḥ kovidārāḥ sudati rurucire campakāḥ ketakī bhiḥ |
te'śokāḥ svarṇa-yūthī -tatibhir iha lasat-kiṁśukāḥ pāṭ alī bhir
vāsantī bhī rasālāḥ sita-śata-dalikā-śreṇibhiḥ keśarās ca ||73||

atimuktair atimuktair atimuktais cānvitamvanamīyad idam |
ratha-kṛ n-mālika-mokṣ ākāṅkṣ air api sevitamasmāt ||74||

śarotpatti-sthānāyata idam aranyamratipater
latā-vṛ kṣ a-vrātaḥ kusuma-śara-kārāyata iha |
patan bhṛ ṛga-vyūhaḥ pratikusumam uccair dhvani-miś ād
diśan bhadrābhadramgaṇayati parī kṣ ā-kara iva ||75||

madhupī madhupamviṣ ṭ aṁsva-pratibimbārci-puṣ pam anu dṛ ṣ ṭ vā |
militāmmadhupī m anyāmmatvā tṛ ṣ itāpi nivavṛ te roṣ āt ||76||

vanam anu militau nau vī kṣ ya harṣ āt prakāśya svaka-
nava-phala-dantānis tac-chadauṣ ṭ hādharānis ca |
kamala-mukhi kadalyaḥ paśya saṅkocayantyaḥ
patad atimadhu-bāṣ pāḥ kampaṭāṅgyo hasanti ||77||

vallī ṣ u hallī śaka-keli-raṅgī
bhṛ ṛgī bhir aṅgī kṛ ta-nṛ tya-bhaṅgaḥ |
prasthāpya bhṛ ṛgī mdayitāmnigūḍham
saraty asau bhṛ ṛga-yuvābja-ṣ aṅdam ||78 ||

aṭ avī mpriyām atha darśayan |
avadat priyau madhumaṅgalaḥ ||79||

nicāyatamśrī -vraja-kānaneśau
nidāgha-maṅjunvana-bhāgam etam |
yaḥ svāgatau vī kṣ ya puro-bhavantau
sevotsukaḥ svair vibhavaiś cakāsti ||80||

so'yamṭ it tibha-dundubhi-dhvani-bharair dhūmyāṭ a-bherī -svarair
jhillī -jhallari-nisvanaiḥ pika-pikī -vī ṇā-ninā dair mudā |
dṛ ṣ ṭ vā vām iha cāṣ a-ḍiṇḍima-ravaiḥ śarī -vacaḥ-saṁstavair
bhṛ ṛgālī -dhvani-gī takair vitanute nṛ tyamlatāgraiś calaiḥ ||81||

vastrāṇi sat-pāṭ ali-puṣ pa-vṛ ndaiḥ
śirī ṣ a-puṣ pair avataṁsakānis ca |
mallī bhir aṅgābharaṇāni harṣ ād
bibharty asau vām iva dātum utkaḥ ||82||

supaktrimaiḥ pī lu-karī ra-dhātrī -
rājādanaiḥ sat-panasāmra-bilvaiḥ |
vikarkatair jālaka-tāla-bī jaiḥ
siṣ eviṣ ur vāmdhminute'sakau mām ||83||

iha ravi-maṇi baddha-prānta-bhūmy-uṣ ma-dī pyad-
dina-kara-karajālair mlānim āśarkya vāmkim |
praṇayatata nijāṅgaiś chādayantyo bhavantau
kalayatam aga-vallyaḥ pallavair vī jayantī ||84||

bahu-prajeyamkadalī nijātmajair
vṛ tābhitas taiḥ suta-vaskarā yathā |
tān lālayantī cchada-pāṇinā babhau
dhayanty adho'ṛcat-sumanaḥ-snuta-stanam ||85||

sudī rgha nāseti supaktrimāmre
vinyasta-caṛcumpikam ākalayya |
smerānanāḥ prekṣya puro nijālī ḥ
priyāmhare paśya vinamra-vaktrām ||86||

mallī -vallī -matallī -tatibhir iha lasal-lola-lolāli-mālā
cillī bhiś cāru-tallī -taṭ a-bhuvi vidadhat-sādhu-hallī śa-kelim |
krudhyat-kandarpa-mallī -kṛ ta-kusuma-cayeṣ at-smitābhis tamālah
so'yamśrī -gopa-pallī -pati-suta iva sad-vallarī bhiś cakāsti ||87||

niśamya vācaṁmadhumarṅgalasya
rādhā-mukundau smita-śobhitāsyau |
vṛ ndā-vitī ṛṇān śravaṇe nyadhāt tāṁ
śirī ś a-puṣ pa-stavakān parasparam ||88||

karāravindena parāga-pāṇīśulān
kṛ ṣ ṇaḥ priyāyā alakān vyatustayat |
sāpy asya cūḍopari keki-candrakān
vikāśi-dor-mūlam athālakān api ||89||

priyām āhi hṛ di sprīśan priye
nidāgha-tāpair upatāpito'bhitah |
palāyamānaḥ kuca-śaila-durgakam
samāśritah śaitya-guṇo'sti kimtava ||90||

kānte sudhāṇṣu-maṇi-baddha-nagālabāle
tad-vaktra-śubhra-kiraṇodaya-jāmbu-pūre |
snātvā nipī ya salilamvigatoṣ ṇatāpās
tat-setu-mūrdhni vilasanti khagāḥ sakāntāḥ ||91||

rādhā-kṛ ṣ ṇau prāha tatas tau subalo'pi
prāvṛ ḍ-maṅjuṁpaśyatam agre vana-bhāgam |
vidyun-meghau vām iha matvā praṇayāndhau
nṛ tyaty ārān matta-mayūra-vraja eṣ aḥ ||92||

mallī -matallī -kula-pālikānām
arke niṣaṅṅān bhramarān sulolān |
sva-saurabhaiḥ paśyatam ātta-garvāḥ

karṣ anty amuṣ min gaṇikā hasantyaḥ ||93||

asmin bhr̥ ṛgāli-lalitā varṣ āvarṣ orjitā ṭ avī |
ghana-meghāvṛ tā bhāti yūthī yūthī -kr̥ tālikā ||94||

abhram abhrāvṛ tamcāsmīn bhavanāmbhuvanāplutam |
kakubhaḥ kakubhaiḥ phullair vyāptā nī pa-kadambakaiḥ ||95||

ālālapī tī ha mudā pikālī dātyūha-mālāpi ca kokavī ti |
saṁrāṭ ī ty atra hi cātakāliḥ sālūra-vī thī ḥ pariroravī ti ||96||

virāravī ty atra bakālr̥ eṣ ā śikhāvala-śreṇy api dandhvanī ti |
koṣ aṣ ṭ ikāli praṇinānadī ti prasāṁsvanī ty atra ca madgu-par̥ktiḥ ||97||

ghanāvalī nī la-nicola-saṁvṛ tā
balālikā-mauktika-hāra-dhāriṇī |
balāri-kodaṇḍaka-maṇḍanā-puraḥ
prāvṛ ṭ -sakhī vecchati vāmnīṣ evitum ||98||

kadambaiḥ prālambān kuṭ aja-kusumair garbhaka-
varān kirī tān ketakyā dala-samudayai raṅgaṇa-yutaiḥ |
sphuṭ ad-yūthī -puṣ pair api vividha-hārān sa-kakubhair
asau prāvṛ ḍ-lakṣ mī ś caraṇa-kamaleṣ v arpayati vām ||99||

ghuṣ ṛ ṇa-mada-viliptorajayoḥ pakva-tālair
lasad-alaka-tatī nāṁpakva-jambūphalaiḥ sā |
tvayi tava dayitāyāḥ svaṅgulī -parvakāṇām
upamitim abhidhatte pakva-kharjūrakaiś ca ||100||

kr̥ ṣ ṇaṁvinā sulī laḥ ko vā vrajam ṛ te kva vā lī lā bhāṇyata |
iti dātyūhaiḥ ko vā ko vā kva vā kva vā virutaiḥ ||101||

kr̥ ṣ ṇaṁśaśvat-svalī lā-ghanarasa-vitaraiḥ prāvṛ ṣ aṁsaṁṣṛ jantān
hitvā ke vā payodāḥ kvacid api ca kadāpy ambu-vṛ ṣ ṭ imdadānāḥ |
prāvṛ ṭ -kālaḥ sa ko vā ṣ ad-ṛ tuṣ u gaṇito māsa-yugma-pramāṇaḥ
kekā-nādaiḥ praharṣ ād iti diśi diśi tān tamca nindanti bhekāḥ ||102||

varṣ āyate madhu-srāvo madhupālī ghanāyate |
puraḥ kadamba-bāṭ ī yampaśya tamdurdināyate ||103||

sva-preṣ ṭ hayāsau vilasan śikhaṇḍī
śikhaṇḍinī r vī kṣ ya puraḥ sametāḥ |
ācchādayaṁs tāṁnija-piṅga-tatyā
nṛ tyaty asau tāḥ purato vidhāya ||104||

itthampuṣ ṇan prāvṛ ṣ eṇyāṁsriyamtām
rādḥā śampālir̥gitaḥ kr̥ ṣ ṇa-meghaḥ |
ālī cakṣ uś cātakān suṣ ṭ hu dhinvan

viśvamsiñcaty eṣ a lī lāmṛ taiḥ svaiḥ ||105||

śrī -caitanya-padāravinda-madhupa-śrī -rūpa-sevā-phale
diṣ ṭ e śrī -raghunātha-dāsa-kṛ tinā śrī -jī va-saigodgate |
kāvyē śrī -raghunātha-bhaṭ ṭ a-viraje govinda-lī lāmṛ te
sargo dvādaśa eṣ a suṣ ṭ hu niragān madhyāhna-lī lām anu ||o||

||12||

—o)0(o—

trayodaśaḥ sargaḥ

tatas tair āgataḥ kṛṣṇaḥ sī māmkānana-bhāgayoḥ |
 tac-chobhām āha kāntāyai ṛtu-yugma-śriyānvitām ||1||
 niryad-varṣākhyā-bālyodyac-charat-taruṇimāṅkurā |
 kiśorī -tanuvad bhāti priye paśyāt avī puraḥ ||2||

pravigata-kusumāmkāle pravayasam iva yūthikāmhitvā |
 prodyat-kusumāmjātī mṃmugdhām iva saṃmilaty asau bhramaraḥ ||3||

pariṇata-vara-guṇjā-puṇjā-śoṇāt avī yaṃ
 patita-śikhi-śikhaṇḍā kāśa-puṣpaiḥ sitā bhūḥ |
 śikhi-tatir api mūkā vāgminī harīsa-parīktiḥ
 kathayati ṛtu-lakṣmī ḥ śāradī m āgatāmnāḥ ||4 ||

sephālikā-kusuma-pālim aliḥ satṛṣṇā
 yāmyāmmudā sprṣati sarīskhalati sma sāsā |
 āli -tatiḥ sumukhi yadvad ahamtadānī m
 yāmyāmsasāra cakitāpasasāra ||5||

athāvad kundalatā nicāyatam
 vṛndāvaneśau vana-bhāgam agrataḥ |
 imamśarac-cārutayeha viśrutam
 vayasyayā vāmsaradā vibhūṣitam ||6||

caṛcat-khaṛjana-locanāmbuja-mukhī lolāli-mālālakā
 khelat-koka-kucā sitābhra-sicayā raktotpalauṣṭhā dharā |
 kūjat-sārasa-pāli-ramya-rasanā nī lotpalottanīkī
 nāthau paśyatam atra vāmsarad iyaṃsevotsukāste sakhī ||7||

jātī bhiḥ saha raṅgaṇābhir akhilāṅgālakṛtī ḥ kairavair
 uttanīśān avatanīśakānīś ca subhagau raktotpalendī varaiḥ |
 śayyāmkūṇjā-grhe svayāmnipatitaiḥ sephālikā-saṛcayair
 nirmāyārpayitumśarat saharī vāmvartma sarīvī kṣyate ||8||

praphulla-sapta-cchada-dāna-saurabhaḥ
 sitāmbudāli -kutha-saṃvṛtāṅgakaḥ |
 kāśa-prasūnāvali-cāru-cāmaraḥ
 smaronmadokṣāli-virāva-bṛnīhitāḥ ||9||

nabho-nadat-sārasa-kirīṇī -kalaḥ
 so'yaśarat-kāla-manoja-vāraṇaḥ |
 svanan-marālādika-patri-nisvanad-
 ghaṇṭā-cayo dīvyati kānane puraḥ ||10|| (yugmakam)

kamalā-kara-lālitā sadā paramaharīsa-kulaika-saṃśrayā |

vilasac-cakra-rucir babhau purah śarad eṣ ā bhagavat-tanūr iva ||11||

atha te śuśruvuḥ sarve pakvāmṛ ta-phala-drume |
śukānāmsārikā-vṛ ndair vitanḍāmtad-adhaḥ-sthitāḥ ||12||

vedāntādhyāpanācāryā anūcānā vayanḍvijāḥ |
strī bhir aspr ṣ ṭ a-vṛ kṣ ānāmpatāmaḥ phala-bhakṣ aṇāt ||13||
vanamvṛ ndāvaneśena dattam etat pratuṣ yatā |
asmabhyamśārikās tasmād gacchatānyatra dāsikāḥ ||14|| (yugmakam)

prabhu-dviṣ aḥ prajā yūyamrādhāiva yad vaneśvarī |
purāṇeṣ v idam evoktamrādhā vṛ ndāvane vane ||15||
śrutyā kṛ ṣ ṇa-vanatvena yad etad gī yate vanam |
bādhyate hi smṛ tiḥ śrutyā tad vicārayata svayam ||16||
harer iyamvaneśatā samasta-loka-viśrutā |
śruti-smṛ ti-pramāṇikā jagan-maṇḥ-pramodikā ||17||
nātra sva-svāmi-sambandho rādhāyāḥ kevalo vane |
apī cārgārgi-sambandhas tad-arṅga-bimbatātra yat ||18||
antaḥ-kauṭ ilya-mālinyā bahir-vī kṣ aṇa-raṅganāḥ |
gopālā bhānty amī pakva-mahā-kāla-phalopamāḥ ||19||
vāmya-vaḥkala-saricchannā dṛ ḍha-mānāsthi-sarivṛ tā |
nārikela-phalānāmvā gopikānāmrasa-sthitiḥ ||20||
bahir-antaś caika rūpā doṣ a-heyānśa-varjitā |
drākṣ ā-phalotkarasyeva svāmino me rasa-sthitiḥ ||21||

antaḥ sadā rasa-mayo'pi bahiḥ samudyat-
kauṭ ilya-dhāṣ ṭ ya-vara-vaḥkala-parva-rukṣ aḥ |
mānākhyā-yantraṇam ṛ te na rasa-prado'sāv
ikṣ u-prakāṇḍa iva vaḥ prabhur acyutākhyāḥ ||22||

antaḥ snigdhdād bahiḥ śāṭ hya-vaḥkalāt sneha-lambhanam |
vāmya-niṣ pī ḍanād eva kṛ ṣ ṇāt kṛ ṣ ṇatilād iva ||23||
gopī -śreṇī -javālī va saurabhā bahir ujjvalā |
nī lotpala-nibhaḥ kṛ ṣ ṇaḥ suruciḥ saurabhānvitaḥ ||24||

maṅgiṣ ṭ heva mad-ī śā-svāntar
bahir api sadaika-rāgeyam |
sphaṭ ika-maṅivad ī śas te nava-
nava-sarṅgād vibhinna-rāgo'yam ||25||

dāhitā daitya-śalabhāḥ prajvālya sva-balān alam |
yena yenoddṛ to'drī śas tena sāmyaṅka āpnuyāt ||26||

vrajeśvarārādhāna-tuṣ ṭ a-viṣ ṇunā
kṛ ṣ ṇe nidhāyādbhuta-śaktim ātmanāḥ |
bakī bakādya nihatāḥ surārayaḥ
kṛ ṣ ṇenabhijñair iha kī rtir arpitā ||27||

tuṣ ṭ o'yam adrir bali-bhug vrajasya
svayaṁsamutthāya nabhasy atiṣ ṭ hat |
adho'sya hastamvinidhāya kṛ ṣ ṇod-
dharoddhṛ tau kī rtim urī cakāra ||28||

saundaryamlalanāli-dhairya-dalanaṁlī lā ramā-stambhinī
vī ryaṁkandukitādri-varyam amalāḥ pāre-parārdhamguṇāḥ |
śī laṁsarva-janānuraṅjanam aho yasyāyam asmat-prabhur
viśvaṁviśva-janī na-kī rtir avatāt kṛ ṣ ṇo jagan-mohanaḥ ||29||

śrī -rādhikāyāḥ priyatā surūpatā
suśī latā nartana-gāna-cāturī |
guṇāli-sampat kavita ca rājate
jagan-mano-mohana-citta-mohinī ||30||

rasayati rādhā kṛ ṣ ṇe
rasayati tac-caraṇa-sevātisaukhyam |
alir iva mallyāṁso'syāṁ
rasayantyāṁrasayati tad-adhara-mātram ||31||

rādhā-sarṅge yadā bhātim
tadā madana-mohanaḥ
anyathā viśva-moho'pi
svayāṁmadana-mohitaḥ ||32||

yā sarit-stambhinī viśvākarṣ iṇī sarva-mohinī |
sad-dharmoccatī inī strī ṇāṁsā vaiśī saṅginī hareḥ ||33||

kathayatu mahimānaṁko nu kṛ ṣ ṇasya vaiśyās
tad-itara-puruṣ e yā rāga-paṅkamaividhūya |
hṛ di jagad-abalānāṁnāda-pī yūṣ a-vṛ ṣ ṭ yā
sahaja-dayita-kṛ ṣ ṇe rāgam āviṣ karoti ||34||

atha kī rās ca śāryās ca sveśayoḥ praṇayonmadāḥ |
cakruḥ praśnottarālāpainsva-sva-goṣ ṭ hyāṁmudā mithaḥ ||35||

vibhrat-karaikena nabhasy ahāryaṁ
mahendra-garvādrim adho'nayat kaḥ |
kaḥ kāliyāheḥ phaṇa-vṛ nda-raṅge
nanarta taṁbho vada kṛ ṣ ṇa eṣ aḥ ||36||

nija-hṛ di dhṛ ta-vakṣ oḥjādri-yugmopariṣ ṭ ād
girdharam api lī lāmbhojavat kā bibharti |
bhujaga-damana-ceto-vṛ tti-caṅcad-bhujarṅgi
śirasi naṭ ati kā tāṁbrūhi sā śrī la-rādhā ||37||

sadaiva muktās ca tathātimuktā
jā tā vane'smin pariphullatāṅgāḥ |

puṣ ṇanti sārāṅga-gaṇān rasaiḥ svaiḥ
kasya prabhāvād vada mādhasya ||38||

sadaiva muktās ca tathātimuktā
mādhvī kakārā madhupāli-saṅgāḥ |
utpadya jātā vada tatra hetuṃ
kasyāpi rāmānugatasya saṅgāt ||39||

hṛ tāniśukamṣyati koṭ ṭ avī ḥ kaḥ
sādhvī tateḥ kaḥ sukṛ tambhinatti |
ko vā striyamvatsa vṛ ṣ au ca nighnan
na lajjate tamvada kṛ ṣ ṇa eṣ aḥ ||40||

tānīmāṭṛ kāḥ kaḥ kila māṭṛ -kārakaḥ
ko vatsakamvatsaka-pālako vraje |
ko dhenukamdhenuka-rakṣ ako'py alam
vṛ ṣ amca nighnan vṛ ṣ a-wardhano'bhavat ||41||

nī tiḥ kumārī varāṇe tad-aṅga-
hṛ d-vāk-parī kṣ ety akaroc ca tāmkaḥ |
satī tvam ācchidya mahāsatī tvam
cakre'balānāmvada tamsa kṛ ṣ ṇaḥ ||42||

iti paṭ u vihagānāmvāg vilāsāmṛ tāni
śravaṇa caṣ aka pūramtau pibantau sa-sabhyau |
nija-nija-suhṛ daṃtat prī ṇanāyādi śantau
tata śarad ṛ tulakṣ mī mceratur lokyantī ||43||

pakva drākṣ ābalajakamśāribhyo lalitā dadau |
kī rebhyaḥ subalaḥ prādāt pakva dāḍima bāt ikām ||44||

nāndī mukhī tad anu tāv avadad vaneśau
nicāyataṃsva-purato vana-bhāgam etam |
hemanta-śantamatayā prathitamnijaiḥ sat-
sampac-cayaiś caraṇam arcitum utsukamvām ||45 ||

citrā-mlāna-kuruṇḍakaiḥ phullair lasat-saurabhā
mādyat-tittiri-lāva-ṣ aṭ pada-kikhī -kī rāravair maṅḡlā |
hṛ dyā paktrima-nāgaraṅga-rucakaiḥ śī tā tuṣ ārānilaiḥ
seyambhāti vana-sthalī ha bhavato pañcendiryāhlādinī ||46||

sphurita-sahacarālī -veṣ ṭ ito'mlāna-kāntis
tata-kusuma-dhanur mūrccālī-gopī -pragī taḥ |
vikaca-kusuma-bāṇaḥ kṛ ṣ ṇa te deha-tulyo
mukharita-śuka-lī lo bhāti hemanta-kālaḥ ||47||

hima-ṛ tu-lakṣ mī m atimuditas tām |
harir atha kāntāmpratikurute sma ||48 ||

rucira-vividha-varṇā pakva-śāly anīśukāṅgī
mada-kala-śuka-pālī -nāda-nāndī mukhī va |
sumukhi pariṇatoccair nāgaraṅga-stanī yaṁ
valaya vara-naṭ ī vābhāti hemanta-lakṣ mī ḥ ||49||

auṣ ṇyamhimartum anu te ḥṛ dayā khya-durgam
bhānoḥ samāśrayati sādḥvi tuṣ āra-bhī tyā |
tat-saṅgamā d anupalabdha-viyoga-duḥkham
rātrindivamvilasati stana-koka-yugmam ||50||

ṛ tāv ihāgneḥ prabaloṣ ṇa-bhāvā
bhīyā himānyāḥ parito dravantaḥ |
kūpāpsu kecid vinipatya lī nāḥ
kroḍe drumasyā dri-darī ṣ u cānye ||51||

himānī -ḍākinī seyam alakṣ itam aharnīśam |
iha bhānu-bṛ had-bhānvoḥ prapibatya auṣ ṇa-śoṇitam ||52||

ālīṅgya kāntāmtaruṇaiḥ śayānaiḥ
kucōṣ ṇatāsaṅga-vibhaṅga-dī naiḥ |
ārādhito'rkaḥ kṛ payā vilambya
prodyan vidhatte'dya niśā bhivṛ dḍhim ||53||

rāse kumārī -gaṇa-kurkumāṅgita-
stanāvalī yāmsmṛ tim ānināya nau |
sā pakva-nāraṅga-phalā lir agratas
tat-smārakatvaṁsva-guṇamvyanakty asau ||54||

athā lokayantau puro'raṅya-bhāgam |
samutkau nījeśāv avādī d vaneśā ||55 ||

praviśad akhila-jantūtkampa-romāṅga-kārī
kvacid alaghu-nagādhaḥ koṣ ṇatā-śī ta-hārī |
mṛ dulita-ravi-kāntir dakṣ iṅśā gatārkaḥ
śīśira-rucira-nāmā bhāty araṅyaika-deśaḥ ||56||

javā-bandhūkā bhāruṇa-vara-dukūlamdamanaka-
prabhā-colī mkunda-dyuti-sita-nicolaṁca dadhatī |
bharadvāja-śreṇī -viruti-yuta-hārī ta-rutibhiḥ
stuvantī va premnā śīśira-ṛ tu-lakṣ mī r milati vām ||57||

niviḍa-dala-tarūṇāmvā sarādy-anta-kālā-
gata-ravi-karakoṣ ṇe sūryakāntāṅgite'rke |
mṛ ga-tatir upaviṣ ṭ ā manda-romantha-ramyā
prakṛ a-pulaka-bāṣ pā vāmsamī kṣ yābhyupaiti ||58||

ṛ tāv asmin tejaḥ kṣ atir anudinamprāṇa-suhṛ dām

sarajānāmnasṭ iḥ sva-sukha-samayāhno'pi laghutā |
tuṣāraiś caṇḍānīṣor api mṛdubhir uccair bata kṛtā
vinaikamviśveśambhavati nahi kaḥ kāla-vaśagaḥ ||59||

prabala-śisīra-bhī tyā bhānur auṣṇyam sva-vittam
stana-yuga-giri-durge ballabī nāmnnyadhatta |
tvaritam idam amūbhiḥ kṛṣṇa-bhogāya kḷptam
prabhavati nahi gādha-premni dharmādyapekṣā ||60||

iti tad-girā pramudito'tra
śisīra-ṛtujāmnvana-śriyam |
bakaripur atha kalayan sa
tadā lalitamjagāda nija-priyām ||61||

bhramad-indindira-vṛndaṁsundari śisīrāgamam |
diśaty atra mandādaram aravinde vindati kunde yad ānandam ||62||

paśyendirendindira-vṛnda-saiṇyutā
dandahyamānamprabalair himair nijām |
vihāya sampraty aravinda-mandiram
kundāvalau sundari mandirī yati ||63||

himāni rāhu-senānī sūryamṇirjetum akṣamā |
tasmin praṇayinī mṇjītvājvālayat padminī tatim ||64||

toyotthitāyā vraja-kanyakā-tateḥ
stanāvalī yāmsmṛtim ānināya me |
pākonmukhī sad-badarī-phalāvalī
tām atra sāmāsmṛtim ānayaty asau ||65||

harir atha dayitāyā vṛndayānī ya dattau
sīta-mṛdula-javāntar-maṇjarī-karṇa-pūrau |
sa-pulaka-kara-kampaṁkarṇayoḥ samnyadhatta
śruti-yugam anu tasyaiśāpi kaundāvataṁsau ||66||

rādhāyāḥ kara-parkaje'tha nihitā kaundī mudā vṛndayā
yā mālā laghu-lohitotpala-kula-srag-dīptim eṣā dadhe |
sūkṣmendī vara-mālya-rocir anayā kṛṣṇasya kaṇṭhe'rpitā
tenāsyā hṛdī yojitā sa-pulake cāmpeya-mālya-dyutim ||67||

smerā viśākhā'vadad etad adbhutam
sukomalā paśyata kundavallikā |
ekaiva puṣpiṇyāniśāmsmaronmadaiḥ
kramotkramābhyāmbhramaraiḥ prapīyate ||68||

citrābravī tāsadhvi na citram etat
saubhadram eṣāmrāmaṇānyad asyām |
vibhāty amīṣv atyanurāgavatyām

pracetasām āsa yathaiva vārks yām ||69||

kaundyālalāpa kalayādbhutam āli phullān
svān svān nijāntika-gatān api bandhujī vān |
santyajya dhairya-rahitā nava-bandhu-jī vam
ekampibanti tam imamśataśo bhramaryaḥ ||70||

citrāha sāra-grahilātipūtā
kṛṣṇa-tviḍ udyan madhu-mātra-vṛttiḥ |
bhṛṅgī -tatiḥ pañcama-gāna-gurvī
yatrātiśuddhammadhu tatra saktā ||71||

tāmnarmanātha dayitāmharir ābabhāṣe
rādhe tavātula-guṇair vidhutābhimānā |
śrīḥ sāpi nārhati tavānugatimkuto'nyāḥ
śrutveti sāpi hariṇā saha sanjalāpa ||72||

sā śrīḥ | tvat strī ||73||

yat tvam | sā śrīḥ ||74||

gopastrī nām | śrī tvamkasmāt ||75||

gopa-strī śaḥ | śrī śo yasmāt ||76||

vyaktas te nārī tve | lolāyā rāgo'syāḥ ||77||

satyamme nāritvam | prāptā sā tad-rūpā ||78||

veṇunākarṣitā | mṛgy api tvat-priyā ||79||

tvat-sadṛg-locanā | tan mṛgī mat-priyā ||80||

kāntyā nāmnā sāmyamprāptā |
bhāsvat-kanyā sā te kāntā ||81||

yālī yante śākhā hī nā |
kānteyamme sā tvad-rūpā ||82||

vakṣasi bhṛṅgī paṅktir iyante |
sā sraji suptās te ramaṇī va ||83 ||

alakāvalī sadṛśī ha te |
yad asau sadā mama tat-priyā ||84||

nī lotpala-mṛdvī mūrtis tanu-madhyā |
saptāham agante dadhre katham eṣā ||85||

añjaḥ katham uccair hemācala-yugmam |
mṛ dvī tava mūrtir dhatte hṛ di nityam ||86||

viyogāsahiṣ ṇuḥ priyā soma-rājī |
kalābhir vibhinnā hṛ di bhrājate te ||87||

śāsi-vadanāyās tava nakha-parktiḥ |
manasi dhṛ tā me bahir api sābhūt ||88||

vratati-tatir iyaṁsatata-madhumatī |
bhramara-yugapi te mudam ati tanute ||89||

sad-adharam iva te kiśalaya-nicayam |
vahati ca kusumaṁsmitam iva yad iyam ||90||

kumāra-laliteyaṁkumāra-lalitā ṛgī |
sumāra-raṇa-śūrā kumāra-jananī va ||91||

vacaḥ-samara-śūrā sukaṇṭ hi-laliteyam |
sumāra-raṇa-hūtā palāyana-parās te ||92||

sauvarṇāmbuja-koṣ e lagnā bhā ty ali-parktiḥ |
vakṣ ojopari citrā yadvat te mada-lekhā ||93||

citrapadā tava vāṇī bhā ti yathā sukṛ pāṇī |
indriya-hṛ d viharantaḥ kṛ tanti hṛ t taruṇī nā m ||94||

gāyati pañcamam uccair yat sahajāmpika eṣ aḥ |
darpaka-ruk taruṇī nā ṁsyād iha kaḥ pika-doṣ aḥ ||95||

vidharma-śāstra-śāṁsikā tavā tulā suvaṁsikā |
kukuṭ ṭ inī -kriyā-parā jagad-vadhū-pramāṇikā ||96||

yoṣ id-āli-doṣ a-nāśa-hetur asti vaṁsikeha |
dharma-śāstra-śāṁsikā dya mat-sṛ ḥā-samānikā hi ||97||

kā tyāyanī -vrata-parā mṛ dulā kanyakā-tatiḥ |
sahate katham ā mardammattebha-sadṛ śas tava ||98||

gaṇikā kalikā-prāyā matto'yambhramaro mahā n |
puṣ ṇā ti taṁtadā mardamśahamānā kṣ atā na kim ||99||

tava nava-kanaka-kṣ auṇī bhujaga-śīśu-sṛ tāpī ṣ ṭ ā |
iyam iha tanu romā lī -yug udara-sadṛ śī yat te ||100||

tava sā priyādri-hāṭ aka-sthaly api bhujaiṅga-saigatā |
yad iyaṁvibhā ti veṇikāyuta-pṛ ṣ ṭ ha-paṭ ṭ ike ratiḥ ||101||

katham iyamcakora-vī thikā
priya vihāya candra-sannidhim |
ahani saigateha khe'ntike
bhramati nanditā manoramā ||102||

hitvā khendumkṣ aya-yujam eṣ ā
dṛ ṣ ṭ vā kalpaṁnija-paripoṣ e |
pī tvā tat śrī -mukha-vidhu-kānti-
jyotsnāmmatvā sukham iha bhāti ||103||

praśnottarābhyām atha narma-bhaṛgyā
tat-tat-svabhāva-stuti-garbha-padyaiḥ |
rādhācyutau tat praṇayā tinighnau
vilajjayāmāsatū āli-pāli ḥ ||104||

paṭ u-vāk prakharā caṇḍy api
viṣ ameṣ u raṇe palāyate hūtā |
tatrokānyāś cāsmān
nivārayati kā vadāśu lalitā sā ||105||

viṣ ama-śarāhava-vimukhī
kuca-yuga-kurkuma-madāguru-paṭ ī raiḥ |
kvacid ārādhayati ṣ ṭ a-
devamvada kā viśākheyam ||106||

vally api caṅkramamāṇā
hitvāntikagaṁdhavamsudūrastham |
samtā kṛ ṣ ṇa-tamālam
vibhāti kā kathaya campakalateyam ||107||

nānā-citre nipuṇā
bahu-vidha-śṛ ṅāra-racanābhiḥ |
mṛ du-rati-mānāsahanā
sukhayati naḥ keha citreyam ||108||

kandarpāgama-vidyā-
paṭ ur iha nibhṛ tamsva-śiṣ yasya |
svāṅgāny aṅge nyasyati
yā tāmkathayāśu tuṅgavidyeyam ||109||

udaye prakṛ ita-rāgā
viśadāpī ha kuṭ ilā sva-kalāyām |
madanodaya-jananekṣ ā
kā tāmbṛhī ndulekheyam ||110||

raṅge naṭ anair lāsyair
dī vyantī naḥ sukhayati saha nṛ tye |
veveṣ ṭ i druta-gatyā

mām api keha vada raigadevī yam ||111||

pāśaka-kelau nipuṇā
cumbaka-ratnaṁpaṇī -kṛ tamjivā |
mām api gṛ hnāty ajaye
ditsati nahi kā sudevī yam ||112||

ṛ ptāv anya-janasya ṛ ptim ayitā duḥke mahā-duḥkitā
labdhaiḥ svī ya-sukhāli-duḥka-nicayair no harṣ a-bā dhodayāḥ |
sveṣ ṭ ārādhana-tat-parā iha yathā śrī -vaiṣ ṇava-śreṇayaḥ
kāś tā brūhi vicārya candra-vadane tā mad-vayasyā imāḥ ||113||

itthamdi vyann avikala-kalā-śāli-sī mantinī nām
narma-cchadmādhara-kuca-kara-sparśa-puṣ pārcanādyaiḥ |
vallī nāmivā kiśalaya-phalāsvāda-mattaḥ pikeśo
bhrāmāmbhrāmāmsa kila lalitā nandadaṁkuṛjam āpa ||114||

śrī -caitanya-padāravinda-madhupa-śrī -rūpa-sevā-phale
diṣ ṭ e śrī -raghunātha-dāsa-kṛ tinā śrī -jī va-saṅgodgate |
kāvyē śrī -raghunātha-bhaṭ ṭ a-viraje govinda-lī lāmṛ te
sargo'gād gaṇitas trayodaśatayā madhyāhna-lī lām anu ||o||

||13||

—o)0(o—

caturdaśaḥ sargaḥ

athāli-vargānana-saurabhāḥṛtas
tābhir mukhābjeṣu patan nivāritaḥ |
vindan sa rādhā-vadanāmbujamruvanis
tad-gandha-mattaḥ parito'lir aṛcati ||1||

netrāntoddhuvanaiś ca karṇaṇa-jhanatkārorṃi-santarjanais
trāsā-dolita-pāṇi-padma-dhuvanaiḥ kṣipto'pi bhṛṅgo yadā |
lobhān nāpasasāra tarhy apasṛtā śrī-rādhikā śrī-hareḥ
saṁvyānāṛcala-saṁvṛtāsya-kamalā pārśve nilī ya sthitā ||2||

tasmin gate padma-vanī m alau cale
tām āhya sakhi mā bhayaṁkuru |
nivārito'smābhir asau ruvan śaṭhaḥ
padmālim utko madhusūdano gataḥ ||3||

āḍhyaṁkaraṇyā subhagaṁkaraṇyā
sthūlaṁkaraṇyā praṇayocca-lakṣmyā |
andhaṁkaraṇyā dayitaṁpurastham
nāndhī kṛtāsāv anusandadhe tam ||4||

tāvat kṛṣṇena tāḥ sakhya irigita-jṛṇena vāritāḥ |
tat-pakṣaṁjagrhuḥ sakhyā vismitāḥ prema-ceṣṭitaiḥ ||5||

prema-vaicittya-vibhrāntā kāntā kāntāntaraṁgatam |
kāntammatvā tato'bhyetya ruṣṭā prāha dhaniṣṭhikām ||6||

dhaniṣṭhe dhrṣṭas te kv anu kapaṭa-nāṭīnaṭinaṭas
tvad-arthamsva-preyān kusumam avacetuṁsakhi gataḥ |
gato'yampadmālī mkaṭaṭini sa tām ānayati ced
bhaviṣyatyapy eṣā tava mukharucā nirjita-ruciḥ ||7||

doṣo'tra te nāsty aham eva mūḍhā
śrutvāpi yātaṁgahane sa-śaibyam |
viśrabhya vāṇyāntava kūṭa-dūtyā
yadā gatā tasya śaṭhasya pārśvam ||8||

dhaniṣṭhaiḥ āpy asmad-dhrṣṭaḥ daya-sadrśī vaṛṇayati naḥ
sa cāpy asmān asyan vilasati tayā mat-priya-vane |
idamcāpy asmākaṁnayana-viṣayaṁsamprati gataṁ
ciraṁjīved yo'smin jagati sa hi vā paśyati na kim ||9||

idamkimsoḍhavyambhavati yad ayaṁmat-priya-saro-
nikuṅṅe padmālī mkvacid api nidhāyātra nibhṛtam |
samānāyyāpy asmān kṣaṇamahaha sandarśya śaṭhadhīr

mudhālāpārambhamna iha sa vihāyāgamad amūm ||10||

lalitā prāha tad-dhārṣṭyaṁmayā dṛṣṭyaṁmuhūḥ sakhi |
nāvaiḥ saralā tat tvam ehi yāmaḥ sva-mandiram ||11||

iti tāmlalitā-pāṇau dhṛtvā cakre gṛhonmukhī m |
sāpi tad-virahād bhī tā dīnārtotkā jagāda tā m ||12||

dṛṣṭvān doṣān na gṛhnāti cintayaty asato guṇān |
didṛkṣate tā dṛṣāntamvāmaṁcetaḥ karomi kim ||13||

strī -tater na kvacit kāmajāpy urjjitā
lālasā vallarī dṛśyate bāhya-gā |
ṣaṣṭhikā dhānya-jāter ivetī ritā
sā tayā tāmsakhī mrādhikā vyāharat ||14||

tyaja vyarthāmnārī -caya-naya-kathāmkarṇa-tudanī m
viniryānti prāṇāḥ sphuṭati mama hṛd ghūrṇati vapuḥ |
vrajen nāśāmmāno vrajatu mahimā hrīś ca sa-dhṛtiḥ
sakhi tvāmvande hā hṛdaya-dayitamdarśaya laghu ||15||

sāralyamte vividha-ramaṇī -lampaṭo dhṛṣṭa-bhūpaś
cāpalyamcāpy anupamam idamkvāpi rāmāsv adṛṣṭam |
ālokyeto'py adhikam ahaho vañcayisyaty asau tvām
tvac-caritair vayam iha hatāḥ kimpunar hāsi vāsmān ||16||

ito'pi kā sāsty adhikātra vañcanā
yayā śaṭ ho'smān sa kadhāyisyati |
ity ālapantī priyam aikṣatāgrataḥ
sālīrgya kāñcid dayitāmsamāgatam ||17||

tāmvī kṣya paścād dayitopagūdhām
sva-sānmukhī nāmpratikurvati msvam |
padmā sakhī tvena vinirṇayantī
hriyerṣayā sā vimukhī cakampe ||18||

valgūyantī māmī kṣyā mūmmantūyantī hā rādhikā |
sā kundalatayā bhāṣi kṣṇeneritayā dṛśā ||19||

kāntamdraṣṭum samutkā tvam āgataṁtamsamutsukam |
drutaṁmīla kathamjātāsy akasmād vimukhī ruṣā ||20||

sāpy āhā tāmharer vakṣasy amūmkiṁtvamna paśyasi |
yāmpradarśayitumgehād ānī tāhantvayā śaṭ he ||21||

kṣṇābravī d yānmanuse na saiṣā
kāpy āgataikātra mayānuyuktā |
rādhā vayasyā vana-devatāsmī ty

uktvā balān māṁparirabhya sāste ||22||

āliṅgya saricumbya ca māṁsya-vidyayā
pṛ ṣ ṭ hena lagnorasi me tathāsakau |
yathā na niḥsārayitumkṣ amo'smy amuṁ
svayamca niḥsartum api prayatnataḥ ||23||

prārthitāpi mayā naiṣ ā māṁjahāty atikāmukī |
vārayaināmnija-sakhī mbalān māṁpī ḍayaty asau ||24||

lagnāyāmlalitāyāmtac chrutau sāsī d adho-mukhī |
sa-kṛ ṣ ṇā jahasuḥ sabhyāḥ kundavalli jagāda tā m ||25||

naivākṣ i lagnamdayitam vilokase
chāyāmnijām anya-janī mca manyase |
sarvatra candrāvalikā mviśaikase
citramtavedampraṇayākhyā-nartanam ||26||

tathāha vṛ ndā vraja-maṅgalākarā
vālepa-citrai rucirāmsuvistṛ tā m |
vasanta-lī lotsava-raṅga-vedikā -
sthalī m imāṁpaśyatam agrataḥ sthitām ||27||

aguru-ghuṣṛ ṇa-kastūrī ndu-sac-candanā nā m
pṛ thag apṛ thag udaṅgat-kardamāmbhaḥ-prapūrṇaiḥ |
vividha-maṇi-citāmbu-kṣ epa-yantrair virājad-
vitata-vadana-kubhair anvitā mśā takumbhaiḥ ||28||

saindūra-kārpūrika-pauṣ pa-kandukaiḥ
śarāsanair bāṇa-cayaiś ca kausumaiḥ |
tāmbūla-mālyaiḥ kusumāmbu-candanair
āpūrṇa-sauvarṇaka-bhājanair yutām ||29||

karpūra-kurkuma-madāguru-candanā nā m
paikaiś ca cūrṇa-nikarair atipūritābhiḥ |
śvāsābhilavya-mṛ du-jā tuṣ a-kūpikābhir
āpūrṇa-haima-tata-bhājana-vṛ nda-yuktām ||30||

āruhya tā mśrī -ramaṇī -caryo bhavaṁś
tadaikataḥ śrī -ramaṇo'py athaikataḥ |
gṛ hī ta-tat-taj-jala-yantrakādikaḥ
parasparamprema-bharād arī ramat ||31||

vidhṛ ta-laghu-sitā mśukau ramya-tāmbūla-pūrṇānanau
rati-pati-raṇa-yāntrikatvamgatau toya-yantrair dhṛ taiḥ |
cala-niśita-kaṭ ākṣ a-kandarpa-nārāca-vṛ ṣ ṭ yā samam
viṣṛ jata iha yantra-muktāmbu-vṛ ṣ ṭ immudā tau mithaḥ ||32||

klinnā tisūkṣ ma-vasanāntar-udī rṇa-tat-tad-
aṅgāvalī -madhurimā mṛ ta-sat-pravāhaiḥ |
saiṣikta-kānta-nayanābjamanastaṭ ī kāś
tasyāpi tair atiniṣ ikta-vitrṇ pta-netrāḥ ||33||

tāmbūla-carvita-darocchvasitaika-gaṇḍāḥ
klinnā lakāli-vṛ ta-gharma-jalārci-bhālāḥ |
visrasta-keśa-vigalat-kusumāvalikā
lolat-kacāṇṣa-yuga-cāru-kucāṇṣa-madhyā ||34||

vāsoṛcalī mivividha-gandha-sucūrṇa-pūrṇām
kārcyāntiraḥsudṛ dha-śṛ rkhalitāmdadhānāḥ |
kandarpa-dī pana-sanarma-manojmā-gānāḥ
kṛ ṣ ṇābhiṣ ikta-nija-guṇṭiṣ u sāvadhānāḥ ||35||

nānā-prakāra-paṭ a-vāsa-cayān kṣ ipantyaḥ
pauṣ pādi-kandūka-gaṇān mṛ du-kūpikāś ca |
preṃṇā sugandhi-salilair jala-yantra-muktaiḥ
śrī -rādhikā-prabhṛ tayaḥ siṣ icuḥ sva-kāntam ||36||

aṇṣā lambita-pauṣ pa-kārmuka-latāmbāṇāvalī mkausumī m
vaṇṣī mca tula-tunda-bandha-nihitāmrātṇāmbu-yantramkare |
bibhrat-śrī -ghaṭ ikāṇcalaṃca nibhṛ tampiṣ ṭ ātakaiḥ śrī -hariḥ
kāntā-yantra-vimukta-gandha-salilaiḥ siṛcann imā divyati ||37||

ekāśya niḥsarati yā jala-yantra-dhārā
vyomādhvanī ha śatadhā ca sahasradhā ca |
āsann apā ta-samaye kila lakṣ adhāsau
lakṣ yeṣ u pā ta-samaye bata koṭ idhā syā t ||38||

jā tuṣ yo yā gandha-cūrṇaiḥ prapūrṇāḥ
kṣ iptās tābhis tena vā kūpikāś tāḥ |
bhūmau petūḥ kṣ epa-vegair vaśī rṇās
tan-madhya-sthā golikā lakṣ yam āpuḥ ||39||

tāsāmtanau kurkuma-bindu-jāla-
madhye virājan mada-bindavas te |
suvarṇa-vallī -tati-puṣ pa-vṛ nda-
suptāli-saṅgha-bhramam unnayanti ||40||

śrī -rādhikā-prathama-kī rṇa-susūkṣ ma-randhra-
sad-yantra-kurkuma-jalāmala-bindu-jālaiḥ |
vyāptamparisphurati saṇhananamākārer
udyat-sudhā-kiraṇa-bimba-śatair nabho vā ||41||

tāḥ kṣ epa-vega-galitā vṛ ti-kūpikānām
karpūra-nāgaja-parāgaja-golikābhiḥ |
lagnābhir aṅga-vasane'tha sugandhi-toyaiḥ

paikatvam etya vihitāḥ śavalāṅga-bhāsaḥ ||42||

nānā-varṇair gandha-cūrṇair vikī ṛṇair
ādau bhūr dyaur vyānaśe dig vidik ca |
gandhāmbūnāmṛṣṭi-sarichinna-mūlair
lebhe paścāc citra-candrātapatvam ||43||

taṁgandha-lepana-calāmpriyayā sva-hasta-
sparśottha-kuṣṭhamitayā kalahāyamānam |
kācit sugandhi-salilair ghaṭ ikāṭta-muktaiḥ
siṅcanty upetya nibhṛtaṁramaṇamcalākṣī ||44||

yakā sakābhyetya yatas tato vapuṣy
avākirat sat-paṭa-vāsakān hareḥ |
yakāmtakāmsopy avarudhya vakṣasā
tadānanaḥ taiḥ samarūṣayan papau ||45||

rādhāmkirantī mpaṭa-vāsakān muhur
nirodhitāmvi kṣaya bakāriṇorasā |
sakhī -caye'kāṇḍa-paṭayite'bhitas
tenāpi pūrṇatvam anāyi vāñchitam ||46||

kṛṣṇas tīkṣṇair atanu-viśikhair narma-mantra-pravīṇais
tāsān āsīn madana-vivaśo viddha-marmākaṭākṣaiḥ |
tat-pratyastraiḥ sa-dara-hasitāpāṅga-lokāśugais tān
pratyāvartya vyadhad atha tā vyākulāḥ so'pi śāśvat ||47||

mahyāmmeghaḥ sa ca nara-vapus taṁca siṅcanty ajasraṁ
śampās tasmāt pṛthag-ita-lasan-mūrtayo gandha-vārān |
dhārā-sāraiḥ satatam amunā sicyamānā mudāsmiṇ
vṛndādīnām apibad amṛtaṁnetra-vāpī ha vargaḥ ||48||

krīḍann ittham asāv amūbhir agamad dolābja-vedy-antikam
vṛndā kundalate dṛg-irgita-nayaiḥ kṛtvā sahāye hasan |
kāntāyāḥ kara-paṅkajāt kṛtā-payo-yantrāpahāro harir
hindolāmbujam āruroha sa haṭhād ācchinna-veṇus tayā ||49||

avadad atha hasantī kundavallī tvam asmai
viṣṭja sumukhi vaṅśī -kuṣṭhaminīmāspṛśāmūm |
tvam api salila-yantramstrī -dhanamdhavāsyai
tvaritam iti tayoktāntau vidhātumpravṛttau ||50||

yac-channa-savyena kareṇa yantrakam
savyena gṛhnan muralīmtayārpitām |
tābhyāmnijābhyāmsa dadhāra tac-chalāt
tat-tad-yute tat-kara-paṅkaje hariḥ ||51||

adhastād vṛndayā kundavallyā cotthāpitāmhariḥ |

dolām ārohayāmāsa pratī pām api tāmbalāt ||52||

hindola madhyāmpriyayā gate'cyute
gāyantya uccair muditas tad-ālayaḥ |
paścād gatāḥ kāścīd athāgrataḥ parā
hindolikāndolanam udvitenire ||53||

hindolikāyāmsahasāli-vṛndair
āndolitāyāmbalavac calantyaṁ |
udvelitāṅgī kila cañcalākṣī
sālīṅgya kāntāmlalanālambe ||54||

tayor bhraśyat-kaiśyammitha iha calat-kunḍala-yuge
tathā cañcat-kāñcī -stavaka-paṭalamtat-samudaye |
parimlāyan-mālyādvayam api calat-kaṅkaṇa-vare
dṛḍhamdolāndole sati sapadi sandānitam abhūt ||55||

dolāyām atilolāyāmrādhā cañcala-locanā |
sakhī sāhāyyam icchantī vyatarki tābhir iṅgitaiḥ ||56||

tābhir lolita-dolām īśāntām atilolām
āptātmepsita-śastāṅgādhāndola-vihastām |
svāli nāmparicaryāmvāñchantī mḥṛdivaryām
prekholī mca muhus tām ājñāyā ruruhus tāḥ ||57||

tāmbūla-vīṭī r lalitā viśākhayā
campālikā sa vyajane ca citrayā |
śrī -tuṅgavidyā sahitendulekhayā
pānī ya-jāmbūnada-jharjharī -yugam ||58||

sārdhamśudevyā kila raṅgadevī
sugandha-paṅkān paṭavāsakāñcī ca |
premnā samutkāti mudā gṛhītvā
hindolikāmtūrṇam athāruroha ||59||

tābhiḥ sevitayos tais taiḥ preṣṭhayor nayanaiṅgitaiḥ |
kramāt pūrvādi-dalagā virejur lalitādayaḥ ||60||
tatrāścaryam abhūd ekamrādhā-kṛṣṇau puraḥ sthitau |
yugapad dadṛśuḥ sarvāḥ sva-svābhimukhatāṅgatau ||61||
punar āndolanāt tābhir vṛndā-kundalatādibhiḥ |
dolāyām atilolāyāmcitram āsīd idamparam ||62||

tāsāṁdalālyāmparitaḥ sthitānām
pārśve hariḥ sva-pratibimba-dambhāt |
tiṣṭhann amūbhiḥ sahasopagūḍhaḥ
śrī -rādhayānyābhir api vyaloki ||63||

anāchanne'mbhodair divasa-kara-bimbopari sa cen

navāmbhoda-vyūhaḥ prakṛṭ a-calābhiḥ suvalitaḥ |
mahā-vātyodbhrāntaḥ satatam abhaviṣyat tad itas
tadā tasyāghārer upamitim alapsyanta kavayaḥ ||64||

rādhā-dṛg-irgitanayāl lalitām aghārir
ākṛṣya dakṣiṇa-bhujamvinidhāya tasyāḥ |
kaṇṭhe parambhujam asau dayitāṁsa-deśe
madhye tayoh sa vibabhau taḍitor ivābdaḥ ||65||

kaundy abravī t paśyatālyo jyotiś-cakre cale puraḥ |
rādhānurādhayor madhye pūrṇo'yam uditō vidhuḥ ||66||

evamvisākhikādyās tāḥ kramād ākṛṣya mādhavaḥ |
ālirgya dakṣiṇāṁse'mūr hindola-sukham anvabhūt ||67||

athāvaruhya hindolād dvābhyāṁdvābhyāṁvirājatam |
visākhā lalitā dibhyāṁsīrī -rādhāndolayat priyam ||68||

tato'varūdhā lalitādayas tadā
rādhērgitaiḥ kāṛṇavallikādikāḥ |
ārohayāmāsur adhaḥ sthitāḥ sakhī r
hindolikāṁtāṁkramaśo balāc chalaiḥ ||69||

tāsāṁdvayī -dvayī -pūrṇa-pārsvāntāṁkramaśo mudā |
govindaṁdolayāmāsur gāyantyās tāḥ sa-rādhikāḥ ||70||

rādhāyāḥ śruti-lagnāyāṁlalitāyāṁhasanty asau |
āruhya dolām ālī nāṁcakāra bahu-maṇḍalī ḥ ||71||

tasyāṁsthitāyāṁpriya-vāma-pārsve
prāndolayantī ṣu sakhī ṣu dolām |
ekāmpunaś citram abhūd amūṣāṁ
dvayor dvayor āsa hariḥ sa madhye ||72||

tāpiṅgāś cet khacara-kanaka-kṣmābhṛd-uttho'bhaviṣyat
protphullāirgyā puraḥ alatayā veṣṭitāirgaḥ parī tāḥ |
tāpiṅghānāṁkanaka-kadalī -saiyujāṁmaṇḍalī bhiḥ
sāmyāṁsaurer jagati sa tadā tādṛśasyāpy avāpsyat ||73||

athārūdhāsu visākhikergitaiḥ
sakhī ṣu sakhyau lalitādayo mudā |
rādhācyutau sambhramayantya uccakaiḥ
prekholikāndolanam āśu cakrire ||74||

vyākulāṁrādhikāṁprekṣya gāḍhāirgita-vallabhām |
smerāsvālī ṣu grhṇāṁs tāṁhasann avaruroha saḥ ||75||

abhīrī bhiḥ sacchampābhiḥ saivī tāirgaḥ kṛṣṇābdaḥ

kaundī -vṛ ndādī nāṁcaḡ ur vāpī hālī -tṛ ṡ ṇā-hṛ t |
lī lā-kī lālā lī -dhārā-pātaiḡ siṛcan viśvamśrī -
vṛ ndāraṇye'sau jī yād evaṁdolā-lī lā-khelaḡ ||76||

atha tābhiḡ samaṁkṛ ṡ ṇo mādhvī ka-pāna-kuṡ ṡ ime |
niviṡ ṡ aḡ śī tala-cchāye viśrāma-sukham anvabhūt ||77||

gopī nām aravinda-sundaradṛ śāśrī -kṛ ṡ ṇa-pāśva-dvayād
ārabhyāgrata eva maṅdalatayā tatropaveśa-sthitim |
labdhānāmpurataḡ sa rājati dhṛ tālakāra-pī tāmbaro
ratnālī -khacito yathā harimaṇiḡ sauvarṇa-hārāntare ||78||

athālayaḡ svake kare saroja-saṁcayād vare
nidhāya paṁca-cāmaramcitā bharair mudāmaram |
niviṡ ṡ am atra kāntayā nitānta-keli-tāntayā
nyavī jayan nijamprīyamrucā jita-smara-śriyam ||79||

gata śrame'smin sa-gaṇe sakhī bhiḡ
padābja-saṁvāhana-vī janādyaiḡ |
mādhvī ka-pūrṇamaṡ akampurastāt
tayoḡ samānī ya dadhāra vṛ ndā ||80||

vikasitam anu nṛ tyat-khaṅjanābhyāṁvirājat-
kanaka-kamalam ekamṁnī la-rājī vam anyat |
varatanu-bakaśatrvoh paśyatoḡ prādurāśi d
adhi caṡ akam akasmāt padma-yugmaṁvicitram ||81||

nayana-madhupa-yugmaṁrādhikāyāḡ pralubdham
jhaṡ iti-patitam āśi n nī la-padme'tha tasmāt |
dyuti-bhara-madhu-pūrṇān nālam utthātum āśi t
kanaka-kamala-madhye tadvad evācyutasya ||82||

saundaryammadhutāṁmukhamcaṡ akatāṁmādhvī kam ādarśatām
netra-dvandvam avāpa san madhupatāṁsarvendriyamnetratām |
anyāṅgamjādatāṁntayoḡ sa-pulakamcittamsmaronmattatām
sāmyag eva tadetarettham abhavat pāna-kriyāptonnatim ||83||

kaundy abravī t peyam idamśva-cakṡ uṡ ā
pī tāmyuvābhyāṁmadhu paṁkajānanau |
netrotpalāśyābja-suvāsitaṁdvayo
rasajṁyā peyam idamṁpī yatām ||84||

ādāya ninye caṡ akāmbalānujaḡ
pibeti kāntā-vadanābja-sannidhim |
tiryamṁmukhī tad-dayitāpi lajjayā
kareṇa jagrāha nijena tat karāt ||85||

āvṛ tyā vaktraṁvasanāṁcalena sā

mādhvī kam āghrāya sakṛ t sudhā-mukhī |
nijādhara-sparśa-suvāsiti kṛ tam
samarpayāmāsa kare priyasya sā ||86||

priyāṭ avī -vṛ kṣ a-latodbhavāmpriyam
priyādhara-sparśa-susaurabhammadhu |
nija-priyālī -parihāsa-vāsitam
priyārpitamśa-spr̥ ham āpapau priyaḥ ||87||

dayitā-guṇa-medureṇa tad-
dayitā-pāṇi-tale'munārpitam |
dayitādhara-vāsitam papau
dayitāpy anīśuka-saṁvṛ tānanā ||88||

tad-vaktra-śeṣ ā mṛ ta-miśritā savaiḥ
pūrṇāni kṛ tvā caṣ akāṇi sādaram |
vṛ ndā sa-vṛ ndā saha-kundavallikā
nyadhāt sakhī nāmpūrataḥ pramodataḥ ||89||

tābhiḥ sakhī nā mcaṣ akeṣ v athāgrato
nyasteṣ u kṛ ṣ ṇaḥ sva-vicitra-vidyayā |
pārśve'khilānāmyugapat sa dakṣ iṇe
nāloki kenāpi parisphurann api ||90||

sakhyas tāḥ kevalaṁsvasya svasyaiva pārśvam āgatam |
pāyayantāmpibantaṁca madhu taṁdadṛ śuḥ priyam ||91||

kādambarī -mada-vighūrṇita-śoṇa
koṇa-protphulla-locana-saroja-virājitāni |
āmoda-modita-nimantrita-ṣ aṭ padāni
hāsendu-kānti-valitādhara-pallavāni ||92||

kṛ ṣ ṇasya netra-rasanā svadanī ya-bhūri
saundarya-sallavaṇim āsava-pūritāni |
tasyāti-pānam anu tṛ ṭ -paripūraṇāya
vakraṇyayus caṣ akatāmsudṛ śā m amuṣ ā m ||93||

smara-yujāmsarakāya mṛ gī dṛ śā m
saraka-pāna-madonmada-cetasah |
sarakatām ayite mukha-parikaje
sarakatāmsamagā d adharo hareḥ ||94||

mādhvī ka-bhedān vividhān sa-vṛ ndā
vṛ ndātha vṛ ndāvāna-nāthayoḥ sā |
nānā-vidanīśaiḥ sahitān purastāt
samarpayāmāsa tathā sakhī nām ||95||

tānīś tān prapibatā mteṣ āmpāna-pāyana-mādhurī |

netronmādāya vṛ ndādeś cirāya madirāyate ||96||

avirata-madhupāne svādu-kāntādharoṣ ṭ haṁ
satatam adhara-pāne madhvabhūt tad-vidanīśaḥ |
madana-madhumadābhyāmr̥ṣ ṣ ṇayā pānabhājāṁ
mitha iha mithunānāmnīścayo nāsa pāne ||97||

mādhavāgaty-anaṅgotthair madair mādhava-pānajaiḥ |
mādhava-sparśajaiś cāsan vyākulās tāḥ varāṅganāḥ ||98||

skhalita-vasana-bhūṣ āṅgā dya sambhālanam
yat-sphuṭ a-hasitam akāṅde'praśna-pūrvottaramca |
pralapita-maṇi-dānamcotthitamvallabī nām
prathayati madam antar-vāruṇī -pānajamtat ||99||

nidhuvanam anu pūrvamyat priyeṇa priyāṇām
skhalanam ayana-vāsaḥ keśa-vācāṁvidheyam |
madhu-mada iha kurvan tad vadhūnām amūśām
akuruta muraśatroḥ prī ti-sāhāyyam asya ||100||

uktau lohalatā gatau skhalitatā keśāṅśuke srastatā
netrānte'ruṇatā mukhe surabhitā netre tathodghūrṇatā |
narmoktau sphuṭ atā dṛ śi bhramitatā tat-tat-kṛ tau dhṛ ṣ ṭ atā
yāyāsī t sudṛ śāmtadā tri-sarakotpannādhinot sā priyam ||101||

kṛ ṣ ṇe vrajāmbujadṛ śāmr̥ṣ di gāḍha-
rāgo nārī -svabhāvaja-hriyā vinigūhito yaḥ |
āḍambarammadhu-madasya na soḍhum ī śo
netrotpaleṣ u bahir etya cakāra vāsam ||102||

navena madhu-pānena kācin nava-kiśorikā |
madodrekād bhrānta-netrā pralalāpāti vihvalā ||103||

la-la-la-lalite pa-pa-pa-paśya rādhācyutau
sa-sa-sa-saha vo ma-ma-ma-maṅdalair bhrāmyataḥ |
vi-vi-vi-vipinamma-ma-ma-mahī ca tābhyām
samaṅga-ga-ga-gaganamlambate hā katham ||104||

viṣṭ tvarāmoda-vikṛ ṣ ṭ a-bhr̥ ṅga-
vikasvarāmbhoja-vinindi-vaktraḥ |
madhvāsaves ṭ ādhara-sī dhu-pāna-
prodbuddha-kandarpa-madātilolaḥ ||105||

antar-vilolāli-samī ra-vellat-
protphulla-raktotpala-jaitra-netraḥ |
lalāsa lolal-lalanā-sudhr̥ ṣ ṇak
kṛ ṣ ṇaḥ sa-tṛ ṣ ṇalir ivābjinī ṣ u ||106|| (yugmakam)

maderitābhyām atha tau sakhī bhyām
rirāṅsayāntāś ca suṣ upsayā ca |
niṣ evitāv āsatur āli-pāliḥ
suṣ upsayā kevalayārcitāsī t ||107||

tayor madotpanna-nigūḍha-lī lā-
spṛ hā-vidah prerāṇayātha kaundyāḥ |
kāntāvataṅsārtham aśoka-puṣ pa-
gucchāya gacchaty aravinda-netre ||108||

kāntāpi ghūrṇā paripūrṇitākṣī
sevā-parālī -tati-sevyamānā |
nikuṅja-kuṅjābhidha-kuṅja-rāje
suṣ vāpa puṣ pāvali-talpa-bhāji ||109|| (yugmakam)

gandhottamāḥ parimalādhika-vāsitodyaj-
jṛ mbhodgamāśya-kamalā galad-ambarāṅgyah |
ghūrṇāyamāna-nayanāḥ śayanābhilāṣāḥ
sakhyo'py ayus tata itaḥ skhalitāṅghri-pātāḥ ||110||

talpopakalpana-grhī ta-dalāli-kaṅja-
kiṅjalka-dhūli-paripiṅjaritāntareṣu |
saṅgartikābja-dala-pallava-puṣ patalpa-
talpa-puṅṅeṣu caṅcala-dali-guṅṅita-maṅjuleṣu ||111||

guṅṅāvalī -kusuma-maṅjari-citriteṣu
tāmbūla-gandha-jala-bhājana-rājiteṣu |
kuṅṅeṣu kaṅja-vadanā mada-khaṅjanākṣyah
sarvāḥ pṛthak pṛthag itāḥ suṣ upur vayasyāḥ ||112|| (yugmakam)

śrī -caitanya-padāravinda-madhupa-śrī -rūpa-sevā-phale
diṣṭe śrī -raghunātha-dāsa-kṛtinā śrī -jīva-saṅgodgate |
kāvyē śrī -raghunātha-bhaṭṭa-viraje govinda-līlāmṛte
sargo'gād gaṇitas caturdaśatayā madhyāhna-līlām anu ||o||

||14||

—o)0(o—

pañcadaśaḥ sargaḥ

—o)0(o—

kaṅkelli-pallavaka-tallaja-karṇa-pūraḥ
kaṅkelli-valli-navaka-stavakāñci-pāñiḥ |
tatrāgato'tha sa hariḥ praviveśa tūrṇam
vṛndā-dṛśodita-nikuṅja-sarojam utkaḥ ||1||

rādhā-suradhanī mprāpte kṛṣṇa-matta-mataṅgaje |
udḍīyāpasasārālī marālī -pālir aṅgasā ||2||

viṣameṣu raṇād vāmya-hrībhyāmtāmvimukhī mapi |
balād ākramya nirjetum ārabdhe'tyunmade'cyute ||8||
kāñci mvi kṣyākramān mūkāmbhayādi iva nabho-gatam |
mañjī ra-yugalamtasyāḥ phutkarotī va nisvanat ||9||
(yugmakam)

grīvā-grahaṇato vyagraḥ kaṅṭhaḥ kuṅṭhaḥ ho'pi subhruvaḥ
vicitraiḥ kūjitaiś cakre sakāku prārthanamharau ||10||

prathula-bhuja-padābhyāmvāmya-durgamvibhidyā-
dhara-nakha-daśanoraḥ-pāñi-dor-ānanodyaiḥ |
drutam atha sanijais taiḥ preṣṭha-sāmanta-vīraiḥ
sutanu-tanu-purīmtāmluṅṭhayāmāsa kṛṣṇaḥ ||11||

nikhāta-gūḍha-ratnajñair utkhātātkhanakair nakhaiḥ |
tāruṇya-ratnamjagrhe pāñibhyāmstana-kumbhataḥ ||12||
adharād daśanaiḥ khātād vadanenādharāmṛtam |
bāhubhyāmpīditād aṅgāt sparśa-ratnamtu vakṣasā ||13||
karābhyāmkuntala-grāhamtat-tatsthāneṣu gūhitam |
cumbakākhyamvaramratnam adharenāgha-vairiṇaḥ ||14||
(sandānitakam)

trapād aṅṣe chinne'mṛta-ukhadhane tair vimūṣite
camūnāthamdhāṣṭyaṁnakha-daśana-sāmanta-sahitam |
puraḥ kṛtvā vyaktī -kṛtanija-mahā-pauruṣam asau
mahāmārārambhāmvadadhad atha kānāpy asahanā ||15||

ākramya kāntāmnija-pauruṣamntat
pradaśayantyāmhari-vallabhāyām |
kāñci -dhvanir-dundubhiśabda uccaiḥ
śītkāra asīd vara-sirīṭha-nādaḥ ||16||

tāmkāntayākrāntam avekṣya cañcalam

kāntāvatarisodbhaṭ a-nartaka-dvayam |
matvātha kenāpy ajitamjitamudā
muktāvalī lāsikayā nanarta tat ||17||

hṛd-adhara-gata-ratnamyad yad āhṛtya tasyā
nibhṛtam agha-bhidā sve gopitamratna-vṛnde |
rada-nakha-khanakais tat sarvam asyā grāhī tam
hṛtam iha paravittamsvārthānāśīti satyam ||18||

mukha-kamala-rathasthau subhruvau netra-vīrau
vadana-nalina-koṣāt śrī-harer bhāmarandam |
nayana-madhu-karābhyāmrakṣitāl luṅṅhato yau
drutam apasṛtavantau tau tayoh sammukhasthe ||19||

śrī-kṛṣṇa-netra-dvaya-vīravarya-
pradarśanād eva bhayād ivāsyāḥ |
agresare netra-bhaṭe'payāte
sarvāṅga-sainye'pi babhūva bhāṅgaḥ ||20||

tadāsyāḥ śrī-bhālamśrama-salila-lolālaka-vṛtam
nitambo niṣpandaḥ stana-yugalam ucchvāsa-capalam |
bhuja-dvandvammandamnayana-yugam āmīlitam abhūt
parābhūtetī yamsamiti dayitānandam atanot ||21||

smara-nṛpati-nidiṣṭā kṛṣṇam ākramya rādhā
nijam atīśaya-yatnāt pauraṃ darśayantī |
svayam abhavad akasmād yac chramād viślathāṅgī
tad iha na hi vicitrāmyābalā sābalaiva ||22||

śrama-jala-kaṇa-digdha-niṣpanda-mūrtir
galita-vasana-bhūṣākalpa-talpa-prajalpā |
priya-hṛdi patitāṅgī rādhikā mīlitākṣī
sthira-taḍidiva nayvāmbhodhare sārāja ||23||

asyāḥ śvāsoccalat-tundammuhuh kṛṣṇodarāḥ sprṣat |
kim ānanda-jaḍamtasyāḥ sevāyai cetayaty amum ||24||

dīvyat-tadātvodita-mādhurīnām
sparśeḥkṣaṇecchādayitāṅgakānām |
samāgatāli va harer mṛgākṣyā
glānis tadaikātanu-sevikāsīt ||25||

tābhyāmtu sandhau vihite tadā tayoh
premnā priyāyāḥ svakarāmbujanmanā |
utthāya cakre śrama-toya-mārjanam
kaisyālakāly-ambara-saivṛtimca saḥ ||26||

samprārthito vapur alaīkṛtaye tayā tām

naicchat sa tāmvihasitumpurataḥ sakhī nām |
āmreḍitaḥ punar imāmvidadhan niṣ iddhas
tat-sparśa-sammadaja-vibhramayā nayoce ||27||

mayā kimbhūṣ āyai tvam asi ramaṇa prārthita iha
tyaja vyarthā mśrāntimvirama nahi bhūṣ ā mama mude |
na cā hamśaktā laḥkaraṇa-caya-bhārasya vahane
dunoty udghūrṇā māmks aṇam avasaramdehi śayitum ||28||

iti gadita-marandampreyasī -vaktra-padmā t
smita-rudita-suramyā n mī litākṣ ā t satṛ ṣ ṇaḥ |
harir atha sa nipī yāspaṣ ṭ a-varṇāt tadāsī d
udita-madana-mattaḥ sasmito vismitaś ca ||29||
(yugmakam)

tāvat tayoh sevana-mātra-saukhyāḥ
pratī kṣ amāṇāḥ samayamvahiṣ ṭ hāḥ |
sevopacārānvita-pāṇi-kuṇḍāḥ
kuṇḍālayamitā viviś uḥ priyālyāḥ ||30||

tāmbūla-śī tala-jalāmala-gandha-mālyaiḥ
pādāmbujādi-mṛ du-mardana-bī janādyaiḥ |
tābhir niṣ evita-padau praṇayonmadābhir
āmodam āpatur alamvigata-śramau ||31||

sākūta-sa-smita-dṛ śā priyam ī rayantī
kāntābravī t priya na śarma labhe vinā yāḥ |
kuṇḍeṣ u kuṇḍa-vadanā mada-vihvalāṅgyāḥ
sakhyāḥ svapanti ramaṇānaya tāḥ prabodhya ||32||

tad anicchan narmaṇāsau priyayā muhur arthitaḥ |
niryayau tā ramayitummattebha iva padminī ḥ ||33||

kṛ ṣ ṇaś cakre manasi lalitāmyāmi kimvā viśākhām
ādau citrām iti sa nikhilā bhāvayanis tāḥ priyāli ḥ |
gacchan harṣ ād yugapat akhile prāviśat kuṇḍa-vṛ nde
ātmānamte nija-viracite jī va-dehe yathaikaḥ ||34||

tāsāmkuṇḍeṣ u sarvāsāmtena lī lā manoharā |
svapna-jāgarayor āsī d yūtheśāyā yathā purā ||35||
ālī -mallī -matallī s tā dor-yuddhe tat-kṛ te mithaḥ |
jigāya yugapat sarvāḥ śrī -kṛ ṣ ṇo malla-tallajaḥ ||36||

tāvac chrī -rādhikā kuṇḍe sevitalī -janaiḥ kṣ aṇam |
viśramya taiḥ samāyātā sva-saras-tī rtha-kuṇ ṭ imam ||37||

svādhī na-kānta-kara-kārita-bhūri-bhūṣ ā-
saicchāditāṅga-rati-lakṣ aṇa-saīcayāpi |

prauḍha-smarā hava-vimardana-sūcakā ṛgī
bhūyo'bhimā rjita-samāpta-makha-sthalī va ||38||

svāli mprati praṇaya-roṣa-vibhaṅgura-bhrūr
lajjā-vinamra-vadanā skhalitā ṛghri-pātā |
āyāsa-viślatha-bhujārdha-nimī litākṣī
sāli-tatis tata ito militābhyupetya ||39 || (yugmakam)

kṛṣṇo'pi nirgatya nikuṅja-vṛndān
milann athaiko madhumaiṅgalādyaiḥ |
smerānanāmvī kṣya hasan sa kāntām
tad-antikamtaiḥ sahitaḥ samāyāt ||40||

narma-dyūtamdayita-sabhikāmdhūrtayā kundavallyā
tāsāmlajjā-vitarāṇa-ṇamabhoga-cihnāvitānaiḥ |
vṛndādī nāmsadasi balavad vallavī nāntadāsī d
yasmin sarvāḥ sapadi vijitā hrepitās tās tayāsan ||41||

madhu-ripu-rati-lī lāgādhā-pī yūṣa-sindhuḥ
satata-duravagāhaḥ prema-ti rthāvagāhaiḥ |
praṇayi-virala-lokaiḥ svādyate'sau yad anyaiḥ
kavibhir api taḥ asthaiḥ sprṣyate bhāgyam etat ||42||

atha vividha-vilāsa-śrāntitaḥ klānti-pūrṇā
avasara-nija-sevābhijṇayopetya tūrṇam |
jalam anu jala-līlā-vāṛchayālyā tadāntar
hari-hari-dayitālyas cālyamānā babhūvuḥ ||43||

grīva-saṅyamita-keli-vimukta-keśāḥ
saṅvastritābhinava-śukla-sucīna-celāḥ |
sevā-parāli-nicayair avatāritāti-
bhārāṅga-bhūṣaṇa-cayāḥ sudṛśo bahus tāḥ ||44||

udiyat-sudhāṅśu-śata-puṣkara-nindi-kāntiḥ
prodyad-vibhākara-vikasvara-puṣkarākṣaḥ |
kandarpa-saumanasa-puṣkara-jit-kaṭākṣaḥ
śrānti-prasānti-kara-puṣkara-keli-lolaḥ ||45||

saṅveṣṭitaḥ sakala-puṣkarīṇībhīr ābhīḥ
kṛṣṇaḥ priyādayita-puṣkarīṇīmjagāhe |
śrāntaḥ śramākulita-puṣkarīṇīghaṭābhīḥ
svairīvanecara-madotkaṭa-puṣkarīva ||46||
(yugmakam)

netropalāsya-kamalālaka-lola-bhṛṅgā
vakṣoja-koka-yugalātanu-dor-mṛṅgā |
kṛṣṇākṣimatta-gajayorjala-keli-tuṣṭyai
gopī-tatiḥ prathamataḥ sarasī tadāsī t ||47||

bhī ru-svabhāvād ajalāvagāhāḥ
kāścit taṭ asthāḥ salilair niṣ icya |
balād gr̥hī tvā vasane'payāntī r
ninyur hasantyaḥ salilāntar anyāḥ ||48||

kāścid sva-jānudvayase sthitā jale
bhī tyoru-daghne priyo-sekato parāḥ |
sva-nābhi-mātre salile sthito hariḥ
sarvā nyasiṅgad vihasan balāj jalaiḥ ||49||

klinnāti-sūkṣ ma-vasanāntar udī ṛṇa-tat-tad-
aṅgāli-sauṣ ṭ hava-sarit-suṣ amāpsu tāsām |
magnamharer lasati netra-madebha-yugmam
tasyāpi tāsū dayitā dṛ g-ibhī -ghaṭ āpi ||50||

udvāmyādanavatitī rṣ avo'pi sarvāḥ
śī tārtā iva rudita-smitārdravaktrāḥ |
ākṛ ṣ ṭ ā yugapad anena nābhi-daghne
toye'mūr amum abhitaḥ sthitā virejuḥ ||51||

rājī va-raktotpala-puṇḍarī ka-
kahlāra-nī lotpala-kairavāṇām |
sravan-marandaiś ca patat-parāgaiḥ
saurabhya-bhājy-ambhasi tā vijahruḥ ||52||

nāndī -vṛ ndā-dhaniṣ ṭ hādyāḥ sthitās tī rthaika-kuṭ ṭ ime |
jaya-śabdaiḥ puṣ pa-varṣ ai rādhādī nāmjayepsavaḥ ||53||
baṭ uḥ subala-kaundī bhyāmsthitās tī rthānya-kuṭ ṭ ime |
kṛ ṣ ṇasya vijayamvāṅghan puṣ pa-varṣ ā dikamvyadhāt ||54||

vyātyukṣī -pradhanamṭadā samabhavat tābhiḥ samamśrī -harer
yatṛāsāmṛ du-secanaiḥ sa vidadhe protsāha-vṛ ddimkṣ aṇam |
siṅgantyaḥ parito nirantara-jalāsārair amumtā vyadhur
bhī tyādho-vadanamkarāṅguli-dalair uddhāḥ i-nāsā -śrutim ||55||

urī cakāreva sahasra-netratām
tāsāmsa saundarya-vilokane hariḥ |
sahasra-pādatvam athāntike gatau
sahasra-bāhutvam ihopagūhane ||56||

eṇī dṛ śām udara-daghna-jale sthitānām
seke'mbubhir vadana-padma-vikāśane ca |
vakṣ oja-koka-mithunāvali-lālane'pi
kṛ ṣ ṇaḥ sahasra-karatām urarī cakāra ||57||

sahasra-pāt sahasrākṣ aḥ sahasra-bāhur ī svarāḥ |
iti śrutya-artham apaṭ hat kṛ ṣ ṇamvī kṣ ya mudā baṭ uḥ ||58||

sarvataḥ pāṇi-pādamtat sarvato'kṣi-śiro-mukham |
hasantī ti smṛtimnāndī mukhī tī ra-sthitāpaṭhat ||59||

udvarṣantī diśi diśi tiryak pātān
toyāsārān vraja-ramaṇī -vallī nām |
vyālolānām avirata-seke kelau
kāṣṇī -mūrtir jaladhara-mālā sāsīt ||60||

pāda-prānte'tyarunatayā kimtāsām
yāvaiś cetthamcira-jala-vāsair yatnāt |
kṛtvā varṇa-dvaya-hatim āsām uccair
mattaivāsī jaladhara-mālāpyeṣā ||61||

priyakara-militāmbu-sparśa-hṛṣṭāpi paryak
satata-nipatad-ambho-dhārayodvigna-cittā |
śithilita-bhuja-vallī -śasta-keśāmbara-srag-
jala-yudhi vimukhī sāsundarī -pālirāsīt ||62||

jale balād atyamale'balānām
niruddhya kāntena hṛtāmbarāṇām |
dalāli-dānena taraṅga-hastair
vyadhāyi sakhyāmdrutam abjinī bhiḥ ||63||

iha rādhikā pratipadamparābhavair
mukha-varṇa-yugmaṁvirahāt sakhī -tateḥ |
dayitamvijetum api maṅgu-bhāṣiṇī
jala-secane muhur athoddhatābhavat ||64||

nivārita-sakhī -pālyor mithaḥ saṁspardhinos tayoḥ |
īśayor dvandva-yuddhamcābhavad ādau jalājali ||65||
sakhī -pālyāvṛtau satyāṁkarākari bhujābhujī |
nakhānakhi ca tat-paścān mukhāmukhi radāradi ||66||
anyonya-sarṅga-saṁharṣāt kṛṣṇam ānanda-mantharam |
rādhāmbhāvodgamair lolāmvīkṣyāmuṁlalitābravīt ||67||

cūḍā paścād apasṛtavatī kaustubho bimba-dambhād
gaṇḍe te'sau śaraṇam abhajat kuṇḍale kampa-lole |
līnāncāsīt tilakam alike chinna-bhinnāsya mālā
tasmād yuddhād virama sakhi mā kātaraṁpī dayāmum ||68||

vyātyukṣyāmsalila yadvan muhur jaya-parājayau |
teṣāṁjātau vyāvahāsyāmtī re tau suhṛdāmtathā ||69||

ākṛṣyā rādhāmsa-balān mukundaḥ
sva-kaṅṭha-daghne'mbhasi tāṁnināya |
magnām ivaināṁpunar uddadhāra
taraṅga-lolāṁnalinīm ivebhaḥ ||70||

tat-kaṅṭ ha-deśārpita-dor-mṛ ṇālā
keśāli-śaivāli-vṛ tānanābjī |
kṛ ṣ ṇebha-hastotkalitā tilolā
rādhābjinī vāmbhasi santatāra ||71||

tāvat praphulla-kanakābja-vane pramodā |
lī nāsu tāsu gala-daghna-jale sakhī ṣ u |
kāntā jagāda dayitam̐priya me vayasyā
yātā drutam̐kva nu gaveṣ aya tūrṇam etāḥ ||72||

nidhāya tāmtad-gala-mātra-puṣ kare
śrī -puṣ karākṣ e praviśaty athālikāḥ |
anveṣ ṭ um asmin sphuṭ a-puṣ karāṭ avī m̐
rādhāsa lī nā vara-puṣ karānanā ||73||

nātyutthitāni jalataḥ kanakāmbujāni
phullāsitotpala-yugātivirājitāni |
dṛ ṣ ṭ vā taraṅga-cala-śaivala-saṅyutāni
tat-pāna-cañcala-matir madhusūdano'bhūt ||74||

mukheṣ u tāsāṁkanakāravinda-
vṛ ndāyamāneṣ u maranda-pānam |
cakre hariḥ pratyaravindam aṅgan
ṭ ṣ ārta-rolamba-kadambakam̐vā ||75||

drutam upanayatāsyam̐sva-sva-vaktrāntike svam̐
kṣ aṅgam iha dayitena dvandva-yuddham̐samṛ ddham |
nibhṛ ta-militayā śrī -rādhayāpy anvitānāṁ
yugapad abhavad āsāṁ ānanābjānanābjī ||76||

gopī -stanāsphālana-jais taraṅgakair
lolāmbujāny ullala-ṣ aṭ padāny alam |
āsāṁmukhānī va dadarśa cumbane
vaimatya-lolāni calekṣ aṅāni saḥ ||77||

āsāṁpriyeṇa valayāvali-pārsva-yugme
preṁṇā mṛ ṇāla-kṛ ta-kaṅkaṇa-sanniveśaḥ |
nana-vilāsa-vitati-śramajāṅga-kārsyāt
pātonumukhān sa valayān parito rurodha ||78||

kusuma-visa-marālāmbhoja-cakrotpalāni
smita-bhuja-gati-vaktroroja-netrair vijitya |
niviḍa-kuca-nitambāsphālanaiḥ kampayitvā
jalam api sarasī sā kṣ obhitāsī d vadhūbhiḥ ||79||

lī lākṣ ubhyat-salilotthais taraṅgair
vātermī ṇāṁmilitāḥ purastāt |
saṅghaṭ ṭ o'bhūn mithunam̐yatra vī ṇāṁ

sthātumgantumḥ amam āsī n na lolam ||80||

tāsāmmukhāmṛ ta-rucām udaye'pi nā pur
viśleṣ a-duḥkham iha koka-yugāni kintu |
tat-sannidhau pravilasat-stana-koka-yugmāny
ālokyā viśvasitadhī ny atimodam āpuḥ ||81||

rādhā-mukhendora udayāt sarovare
phulleṣ u nī lotpala-kairaveṣ v api |
niśy ahni yadvan madhu-pānāmsukhaṁ
tat tad dvirephaḥ sama-kālam āpuḥ ||82||

indindirāṇāmyugapad vilāsam
kumudvatī ṣ v apy aravindinī ṣ u |
sakhī -caye paśyati so'ticitraṁ
nī lābja-ṣ aṇḍe harir āsa lī naḥ ||83||

anveṣ aṇāyāsyā gatās tadālyo
nī lāmbujāny asya mukhāni matvā |
ānanda-mattāḥ paricumbya hrī ṇāḥ
parasparālokanato babhūvuḥ ||84||

rādhāmtu daivāt priya-vaktra-pārśvam
āsādayantī mpravilokya citrā |
sakhī ḥ samābhāṣ ata paśyatālyāḥ
puro'bja-ṣ aṇḍe mahad adbhutamnaḥ ||85||

pralamba-śaivāla-kadamba-sarivṛ tam
madhye naṭ at-khaṛjana-yugmam adbhutam |
lolāli-mālamcala-hema-parikajam
tathāvidhamcaṛtati nī la-parikajam ||86||

lasad-atanu-taraṅgaiś cālyamānaṁpurastāt
kanaka-kamalam etan nī la-padme lalāga |
viralitam api tasmāt preritamtais tad asmin
muhur aticalam āsī t saṁyutaṁcāyutaṁca ||87||

kvacid iha jala-madhyād utthitau cakravākau
tata uditam akasmād āvṛ ṇot padma-yugmam |
tad api samuditamśrī -hallaka-dvandvam asmād
iti tad atīśayoktyā lebhire modam ālyāḥ ||88||

tām ādāyāgate kṛ ṣ ṇe tāsāmmadhye'tha tan-mukham |
babhau hemābja-maṇḍalyā veṣ ṭ itamñī la-padmavat ||89||
jala-maṇḍuka-vādyāni kṛ ṣ ṇas tābhir avādayat |
paṭ aha-dhvanivat kvāpi dundubhi-dhvanivat kvacit ||90||

hari-hari-dayitānāmgātra-saurabhya-śaityais

adhika-surabhi-śī tamtoṣ am āsī t sarasyāḥ |
asita-sita-piśaṅgaiḥ karburamcāṅga-rāgair
bhavati hi guṇi-saṅgān nirmalānāṅguṇāptiḥ ||91||

prodbhinna-padmī va sa padminī -gaṇaiḥ
saisicyamānaḥ kara-puṣ kareṇa tān |
siñcan hariḥ prasphuṭ a-padminī -vanād
uttī rya toyād atha tī rtham āgamat ||92||

sevālī bhīḥ kṛ ṣ ṇa-kṛ ṣ ṇa-priyās tās
tailair gandhodvartanaiḥ sevītāṅgāḥ |
premnānyonyamsnāpayitvā praharṣ āt
snātvottasthur nī ratas tī rtha-tī re ||93||

gaurāṅgī ṇām aṅga-lagnā mbarāntā -
dvārāṁdhārā niṣ patantyo virejuḥ |
yadvat sauvarṇācala-kṣ udra-ś ṛ ṅga-
śreṇī -lagnācchāradāmbhoda-vṛ ndāt ||94||

visrasta-kuntala-tateḥ śikharād galantas
tāsāṅguṇa-grathita-mauktika-pālit-tulyāḥ |
antar-hṛ dī śitur alamjala-bindavo'mī
ekāvalī -nicayatām upalabhya rejuḥ ||95||

svapne'pi durlabha-viloka-lavasya tasya
dṛ ṣ ṭ āpta-vighna-rahiteṣ ṭ a-susaṅgam asya |
citramcirān madhurmāmṛ tam āpibantyas
tṛ ṣ ṇābhivṛ ddhim agaman dviguṇāmmṛ gākṣ yāḥ ||96||

tāsām asambhāvita-darśanānām
diṣ ṭ yāpta-ratyādika-śarmaṇo'pi |
klinnā mbarāntaḥ-samudī rṇa-tat-tad-
aṅgāli-sandarśanajā mudo yāḥ ||97||

dāmāni mātrā nihitāni yasyām
bālye'py anantāny agaman samantāt |
vitasti-mātratvam agha-dviṣ o'syām
tanau mamus tā nahi citram etat ||98||
(yugmakam)

ālī -calena parimāṛjita-deha-keśās
cī nāśukaiḥ parihitodgamanī ya-celaḥ |
kṛ ṣ ṇās ca kṛ ṣ ṇa-ramaṇī -nicayaḥ sasabhyaḥ
śrī -padma-mandiram ito drutam āruroha ||99||

analpair ākalpaiḥ kusuma-racitair bhūṣ aṇa-cayair
niviṣ ṭ aṁtānyāmye kamala-gṛ ha-sat-kuṭ ṭ ima-vare |
nija-prāṇa-preṣ ṭ hampraṇaya-paripāṭ ī -ghaṭ anayā

svayamśrī -rādhālī -nicaya-sahitā maṇḍayati sā ||100||

dhūpair āguravair viśuṣ ka-surabhī n śrī -kaṅkatī -śodhitān
mallī -garbhaka-veṣ ṭ itān sva-dayitasyodyamya baddhvā kacān |
jā tī -raṅgaṇa-yūthikā -bakula-sad-gāṅgeya-yūthī -kṛ tair
gucchotpallava-ketakī -dala-lasac-cā mpeya-barhā nvitaiḥ ||101||

guṅḡā-mauktika-mālya-yugma-vilasat-pāśva-dvayair mālyakair
ūrdhvordhva-krama-veṣ ṭ itā mstavaka-yuk-piṅchair lasat-śekharām |
mūle sthūlatā m̄susūkṣ ma-śikharā m̄kṣ ṭ āli-vṛ ndā mvyadhāt
cūḍā m̄cā mara-ḍā marī m alikagā m̄rā dhā jagan-mohinī m ||102||
(yugmakam)

yasyā m̄lagnā na ḍṛ g-ali-ghaṭ ā nirjihī te'ṅganā nām
yā san̄lagnā hṛ daya-kamale jā tu naitaj jahāti |
yasyāś chāyā bhramayati sakṛ d-vī kṣ yamā ṅā pi kṛ ṣ nam
kāṛ ṣ ṇī m̄cūḍā vilasati jagat sā pibantī sva-dhā mnā ||103||

yat kauḱkamā mlalitayā tilakā mlalā ṭ e
ṣ ṛ ṣ ṭ amhareḥ śāśi-nibhammada-bindu-madhyam |
śrī -khaṇḍa-bindu-nicitā mbahir etad ā sām
hṛ t-khaṇḍane madana-hā ṭ aka-cakram ā sī t ||104||

bhakti-cchedair anvitā m̄yā m̄sucarcām
citrā cakre kauḱkumī mtat tanau sā |
lā vaṅyormi-caṅcalā smā rayat tām
dī vyad-gopī -kṛ ṣ ṇa-yugmā ṅi rāse ||105||

citrā tha citram akaron nija-mitra-gā tre
maitrī -pavitra-caritā mbuda-jaitra-kā ntau |
yat tat sakhī nayana-khaṅḡana-bandhanā ya
kandarpa-śā kunika-viṣ ṭ ta-jā lam ā sī t ||106||

nānā-varṇa-sugandha-puṣ pam puṣ paiḥ kṛ taiḥ pallavaiḥ
kḷ p̄taiḥ kuṇḍala-hā ra-kaṅkaṇa-lasan-maṅḡi ra-kā ṅcy-aṅḡadaiḥ |
tā bhir yā bharaṅair mudā priya-tanau śrī -veśa-bhaṅḡi kṛ tā
saivā sām̄nayanaiṅa-bandhana-vidhau kā masya pāśā yate ||107||

pauṣ paiś cā bharaṅais tatra rā dhā kā ṅḍa-paṭ ā vṛ tā |
ā li bhir bhūṣ itā lyās ca sevikā -nicayaiḥ kramā t ||108||
tato'sau vṛ ndayā nī tas tās ca tat saumya-kuṭ ṭ imam |
dadṛ ṣ us tatra bhakṣ yā ṅi phala-mukhyā ny anekaśaḥ ||109||
palāśa-śā la-patrā ṅā m̄rambhā -balkala-patrayoḥ |
kuṇḍī -sthā lyā di-pā treṣ u sambhṛ tā ni pṛ thak pṛ thak ||110||
(yugmakam)

bhoktumtā ny upaviṣ ṭ o'sau śubhra-puṣ pā ṅś ukāsane |
savye śrī -subalas tasya dakṣ iṅe madhumaṅḡalaḥ ||111||

upaviṣṭā puro rādhā tāni sālī vaneśayā |
ānī yānī ya dattāni tebhyaḥ pariviveśa sā ||112||
śveta-rakta-harī-pī ta-varṇāni jāti-bhedataḥ |
asasya-ślatha-sasyeṣ ad dr̥ḍha-sasyāny anekāśaḥ ||113||
sukṛtta-balkalatayā śaṅkha-varṇākṛtī ni ca |
nārikela-phalāny ādau tebhyaḥ pariviveśa sā ||114||
(yugmakam)

teṣāṃtāni pī ta-toyānāmbhittvā niṣkāśitāny amī |
sasyāny ālī -yujā dattāny āduḥ svādūni rādhayā ||115||
jāti-varṇākṛti-svādu-pāka-saṅkārā-bhedataḥ |
nānā-vidhāni cāmraṇi dadau tebhyaḥ krameṇa sā ||116||
dara-pakvāni śakalī -kṛtāny āmrāṇi kānicit |
nikṛtta-balkalāṣṭāni carvyāny āsvādayanty amī ||117||
sabalkala-nikṛtāni kiṅcid ghana-rasāni ca |
oṣṭhāvalopy a-lehyāni pakvāny ādan parāṇi te ||118||
pakrtimāni rasaiḥ pūrṇāny ācchinnāsyāni kānicit |
sānīśāni madhurāny ete cuṣyanto mudam āyayuh ||119||
te kaṅṭhāki-phalāni niṣkāśitān koṣān niraṣṭikān |
sauvarṇotpala-cāmpyakorakābhān akhādiṣuḥ ||120||
pī lūni bahu-bhedāni drākṣā-kharjurakāṇi ca |
tāla-śrī phala-jambūni lavalī -lakicāni ca ||121||
kadali -vadarī nāmca nānā-bhedān phalocayān |
śṛṅgāṭa-tāla-bījāni kṣīrikā-tūtakāni ca ||122||
aṅgī rāny amṛtāṅkāni nāsa-pātī -phalāni ca |
nāraṅga-kāmarāṅgāṇi vikāṅkata-phalāni ca ||123||
suṣeṇa-mātulāṅgāni kapitthaka-phalāni ca |
nānā-bhedāni bījāni niṣkulākṛta-dāḍimān ||124||
māyāmbūni sukhāśāni karkaṭī -kharburāṇi ca |
guḍālu-keśa-rājādi-mūlāni mūlakāni ca ||125||
śālūkārdrā-padma-bīja-sasyāni ca visāni ca |
piyāla-pista-baddāma-bīja-sasyāny anekāśaḥ ||126||
sitābhiḥ kṣīra-sāraiś ca kṛtān śrī -rādhayā laye |
nāraṅga-rucakāmrādi-phalākāra-vikārakān ||127||
phala-puṣpa-yutān vṛkṣān śarkarā-pāka-nirmitān |
bilva-dāḍima-śīryāmra-nāraṅga-rucakādikān ||128||
kṛṣṇa-pañcendriyāhlādi-guṇān gehe tayā kṛtān |
laḍḍukāni candrakānti-gaṅgājala-mukhāni ca ||129||
śarkarendu-lavaṅgailā-maricādibhir anvitāḥ |
sthūla-santānikāḥ piṣṭā-kṛtāni laḍḍukāni ca ||130||
panasāmrāḍika-rasān madhu-candra-sitān vitān |
karpūrāmṛta-kelyādīny ānī tāni priyālibhiḥ ||131||
paryaveśayad etāni sarvāṇi rādhikā kramāt |
tābhyāmsaha haris tāni bubhujē kamalekṣaṇaḥ ||132||
patra-puṣpa-phala-skandha-śākhā-mūlāni bhūruhām |
sītānāmkṣairasārāṇāṃchedaṃchedam adanty amī ||133||
baṭur nindan praśaṅgāni ca bhakṣyāṇi ca tad-arpikāḥ |
sarvās tā hāsayāmāsa sa-narma-mukha-vaikṛtaiḥ ||134||

karpūra-vāsitaṁtoyāmpapus te'tra yathāsukham |
tataś cācāmus toyaiḥ sakhī -dattaiḥ suvāsitaiḥ ||135||

yātas tataḥ sa harir ambuja-mandirāntaḥ
śete'tra sat-kusuma-kalpita-talpa-madhye |
tāmbūla-dāna-pada-lālana-bī janādyais
tatra priyālibhir amuṁtulasī siḥ eve ||136||

tāmbūla-vī ṭ ikām aśnan tat-padma-yāmya-kuṭ ṭ ime |
śete śī tala-śayyāyāmsubalena samambaṭ uḥ ||137||

śrī -rādhikātha saganā muditopaviḥ ṭ ā
kāntādharāṁṭatayā parivāṅhitāni |
śrī -rūpa-maṅjarikayā ca vaneśayā ca
bhakṣyāṇi tāni bubhuje pariveśitāni ||138||

tatra nāndī -kundavallyāḥ sakhī bhir narma-viṣṭiḥ |
ālī vāsāṁ abhūt sagdhi-sukhasya pariveśikā ||139||
athācamyāyayūḥ sarvāḥ śrī -padma-mandirāntaram |
talpe rādhā sakhī -pāliḥ paritaḥ samupāviṣat ||140||
tāmbūla-carvitāntābhyaḥ śrī -hāres tulasī dadau |
nāndī mukhyai dhaniḥ ṭ hāyai kundavallyai ca vī ṭ ikāḥ ||141||
tataḥ sā tulasī rūpa-maṅjarī ca vaneśvarī |
bhakṣyāṇy urvaritāny āduḥ sevikālī -cayaiḥ samam ||142||
tāsu bhuktvā gatāsv atra sakhyas tat-pūrva-kuṭ ṭ ime |
nirgatya suḥ upuḥ sarvā nāndī mukhy-ādayaś ca tāḥ ||143||
tataḥ śrī -rādhikā tābhyo dadau tāmbūla-carvitam |
vṛndāyai vī ṭ ikāmsā ca tām adantī bahir yayau ||144||

kṛ ṣ ṇaḥ kāntāṁtāṁsamākṛ ṣ ya hrī ṇāṁ
hāsamhāsamyatnataḥ svānanābjāt |
tāmbūli yaṁcarvitāntan-mukhābje
nyasyan hr ṣ yan śāyayāmāsa pārśve ||145||

śrī -rūpa-maṅjarī -mukhya-sakhī bhir vī janādibhiḥ |
sevitau tau kṣ ṇāntatra nidrā-sukham avāpatuḥ ||146||

śrī -caitanya-padāravinda-madhupa-śrī -rūpa-sevā-phale
diṣ ṭ e śrī -raghunātha-dāsa-kṛ tinā śrī -jī va-saṅgodgate |
kāvye śrī -raghunātha-bhaṭ ṭ a-varaje govinda-lī lāṁ te
sargaḥ paṅcadaśābhidho'yam agaman madhyāhna-lī lāṁ anu ||o||

||15||

--o)0(o--

+++

(16)

ṣ oḍāś aḥ sargaḥ

atha kṣ aṅāt tau pratilabdha-bodhāv
utthāya talpopari sanniviṣ ṭ au |
pūrvamprabuddhāḥ prasamī kṣ ya sakhyo
yayuh sakhī bhyāmsaha tat-samī pam ||1||

vṛ ndāpy āyāt sva-śiṣ yau sā bālau vidyā-viśāradau |
kalokti-maṅjuvāk-sañjāu gṛ hī tvā sārikā-śukau ||2||
tatas tau paṭ hato namrau jaya vṛ ndāvaneśvara |
jaya vṛ ndāvaneśāni jayatālyah prasī data ||3||
rādhā-dṛ g-irgitābhijñā vṛ ndā vijñā samādiśat |
paṭ heti kī raṅkī ro'pi papāṭ hānandayan sabhām ||4||

guṇaiḥ svair hī nā me yadapi kavitā nātimadhurā
satāmśvādyāthāpy acyuta-guṇa-yutatvena bhavitā |
ayah-śāstrī spr ṣ ṭ ā mṛ gayu-gṛ ha-gā sparśa-maṇinā
suvarṇatvamprāptā bhavati mahatāmbhūṣ aṅa-kṛ te ||5|| (dṛ ṣ ṭ āntaḥ)

cakrārdhenu-yavāṣ ṭ a-koṇa-kalasaś chatra-trikoṇā mbaraiś
cāpa-svastika-vajra-goṣ pada-darair mī nordhvarekhāṅkuśaiḥ |
ambhoja-dhvaja-pakva-jāmbava-phalaiḥ sal-lakṣ aṅair aṅkitaam
jī yāt śrī -puruṣ ottamatva-gamakaiḥ śrī -kṛ ṣ ṇa-pāda-dvayam ||6 || (svabhāvoktiḥ)

śrī -kṛ ṣ ṇāṅghri-yugaṅsakṛ c chruti-gataṅsarvānya-tṛ ṣ ṇā-haram
dhyātaṅmyad vipadāṅvilopa-nipuṅaṅsat-sampadāṅndāyakam |
dṛ ṣ ṭ aṅcārutayā camat-kṛ ti-padaṅsarvendriyāḥlādakam
pṛ ṣ ṭ aṅmyat-klama-hanṭṛ -nivṛ ti-karaṅtan me kriyāt kāṅkṣ itam ||7||

(udātta-svabhāvokti)

saubhāgyānāṅsad-rucāṅsad-guṇānāṅm
sampattī nāṅmprākṛ tāṅprākṛ tānām |
lī lāṅgāraṅndāṅtṛ ca dhyāta-mātraṅm
sarvasvaṅmaṅh kṛ ṣ ṇa-pādāṅbjam astu ||8|| (udātta-svabhāvokti)

yasyopāsanayāpta-śakti-lavataś cintāmaṅnitvaṅmśilāḥ
kāścit kāma-gavī tvam etya dhavalāḥ kāścic ca kalpāgatām |
kecid bhūmi-ruhā babhūvur akhilābhī ṣ ṭ a-pradāḥ prāṅṅinām
tac chrī -kṛ ṣ ṇa-pādāṅravinda-yugalaṅmko nāśrayet sva-pradam ||9||

(pada-gata-kāvya-liṅgam)

parimala-vāsita-bhuvanāṅm
sva-rasāmodita-rasajñā-rolambam |
gīridhara-pādāṅmbhojaṅm
kaḥ khalu rasikaḥ samī hite hātum ||10||

lavanīma-madhu-pūrṇaṁsvāṅguli-śreṇi-parṇam
yuvati-nayana-bhṛṅga-vyūha-pī tamśuśī tam |
nakhara-nikara-rociḥ keśaraṁsaurabhormī -
parimalita-dig-antamkṛṣṇa-pādābjam ī de ||11|| (rūpakam)

pañcendriyāhlādi-guṇair mahattamai
raktotpalābjāni vadānyatādibhiḥ |
kalpa-drumāṇāṁjitavac ca pallavān
kenopameyaṁcaraṇāmbujamhareḥ ||12|| (vyatirekaḥ)

nakha-śitiruci-gaṅgā kṛṣṇa-pāda-prayāge
tad-upari śiti-rocir bhānujā saṅgatāsī t |
aruṇa-kiraṇa-dhārā dhātṛ-kanyāpy adhastā |
lasati nikhila-sarvābhī ṣṭa-deyamtrivenī ||13|| (rūpakotprekṣe)

apūrvaḥ kaṁśāreś caraṇa-yugalasyaiś a mahimā
yad āśritya dhvāntaṁsva-kadana-kṛte prāpta-maraṇam |
niyuddhe'dhaḥ kṛtvopari lasati yad vīkṣya sabhayād
vapur vyūhamkurvann amalam uḍupopy āśrayad idam ||14||
(prathamātiśayokty-utprekṣe)

kaloktiḥ sātataḥ sārī vṛndayā preritā dṛśā |
rasajīrṁvāsītāṁcakre kṛṣṇa-pādābja-varṇanaiḥ ||15||

caṇḍānśoḥ plusṭa-varṣmāruṇa iha kiraṇaiḥ kṛṣṇapādābja-yugmaṁ
śī tacchāyampraviṣṭo'tyarūṇam idam abhūd vyāptam asyāruṇimnā |
utprekṣeyamkavī nāṁmama tu matam idamkṛṣṇa-rāgātiraktam
rādhā-cittam mamaivāspadam idam iti tad vyaśnuta svasya dhāmnā ||16|| (utprekṣā)

līlāravindam aravinda-dṛśāṁkarābje
kaṅkelli-pallavam uroja-suvarṇa-kumbhe |
raktotpalāmyad iha hṛt-sarasīdam ī de
pādāravindam aravinda-vilocanasya ||17|| (mālā-rūpakam)

candrendī vara-candanendu-naladācchī tamlasat-saurabham
rādhāyāḥ stana-saṅga-lolupatamaṁtat-pāṇi-saṁlālitam |
tac-chrī -kuṅkuma-carcitaṁsulalitaṁśobhāli-līlāspadam
tac-chrī -kṛṣṇa-padāmbujam bhavatu naḥ saṁvāhanī yaṁsadā ||18||
(udātta-svabhāvoktī)

sabhya-karṇau sudhā-pūrṇau racayan rādhayeritaḥ |
sa-sārikaḥ śuko'nyāni kṛṣṇanasyāṅgānyavarṇayat ||19||

gulphau bakārer lasato'ticikkaṇau
lāvaṇya-bhaṅgocchalitau suvartulau |
kalinda-kanyā-tanu-vīci-nirjharād
arddhoditendī vara-korakāviva ||20|| (utprekṣā)

lāvaṇya-dhanya-madhu-pūrṇa-tamāla-navya-

parṇāti-citra-put ike ghuṭ ike murāreḥ |
ālihya netra-rasanā-śikhayā sakṛ d ye
mattā vighūrṇati sadā lalanāḥlir ārāt ||21|| (rūpakānumāne)

śrī mat-padāmbuja-yugopari-pūtanārer
nihnutya gulpha-yugalasya miṣ eṇa dhātrā |
śrī -rādhikā-nayana-kī ra-yugasya puṣ ṭ yai
manye nyadhāyi kara-marda-phale supakve ||22||

babhau hareḥ śrī -ghuṭ ikā-yugamṭat
suśliṣ ṭ a-pārśvaṃyad avāpa śāsvat |
rādhā-manovṛ tti-kumārikāleḥ
kumārayantyaḥ laghu-kandukatvam ||23|| (rūpakotprekṣ e)

gokula-kula-yuvatī nām
dhairyodbhaṭ a-vinaṣ ṭ aye'sty atanoḥ |
hari-jaiḡhā-yuga dambhāl
laghu-pariḡha-yugamṭamāla-sārasya ||24|| (rūpakāpahnutī)

marakata-maṇi-rambhā-stambha-sambhedi-dhātrā
bhuvana-bhavana-mūla-stambhatāmlambhitamṃyat |
yuvati-nicaya-cetaḥ pī lu-nī lāśma-kī lam
praṇayatu hari-jaiḡhā-yugmam aiḡho vighātam ||25|| (vyatireka-rūpake)

dī vyato lavaṇimā mṛ ta-bhaḡge
cāru-haiṣaka-kalā-lalitānte |
deha-kānti-yamunā-laghu-dhārā
sannibhe muraripoḥ praṣṭe te te ||26|| (vyatireka-rūpake)

saundarya-sauṣ ṭ hava-vilokanataḥ pralubdhe
jaiḡhe mitho militum asya samutsuke ye |
te veṇu-vādana-kṛ te sthiratāḡgate'smin
labdhāntare'nu parirabhya harau ciraṃstaḥ ||27|| (utprekṣ ā)

mādhurya-lakṣ myā rucirāsana-dvayam
lāvaṇya-vallyā guru-parva-yugmakam |
śobhā-śriyo'laikṛ ti-peṭ ikā-yugam
jānu-dvayambhāti manoharamhareḥ ||28|| (mālā-rūpakam)

ramyorū-parva-dvayam adbhutamharer
māhendranī lamlaghu sampuṭ a-dvayam |
saikhya-go-saikhya-kulāḡganā-tates
te citta-cintāmaṇayo'tra mānti yat ||29|| (rūpakādhikānumānāni)

prasāraṇe yad baliman nikuṭane
śrī -pādayor nirvalitamsumāṇīsalam |
śrī -rādhikā-śrī -kara-lālitamhares
taj-jānu-yugmamruciramśriye'stu naḥ ||30|| (svabhāvoktiḥ)

uru-dvayaṃsuvalitaṃlalitambakāreḥ
pī naṃsucikvaṇaṃ adhaḥ-krama-kāśya-yuktam |
kandarpa-vṛnda-vara-nartaka-lāśya-raḡgaṃ
lāvaṇya-keli-sadanamḥṛdi naś cakāstu ||31|| (rūpaka-svabhāvoktī)

jambhāri-ratna-ghaṭ itaṃkim ajāṇḍa-sālā
stambha-dvayam kim atanor makha-yūpa-yugmam |
kimvedam asti lalanā-hṛdayebha-bāndhā-
lāna-dvayamna tad idamhari-sakthi-yugmam ||32|| (niścayānta-sandehaḥ)

ūru-cchalāc chroṇi-varāṅjanocca-
sthalī -bhavādho-mukha-nī la-rambhe |
ete harer ye lalanākṣi-kī ra-
puṣṭyai sva-mādhurya-phalairalamstaḥ ||33|| (rūpakāpahnūtī)

rambhāli-garva-bhara-dāraṇa-sanniveśe
mattebha-hasta-mada-mardana-mārdave ye |
śrī -rādhikā-karabha-santata-sevyamāne
kenopamāntu kavayo hari-sakthinī te ||34|| (vyatirekaḥ)

vistī rṇa-pī nam atisundara-sanniveśaṃ
rāsa-sthalaṃsarati kāma-naṭārbudānā m |
ābhī ra-dhī ra-ramaṇī -kamaṇī ya-śobhaṃ
śrī -śroṇī -maṇḍalam alaṃvilasaty aghāreḥ ||35|| (rūpakam)

katī ra-bimbam lasad-ūrdhva-
kāya-tamāla-nī lāśma-kṛtāla-bālam |
kṛṣṇasya lāvaṇya-jalāli-khelat-
kāñcī -marālī -valitaṃvibhāti ||36|| (rūpakam)

kṛṣṇāṅga-sirihāsana-santatopa-
viṣṭasya rādhā-hṛdayasya rājāḥ |
dhātrā kṛtāṃśroṇi-miṣṭāt sukhāptyai
nī nāśuka-sthūla-vidhūpadhānam ||37|| (rūpakāpahnuty-utprekṣāḥ)

ye gopikā-dṛk-śapharāli-kelaye
lāvaṇya-vanyāmṛta-pūrṇa-palvale |
ye rādhikā-citta-mṛgendra-kandare
te sundare naumi hareḥ kakundare ||38|| (rūpakam)

adhas-tī ryag-rekhā-sarid upari sā nābhi-sarasi
tayor madhye vastir dhruvam agharipor asti pulinam |
sadā rāsa-kṛtā dāmyad iha nija-vṛtty-adbhuta-naṭī -
cayaiḥ śrī -rādhāyā hṛdaya-naṭarājāḥ praṇayati ||39|| (rūpakānumānotprekṣāḥ)

śrī -vasti-romāvali-nābhi-dambhān
nipāna-sad-rajju-sudhoda-kūpān |

ṭṛ ṣ āṛta-gopī -gaṇa-gogaṇānām
pānāya dhātāṣṭjad acyutāṛge ||40|| (rūpakānumānāpahnuty-utprekṣāḥ)

gopī -mano-dhānya-cayānya-vāsanā
tuṣāpahārottara-saṅkṛtau vidhiḥ |
nī lopalolūkhalatāmnināya yat
kṛ ṣ ṇāvalagnamḥṛ di ye cakāstu tat ||41|| (rūpakam)

kṛ ṣ ṇāvalagnasya miṣād umāpater
vispardhayārāadhanayārdite muhuḥ |
pūrvāpara-sthūla-vibhāga-saṅyuto
dhātrā viti ṛṇo ḍamaruḥ smarāya kim ||42|| (utprekṣāpahnutī)

harer vakṣaḥ-kakudmatyo visargam antarā-sthitam |
madhya-dambhā-dvayor navyamjaihivā-mūlakṣaramvyadhāt ||43|| (utprekṣā)

ḍṛ ṣ ṭ yā bakārer avalagna-sauṣṭhavam
nijāvalagnasya kukī rti-śarkayā |
durgāsu durgā janakasya bhū-bhṛto
darī ṣ u pāri ndra-gaṇā vililyire ||44|| (utprekṣā)

lāvaṇya-vanyā-bhrama-bhaṛga-pūrṇe
bakī ripor nābhi-hrade gabhī re |
ṭṛ ṣ āṛta-gopī -ḥṛ dayebha-pāli-
magnaiva nonmajjati sā kadāpi ||45|| (rūpakotprekṣe)

śrī -kṛ ṣ ṇa-vigraha-tamāla-sura-drume'smin
śobhā-maranda-bhṛta-nābhi-sukoṭaro'sti |
lobhād vadhū-ḍṛg-alipālir iha praviṣṭā yat
sā punar nahi nireti rase nimagnā ||46|| (rūpakānumāne)

viṣṇor gaṛgājani bali-nutān nī cagā'gre'ṛghri-padmāt
tan mātsaryāt trivali-mahitād ūrdhvagā nābhi-padmāt |
śaureḥ kṛ ṣ ṇā'jani tanuruhāli-cchalāt paśyatām
yā tasmin prī timjanayati parāmvāsanāmsaṅvidhūya ||47||
(apahnuty-utprekṣā-vyatirekāḥ)

nābhī -bilāt sāmi samutthitā harer
yā bhāti romāvali kṛ ṣ ṇa-pannagī |
svampaśyatāmsūkṣmatamāpy ahar niśam
cittānilān saṅgulukī karoti sā ||48|| (rūpakam)

lavaṇima-madhu pī tvā nābhi-padmān murārer
vraja-yuvati-janānāmnetra-bhṛṛgārbhakāliḥ |
udara-nalina-patre yā papātoccalantī
tanuruha-tati-dambhāt saiva śete pramattā ||49|| (rūpakāpahnutī)

jita-caladala-nī lāmbhojinī parṇa-jālam

madhurima-hṛ ta-paśyal-loka-netrāli-mālam |
tilakitam iva loma-śreṇi-kālī yakena
tribhuvana-jaya-lakṣ myā bhāti govinda-tundam ||50|| (vyatireka-rūpakotprekṣ āḥ)

kastūrikā-lipta-tamāla-navya-
daloṣ ma-hṛ t-saurabha-mārdavābham |
atundilāntundilitākhilākṣ i-
bhṛ ṛgāli dī vyaty udarambakāreḥ ||51|| (vyatireka-rūpakotprekṣ āḥ)

hṛ dy ucchala-tanuruha-cchala-niḥṣṛ ta-
śrī -nābhi-hradānupatitādi-rasa-pravāham |
alpocca-pārśva-yugalaṃdara-nimna-madhyam
madhye mano mama harer udaramcakāstu ||52||
(apahnuty-utprekṣ ā-svabhāvoktayāḥ)

rādhā-citta-marāla-dṛ k-śapharikā-śaśvad-vilāsāspadam
kāñṇī -sārasa-pāli-nisvani-taṭ aṃlomāli-śaibālakam |
lāvaṇyā mṛ ta-pūritamtrivalikā sūkṣ mormi-vibhrājitaṃ
śrī -nābhī -nalināmlasaty agharipoḥ śrī -tunda-sat-palvalam ||53|| (rūpakam)

śrī -rādhikā-pārśva-matallikā-yuga-
sva-preyasī -sparśa-samutsukau sadā |
śrī -pārśva-san-nāgara-tallajau hareḥ
suvartulau snigdha-mṛ dū virājataḥ ||54|| (rūpaka-svabhāvoktī)

rekhā-svarūpa-ramayāśrita-vāma-bhāgam
śrī vatsa-sac-chavi-virājita-dakṣ iṇāṃśam |
kaṇṭ ha-stha-kaustubha-gabhasti-virājamānam
śaśvad-vilāsa-lalitāmvana-mālikāyāḥ ||55||

śrī -ballavī -hṛ daya-dohada-bhājanam
śrī -rādhā-mano-nṛ pa-harinmaṇi-siṅha-pī ṭ ham |
trailokya-yauvata-manohara-mādhurī kaṃ
vakṣ aḥ-sthalāmsuvipulamvilasaty aghāreḥ ||56|| (yugmakam, rūpaka-svabhāvoktī)

muktāvalī -suradhunī -tanu-romarājī -
bhāsvatsutā-tarala-kānti-sarasvatī nām |
saṛgena maṛgala-karamtrijagaj-janānām
kṛ ṣ ṇasya naumi tam uraḥ-sthala-tī rtha-rājam ||57|| (rūpakam)

doḥ-stambha-yugmam anukānti-baṭ ī -nibaddhā
vakṣ aḥ-sthalī -lavaṇimocchalitā murāreḥ |
aśrānta-dolana-vihāri-ratī śa-yūnor
doleva jīṣ ṇu-maṇi-saṛghaṭ itā vibhāti ||58|| (rūpakotprekṣ e)

vakṣ o harer madana-śākunikasya manye
gopāṛganā-nayana-khaṛjana-bandhanāya |
śrī vatsa-kunḍalikayānvitam arka-kī la-
lāvaṇya-jāla-vitati-sthalatāmprapede ||59|| (rūpakotprekṣ e)

vakṣ aś chalāt sulaghu-kī laka-yuk-stanākhyā-
śrī -cakrikā-khacita-pārsva-yugambakāreḥ |
śrī -rādhikā-yuvati-ratna-virāji-cetaḥ
koṣ ālayasya hari-ratna-kapāṭ am asti ||60|| (rūpakāpahnuty-utprekṣ e)

gopālikā-hṛ daya-vārc̣hita-pūrtaye śrī -
tāpiṛ̣cha-kalpa-taru-sundara-kandalau yau |
sādhvī tva-garva-śāśa-ghāta-kṛ te satī nām̄
tāpiṛ̣cha-sāra-parighau smara-lubdhakasya ||61|| (rūpakam)

gopārganā-hṛ daya-taṇḍula-kaṇḍanāya
māhendranī la-muṣ alau kuśalārgale yau |
rādhādhī-hṛ n-nilaya-vatsa-kapāṭ ikāyāḥ
rādhādi-citta-śuka-pañjara-daṇḍike ca ||62|| (mālā-rūpakam)

pī nāyatau lavaṇimocchalitau suvṛ ttau
padmādi-viśva-ramaṇī -kamanī ya-śobhau |
pī na-stanī -hṛ daya-dohada-bhājanam̄tau
śrī mad-bhujau manasi me sphuratām aghāreḥ ||63||
(sandānatikam, rūpaka-svabhāvoktī)

taruṇima-madhuphulla-śrī -hares tanv-araṇye
madhurima-madanākhyau kimpraviṣ ṭ au madebhau |
subhuja-yugala-śuṇḍā-pāṇi-sat-puṣ karābhyām̄
niravadhi-caratas tau jānu-ruk-pallavāni ||64|| (rūpakānumānotprekṣ āḥ)

śrī -kṛ ṣ ṇa-dor-yugma-miṣ eṇa vedhasā
tan-mādhurī -dolikayā samanvitau |
ramādi-yoṣ in-mati-dolanāya kim̄
stambhau vicitrau hari-ratnajau kṛ tau ||65|| (rūpakāpahnuty-utprekṣ āḥ)

smara-nṛ pa-kṛ ta-gopī -dhairya-nāśābhicāra-
kratu-harimaṇi-yūpau dor-miṣ ā t kṛ ṣ ṇa-dehe |
lasata iha kavī nām̄kāvyaṃ etan mataṃme
praṇaya-śuci-rasābdher nirgatau sat-pravāhau ||66|| (utprekṣ ā-rūpakāpahnutayah)

śaṅkhordhendu-yavārikuśair ari-gadāc chatra-dhvaja-svastikair
yūpābjāsi-halair dhanuḥ-parighakaiḥ śrī -vṛ kṣ a-mī neṣ ubhiḥ |
nandyāvarta-cayais tathāṅguli-gatair etair nijair lakṣ aṅair
bhātaḥ śrī -puruṣ ottamatva-gamakaiḥ pāṇī harer arkitau ||67 || (svabhāvoktiḥ)

hastau svabhāva-mṛ dulāv api karkaśau tau
śaure mahā-puruṣ a-lakṣ matayocur eke |
tan nām̄ tam̄yadi tadā kamaṭ hī -kaṭ hora
gopī -stanāniśa-vimardanam atra hetuḥ ||68|| (kāvyaliṅgotprekṣ e)

anaṅga-śara-jarjjara-vraja-navī na-rāmāli-hṛ d-

viśalya-karaṇauṣ adhi-prathama-pallavau santamau |
rasocchalita-rādhikorasija-hema-kumbha-dvayī -
vibhūṣ aṇa-navāmbuje vraja-vidhoḥ karau dī vyataḥ ||69|| (rūpakam)

śrī -kā māṛkuśa-tī kṣ ṇa-śuddha-mukut aih pūrṇendu-san-maṇḍalaih
śliṣ ṭ ānyonya-milad-dalāvali-śiraḥ-paścād-vibhāge kvacit |
abje ced abhaviṣ yatāmvikasita-śyāmāmbujāntargate
śrī -pāṇyor upamāntadātra kavayo'dāsyann amūbhyāmhareḥ ||70||
(ṭṛtīyātiśayoktiḥ)

vṛṣ abha-kakuda-nindi-skandhayos tuṅgatām
sat-puruṣ a-varatayaivety āhur eke bakāreḥ |
mama tu matam idamśrī -rādhikā-dor-mṛ ṇāli
satata-milana-modotphullataivātra hetuḥ ||71|| (kāvyalirga-rūpake)

aṅṅau harer ullasataḥ samunnatau
manye lasat-kaustubha-kaṇṭ ha-mādhurī m |
draṣ ṭ umśadodgrī vikayotsukena tāṁ
pārśva-dvayenonnamitau sva-mastakau ||72|| (utprekṣ ā)

ūrdhve suviṣṭ tam adhaḥ krama-kārśya-yuktaṁ
mādhurya-bhūmi-bhujā āsanam aindranī lam |
lāvaṇya-pūra-vahanād dara-nimna-madhyam
iṣ ṭ aṁdṛ ṣ āmmṛ gadṛ ṣ āmhari-pṛ ṣ ṭ ham ī de ||73|| (svabhāvokti-rūpakotprekṣ āḥ)

susthūla-mūlād dara-kārśya-mañjulā
sva-mādhurī -sirīha-śirodhi-darpa-hṛ t |
śrī -keśa-jūṭ asya vilāsa-khaṭ ṭ ikā
suvartulā bhāti mukunda-kandharā ||74|| (svabhāvokti-rūpaka-vyatirekāḥ)

pika-tata-śuṣ irālī -nāda-nindi-svarormis
tri-bhuvana-jana-netrānandi-rekhā-traya-śrī ḥ |
nava-nava-nija-kāntyā bhūṣ ita-śrī -maṇī ndro
vilasati baka-śatroḥ kaṇṭ ha-nī lāśma-kambuḥ ||75|| (rūpakam)

kaṇṭ ho harer lasati kaustubha-rāja-hariṣ -
lī lāmṛ tākṣ aya-saraḥ satatamyato'smāt |
lāvaṇya-narma-kavitā vara-gāna-sampad
divyāpagāḥ pratidiśamkila niḥsaranti ||76|| (rūpakānumāne)

nāsā-hanv-adharoṣ ṭ ha-gaṇḍa-cibuka-śrotrādi-divyad-dalam
śrī -dantāvali-keśaramsmita-madhu-bhrājy-ullasat-saurabham |
śrī -netra-dvaya-khaṅṅanam bhramarikair bhrū-bhṛ ṛḡikāly-āvṛ tam
śrī -jihvādbhuta-karṇikamvijayate śrī -kr ṣ ṇa-vaktrāmbujam ||77|| (rūpakam)

agharipu-mukha-rākā-nāyako niṣ kalaṅkaḥ
samajani nija-lakṣ ma-nyasya gopī -kule kim |
iti tu kukavi-vākyamman-matamśṛ ṇv akāṣ ṭ t
sahaja-vimala eṣ a svāśritamtat-sva-tulyam ||78|| (utprekṣ ā-rūpake)

bandhūke mukurau sukunda-kalikā-pālyo naṭ at-khañjanāv
ardhendumtila-puṣ pakamsmara-dhanur lolāli-mālām api |
pūrṇendau yadi tat-kalaṅkam udapāsyaitāny adhāsyad vidhiḥ
śrī -kr ṣ ṇasya kavī śvarā mukham upāmāsyāns tadaivāmunā ||79|| (ṭṭī yātiśayoktiḥ)

bālye jananyāṅguli-lālane yad-
aṅguṣ ṭ ha-saṅgād dara-nimna-madhyam |
adho'ṅguli-dvandva-kr tonnaś ca
svalponnatāgrāṅsam ameya-śobham ||80||

nī lotpalasyodayad-indu-kānti-
phullaika-paurasya dalopamardi |
lāvaṇya-vanyocchalitammanojāṅm
tac-chrī -hareḥ śrī -cibukamcakāsti ||81||

(kāvyaliṅga-svabhāvokty-utprekṣā-vyatirekāḥ)

śravaṇa-cibuka-mūla-sparśi sat-sanniveśam
jana-nayana-vihaṅgākarṣ i mādhurya-jālam |
vilasati hanu-yugmamśrī -hareḥ stoka-dī rgham
pravitata-mukha-bimbasyānukūlya-pravī ṇam ||82|| (svabhāvokti-rūpake)

svākāra-mārdava-vinirjita-śaṣ kulī kam
sāṅgāti-citra-ghaṭ anājita-viṣ ṭ arābham |
svī yāṅgu-jāla-gilitākhila-loka-netra-
cittollasan-makara-kunḍala-maṇḍala-śrī ḥ ||83|| (vyatirekāḥ)

śrī -karṇa-bhūṣ aṇa-bharād dara-dī rgha-randhram
viśvāṅganā-nayana-mī na-manoja-jālam |
gopī -mano-hariṇa-bandhana-vāgurā yat
śrī -rādhikā-nayana-khañjana-bandha-pāśaḥ ||84|| (mālā-rūpaka-svabhāvokti)

gāndharvikā-saparihāsa-sagarva-nindā
khañjad-vaco'mṛ ta-rasāyana-pāna-lolam |
śoṇāntaramsuruciramśama-sanniveśam
tan me ḥṛ di sphuratu mādhava-karṇa-yugmam ||85|| (sandānitakam, svabhāvoktiḥ)

kr ṣ ṇasya pūrṇa-vidhu-maṇḍala-sanniveśam
rādhādhārāmṛ ta-rasāyana-seka-puṣ ṭ am |
gaṇḍa-dvayaṅmakara-kunḍala-nṛ tya-raṅgam
bhātī ndranī la-maṇi-darpaṇa-darpa-hāri ||86|| (vyatireka-rūpaka-svabhāvoktayāḥ)

paryucchalan-madhurimāmṛ ta-nimnagāyā
āvarta-garta-nibha-sṛ kva-yugātiramyam |
śrī -kānta-danta-visarat-kiraṇābhiṣ iktam
dugdhābhidhauta-nava-pallava-nindi-rociḥ ||87|| (rūpakopamāne)

oṣ ṭ hopari śvasana-nirgamanālpā-nimnam
bandhūka-jic-chavi-darocchvasitoṣ ṭ ha-madhyam |

śrī -śyā mimāruṇimayor milana-pradeśe
stokonnatāyata manohara-sī ma-śobham ||88|| (svabhāvokty-utprekṣe)

bimbāti-mañṣv-adhara-madhyagatālpā-rekhaṁ
svaṁpaśyatām itara-rāga-hara-svabhāvam |
śaśvan-nijāmṛta-suvāsita-mañṣu-vaśī -
sūkṣmāyata-dhvanibhir āhṛta-viśva-cittam ||89|| (svabhāvokti-vyatirekau)

sarvasva-ratna-piṭako vraja-sundarī nām
jīvātu-sī dhu-caṣakamvṛṣabhānujāyāḥ |
tac-chrī-lasad-daśana-lakṣaṇa-lakṣitamśrī -
kṛṣṇādharauṣṭham anīsamhṛdi me cakāstu ||90|| (rūpaka-svabhāvokti)

svākāra-sauṣṭhava-vinindita-kunda-vṛnda-
sat-korakān śikhara-hīraka-mauktikānām |
śobhābhimāna-bhara-khaṇḍana-kānti-leśān
vāma-bhruvām adhara-bimba-śukāyamānān ||91|| (luptopamā)

jātyaiva paktrima-sudāḍima-bīja-mañṣūn
śaśvat-priyādhara-rasāsvādanena śoṇān |
kāntauṣṭha-śoṇa-maṇi-bhedana-kāma-ṭarkān
śrīman-mukunda-daśanān subhagāḥ smaranti ||92|| (yugmakam, rūpakotprekṣe)

jīyān nija-praṇayi-vṛnda-manas-tamo-ghnī
śrī-rādhikā praṇaya-sāgaram edhayantī |
ātma-prasāda-kaṇikokṣita-viśvalokā
gopī-priyānana-vidhoḥ smita-kaumudī sā ||93|| (rūpakam)

padmādi-divya-ramaṇī-kamanīyagandham
gopāṅganā-nayana-bhṛṅga-nipīyamānam |
kṛṣṇasya veṇu-ninādārpita-mādhurīkam
āsyāmbuja-smita-marandam ahaṁsmarāmi ||94|| (rūpakam)

nānā-rasādhyā-kavitā-maṇi-jaṇma-bhūmir
aśrānta-ṣaḍvidha-rasāsvādāna-pravīṇā |
viśvāya viśva-rasadāpi hare rasajñā
rādhādharaṁṛta-rasāsvādanād yathārthā ||95|| (rūpaka-kāvyaṅge)

antaḥprema-ghṛtasmitottama-madhu-narmaikṣavaiḥ sariyutā
śabdarthobhaya-śakti-sūcitarasādīndullasat-saurabhā |
ābhīrī-madanārka-tāpa-śamanī viśvaika-santarpanī
sājīyād amṛtābdhi-darpa-damanī vāṇī rasālā hareḥ ||96|| (rūpaka-vyatirekau)

arvāṇmukhendra-maṇi-ṣṣṭa-tila-prasūna-
kāntiḥ smarāśuga-viśeṣa ivendranīlaḥ |
nīlāśma-klpta-śuka-caṭṭu-vinindi-rociḥ
śrī-nāsikocca-śikharā vilasaty aghareḥ ||97|| (vyatirekotprekṣe)

lolendu-kānta-maṇi-golaka-baddha-cañcad-
indrāśma-golaka-samāna-kanī nīke ye |
antar-bhramad-bhramara-phulla-sitābja-koṣa-
saubhāgya-garva-bhara-khaṇḍana-panḍite ca ||98|| (upamā-vyatirekau)

prānte'ruṇimnā paritaḥ sitimnā
madhye'sitimnā ca yute vilole |
śobhā-śriyaḥ kundaka-golake te
sucitrite śrī -vidhi-kāruṇā kim ||99|| (svabhāvokty-utprekṣe)

lāvaṇya-sāra-samudāya-sudhā tivaṣ aiḥ
kāruṇya-sāra-nicayā mṛta-nirjharoghaiḥ |
kandarpa-bhāva-visarā mṛta-vanyayā ca
samplāvya sarva-jagad ullasatī samantāt ||100|| (rūpakodātte)

atyāyate suvipule maṣṭṇe suśoṇe
susnigdha-pīna-ghana-cañcala-pakṣma-ramye |
tāruṇya-sāra-mada-ghūrṇana-manthare ca
netre harer mama hṛdisphuratāmsadā te ||101||
(caturbhiḥ rūpakam, svabhāvoktiḥ)

sādhvī -sva-dharma-dṛḍha-varma-vibhedā-
dakṣa-kāmeṣu-tīkṣṇa-kaṭhinā vilasanty aghāreḥ |
svapne'pi durlabha-samasta-daridra-goṣṭhī
vāñchābhipūraṇa-vadānya-varā kaṭākṣāḥ ||102|| (rūpakam)

yā viśva-yauvata-vilola-maṇaḥ-kurangān
āvidhya ghūrṇayati nartana-mārgaṇaiḥ svaiḥ |
sā bhrūlatā muraripoḥ kuṭilāpī kīrtyā
kandarpa-puṣpa-pṛṇatāmṛṇatāmnināya ||103|| (rūpaka-vyatirekau)

kimkāliyena haraye sva-sutā viṣṭā
tenārpitā bhruvi hriyāpa tad-ātmatāmyā |
sāpatnyato vrajavadhū-hṛdayāni sarpi
dṛṣṭvaiva sāvitanute'tra vimūrcchitāni ||104|| (utprekṣā)

cillī -latā laka-varūthaka-ramya-pāśvam
kṛṣṇāṣṭamī -śāśi-nibhaṅgiri-dhātu-citram |
rādhā-mano-hariṇa-bandhana-kāma-yantra-
kāśmīra-cāru-tilakamhari-bhālamīde ||105|| (svabhāvokti-rūpakānumānāni)

alaka-madhupa-mālā-śrīla-bhālopariṣṭād
vilasati lalitā yā ballavī -vallabhasya |
nayana-śaphara-bandhe jālatām aṅganānām
alabhata kila seyamkāma-kaivartakasya ||106|| (rūpakotprekṣe)

ślaghyāyato bhramara-gaṇjana-cikkaṇābhaḥ
sūkṣmaḥ sūkṣmatataro'tighanaḥ samagraḥ |

kastūrikā-yuga-sitotpala-gandha-hṛ dyah
kāma-dhvajāsita-sucāmara-cāru-śobhaḥ ||107|| (svabhāvokti-vyatirekopamāḥ)

cūdā-dvipphālaka-varārdhaka-jūṭa-venī
jūṭādi-kāla-kṛta-bandha-viśeṣa-ramyaḥ |
yo hṛt-sudhā-ruci-kuraigati-rādhikāyāś
citte sa naḥ sphuratu keśava-keśa-pāśaḥ ||108|| (rūpakopamā-svabhāvoktyaḥ)

apāra-mādhurya-sudhārṇavāni
nānāṅga-bhūṣācaya-bhūṣaṇāni |
jagad-dṛg-āsecanakāni śaurer
varṇyāni nāṅgāni sahasra-vaktraih ||109|| (svabhāvokti-rūpakākṣepāḥ)

itī rayitvā virate śukeśe
sa-sārike gadgada-ruddha-kaṇṭhe |
tad-vāk-sudhāmbhodhi-nimagna-cittā
kṣaṇamsabhā sā stimitā tadāsī t ||110||

śrī-caitanya-padāravinda-madhupa-śrī-rūpa-sevā-phale
diṣṭe śrī-raghunātha-dāsa-kṛtinā śrī-jīva-saigodgate |
kāvyē śrī-raghunātha-bhaṭṭa-varaje govinda-līlāmṛte
sargaḥ ṣoḍaśa eṣaḥ sāmpratam agān madhyāhna-līlām anu ||o||

||16||

—o)0(o—

saptadaśaḥ sargaḥ

śrī -rādhayā preritayā tha vṛ ndayā
 sanlālitah svāsthyam upāgataḥ śukah |
 diṣ ṭ aś ca kṛ ṣ ṇasya guṇānuvarṇane sasārikah
 prāha sabhāmsa nandayan ||1||

kavibhir anavagāhyamtaimhadbhir varāko'py
 aham ajita-guṇābdhimjihvayā leḍhum ī he |
 yadapi phalam abhedyamlāṅgalī yaṁsupakvaṁ
 spr̥śati tadapi caṛvā tan muhur lubdha-kī rah ||2|| (nidarśanā)

ihāninī ṣ āmi kareṇa bhāskaram
 mūrdhnā bibhitsuāmi sumeru-parvatam |
 dorbhyaṁtiti ṛ ṣ āmi mahārṇavo yato
 guṇān vivakṣ yāmi harer apatrapah ||3|| (māli -nidarśanā)

yā yā jātā hari-guṇa-lava-sparśa-pūtā rasajī
 sā sā jātu spr̥śati nitarāmkvāpi vārtāmtad anyām |
 mākaṁdī ya-prathama-mukulāsvāda-puṣ ṭ āny apuṣ ṭ a
 śreṇī yā sā rasayati kathamkuṭ malaṁpaicumardam ||4|| (dṛ ṣ ṭ āntah)

yad uktaṁgargeṇa vraja-pati-puras te'sya hi śiśor
 guṇais tais taiḥ sāmyāmlabhata iha nārāyaṇa iti |
 guṇānām ānantyaṁparama-śubhatā gokula-vidhor
 mahattvaṁgāmbhī ryādikam api ca tenaiva kathitam ||5|| (udātta-svabhāvoktī)

sva bhakte vātsalya praṇaya vaśatāder guṇatater
 anantatvāt saṅkhyā danuja jayino naiva ghaṭ ate |
 bahutvāt pālyānām aniśam uruṣ ṭ tteḥ samudayād
 ihāpyekaikasyāpi hi bhavati samyaṁnagaṇanam ||6|| (udātta-svabhāvoktī)

rūpāmbhūṣ aṇa bhūṣ aṇaṁnavavayaḥ kaiśora madhya sthitam
 vī ryaṁkaṁdūkitādri śilam amalāmlī lā jagan mohinī |
 audāryaṁsya samarpaṇāvadhi dayā yasyākhila plāvikā
 kī rtir viśva viśodhinī katham asau kṛ ṣ ṇo'stu varṇya kṣ itau ||7|| (udātta-svabhāvoktī)

tat kaiśoraṁsa ca guṇacayah sā ca gopāṅganāliḥ
 sā veśa-śrī ḥ sa ca madhurimā sā ca kandarpa-lī lā |
 sā vaidagdhi sa ca śuci-rasaḥ sā ca cāpalya-lakṣ mī r
 aiṅī kāṛād ajani saphalā śrī la-gopendra-sūnoḥ ||8|| (dī paka-tulya-yogite)

śrī -kṛ ṣ ṇasyākhilāṅgān mṛ gamada-rasa-saṁlipta-nī lotpalānām
 kaks a-bhrū-śroṇi-keśād aguru-rasa-lasat-pārijātotpalānām |
 śrī -nāsā-nābhi-vaktrāt kara-pada-nayanāc cendu-liptāmbujānām

sat-saurabhyāṃṛ tormiḥ prasaratī jagad āplāvayanti samantāt ||9|| (svabhāvoktiḥ)

guṇā hi gopī -tati-hāriṇyo hareḥ
gopī -tatiḥ prema-pariplutāśayā |
premā harer indriya-citta-hāraḥ
hariś ca tasyā vaśatām upāgataḥ ||10|| (ekāvalī)

variśī -svanair gopa-vadhū-gaṇāḥṛ tiḥ
gopī -ḥṛ te rāsa-mahā-mahotsavaḥ |
rāsotsavād vyañjita-pūrtir ī śitus
tat-pūrtito'bhūt sukha-sambhṛ tamjagat ||11|| (kāraṇa-mālā)

babhau vrajeśorasi yā murārer
nī lotpalālī -dala-mālikeva |
tanau mamus tatra kathamguṇās te
sahasra-vaktreṇa sadāpy aganyāḥ ||12|| (āśrayādhike'dhikam)

yathā tanor antar aloki mātrā
viśvamkāre'driḥ kamalatva āpa |
śrī -rādhikāsyāmbuja-darśanotthā
mudo mamus tā na harer batāsyām ||13|| (āśritādhike'dhikam)

lāvaṇya-vanyotsalile'gha-vidviṣo
rādhā tma-mūrtimpratibimbītāṃḥṛ di |
ḍṛ ṣ ṭ vāṅganāṃsvampratikurvati mparām
niścitya roṣād vimukhī sma vepy ate ||14|| (bhrāntimān)

śrī -rādhayā nanyasamordhvayāḥṛ tam
mano harer dhāvati nāparāṅganām |
sarojinī san madhulampaḥ aḥ sadā vallī m
parām icchati kimmadhuvrataḥ ||15|| (prativastūpamā)

uṣ ṇo raviḥ śī tala eva candraḥ
sarvaṃsaha bhūś capalaḥ samī raḥ |
sādhuḥ sudhī ro'mbunidhir gabhī raḥ
svabhāvataḥ premavaśo hi kṛ ṣ ṇaḥ ||16|| (mālā-prativastūpamā)

gambhī ro'tisthir amatir ativrī ḍito nirvikārī
yaḥ kṛ ṣ ṇas te subala savayāḥ sāmpratamṣya so'yam |
śrī -rādhāyāḥ sama-sa-vayasāḥ śrī -mukhāloka-jātair
bhāvair lolaḥ smara-vivaśa-dhī ḥ sambhramād bambhramī ti ||17|| (parikarāḥ)

ramādikānāṃdhṛ ti-dharma-baddham
mano ḥṛ tamkṛ ṣ ṇa-guṇaiḥ sudūrāt |
daśeyam āsām api cet tadaitā
vrajāṅganāḥ kāḥ praṇayārdra-cittāḥ ||18|| (arthāpattiḥ)

prasvedotpulakā darokty-amṛ ta-sat-saurabhya-manda-smitaiḥ

pādyārghyācamanī ya-gandha-kusumāny ājhrur ārādhane |
kr̥ṣṇasya vraja-subhruvas tv iha parī rambhādi-lī lāmṛ tam
naivedyamca tadā sudhādhara-rasas tāmbūlam āsām abhūt ||19|| (pariṇāmaḥ)

vadānyeśas tṛṣṇā-nicaya-cita-cittaiḥ karuṇa-rāṭ
vipannaiḥ kandarpo yuvati-nikarair mṛtyur aribhiḥ |
adhīśaḥ sad-bhaktaiḥ sahaja-nija-bandhur vraja-janaiḥ
pratītaḥ kr̥ṣṇo'sāv iti vividha-lokair bahu-vidhaḥ ||20|| (ullekhaḥ)

sārimukhyāt śvapaco dvijo'sti vimukhaś ced yasya vipra'ntyajo
yat premāpy amṛtāyate praṇayināmhrī kālakūṭ ann api |
kīrtiḥ kr̥ṣṇa-ruciḥ n karoti viśadī kurvaty aśeṣān janān
indur yad virahe'gnir agnir amṛtamkr̥ṣṇāyā tasmai namaḥ ||21||
(jāti-kriyā-guṇa-dravyāṇāmsva-sva-virodhaḥ)

bakī -mukhānāmhi harer arīṇām
daurjanya-saighā amunā hatānām |
sahāsyā-kāruṇya-mukhair guṇaughais
tiṣṭhanti vijñair iha gīyamānāḥ ||22|| (viśeṣaḥ)

na vapur idam aghārer eṣa kr̥ṣṇa pravāho
na vadanam idam abjainākṣiṇī utpale te |
na vitatir alakānāmseyam eṣāli-mālā sakhi
nayana-yuge te dhāvataḥ kimpralubdhe ||23|| (niścayaḥ)

nānā-vikārān vraja-subhruvāṁmanah
praviṣṭa ādau madanas tatāna |
kalāyataḥ śrī-vraja-rāja-sūnor
viveśa paścāt muralī ninādaḥ ||24|| (pañcamātiśayoktiḥ)

kāmotpattir dhṛti dhana hr̥tiḥ sarīḥ tir loka-bhīter
dharmocchittiḥ kuvalaya-dṛśām āhr̥tiḥ patyur aikāt |
kampodbhiḥ sthiram anucare stabdhir apy āpagānām
yā sā jīyān madhura-muralī -kākalī gokulendoḥ ||25|| (hetv-alaikārah)

guṇa-gaṇa-rasa-lī laisvarya-ratnair lasanto
bahava iha jagatyāmsanti dhanyā yadī ttham |
vadata vadata lokā ākaraḥ kintv amīṣām
vrajapati-suta eko niścitaḥ śrī-munīndraiḥ ||26|| (vidhy-ābhāsaḥ)

nāda-vyājāt kṣipasi kaṭhine gāralī māmṛtīmivā
dhāvāmvaiṣī praṇaya sakhi no jīvanāmvā mṛtīmivā |
tābhyāmnānyāmvitara viśamāmhā daśām atyasahyām
gopyaḥ kr̥ṣṇa-praṇaya-vikalā vaiṣikām ittham āhuḥ ||27|| (vikalpaḥ)

bhogepsavaḥ sakala-kāmadam artha-lubdhāḥ
sarvārthadamasukha-tṛṣṇāśca sukha-svarūpam |
lokādhipatya-lasitā jagad-īśvarāntat

kṛ ṣ ṇam̐dviṣ anti danujāḥ kudhiyo bataite ||28|| (vicitram)

tal-li lāmṛ ta-rasa-jharair bhāvitātmā mṛ gākṣ ī
bālā kācit sva-sadana-gatāpy agrato vī kṣ ya vṛ ddhām |
bhī tā pārśve sva-bhuja-śirasi nyasta-hastāmsphurantam̐
kṛ ṣ ṇam̐prā hāpasara dayitālokaḥ trā-gateyam ||29|| (bhāvikam)

nikhila-guṇa-gabhī re kṣ mādhārōddhāra-dhī re
sakala-sukhada-śī le kṣ ālitāśeṣ a-pī ḍe |
subhaga-nava-kiśore viśva-cittākṣ i-caure
murājiti yuvatī nām̐hṛ n-nimagnāmsatī nām ||30|| (vākya-gata-kāvyaṅgam)

prāṇāpahāramharir apriyam̐dviṣ ā m̐
makhāpahāram̐ca balāc chacī -pateḥ |
sthānāpahāram̐phaninaś cakāra yat
tenaiva teṣ ām̐vihitam̐sumaṅgalam ||31|| (anukūlam)

lākṣ āṅkapālir alike giri-dhātu-citre
vakṣ asy uroja-mada-lakṣ aṅgam ambudābhe |
rādhālayād upagatasya hareḥ prabhāte
kaiscin na nī ti-nipuṇair api paryacāyi ||32|| (mī litam)

kṛ ṣ ṇasya rādhā-praṇayocca-sampadā
mādhurya-sampat saha vardhate'niśam |
tayoś ca kuṅṅeṣ u vilāsa-santatim̐
sārdhāmsakhī nām̐sukha-saṅgāyāptibhiḥ ||33|| (sahoktiḥ)

saundaryāmpadayoḥ sarojavād aho kāntāntathendur mukham̐
ramyā bhru-bhramarāvalī va madhuraḥ pī yūṣ a-tulyo'dharaḥ |
lolābjena same cale sunayane śubhrā radā kundavat
kaṅṅārer amṛ tam̐yathā sulapitam̐jyotsneva hāsa dyutiḥ ||34||

śrī -pāṇī nava-pallavena sadṛ śau pūrṇendu-tulyā nakhā
gaṅḍau darpaṇavad dyutir nava-ghana-śyāmā ca yasyāṅganāḥ |
dṛ ṣ ṭ āmbhoruha-darśam̐ āsyam̐ ali-saṅgāram̐caranty utṭṛ ṣ aḥ
sādhaus candrati yaḥ sūtī yati natān kuṅṅeṣ u saudhī yati ||35||

yo daityeṣ v aśanī yatī ha ramaṇī -vṛ nde manojāyate
dātā yena samāḥ kvacin nahi na yat tulyo'sti śūraḥ kvacit |
yal li lā sadṛ śī kvacin nahi na yenāste samāno'pi vā
cumbanty ānana-padman̐ eṇa-nayanā yasyaiṣ a kṛ ṣ ṇo'vatu ||36||
(yugmakam, paṅcaviṅśati-prakāropamāḥ)

stanair iva phalaiḥ puṣ paiḥ smitair iva supallavaiḥ |
adharair iva kṛ ṣ ṇasya nava-vallyo mude'bhavan ||37|| (eka-deśa-vivartiny upamā)

yogeśvarāṅgām iva yoga-siddhir
upāsakāṅgām iva viṣ ṇu-bhaktiḥ |

nārāyaṇasyeva cid-ākhyā-śaktiḥ
kṛ ṣ ṇasya vaiśī psita-siddhidābhūt ||38|| (sādharmye mālopamā)

sudhādhareva madhura-kaumudī va suśī talā |
kī rtiḥ śrī -kṛ ṣ ṇa-candrasya gaṛgeva jana-pāvanī ||39|| (vaidharmye mālopamā)

kṛ ṣ ṇasyānupamāṛga-śrī r aṛga-śrī r iva mādhurī |
mādhurī va guṇālyasya guṇālī va suśī talā ||40|| (sādharmye rasanopamā)

kāntāvalī -prema-pariplutā hareḥ
kāntāvalī va pracurā vidagdhatā |
vidagdhatevāsya rasajñatottamā
rasajñatevānupamā vilāsītā ||41|| (vaidharmye rasanopamā)

sakhyāṁvicitraṁsubalādikānām
kṛ ṣ ṇasya vijñāya nigūdhā-tr ṣ ṇām |
śayyāṁnikuḥje viracayya yatnād
ānī ya kāntāṁramayanty amūm ye ||42||

(rasavat, atra sakhyā-rasasyāṛgamśṛ ṛgāraḥ)

dhanyāṁvṛ ndāraṇyāṁyasmin
vilasati sa vara-ramaṇī bhiḥ |
prati-kuḥjāṁprati-pulinaṁ
prati-giri-kandaram asau kṛ ṣ ṇaḥ ||43||

(rasavat, atra vana-varṇana-bhāvasyāṛgamśṛ ṛgāraḥ)

kāntāṛga-saṛgama-vilagna-vilepanāni
śaṣ peṣ u bhānti patitāni hareḥ padābjāt |
ālipyā yāni hṛ daye vijahuḥ pulindyas
tad-veṇu-gī ta-mukha-darśana-kāmajādhim ||44||

(preyaḥ, atra śucer āṛgāṁpulindī nām eka-niṣ ṭ hatvād bhāvaḥ)

vṛ ndāvanam atipuṇyāṁyasmin kusuma-smitaiḥ phalorojaiḥ |
pallava-kulādhair api sukhayati kṛ ṣ ṇāmlatāpāliḥ ||45||

(preyaḥ, atra vana-varṇana-bhāvasyāṛgāmlatānāmbhāvaḥ)

śuśubhur acala-daryo yāsu lī nā ramaṇyo
hari-hata-danujānāṁcaṇḍa-raṇḍāḥ pulindaiḥ |
aśana-surata-satraiḥ poṣ itās toṣ am āptās
tad amala-guṇa-gaṇaiḥ śrī -harimtāḥ stuvanti ||46||

(ojasvī , atra darī varṇana-bhāvasyāṛgampara-strī -rati-rasābhāsas tasyāṛgamśatru-
kṛ ta-śatru-stuti-rūpa-bhāvābhāsaḥ)

devendrajitsu pṛ thukāt pṛ thukopamadhbhir
asmāsu satsu na taveti girāsurāṇām |
kaṁsasya yo hṛ di madaḥ sa tu teṣ u sarveṣ v
āpteṣ u tat-pṛ thukagāmkva gato na jāne ||47||

(samāhitam, atra vī ra-rase madākhyā-vyabhicāri-bhāvasyā praśamo'ṛgāni)

evamhi kṛ ṣ ṇasya guṇā anantā
li lāpy anantā mahimāpy anantaḥ |
tat-tat-kaṇa-sparśanam ātma-vācām
viśuddhaye tad-gaṇanāśayā lam ||48|| (ākṣ epaḥ)

itthamhares tad-guṇa-varṇanāmbudhau
nimajjanonmajjana-phulla-mānasau |
sārī -śukau svepsitam ī svarau nijā-
vayācatāmtad-guṇa-varṇanaḥ punaḥ ||49||

atha śrī -kṛ ṣ ṇa-candrā ṣ ṭ akam

ambudāñjanendranī la-nindi-kānti-ḍambarah
kuṅkumodyad-arka-vidyud-anīśu-divyad-ambarah |
śrī mad-aṅga-carcitendu-pī ta-nākta-candanah
svāṅghri-dāsyā-do'stu me sa ballavendra-nandanah ||50||

gaṇḍa-tāṇḍavāti-panḍitāṇḍajeśa-kuṇḍalaś
candra-padma-ṣ aṇḍa-garva-khaṇḍanasya maṇḍalah
ballavī ṣ u vardhitātma-gūḍha-bhāva-bandhanah
svāṅghri-dāsyā-do'stu me sa ballavendra-nandanah ||51||

nitya-navya-rūpa-veśa-hārda-keli-ceṣ ṭ itah
keli-narma-śarma-dāyi-mitra-vṛ nda-veṣ ṭ itah |
svī ya-keli-kānanānīśu-nirjitendra-nandana
svāṅghri-dāsyā-do'stu me sa ballavendra-nandanah ||52||

prema-hema-maṇḍitātma-bandhutāti-nanditah
kṣ auṇī -lagna-bhāla-loka-pāla-pāli-vanditah |
nitya-kāla-sṛ ṣ ṭ a-vipra-gauravāli-vandanah
svāṅghri-dāsyā-do'stu me sa ballavendra-nandanah ||53||

li layendra-kāliyoṣ ṇa-kaṇsa-vatsa-ghātakas
tat-tad-ātma-keli-vṛ ṣ ṭ i-puṣ ṭ a-bhakta-cātakah |
vī rya-śī la-lī layātma-ghoṣ a-vāsi-nandanah
svāṅghri-dāsyā-do'stu me sa ballavendra-nandanah ||54||

kuṅja-rāsa-keli-sī dhu-rādhikādi-toṣ aṇas
tat-tad-ātma-keli-narma-tat-tad-āli-poṣ aṇah |
prema-śī la-keli-kī rti-viśva-citta-nandanah
svāṅghri-dāsyā-do'stu me sa ballavendra-nandanah ||55||

rāsa-keli-darśitātma-śuddha-bhakti-satpathah
svī ya-citra-rūpa-veśa-manmathāli-manmathah |
gopikāsu-netra-koṇa-bhāva-vṛ nda-gandhanah
svāṅghri-dāsyā-do'stu me sa ballavendra-nandanah ||56||

puṣ pacāyi-rādhikābhimarṣ a-labdhi-tarṣ itaḥ
prema-vāmya-ramya-rādhikāsyā-dṛ ṣ ṭ i-harṣ itaḥ |
rādhikorasī ha lepa eṣ a haricandanāḥ
svāṛghri-dāsyā-do'stu me sa ballavendra-nandanāḥ ||57||

aṣ ṭ akena yas tv anena rādhikā'suvallabham
saiṣṭavī ti darśane'pi sindhujādi-durlabham |
tāmyunakti tuṣ ṭ a-citta eṣ a ghoṣ a-kānane
rādhikāṛga-sarṅga-nanditā tma-pāda-sevane ||58||

iti śrī -kṛ ṣ ṇa-candrāṣ ṭ akāmsampūrṇam

atha śrī -rā dhikā ṣ ṭ akam

kuṛkumā kta-kāṛṇā bja-garva-hāri-gaurabhā
pī tanāṛṇitā bja-gandha-kī rti-nindi-saurabhā |
ballaveś a-sūnu-sarva-vāṛṇhitārtha-sā dhikā
mahyam ā tma-pāda-padma-dāsyadāstu rādhikā ||59||

kauravinda-kānti-nindi-citra-paṭ ṭ a-śā ṭ ikā
kṛ ṣ ṇa-matta-bhṛ ṅga-keli-phulla-puṣ pa-bā ṭ ikā |
kṛ ṣ ṇa-nitya-sarṅgamārtha-padma-bandhu-rādhikā
mahyam ā tma-pāda-padma-dāsyadāstu rādhikā ||60||

saukumārya-sṛ ṣ ṭ a-pallavāli-kī rti-nigrahā
candra-candanotpalendu-sevya-śī ta-vigrahā |
svābhimarś a-ballavī ś a-kāma-tāpa-vā dhikā
mahyam ā tma-pāda-padma-dāsyadāstu rādhikā ||61||

viśva-vandya-yauvatā bhivanditā pi yā ramā
rūpa-navya-yauvanādi-sampadā na yat-samā |
śī la-hārda-lī layā ca sa yato'sti nā dhikā
mahyam ā tma-pāda-padma-dāsyadāstu rādhikā ||62||

rāsa-lāsyā-gī ta-narma-satkalāli-panḍitā
prema-ramya-rūpa-veś a-sadguṇāli-maṇḍitā |
viśva-navya-gopa-yoṣ id-ālito'pi yā dhikā
mahyam ā tma-pāda-padma-dāsyadāstu rādhikā ||63||

nitya-navya-rūpa-keli-kṛ ṣ ṇa-bhāva-sampadā
kṛ ṣ ṇa-rāga-bandha-gopa-yauvateṣ u kampadā |
kṛ ṣ ṇa-rūpa-veś a-keli-lagna-sat-samā dhikā
mahyam ā tma-pāda-padma-dāsyadāstu rādhikā ||64||

sveda-kampa-kaṇṭ akāśru-gadgadādi-saṛṇitā
marṣ a-harṣ a-vāmatādi-bhāva-bhūṣ aṇāṛṇita |
kṛ ṣ ṇa-netra-toṣ i-ratna-maṇḍanā lidā dhikā

mahyam ātma-pāda-padma-dāsyadāstu rādhikā ||65||

ya kṣaṇārdha-kṛṣṇa-viprayoga-santatoditā-
neka-dainya-cāpalādi-bhāva-vṛnda-moditā |
yatna-labdha-kṛṣṇa-saṅga-nirgatākhilādhikā
mahyam ātma-pāda-padma-dāsyadāstu rādhikā ||66||

aṣṭakena yas tv anena nauti kṛṣṇa-vallabhām
darśane'pi śailajādi-yoṣid-ādī-durlabhām |
kṛṣṇa-saṅga-nanditātma-dāsyasīdhubhājanam
tamkaroti nanditāli-saṅgāyāśu sā janam ||67||

iti śrī-rādhikāṣṭakāmsampūrṇam

iti tan-mukhataḥ kṛṣṇa-guṇālī-varṇanāmṛtam |
pītvā magnā sabhā sāsīd apārānanda-vāridhau ||68||

śrī-caitanya-padāravinda-madhupa-śrī-rūpa-sevā-phale
diṣṭe śrī-raghunātha-dāsa-kṛtinā śrī-jīva-saṅgodgate |
kāvyē śrī-raghunātha-bhaṭṭa-varaje govinda-līlāmṛte
sargaḥ saptadaśābhidho'yam agān madhyāhna-līlām anu ||o||

||17||

—o)0(o—

aṣṭ adaś aḥ sargaḥ

atha prī teśvarī kī ram ādāya vatsalā kare |
 apāṭ hayal lālayantī tadvat kṛṣṇaś ca śārikām ||1||
 stuhi kī rābhī ra-vī ramnī radābha-śarī rabham |
 giri ndra-dhāriṇāmdhī ramsaras-tī ra-kuṭ ī ragam ||2||

vada śuka sad-guṇa-maṇi-nikarākara
 taruṇī -mādaka-madhu-madhurādhara |
 sundara-śekhara śuci-rasa-sāgara
 vraja-kula-nandana jaya vara nāgara ||3||

agha-baka-śakaṭ aka-dava-bhaya-haraṇa
 nava-dala-kamalaja-mada-hara-caraṇa |
 caraṇa-jalaja-nata-jana-caya-śaraṇa
 paṭ ha khaga jaya jaya dhara-vara-dharaṇa ||4||

maṅgula-kala-maṅgī ram
 guṇa-gambhī ramsurāri-raṇagamvī ram |
 giri-vara-dhāraṇa-dhī ram
 bhāṇa dhṛ ta-hī ramharimkī ra ||5|| (bhāṣ ā-samāveśaḥ)

kāliṇḍī -jala-kallola-vihāra-vara-vāraṇam |
 ramaṇī -kariṇī -saṅgamgiri-kandara-mandiram ||6||
 vilāsa-laharī -sindhumcapalodāra-kuṇḍalam |
 kī ra cintaya govindaṃsarasambhāsurāṅgam ||7|| (yugmakambhāṣ ā-samāveśaḥ)

stuhi sārī manohāri vārijāli-jidānanām |
 jagan-nārī -garv-hāri-guṇodārāmmama priyām ||8||
 nāgari nagadhara-nāgara-hṛ daya-marāli asi rādhike dhanyā |
 trijagat-taruṇī -śreṇī kalāsu śiṣyāyate yat te ||9||

guṇa-maṇi-khanir udyat-prema-sampat-sudhābdhis
 tribhuvana-vara-sādhvī -vṛ nda-vandyehita-śrī ḥ |
 bhuvana-mahita-vṛ ndāraṇya-rājādhī-rājñ
 vilasati kila sā śrī -rādhikeha svayaṃśrī ḥ ||10||

sal-lakṣaṇaiḥ sad-guṇa-saṅgāyaiḥ parair
 ananyagaiḥ sat-praṇayaiś ca nirmalaiḥ |
 vaśaṃvidhāyājitam apy anena yā
 lasaty aṭ avyām iha sā svayaṃramā ||11||

dharādhara-dharamdhī ramdharoddhāra-dhurandharam |
 dhāramdhāramruodhāramrādhā dhī rādhare'dharam ||12|| (dvy-akṣ aram)

tī re tī re tata-tarau tairārāt taittirī -tatiḥ |

rī ty-atī te rutair atra tārai rātitarāmrātim ||13|| (dvy-akṣ aram)

athodḍi yāpatat sārī sveśvayāḥ pāṇi-pallave |
śuko'pī śasya tāv etau mudāpī paṭ hatāmpunaḥ ||14||

lī lālī māli bhaṇa sārī paṭ ī ra-hī ra-
kundendu-candraka-rakāvimalām aghāreḥ |
rolamba-nī rada-tamāla-samāṛga-bhāsaḥ
samphulla-sārasa-maranda-rasāti-mañjum ||15|| (samakam)

gokulendor narī nartī kī rtir yasyāguṇair ghuṇaiḥ |
jarjarī kriyate viśvanārī -hṛ d-vanśa-santatiḥ ||16||

sarāri-sārasaiḥ sārāiḥ sarasāmsārasai rasaiḥ |
so'surārīḥ sasārāraṁsārī rāsa-rasī saraḥ ||17|| (dvy-akṣ aram)

ete duḥśī la-vanitā muralī -dhvanayo ratim |
nī vī -visraṁśanād yasya gopī bhyaḥ sārī taṁstuhi ||18|| (kriyā-guptakam)

mā dhavasya puro-nāsāmsādhvī nāmgopa-subhruvām |
rājate vadane tanvām api sva-priya-cetasām ||19|| (kartṛ-guptakam)

gambhī ra-nī ra-kaṇa-hāri-saroja-rāji-
saṁcāri-mañjula-samī ra-vilāsa-lole |
dolā-vilāsa-sarasāmsarasī -kuṭ ī re
govinda-keli-ramaṇī mbhaṇa kī ra dhī rām ||20|| (samakam)

sākāmsakhī bhir āgatya kānane'smin dine dine |
utkāpy utkāya me rāti rādhā vāmatayā bata ||21|| (karma-guptakam)

tvayā śrī -rādhike yāvat saṁcucumbe mayā nanam |
tat tayoṣ ṭ hādharau tāvat pipāsati nirantaram ||22|| (sambandha-guptakam)

mayi manasija-lole rādhikāṁspraṣ ṭ um utke
śravaṇa-nayana-śānde suṣ ṭ hu vāma-svabhāvāḥ |
hṛ di vidhṛ ta-madī hā-var dhake tad-vayasyāḥ
satata-madhura-miṣ ṭ e bhāṣ itālokite te ||23|| (kriyā-guptakam)

drākṣ ā-dāḍima-bī jāni vṛ ndayopahṛ tāny atha |
etāvādayatām ī śau sva-hastenātivatsalau ||24||
tataḥ sārī -kila-pālī dyūta-keli-cchayeritau |
yayatus tau harit-kuṅjāmsudevī -sukhadābhidham ||25||
āsane pāśaka-kṛī dā-koṣ ṭ ha-citrāntare hariḥ |
niṣ aṣ ādaikataḥ svī yaiḥ sa-sakhī rādhikānyataḥ ||26||
hita-dāyopadeṣ ṭ ārāv abhūtāmlalitā-baṭ ū |
sudevī -subalau pārśve pariṇāya vidhāyinau ||27||
nāndī -vṛ nde ca madhya-sthe kundālī sabhikābhavat |
jagr heṣ ṭ āpadān śyāmānī śā pī tānś tadeśvaraḥ ||28||

pravṛ tte prathame dyūte suraiga-raiginī -glahe |
 kṛ ṣ ṇo'jayat praphullaḥ san mṛ gī mbaddhvānayad baṭ uḥ ||29||
 dvitī ye tv ajayat kāntā muralī -pāvikā-glahe |
 ācchidya jagṛ he vanśī lalitā kṛ ṣ ṇa-nihnutām ||30||
 dvayor hāra-glahe vṛ tte tṛ tī ye kaitave baṭ uḥ |
 pariṇāye'vadat kṛ ṣ ṇa sārī mtāmmārayaikikām ||31||
 tac chrutvā sārīkā bhī tā kaloktiḥ kāku-bhāṣ inī |
 uḍḍī yāgād agra-śākhāmjahāsa kautukāt sabhā ||32||
 hāsa-kolāhale vṛ tte kaitave kaitavī hariḥ |
 hī na-dāye'pi tāmsārī mhatvā prāha jitaṁmayā ||33||
 tāvad ī śābhī ṣ ṭ a-dāye patite'ṣ ṭ ādadān hareḥ |
 bandhān kṛ tvā sva-sārī bhir hasanty āha mayā jitam ||34||
 mitho hāra-hṛ tāvāsī t tayor yuddhamkarā kari |
 baṭ unā kundavallyā ca vayasyānāmvadāvadi ||35||
 madhyastho nāndikā-vṛ nde pṛ ṣ ṭ he sarvais tadocatuh |
 āvābhyām anya-cittābhyāmna samyagg avadhāritam ||36||
 sāmiam āstāmdvayor eva jayo vātha parājayaḥ |
 hāro'stu yuvayoh kaṅṭ he punar dyūtaṁpravartatām ||37||

vayasyāli -glahe dyūte caturthe rādhikā-jaye |
 prāpte sārī radāye'pi cālayan śaṅkito baṭ uḥ ||38||
 jitaṁjitaṁna ity uktvā dvayoh sārī r amiśrayat |
 bandhumtam udyad-āli nāmtenāsī t sumahān kalih ||39 || (yugmakam)

ī śām ī so'bravī t sārī -cālane'tra bhavet kalih |
 śāryās tiṣ ṭ hantya akṣ a-dāyair dāya-dyūtaṁpravartatām ||40||
 tvayā mayā vā kṣ ipte'kṣ e dāyair eva jayājayau |
 dāyā dyūte daśaiva syuś catvāras tatra te samāḥ ||41||
 viṣ amā ṣ aṭ teṣ u paīca savāmaīcāḥ samās tava |
 bhavantu jaya-dāye'nye viṣ amāḥ paīca te mama ||42||
 dāya-saṅkhyāni tat-saṅkhyair aṅgāny aṅgair dvayor hi nau |
 jaye sati praḅ hyantām ity ayaṁvihito glahaḥ ||43||
 ato'kṣ e rādhikā-kṣ ipte daśākhyo dāya āpatat |
 jahasur muditāḥ sakhyaḥ sa viṣ aṅṅa ivāha tām ||44||
 bāhu-vakṣ aḥ-karāv auṣ ṭ hādharau gaṅḍau mukhammama |
 aṅgāny etāni gṛ hṅantu tat-tad-aṅgāni te daśa ||45||
 rādhā-kundalatām āha sabhike kunda-vallike |
 aṅgāni majjitāny asya svāṅgeṣ u sthāpayātmanah ||46||
 kṣ ipte'kṣ e hariṇā tāvac catuhpaīcākhyā āpatat |
 dāyas tenātisamphullamkundavallī jagāda tam ||47||

nayana-yuga-kapolamḍanta-vāso mukhāntam
 stana-yugala-lalāṭ e ittham asyā navāṅgī m |
 katham api jala-leśe garvitāyāḥ sakhī nām
 purata iha balāt tvaṁsvādhareṇāharāśu ||48||

lalitāha hare yāni tavāṅgāni daśānayā |
 kaundyāṁghṛ tāni tāny asyāḥ svādhareṇāharāgrataḥ ||49||

kaundy abravī n mayā tāni lalitā-savya-gaṇḍake |
dhṛ tāny asmād gr hāṇeti so'bhūt tac-cambanonmukhaḥ ||50||
bruvānā daśavāmaṛcety akṣ amrādhā tadākṣ ipat |
sa yathājñā tavety uktvā vāma-gaṇḍonmukho'bhavan ||51||
vimukhī lalitā krodhāt kaundi -kṛ ṣ ṇāv abhartsayat |
kṛ ṣ ṇaḥ prāha priyā mśāśvat jitāny aigāni me naya ||52||

iti nija-mukham asyās tat-tad-aṅge nidhātum
capalam anṛ ju-netrā bhartsayanty asphuṭ oktiḥ |
smita-rudita-vimiśramvārayantī karābhyām
priyam atikuṭ ila-bhrūs tasya tuṣ ṭ imvyatānī t ||53||

evamdyūte vartamāne sahasā sārikāgatā |
ācathyau sūkṣ ma-dhī r goṣ ṭ hād āgatā jaṭ ileti sā ||54||
tac chrutvā calitau bhī tau sa-gaṇau rādhikācyutau |
militvaivāgatau śī ghramkuṅjamkuṅjenarābhidham ||55||
kṛ ṣ ṇo'tra sthāpitaḥ kaundyā rādhāgāt sūrya-mandiram |
tāvat tatrāgatā vṛ ddhā jagāda kundavallikām ||56||
vilambaḥ katham etāvāvān sā tām āha na labhyate |
baṭ ur eko'pi te nī tā nimantrya yauvataiḥ prage ||57||
ekaḥ śrī -garga-śiṣ yo yo māthuro baṭ ur āgataḥ |
viśva-śarmābhidhaḥ sūrya-pūjāyā msa vicakṣ aṇaḥ ||58||
kṛ ṣ ṇasya kāmyaka-vane gāmsaṭcārayato girā |
āgato'riṣ ṭ a-kuṇḍe'sau snātuṁsa-madhumaṅgalaḥ ||59||
prārthanānnas tam āyāntamdoṣ ānis te śrāvayan pathi |
bhavat-kaṭ u-girā ruṣ ṭ o nyaṣ edhan madhumaṅgalaḥ ||60||

vṛ ddhāha kvāsty asau sāha so'traiva vī kṣ ate vanam |
yatnād ānaya tamyāhi nāyāty eṣ a guṇais tava ||61||
aigī kṛ tyā sumiṣ ṭ ānnambhojanambhūri-dakṣ iṇam |
eko nāyāti cet tau dvāv ānayeha dhaniṣ ṭ hayā ||62||
vṛ ddhayā mṛeḍite gatvā te gr hī tvā gate drutam |
brahma-veśāmsphurad-vedamkṛ ṣ ṇamsa-madhumaṅgalam ||63||
vṛ ddhayā mānitamkṛ ṣ ṇas tām ānandayad āśiṣ ā |
gomānis te'stu sutaḥ sarva-maṅgalāliṅgitā snuṣ ā ||64||
pūjārambhe'vadat kṛ ṣ ṇo vadhvās te nāma kimvada |
rādheti vṛ ddhayokto'sau sa-camatkāram āha tām ||65||
seyamguṇavatī yasyāḥ sādhvī tvamśrūyate pure |
dhanyā tvamyat-snuṣ ā saiyety uktvā rādhām athābravī t ||66||

nāvṛ tamkārayet karma tad-bhāsvad-atanu-kratau |
vṛ ṇu māmstrī na me sprī śyā sprī śantī māmkuśaiḥ paṭ ha ||67||
jagan-maṅgala-kṛ d-gotra mśuci-vit-pravaramśucim |
bhavantamviśva-śarmāṇampurohitatayā vṛ ṇe ||68||
śrī -bhāsvateritanu-tamaḥ-saṅhartre'tyanurāgiṇe |
puraḥ sate'smai mitrāya padminī -bandhave namaḥ ||69||
mantreṇānena pādyādī n mitrāya tvamsamparpaya |
svamca gaurānisukaḥ syāt te yathā kāma-prado vaśaḥ ||70||

tatra svasti ṛ camśāsvat papāṭ ha madhumaṅgalah |
pūjāyām atha pūrṇāyāmrādhām upadideśa saḥ ||71||
gopater yāga-pūrty-arthamrādhe tvamniija-go-tatim |
purohitāya dehy asmai dakṣ iṅāngo-samṛ ddhaye ||72||

naivedye dakṣ iṅā tvena rādhā-svarṇāṅgulī yake |
nyaste'gre vṛ ddhayā bhaktyā smeras tām āḥa mādhavaḥ ||73||
nā dmo'nya-devatāśeṣ amvayam ekānti-vaiṣ ṇavāḥ |
nānya-varṇārtham ādadyām śukla-vṛ ttir ahambāṭ uḥ ||74||
sarvajīḥ garga-śiṣ yo'smi jyotiḥ-sā mudrakā divit |
gurvī me dakṣ iṅā prī tir yuṣ mābhir vraja-vāsibhiḥ ||75||
vṛ ddhāyāmkarṇa-lagnāyāmkauṇḍyāḥ sā harim abravī t |
vṛ ddhā tvāmyācate vadhvāḥ karaṁvī kṣ ya phalaṁvada ||76||
haris tām āḥa nāsmākaṁlalanāṅga-pradarśanam |
kāryam̐tathāpi vaḥ prī tyā vaśaḥ paśyāmi dūrataḥ ||77||
tvam evāśyāḥ karau sādhyāḥ prasāraya puro mama |
kaundyā tathā kṛ te so'bhūt kampāśru-pulakānvitaḥ ||78||

ācchādya vismayenā tma-harṣ am āhādbhutaṁtv idam |
yāny asyāḥ śubha-cihnāni tair iyam̐syāt svayam̐ramā ||79||
asyāḥ prasāda-dṛ ṣ ṭ iś ced vayam̐smaḥ pūrṇa-sampadaḥ |
yatṛāsyāḥ sthitir atraiva sa-sampat sarva-maṅgalam ||80||
sūnos te nāma kimbrūhī ty uktayā vṛ ddhayodite |
tan-nā mni gaṇayitvāha hairs tām ativismitaḥ ||81||
vartante bahavo vighnā vṛ ddhe te tanayāyuṣ i |
asyāḥ sādhyāḥ prabhāveṇa prabhavanti na tekvacit ||82||
tac chrutvā nanditā vṛ ddhā rādhikā-ratna-mudrikām |
amūlyāmpuratas tasya dadhāra pāritoṣ ikām ||83||
tāvad etyāha subalo viśva-śarman harir yuvām |
payah-phena-phalādī nāmbhojanāya pratī kṣ ate ||84||

nā dmi vipretarānnā di gārgyā cāsmi nimantritaḥ |
yāmi śī ghraṁgr hāṇa tvam̐naivedyam̐madhumaṅgala ||85||
madhuḥ prāha dehi vṛ ddhe svasti-vācana-dakṣ iṅā m |
ākṛ ṣ ya sāpy adāt tasmai svāṅguleḥ svarṇa-mudrikām ||86||
baṭ us tāmprāpya hṛ ṣ ṭ aḥ san kaphoṇimvādayan muhuḥ |
naivedyam̐ aṅgale baddvā tāmprāśarīsan nanarta saḥ ||87||
vṛ ddhayā prārthitaḥ kṛ ṣ ṇam̐ jagāda madhumaṅgalah |
agr̐ hī te dakṣ iṅārthe tvayā na vrata-pūrṇatā ||88||
kṛ payā tad gr̐ hāṇemaṁsvārthaś cārthena te na cet |
viprebhyaḥ kalpsyate so'yam̐vratinyā bhavitā śubham ||89||
svī kṛ tas te mayā doṣ o nety ukhvā svāṅgale hasan |
babandha mudrike te dve niṣ iddho'py amunā muhuḥ ||90||

jagāda kṛ ṣ ṇam̐jaṭ ilā baṭ o yadai-
vāyāti goṣ ṭ haṁmama bhāgyato bhavān |
tadā mayāsyā ravi-pūjane gurur
vṛ to'sti te bhūri dadāmi dakṣ iṅām ||91||

ity uktvā jaṭ ilā hṛ ṣ ṭ ā natvādityamdvijau ca tau |
kṛ tārthamsvammanyamānā tābhiḥ sā calitālayam ||92||

yāntī vivartya sahasā lapana-cchalena
grī vāmmuhur lalitayānugayā murāreḥ |
vaktrābja-sāragham apāṛga-taraṛga-bhaṛgyā
rādhā pibanty api na tṛ ptirm avāpa dī nā ||93||

hṛ daya-dayita-lī lā-snigdha-dugdhaiḥ prapūrṇā t
tanu-kanaka-ghaṭ ī yā subhrūvo'syāḥ sakhī nām |
nayana-mudam atānī t sāsū vairasyam āptā
viraha-viṣ a-vivarnā netra-santaptaye'bhūt ||94||

kāntā-saṛgendu-samphullaḥ kṛ ṣ ṇo nī lotpala-prabhaḥ |
vicchedārkodaye mlāyan kṣ aṇād anya ivābhavat ||95||
sakhibhyāmsahitaḥ so'tha vimanāḥ sva-sakhī n agāt |
te'hampūrvikayā hṛ ṣ ṭ ā āliṅgantas tam abruvan ||96||

asmān hitvā tava gatavatas tvad-viyogāsahiṣ ṇūn
kāṭ hinyamṇaḥ sphuṭ am avagatamvyākulair dī na-cittaiḥ |
anveṣ ṭ umtvāmpratijigamiṣ ūn yat tam āgāḥ kṣ aṇārdhāt
tena jñā tampriya-sakha paramprema-kaumalyam eva ||97||

so'yamrādhā-sahacara-hareḥ sphī ta-madhyāhna-lī lā
pī yūṣ ābdir vilasati mahān durvigāho'tyapāraḥ |
bhāgyamtan me yad iha vilasac-chrī la-rūpānukampā-
vātyānī tā tad anu kaṇikāpy asṛ ṣ an māmtaṭ astham ||98||

śrī -caitanya-padāravinda-madhupa-śrī -rūpa-sevā-phale
diṣ ṭ e śrī -raghunātha-dāsa-kṛ tinā śrī -jī va-saṛgodgate |
kāvye śrī -raghunātha-bhaṭ ṭ a-varaje govinda-lī lāmṛ te
sargo'sṭ ādaśa-saṛkhyā eṣ a niragān madhyāhna-lī lām anu ||o||

||18||

—o)0(o—

ekonaviṁśaḥ sargaḥ

—o)0(o—

śrī -rādhāṁprāpta-gehāṁnija-ramaṇa-kṛ te kḷ pta-nānopahārāṁ
susnātāṁramya-veśāṁpriya-mukha-kamalāloka-pūrṇa-pramodāṁ |
kṛ ṣ ṇaṁcaivāparāhṇe vrajam anu calitaṁdhenu-vṛ ndair vayasyaiḥ
śrī -rādhāloka-tṛ ptaṁpitṛ -mukha-militaṁmā tṛ -mṛ ṣ ṭ aṁsmarā mi ||1||

harir atha dala-śṛ ṛgī veṇu-vī ṇā-pravī ṇaiḥ
sakhibhir akhila-lī lā-lālasais tasya saṛgāt |
sapadi samuditaiḥ svaiḥ svaiḥ svabhāvair manojṛair
alabhata mudam uccaiḥ sevyamāno'mbu-jāsyah ||2||

ālāpair anulāpaiś ca pralāpair vipralāpakaiḥ |
saṁlāpaiḥ supralāpaiś ca vilāpair apalāpakaiḥ ||3||
kecid grastair avispaṣ ṭ air nirastair bhāṣ itaiḥ pare |
avajṛair vitathair anye saṛgataiḥ sunṛ taiḥ pare ||4||
sopālbhaiś ca sotprāsaiḥ stuti-garbhais ca nindanaiḥ |
narmāṛti-gūḍha-kāvyaś ca samasyā-dāna-pūraṇaiḥ ||5||
anyo'nye citra-kāvyaś ca samasyā-dāna-pūraṇaiḥ |
hasanto hāsayāmāsur vayasyā bala-keśavau ||6|| (caturbhiḥ kulakam)

saiṁvyāne baddha-naivedyaṁnihnuvānaṁsakhi-vrajāt |
caurād iva dhanāṁrāmo babhāṣ e madhumarḡalam ||7||

saiṁvyāne kim idaṁbaṭ o dina-pater naivedyam āptaṁkuto
yājyebhyaḥ ka ime'khilā vraja-janā vāro'dya yad bhāsvataḥ |
muktva darśaya kimnv idaṁna hi bhavān lubdhaḥ sakhāyaś ca te
tebhyo dehi vibhajya bhurkṣ va ca na me ditsā bubhukṣ āsty alam ||8||

ete jighṛ kṣ anti balāt tavaitat
tṛ ṇāya manye na bhavad-vayasyān |
ete tu ke tvāṁ api bhūsuro'haṁ
varṇī tṛ ṇaṁno manuve sva-śaktyā ||9||

atha rāmeḡgita-jṛas te gopāḥ sa-vinayaṁpuraḥ |
ayācanta baṭ umbhakṣ yaṁtan nihnutya sa maunya-bhūt ||10||
pṛ ṣ ṭ hato'bhyetya tasyānyaḥ karābhyāṁpidadhe'kṣ iṇī |
saiṁvyānam apare tūrṇaṁsa-naivedyam apāharan ||11||
viluṅ ṭ hyāduś ca tat sarve mudrikāḥ subalo'grahī t |
abhyetya pṛ ṣ ṭ hato'syaikaḥ paś cāt kaccham amocayat ||12||

agrato'bhyetya tasyānyaḥ puro vastraṁsamākṣ ipat |
tam abhidravatas tasya pārśvato'bhyetya cāpare ||13||
uṣ ṇī ṣ aṁśithilaṁcakruḥ keśa-bandham amocayan |

veṇumkecit pare yaṣ ṭ imgr hī tvāsyā pradudruvuh ||14 || ||yugmakam)

rudann uccair hasan garjan tarjanīṣ tān garhayan śapan |
kṛ ṣ ṇasya ṣ aṣ ṭ him ādāya sarvān abhyadravad baṭ uḥ ||15||
kaiscid yuddham abhūt tasya laguḍālaguḍi kṣ aṇam |
tataḥ kṛ ṣ ṇas tam ālirgya sakhī n sarvān nyavārayat ||16||
sa-veṇu-yaṣ ṭ i-saṁvyānamkṛ ṣ ṇas tasmā adāpayat |
nirmudrikamśa vī kṣ yaitad gopān āha śapan ruṣ ā ||17||
brahma-svaṁvo balād bhuktamhṛ tā me svarṇa-mudrikā |
sarvadā pāvanā yūyamna māmsṛ śata cañcalāḥ ||18||

eṣ a yāmi vrajamyuṣ mat-karmākhyā tum iti drutam |
gacchan phutkṛ tya phutkṛ tya sa rāmeṇa nivartitaḥ ||19||
tam asau prāha pāpe'smin bhavān kartā prayojakaḥ |
saṁlapāmi tvayā nāhamprāyaścittam akurvata ||20||
itthamkṛī ḍan sakhibhir akhilaiś cārayan gāḥ samantāt |
śrī -govindaḥ prati-taru-lataṁsañcaraiś cāparāhne ||21||
harir atha dhavalāśreṇī ḥ parito dūra pracāriṇī r ḍṣ ṭ vā |
tāḥ saṁkalayitum utkas tat tan nāmnā jagau varīśī m ||22||

padme hihī hariṇi raṅgiṇi kaṅgandhe
rambhe hihī camari khaṅgani kajjalākṣ i |
śande hihī bhramarike sunade sunande
dhūmre hihī sarali kāli marāli pāli ||23||

gaṅge tuṅgi hihī piṣ aṅgi dhavale kālindi varīśī -priye
śyāme hariṇi hihī kuraṅgi kapile godāvarī ndu-prabhe |
śoṇe śyeṇi hihī triveṇi yamune candrālike narmade
nāma-grāha-mayaṁsamāhvayati gāḥ premnettham ī śo gavām ||24||

kṛ ṣ ṇaḥ paścāl lasati sakhibhiś cārayan nas tadettham
prema-bhrāntyā prathamam abhavat sanniveśo'ticāre |
sanṭṛ ptānām api ṭṛ ṇa-tater naicikī nām idānī m
tābhir dūra-sthitir avagatā tasya tad-veṇu-nādāt ||25||

ūdho-bhara-praṇaya-manthara-śī ghra-yānā
huṅkāra-garbha-cala-sāsna-galā bakāreḥ |
ūrdhvānana-śravaṇa-bāla-dhayo'sya pārśvam
dantāgra-śāda-kavalā dhavalāḥ samī yuḥ ||26||

sva-gaṇena gaṇādhyakṣ ā gaṅgādyā dhenavo hareḥ |
netraiḥ pibantyaḥ saundaryamjighrantyo'ṅgāni nāsayā ||27||
ālirgantya iva svāṅgair lihantya iva jihvayā |
vatsalās taṁsa-huṅkāraḥ paritaḥ parivavrire ||28||
tat-sneha-vaśagaḥ so'pi sudhā-sparśena pāṇinā |
kaṇḍūyanair mārjanais tāḥ prī ṇayann āha keśavaḥ ||29||

ṭṛ ptāḥ stha yavasair yūyamgata-prāyamdinamvraje |

vatsā vaḥ kṣ udhitā yat tad vrajamvrajata mā tarah ||30||
tato vayasyā yatnāt tāḥ kṣ ṣ ṇa snehā tivihvalāḥ |
viyuḥya kṣ ṣ nataś cakrur vraja-vartmonmukhī kramāt ||31||
nānā-bhedākṣ ti-dhvani-ghaṇṭ ā-kirkiṇī -kaṇṭ hikāḥ |
sva-sva-yūthāgragā gāvo ghoṣ ābhimukhatāmyayuh ||32||
naicikī -sairibhī -śreṇyau calantyaḥ savya-dakṣ ayoh |
svargiṇāmdadhatur bhrāntimgaiḡā-kṣ ṣ ṇā-pravāhayoh ||33||

dhenu-vṛ ndam anu mandam ayantam
veṇu-gī tam amṛ tamvisṛ jantam |
reṇu-rūṣ ita-calā laka-vantam
ke nu vī kṣ ya samayur na mudantam ||34||

na vartma tad yat sakhibhir na maṇḍitam
nāsau sakhā yo na vilāsa-vṛ ndavān |
nāsau vilāso'pi hi yo na narmaśūr
na narma tad yan na mude'gha-vidviṣ aḥ ||35||

gāyamgāyamveṇunā yā ti mitrair
yāyamāyampratyagamtiṣ ṭ hati sma |
sthāyamsthāyamkelibhiḥ sampradatte
dāyamdāyamtat punaḥ sa prayā ti ||36||

vidhi-śiva-mukha-devaiḥ sopadevair munī ndraiḥ
stuti-nṛ ti-nati-gī taiḥ puṣ pa-varṣ aiḥ suvā dyaiḥ |
pathi pathi mahito'sau saḥkucan svaira-kelau
smita-sakarūṇa-dṛ ṣ ṭ is tuṣ ṭ uve bhakti-namraiḥ ||37||

numas tvā ṁsuhāramyaśodā-kumā ram
guṇānām agā ram kṣ poghair apā ram |
virājad-vihārampradā ne'ty udā ram
khala-śreṇi-māramsadā nirvikā ram ||38||

numas tvam anantaṁnikuḥje vasantam
prakāśamvrajantamvasantambhajantam |
sakhī n prī ṇayantamsukundāt sudantam
tad-āsyē dṛ g-antamnudantamhasantam ||39||

numas tvā ṁsudhenuṁsuveṇuṁsulī lam
suhāsamṁsuvāsamsubhāṣ amṁsuśī lam |
suveśamṁsukeś amṁsureś amṁsucitram
sunṛ tyamsubhṛ tyamṁsukṛ tyamṁsumitram ||40||

numas tvā ṁpraśantaṁsudantaṁsukāntam
dinānte niśānte vanāntāt prayāntam |
samastān mahāntamnitāntamvibhāntam
khalāli -kṣ tāntamśramaughe'py atāntam ||41||

numas tvām aghāre bakāre murāre
sudhī rambalārer nikāro'dridhare |
nidānaṃpurārer apāre vihāre
pravī ṇaṃsurārer udāre vidāre ||42||

numas tvāṃgariṣ ṭ haṃmahimnā mahiṣ ṭ haṃ
visāri-pratiṣ ṭ haṃsurāṇāṃvariṣ ṭ haṃ |
asad-dhṛ d-daviṣ ṭ haṃsumeror gariṣ ṭ haṃ
balibhyo baliṣ ṭ haṃpaṭ ubhyaḥ paṭ iṣ ṭ haṃ ||43||

numas te caritraṃsutī rthāt pavitraṃ
khalāli-lavitraṃbhavābdher vahitraṃ |
satāṃhṛ t-sucitraṃdviṣ aṃhṛ t-khanitraṃ
natānāṃsumitraṃprabhāvair vicitraṃ ||44||

sva-gāś cārayantaṃsulī lāḥ sṛ jantaṃ
khalān mārayantaṃtrilokī m avantam |
aho naḥ sudiṣ ṭ aṃbhavantaṃsad-iṣ ṭ aṃ
sadā lokayāmaḥ stumaḥ saṃnamāmaḥ ||45||

iti stuvantaḥ sa-dayāvalokanaḥ
pūrṇās tad-aṅghrī praṇipatya nirjarāḥ |
tat-keli-sarkoca-bhayā t tirohitās
taṃlokayanto'nuyayur nabho-gatāḥ ||46 ||

vrajapati-sevita-viṣ nur yasya
sva-balaṃharau nihanty asurān |
tān hasantyaṃ iti matvā
mūḍhā devāḥ stuvanty enam ||47||

itthaṃdevān hasantas tān teṣ ām ākāra-ceṣ ṭ itaiḥ |
sakhāyas te'nukurvantaḥ sa-khelaṃhariṇā yayuḥ ||48||

athāgatā sā sadanaṃhari-priyā
viśramya dāsī bhir upāsītā kṣ aṇam |
sāyaṃniśā-bhoga-kṛ te hṛ dī śitur
bhakṣ yāṇi vī ṭ ī r vidadhe sahālibhiḥ ||49||

kadala-kusuma-māsa-kṣ oda-sat-sī riśasyair
marica-sughana-dugdhaiḥ sac-caturjā ta-candraiḥ |
kṛ ta iha ghṛ ta-pakvo yaḥ patet khaṇḍa-pāke
baṭ akam aṃṛ ta-kelimsā vyadhāt taṃpriyeṣ ṭ am ||50||

sāmiḥ aiḥ śāli-cūrṇair dadhi-marica-sitā-nārikelārdha-sasyair
jā ty-elā-sal-lavaṅgāṃṛ ta-dala-phalaiḥ phenitaiḥ piṣ ṭ a-mudgaiḥ |
sṛ ṣ ṭ aḥ pakvo ghṛ te yaḥ prapatati samadhau dugdha-pūre pragāḍhe
sendau karpūra-kelīntam iha subaṭ akāṃsā vyadhāt sva-priyeṣ ṭ am ||51||

granthivad-baṭ ikālis tair dravyaiḥ sṛ ṣ ṭ ā tu yā patet |
pañcā mṛ te vyadhāt tāmsā pī yūṣ a-granthy-pālikām ||52||

sa-kṣ ī ra-sāra-śāsi-taṇḍula-nārikela-jā tī
lavaṅga-maricaiḥ sasitaiḥ supiṣ ṭ aiḥ |
rambhailayā ca gḥ ṛ ta-bhāvanayā bhaved yā
sā tām anaṅga-guṭ ikā mvidadhe priyeṣ ṭ ā m ||53||

kadala-marica-dugdhaiḥ khaṇḍa-godhūma-
pakva-prakaṭ ita-baṭ ako'yambhūri-jā tī phalāḍhyaḥ |
nava-vidhu-madhu-madhye yo vilāsamvidhatte
racita iha tayāsau sī dhu-pūrvo vilāsaḥ ||54||

upāyanānām iti pañcakamsat
śrī -rādhayā svī ya-dhiyā kṛ tamyat |
kṛ ṣ ṇas tad etat praṇayī satṛ ṣ ṇaḥ
sudhāmvinindan param atti nandan ||55||

teṣ u vraja-prasiddhā ni trī ṇy antima-yugamca yat |
raho bhogyamniśāyāmtan-madhu-pāne vidanīśavat ||56||

lavaṅgailendu-maricaiḥ saṅyutaiḥ śarkarā-cayaiḥ |
cakre gaṅgā-jalākhyā ni laḍḍukāny aparāṇi ca ||57||
tais tair yutaiḥ kṣ ī ra-sārais tathā lāṅgali-śasyakaiḥ |
anyāny apy ājya-bhr ṣ ṭ aiḥ sā saraiś ca sara-pūpikā ḥ ||58|| (yugmakam)

sātha snātā nuliptāruṇa-ruci-sicayā baddha-veṇī -sucitrā
śrī -sindūrendūbhālā mṛ gamada-cibukā mālinī sābja-hastā |
nāsāgrāndola-muktāṅjana-yuta-nayanottariṇiṇi baddha-nī vī
rādhā tāmbūla-vaktrā sukusuma-cikurā bhā ti yāvojvalāṅghriḥ ||59||

cūḍā ratna-lalā ṭ ike suvalayāniś cakrī -śalākā-yugam
kāñcī kuṇḍala-kaṅkaṇāṅghri-kaṭ akān padāṅguli yāny api |
graiveyam padakāṅgāḍādi vividhān hārāniś tathā mudrikā-
mañjī rāv iti ratna-bhūṣ aṇa-cayamrādhā babhau vibhratī ||60||

susnātālakṛ tābhiḥ sā sakhī bhiś candra-śālikām |
samāruhya sthitā kṛ ṣ ṇa-vartmany āhita-locanā ||61||
kṛ ṣ ṇāmbudāgame kāle ballavī -cātakī -tatiḥ |
vyāttākṣ i-cañcur utkāśi c candra-śālā-gatonmukhī ||62||
sva-rūḍhotkaṇṭ hi-gopālī -vṛ nda-vaktrendu-maṇḍalaiḥ |
asan yathārtha-nāmyās tā vrajasthās candraśālikā ḥ ||63||

jā te'parāhne tanayāgamotsukā
vrajeśvarī sneha-pariplutāśayā |
tad-bhojya-saṅsādhana-satvarā sakhī m
sā rohiṇī mṇpāka-kṛ te nyayojayat ||64||

athāhūyātulākhyāmsā nandanasya sa-dharminī m |
pākāya rohinī -saṅge dadau sva-laghu-yā taram ||65||
ṣaḍ-ṛ tūtpanna-śākādi-kanda-mūla-phalādikaiḥ |
tat-tad-vyañjana-sampattyā kṛ ṣṇa-bhojana-pūrtaye ||66||
vyagrābhyāmvrajanāthābhyāmnnyuktair mālikaiḥ kṛ tāḥ |
śākādi-bāṭ ikāḥ ṣaṭ yā nānā-dohada-panḍitaiḥ ||67||
vrajasthair jñāyate tat-tad-dohadotthamphalādikam |
vastutas tāḥ ṣaḍ-ṛ tavaḥ sevante bāṭ ikāḥ sadā ||68||

tābhyas tat-tad-ṛ tūtpanna-śāka-mūla-phalādi te |
upajahrur vrajeśvaryai bhūri-kaṇḍola-pūritam ||69||
dāsī bhis tad-vibhajyārdhamsāyampākārtham ambayā |
saṁskāritamparamcārdhamprātaḥ-pākāya dhāritam ||70||
nārikelādi-pakvāmra-phalāny eṣ āhṛ tāni taiḥ |
dāsaiḥ saṁskārayāmāsa sāyambhogāya putrayoḥ ||71||
sve sve karmaṇi dāsādī n śī ghra-pāke sva-yā tarau |
tvarayantī harer mātā babhrāmetas tato muhuḥ ||72||

tataḥ sva-yātr -pramukhāṅganāvṛ tā
vrajeśvarī putra-vilokanotsukā |
stanyāśru-viklinna-payodharā mbarā
gatvā pura-dvāram udānanā sthitā ||73||

sūryamsamī kṣ ya caramācala-caṅkramotkam
ghoṣ eśvaraḥ suta-samī kṣ aṇa-jāta-tr ṣṇaḥ |
goreṇu-veṇu-ninadārpita-netra-karṇaḥ
sārdhamsa go-sadanam āpa mudā tma-vṛ ndaiḥ ||74||

sat-sarpad-go-rajo jāla-bāla-pūrṇekṣ aṇotsukāḥ |
ucca-sthāne sthitā āsan vraja-lokā grahā iva ||75||
maṇḍayantaḥ sakhī n puṣ pair nandayanto girā hareḥ |
janayanto mudamteṣ āmvrajāntika vanamnyayau ||76||

tatra sphāre sarasi muralī nisvanaiḥ stambhayan gā
yūthān yūthān pṛthag aracayat pāyayitvātha pāthaḥ |
nānā-raṅgaiḥ sva-hṛ di maṇibhir yānti mālā tayā'sau
nānā-varṇān agaṇayad api svān śrī -harir dhenu-yūthān ||77||

saṅkhyā-pūrtau bhavati muditaḥ svasya kimvā sakhī nām
saṅkhyā-nyūne sapadi sa gavāmveṇu-saṅketa-nā daiḥ |
tat-tan-nāmnā svagaṇa-viyutāḥ śī ghram āhūyā gās tās
tat-tad-yūthe calati ghaṭ ayaṁś cālayanś tān vrajāya ||78||

śrī -dhenu-reṇu-paripiñjaritāṅga-guṅjā-
vanya-srag-ambara-calālaka-keśa-piṅchaḥ |
niryoga-pāśa-muralī -dala-yaṣ ṭ i-śṛ ṛḡī
lolāruṇāti-vipulāyata-pakṣ ma-lākṣ aḥ ||79||

vanyāṭ ana-śramaja-kānty-amṛ tābhivaṣā
saṁsikta-sarva-jana-netra-cakora-vṛndaḥ |
vaṁśī -kalāhṛta-vighūrṇita-yauvatāliḥ kṛṣṇaḥ
saghoṣam aviśat sva-samair vayasyaiḥ ||80||

udgacchantī vraja-bhuvi viśvak-pātair
vaṁśī -dhvānāmṛta-madhurāsārais tām |
saṁśīṭayantī sva-viraha-dāvocchetṛī
kāṛṣṇī śocir jaladhara-mālā reje ||81||

śrī -kṛṣṇāgama-bhūpateḥ sakhi-camū-śṛṅgādi-kolāhalam
śrutvodyat-surabhī -rajo-dhvaja-cayān dūrād vilokyodvijaṁ |
ghoṣāt tad-virahākhyā-dasyu-nṛpatir bhī tyāpayātaḥ kṣaṇāc
cintā-tānava-dīnatāti-jaḍatārty-udvega-senānvitaḥ ||82||

vaṁśī -gānāmṛta-muci gavāṁdhūlī -jālābda-māle
hambā-rāva-stanita-valite śrī -harer āgamākhye |
prāvṛṭ -kāle'bhyudayati mudā sarvataś conmukhīyam
prodyat-tṛṣṇā vraja-jana-tatiś cātakāly abhyupetā ||83||

vrajeśo bhrāṭṛbhir gopair vrajeśā saha yāṭṛbhiḥ |
tūrṇāṁdūrāt samabhyetya tanayau pariṣasvajē ||84||
tyaktvā rasavatiṁ dāsīḥ saṁrakṣya tad-avekṣaṇe |
rohiṇy atulayābhyetya nanandāliṅgya tau sutau ||85||

muralī -nadanād utthita-madanā
gadgada-gadanā vraja-vidhu-vadanāḥ |
suśikhara-radanā ślathita-cchadanā
yayur apakadānāḥ sadanāt sadanāt ||86||

udayati bata kṛṣṇe citra-bhānau purastāt
vraja-vasati-janānāṁphullatākṣy-utpale'bhūt |
smita-kumuda-vikāśaḥ svinnatāṅgendu-kānte
viraha-dahana-taptamjī vanamśī talamca ||87||

udayati bata kṛṣṇe nitya-pūrṇe'dbhutendau
vraja-yuvati-janānāṁphullam āsīn mukhābjam |
arati-viyuti-cintā-ghūka-pālī nilīnā
milati ca tanu-kokī -saṁhatiḥ prāṇa-kokaiḥ ||88||

vrajāṅgana-dṛk-tṛṣṇitāli-mālā
vilāṅghya lajjā-pratikūla-vātyām |
samucchalat-kānti-maranda-lubdhā
papāta kṛṣṇasya mukhāravinde ||89||

latāntarāla-sthita-ballavīnām
vaktrāṇi matvā vikacāmbujāni |
hrī -vātyayā bambhramitāpi lubdhā

papāta śaurer dṛ g-ali-dvayī ha ||90||

darśamdarśamvadana-kamalamtad-vapuḥ-saṅgi-vā tam
sparśamsparśamtanu-parimalamśrī -harer gopikālyah |
ghrāyamghrāyamtad-adhara-madhu-sphī ta-vanī -ninādam
svādamsvādampupuḥ ur adhikamsvāni pancendriyāṇi ||91||

śrī -rādhikāpāṅga-vilokaneṣ uṇā
saiḥpr ṣ ṭ a-marmā sa yathākulo'bhavat |
nānyāṅganā-śreṇi-kaṭ ākṣ a-patibhiḥ
sambhinna-sarvāvayavo'py asau tathā ||92||

yadvat sunirvṛ tim avāpa sa rādhikāyā
vaktrendu-manda-hasitāmṛ ta-leśa-sekāt |
tadvan na gopa-sudṛ śāmvadanendu-vṛ nda-
prodyat-smitāmṛ ta-jhara-prakarāvagāhāt ||93||

gokulair gokulam ninye gokulam gokulair haran |
gokulam gokula-strī ṇāṅgokulair gokuleśvaraḥ ||94||

āsādyāgre bhavika-valitamkānanāt saimilantam
prāṇa-prāṇamnidhim iva gataṁdūrato hastam āptam |
cumbantau tamḥṛ di nidadhatau lokayantau tad-āsyam
saṅghrantau śirasi pitarau prāpatur vā ṛchitāni ||95||

godhūli-dhūmrān alakān sabarhakān
vitustayantau vasanā ṛcalena tau |
prakṣ ālayantau stana-dṛ k-payah-sravair
aṅgāni sūnoḥ pitarau nanandatuḥ ||96||

tātādi-lokair milanambakī ripoḥ
prātar vadāsī d adhunāpi kintu tat |
prāstanamtad-bahir aklamottaram
sāyantanaṁsaiyuti-saimadottaram ||97||

saṅkalayyātha go-jālam astācala ivāṅśumān |
valayāmāsa gośāle keśavaḥ sva-praveśataḥ ||98||
dhenūr vaskayanī vatsatarī r gr ṣ ṭ ī ḥ pareṣ ṭ ukāḥ |
sandhinī r upasaryāś ca praṣ ṭ hauhī ś ca pṛ thak pṛ thak ||99||
vṛ ṣ ān vatsatarān ṣ aṅḍān yugya-prāsaṅga-śākaṭ ān |
yathāsthānamniveśyāsau pāyayāmāsa tarṇakān ||100||

tal-lālanāyotsuka-mānasābhyām
yadā pitṛ bhyāmmuhur arthito'pi |
naicchad gr haṅgantum asau gavālī
dohotsukas tamjanakas tad āha ||101||

viśrāmyantu kṣ aṅaṅgāvaḥ pibantu tarṇakāḥ payah |

aham atrāsmi santyete gopā go-dohanotsukāḥ ||102||
vatsau śrāntau yuvāmyā tamḡ hamḡ trā tra lālitau |
snānādyaiḥ punar āyā tamḡo-dohāya gata-śramau ||103||
kṛ ṣ ṇamkarṣ an baṭ uḥ prāha kṣ ut-tr ṛbhyāmbā dhitā vayam |
ehi kṛ ṣ ṇa ḡ hamprā ṇān rakṣ a naḥ pāna-bhojanau ||104||

āmreḍito vatsalayā balāmbayā
muhur vrajendreṇa kṛ tāgrahotkaraḥ |
nijāmbayā kṛ ṣ ṭ a-karaḥ sahāgrajāḥ
kṛ ṣ ṇaḥ pratastha sakhibhir nijālayam ||105||

sarvān nayantī mṣva-ḡ hamvrajeśvarī m
samprārthya mārgē sakhi mā taro hareḥ |
tyāge'py anī śāḥ svayam apy anī śvaraṁ
sva-svātmajaminyur aho nijālayam ||106||

ḡ he vrajeśayā nī te sa-baṭ au sabale harau |
balāmbātulayā dhauta-pādā rasavatī myayau ||107||

śamita-viraha-tāpālokanād gokulendor
vihita-tad-anuyānā āvrajāntaḥ prahṛ ṣ ṭ āḥ |
tad-avakalana-vicchedārti-saṁvigna-cittā
nija-nija-bhavanamśrī -rādhikādyāḥ samī yuḥ ||108||

sutasyāpūtrāṇāmbahu-kanaka-vṛ ṣ ṭ er adhaninām
mahā-vṛ ṣ ṭ er dāvānala-valita-vanyā-sthiti-yuṣ ām |
yathā kasmāl labdhir bhavati paramānanda-jananī
tathā ghoṣ a-sthānāmpunar api hareḥ saṅgatir abhūt ||109||

śrī -caitanya-padāravinda-madhupa-śrī -rūpa-sevā-phale
diṣ ṭ e śrī -raghunātha-dāsa-kṛ tinā śrī -jī va-saṅgodgate |
kāvyē śrī -raghunātha-bhaṭ ṭ a-viraje govinda-lī lāmṛ te
sargo'sāv aparāhna-keli-valito'gād ūnavinśābhidhaḥ ||o||

||19||

—o)0(o—

viṁśaḥ sargaḥ

sāyamrādhā sva-sakhyā nija-ramaṇa-kṛ te preṣ itāneka-bhojyā m
sakhyanī teśa-śeṣ āśana-mudita-hṛ daṁtā mca tamca vrajendum |
susnā tamramya-veśamṅṛ ham anu jananī lālitamprāpta-goṣ ṭ ham
nirvyūḍhosrāli-dohaṁsva-gṛ ham anu punar bhuktavantamsmarāmi ||1||

athāgatā sā sadanamvrajeśvari
sutau vidhāyāplava-vedikā mṅgatau |
niyuja dāsān api tan-niṣ evaṇe
dhaniṣ ṭ hikām ā ha nijāntika-sṭhitā m ||2||

rādhā mprayāhi baṭ akaiḥ saha laḍḍukā ni
svādūni kṛ ṣ ṇa-ruci-dāni tayā kṛ tāni |
tāmprārthya putri śubhadāny adhunānaya tvam
syātāmsutau yad adanāc cira-jī vinau me ||3||

sā gatvā rādhikām etāmvrajeśvaryā nideśataḥ |
bhakṣ yāṇy ayācataiteṣ āmsvayamprasthā panotsukām ||4||

mālatī tāvad abhyetya vṛ ndayā prahitā sakhī |
saṛketa-kuṅjam ācakhyaū śrī -govinda-sṭhalā bhidham ||5||
śrī -rādhikāpi bhakṣ yāṇi tāni kṛ tvā pṛ thak pṛ thak |
vastrācchānnāsyā-sannavya-mṛ t-pātreṣ u bhṛ tāny alam ||6||
tāni cādhāya vistī rṇe citrite dāru-samput e |
sa-kastūryāmtulasyāmtamnyasya śuklā mbarāvṛ tam ||7||
tāmbūla-vī ṭ ikāś cāsyā mnyasya tat sakalam punaḥ |
jṁ ta-saṛketa-kuṅjāyai dhaniṣ ṭ hāyai samarpayat ||8||
sāpi tābhyāmtad ānī ya vrajeśvaryai nyavedayat |
sā tābhis tāni pātreṣ u pṛ thak pṛ thag akārayat ||9||

teṣ āmtathā svālaya-saṁskṛ tānām
kiyat kiyat sā tad-upāyanānām |
vidhāya patreṣ u dadau tad ādau
nārāyaṇāyārpayitumbaṭ ubhyaḥ ||10||

aṛga-prakṣ ālanābhyarṅgon-mardanodvartanāplavaiḥ |
mā rjanodgamanī yāccha-navyā nṣ uka-samarpaṇaiḥ ||11||

keśa-saṁskāra-tilakālepa-mālya-vibhūṣ aṇaiḥ |
kṛ ṣ ṇādyāḥ sevitā dāsair niviṣ ṭ ā bhoktum āsane ||12||
kramān mātā tebhyo nārikelāny athāgrataḥ |
pānakādi-rasālādi-phalāni vividhāni ca ||13||
pī yūṣ a-granthi-karpūra-kelikāmṛ ta-kelikāḥ |
baṭ akān laḍḍukāny ājya-saṁskṛ tānnādikāni ca ||14 || (yugmakam)

hasanto hāsayantas te madhumaṅgala-narmabhiḥ |
bhuktvā pī tvā mudācamya kṣaṇāntalpe viśāramuḥ ||15||
ta ete sevītā dāsais tāmbūla-vyajanaḍibhiḥ |
gośālamilitair mitrair go-dohāya punar yayuḥ ||16||
tad-bhukta-śeṣaṁtat sarvaṁśrī -rādhāyai dhaniṣṭ hikā |
nibhṛ tampreṣ ayāmāsa sva-sakhyā guṇa-mālayā ||17||
sāli-vṛ ndā tad āsvādya sārūḍhā candra-śālikām |
kṛ ṣ ṇaṁgo-dohna-krī ḍaṁpaśyantī mumude bhṛ śam ||18||

kvacid grī ṣ me kṛ ṣ ṇaḥ pathi sakhi-kulaiḥ prārthya jananī m
samaṁtaiḥ sarisnā tum sarati yamunāṁkvāpi ca saraḥ |
tadā dāsā mātrārpita-vividha-bhakṣ yāṇi muditā
gṛ hī tvā snānī yābharaṇa-vasanādī ny api yayuḥ ||19||

tatra snātāḥ suveśās te bhuktvā pī tvā gata-śramāḥ |
godohāya pathā tena punar yānti gavālayam ||20||
tadā rādhāpi sā sāyaṁsnāna-vyājāt sakhi -cayaiḥ |
gatvānusrotasi snātvā kṛ ṣ ṇāṅga-saṅga-vāriṇi ||21||
raho bhakṣ yāṇi kṛ ṣ ṇāya kundavallyārpayat asau |
bhuktvā tayāpta-tat-śeṣaṁpaśyantī yāti tamgṛ ham ||22 || (yugmakam)

dāsā bhṛ ṅāra-tāmbūla-pātra-vyajana-pāṇayaḥ |
niryoga-pāśa-veṛādi-dhāriṇas te tam anvayayuḥ ||23||

tā tamsa khaṭ ṭ opari sariviviṣ ṭ am
purodhṛ tāneka-payo-ghaṭ ālim |
gopāṁś ca dāsāṁś ca samādiśantam
tat-tat-kṛ tau svādhvani datta-dṛ ṣ ṭ im ||24||

hambā-rāvais ṭṛ ṣ ita-ruvato vatsakān āhvayantī r
utkarṇāsyāḥ sva-pathi nihita-svāvalokotka-netrāḥ |
ūdhobhāraiḥ sthagita-calanā dugdha-pūrān sravantī r
dudgdhā dohyāḥ katicid aparā duhyamānās ca dhenūḥ ||25||

tat-tad-dhenor muhur abhidhayā tā hihī pūrvayotkās
tat tan mātuḥ punar abhidhayā vatsakāṁś cāhvayantam |
dohaṁdohaṁpaya iha gavāṁpūrayantaṁghaṭ ālim
vinyastā kṣ aṁsvaka-pathi gaṇaṁgoduhāṁcāpi paśyan ||26||

sva-darśanotkaṁparicā rakāṇāṁ
gaṇaṁpayo-bhāra-vahaṁca kumbhān |
pūrṇān nayantaṁgṛ ham ānayantaṁ
śūnyān gṛ hād gopa-pateḥ purastāt ||27||

śṛ ṅaiḥ khurair dārayato dharāṁmuhur
gambhī ra-tāra-svana-nāditāṁbarān |
tān vāsītā-saṅgataye parasparam
prayudhyataḥ ṣ aṅḍa-varāṁś dhāvataḥ ||28||

mastakā mastaki krī dā-yuddhamvidadhato mithaḥ |
muhur vatsatarāṅś cāpi dṛ ṣ ṭ vā saṁmumude hariḥ ||29 || (ṣ aḍbhiḥ kulakam)

vijñāpya tā tamdohāya gato'sau gās ca tā mudā |
militāḥ svā bhitaḥ kṛ ṣ ṇaḥ sāntvayāmāsa sāntvanaiḥ ||30||
śrī -hasta-mārjanaiḥ kaṇḍūyanair gāḥ prī ṇayan hariḥ |
dudoha dohayāmāsa vatsāṅś tais tais ca pālayan ||31||

vatsā nipī yodara-pūram uccakais
ṭṛ ptiṅgatā gopa-gaṇā yathepsitam |
dugdhvā nivṛ ttās ca gavāmtathāpy aho
nodhaḥ-payāḥ-pūrtir avāpa hī natām ||32||

kṛ ṣ ṇā nanābjārpita-netra-cetasām
gavāṁsvayāmsarṅśravād-audhasāmpayaḥ |
gopāḥ stanādho dhṛ ta-kumbha-saṅcayaiḥ
sambhṛ tya ninyuḥ purato vrajeśituḥ ||33||

praveśya gopair nija-māṭṛ -lālitān
vatsālayaṁvatsa-gaṇān balānvitaḥ |
gās tā yathā-sthānam asau niveśya ca
vrajādhīpasyāgamad antikamhariḥ ||34||

prasthāpya dugdhāni gṛ haṁsa bhāvikaḥ
gavālaya-dvārṣ u niyujya kirkarān |
samānsutābhyāṁsuhṛ dāmca saṅcayai
rājā vrajasyāvrajad ātma-mandiram ||35||

śālagrāma-śilāyāṁte pūjākr d baṭ unā kṛ tam |
sāndhyam ārātrikaṁviṣ ṇor dadṛ ṣ uḥ kṣ ālitāṅghrayaḥ ||36||
sadasyeṣ ūpaviṣ ṭ eṣ u prahitāni vrajeśayā |
nānā-vidhāni sārpiṣ kāṇy aikṣ avāṇi phalāni ca ||37||
srag-gandha-vī ṭ ikādī ni naivedyāni ramāpateḥ |
yāni tāni vrajādhi śaḥ sarvebhyo vyabhajan mudā ||38 || (yugmakam)

iṣ ṭ agoṣ ṭ hī mḥṣ aṇamkṛ tvā kṛ ṣ ṇeḥ āṁtyaktum akṣ amāḥ |
kṛ ṣ ṇe nyastendriya-prāṇāḥ suhṛ l-lokā gṛ haṁgatāḥ ||39||
subhadrādī n bhrāṭṛ -putrān rājā kṛ ṣ ṇena sagdhaye |
sadā nimantrayaty eṣ a saḥajāṅś tu kvacit kvacit ||40||
tad-dine tāṅś tu sarvān sa nimantrya sva-gṛ heśvarī m |
teṣ āmbhojana-siddhy-arthambaṭ u-dvārā samādiśat ||41||
tato vrajeśvarī tuṅgī ṁpivarī mkuvalāmtathā |
sva-yāṭṛ r āhavayat tat-tat-snuṣ āputrādi-sariyutāḥ ||42||
āhūtā baṭ unā rājñyā tatra prakṣ ālitāṅghrayaḥ |
bhojanāyopaviviśur madhye kṛ tvā vrajeśvaram ||43||
dakṣ iṇe'syāgrajau vāme'nujau putrau puraḥṣṛ tau |
subhadrādyā harer vāme baṭ avo bala-dakṣ iṇe ||44||

turgī subhadra-jananī jana-nī ti-vijñā
vijñāpitā vraja-payā pariveśanāya |
bhojyaṁkramāt pariviveśa sa-rohiṇī kā
viprātmaja-svadhara-devara-putrakebhyaḥ ||45||

sat-saurabhaiḥ kanaka-varṇa-ghṛ tābhiḥ iktaiḥ
stūpī kṛ tair vividha-temana-pātra-yuktaiḥ |
sthālī r bhūtāḥ sumṛ dulair viśadodanaiḥ sā
sandānikopari puro nidadhe sma teṣāṁ ||46||

jematsu teṣu parvieśayati kramāt sā
śeṣāṇi bhūri-vidha-ṣaḍ-rasa-temanāni |
saiṇyāva-pāyasa-lasad-baṭ akān apūpān
sad-bhājanāntara-dhṛ tā mṛdu-roṭikāśca ||47||

yasya yasya priyamyaḍ yat taj jñātvātha rohiṇī |
irgītena vrajeśvayās tasmai tat tad asau muhuḥ ||48||

dugdhamghanamśikhariṇī mmathitamrasālām
sat-ṣaḍavamdadhi ghanambahu-sandhitāni |
pakvāmra-sad-rasam api vraja-rāja-rājñi
tebhyaḥ krameṇa pariveśayati sma śaśvat ||49||

sarvambhojayitumśamutsuka-mano-vāg-dṛk-prakāśī -kṛ tair
gūḍhair mātr-tateḥ sphuṭaiḥ pitṛ-tateḥ sneha-dravac-cetaśaḥ |
bāṣpa-klinna-tanos tad-āgraha-śataiḥ kṛ ṣṇādayaḥ preritāḥ
saṁtrpta api te muhur bubhujire nāntammudāmcāyayuh ||50||

dvayamvyastam abhūt prātarāśāt sāyantanaśane |
gāmbhīrya-narmaṇi baṭ or gūḍhatā mātur āgrahe ||51||

asvācchandyanyaḍ api lapitānyonya-hāsa-kriyādau
kṛ ṣṇādī nām abhavad aśane lālāne cāpi mātuḥ |
prātar bhuktes tad api śatadhā sagdhitas tāta-mukhyais
teṣāmsaukhyantad-avakalanāt koṭidhāśca tasyāḥ ||52||

vaktrendoḥ smita-sampadā vraja-vidhos tad-vāk-sudhā-bindhubhis
tat-saurabhya-vimiśra-dūpa-visarais tat-tāla-vṛntānilaiḥ |
tac-chrī-sandhyāmṛtābhiḥ ikta-madhurair bhojyaiśca saṁlebhire
te pañcendriya-trptijām atitamāmsambhojanī yāmmudam ||53||

bhuktvāpī tvācamya palyāṅkikālau
viśrāntās te sevitā dāsa-saṅghaiḥ |
sat-tāmbūlairvījanādyaiḥ pitāsvair
vargairvedyāmsūnur aṭṭālikāyām ||54||

aṭṭālodaya-śailataḥ prasṛmarāmkṛ ṣṇānanendu-dyutir

jyotsnāmsāli-cayeśvarī sva-vaḍabhī -jālādhva-dattānanā |
 pāyampāyam apāya-sūnyam apuṣ ac chrī -dṛ k-cakoryau nije
 sarvatraiva hi sarvadā phalavatī sad-bhāga-bhājāmspr hā ||55||

tasyā mukhābja-suṣ amā-makaranda-dhārām
 ārād gavākṣ a-mukhato militāmpiban saḥ |
 kṛ ṣ naḥ pupoṣ a tṛ ṣ itau nija-netra-bhṛ ṛgāv
 utkaṅṭ hitaiva mahatāmhi phalāpti-hetuḥ ||56||

atha vrajeśā tulasī msahālikām
 kṛ tāgrahā bhojayitumdhaniṣ ṭ hayā |
 abhāṇi seyamprathamamna rādhikām
 vinātti bhojamna jalampibatya api ||57||

sā śrutvā sneha-rī tīrtāmprī tāhānnaṁsa-temanam |
 sa-sakhī -vṛ nda-rādhārtham ābhyāmprasthāpaya drutam ||58||

tato dhaniṣ ṭ hā hari-bhukta-śeṣ am
 satemanānnaṁnibhṛ tamnidhāya |
 dadau tulasyaitata-samput e'nyad
 balāmbayā dattam api sphuṭ amsā ||59||

vrajeśā bhojayitvā dau dāsī r dāsān sa-gopakān |
 sasnuṣ ābhiḥ sa-putrī bhir yā tṛ bhiḥ sagdhim ācarat ||60||
 annam ādāya yā tāyāmtulasyāmsubalāya sā |
 dhaniṣ ṭ hā khyat keli-kuṛjāmdadau ca vī ṭ ikā rahaḥ ||61||

athāgatāsau tulasī tad-annam
 sakhyai samastaṁsamadarśayat sā |
 tad-gandha-varṇā nubhavena cādau
 nāsā-dṛ ṣ os tṛ ptir abhūd amūṣ ām ||62||

tad rūpa-mañjarī nī tvā tulasya bhojanālayam |
 sa-sakhī -vṛ nda-rādhāyai pṛ thak pātreṣ v akalpayat ||63||
 athāhūyā ha jaṭ ilā viśākhāmmat-suto gataḥ |
 gośālāmsayitumbhuktva bhoktum āhvaya me snuṣ ām ||64||
 sā ha sāste gṛ he suptā śrāntāraṇya-parikramāt |
 tatraivātsyati dehy annaṁsā dade'nnāṁsa-temanam ||65||
 sāpi hr ṣ ṭ ā tad ānī ya cādhāya bhojanālaye |
 śrī -rādhām etya tasyai tad-vārtām āvedayan mudā ||66||

tataḥ sametetyopaviveśa bhoktum
 bhṛ ṛgāra-pī ṭ hāli-virāji-vedyām |
 sahāli-pāliḥ priya-bhukta-śeṣ am
 rādhā marāli va sudhāmsamutkā ||67||

asavye lalitā savye viśākhāsyā upāviśat |
 purataḥ pārśvataś cānyā yathā-sthānaṁsakhī -tatiḥ ||68||

tābhyaḥ pariviveśānnamtulasyā rūpa-mañjarī |
snehena mohinī yadvad devatābhyo'mṛ tamkramāt ||69||

praṇayi-jana-visṛ ṣ ṭ amśrī -harer bhukta-śiṣ ṭ am
tad-adhara-madhu-miṣ ṭ amtat-kareṇābhimṛ ṣ ṭ am |
nija-nikhila-gaṇeṣ ṭ amrādhayā netra-dr ṣ ṭ am
mitam api ca tadāsī d akṣ ayambaṅṭ ane'nnam ||70||

ramaṇa-kavala-śiṣ ṭ amsan-mṛ ṇālammarālyaḥ
kiśalaya-kulam eṇyaḥ śrī -marandaṁbhramaryaḥ |
amṛ tam iva cakroyaś caindavamrādhikādyāḥ
mumudur adhikam annamprāsya kṛ ṣ ṇāvaśiṣ ṭ am ||71||

ācamyāsvādayantyas tāḥ kṛ ṣ ṇa-tāmbūla-carvitam |
dāsī bhiḥ sevitas ṭ pṭā palyarkāsau viśāramuḥ ||72||
tulasī -rūpa-mañjaryau tat-tac-sheṣ ānna-temanam |
vṛ ndāyai mālatī -dvārā presayāmāsatur mudā ||73||
tatas te bhojayitvānyā vayasyā dāsikā api |
sa-gaṇaiḥ saha saṁhṛ ṣ ṭ aiḥ sveśā-śeṣ ānnam ādatuḥ ||74||
tatreṣ ṭ a-vyañjanādī nām anyonya-pariveśane |
bhojanā dau tayor āsī d vyatidāna-kaliḥ kṣ aṇam ||75||
bhuktvācamya tad-āyāte rādhāyāś caraṇāntikam |
tāmbūla-carvitaṁtasyā aśnantyau tā m asevātām ||76||

hṛ d-amṛ ta-ruci-ratna-drāviṇī harṣ a-sindhun
nayana-kuvalayālimcālam uphullayantī |
vraja-vasati-janānāmsādhu sāyantani yā
jayati viśada-lī lā-kaumudī gokulendoḥ ||77||

śrī -caitanya-padāravinda-madhupa-śrī -rūpa-sevā-phale
diṣ ṭ e śrī -raghunātha-dāsa-kṛ tinā śrī -jī va-sarṅgodgate |
kāvye śrī -raghunātha-bhaṭ ṭ a-varaje govinda-lī lāmṛ te
sāyamkeli-mayo'tra viṁśatitamaḥ sargo'gamat pūrṇatām ||o||

||20||

—o)0(o—

ekaviṁśaḥ sargaḥ

rādhāmsālī -gaṇāntā m asita-sita-nisā -yogya-vesā mpradoṣ e
dūtyā vṛ ndopadeśād abhiṣṭ ta-yamunā-tī ra-kalpāga-kuṅjā m |
kṛ ṣ ṇaṁgopaiḥ sabhāyā mviḥita-guṇi-kalālokanāmsnigdha-mātrā
yatnād ānī ya saṁśāyitam atha nibhṛ tamprāpta-kuṅjāmsmarā mi ||1||

athāyayau hareḥ pitā bahiḥ-sabhā mvrājesitā
nijāgrajānujair yutaḥ sumut-samudra-samplutaḥ |
sahākḥila-vraja-prajā s tam āgaman guṇi-vrajā
harer vilokaṇāśayā samṛ ddhayā sitāśayaḥ ||2||

śreṇi-mukhya-loka-vipra-gopa-vṛ nda-saiḡinaḥ
sva-sva-vidyayā'ghavairi-toṣ aṇā tiraḡinaḥ |
āyayuḥ sva-gī ta-vādyā-hāsyā-lāsyā-nandinaḥ
sūta-vaṁśa-śaṁsi-nṛ tya-gāna-karṭṭ -vandinaḥ ||3||

te gopa-rājā militā yathāyatham
sa-gauravam sa-praṇayā nukampitam |
sammānitās tena mudānvitāḥ sthitāḥ
kṛ ṣ ṇekṣ aṇotkaṇṭṭ hita-netra-cetasah ||4||

śete sutaḥ śrama-bharād vihitāśano'sau
lokās tad-ī kṣ aṇa-tṛ ṣ o bata kimvidheyam |
itthamvicintayati gopa-patāv akasmāt
kṛ ṣ ṇaḥ svayāmsakhi-kulaiḥ sahitaḥ samāyāt ||5||

svāntāmbudhimnetra-cakora-vṛ ndam
romauṣ adhiś ca smita-kairavā lī m |
samphullayan ghoṣ a-kṛ tālayā nam
sabhodayādrāv udito harī nduḥ ||6||

viprān gurūn svāṅjali-bandha-vandanaiḥ
samān sakhī nś ca smita-miśritekṣ aṇaiḥ |
pālyā nś tathānyā n sadayāvalokanaiḥ
sambhāṣ ya tān so'pi viveśa saḡibhiḥ ||7||

veda-dhvānair jaya-jaya-ravaiḥ pūrva-vaṁśyā nuvādais
tat-tal-lī lā-viruda-paṭ hanair vāditair bhūri-vādyaiḥ |
harṣ odghoṣ aiḥ stuti-kalakalaiḥ saḡatā nā mjanā nām
ghoṣ aḥ kṛ ṣ ṇe vyatanutatarā msvasya nā mno niruktim ||8||

vrajendreṇeritaḥ kṣ attā lokānutkara-cālanaiḥ |
kolāhalān nivāryaitān yathā-sthānamnyaveśayet ||9||

teṣ ūpaviṣ ṭ eṣ u nṛ peḡitena te

vicakṣaṇāḥ sva-sva-kalāḥ pṛthak pṛthak |
pradarśayantaḥ kramaśaḥ kalā-vidaḥ
sa-lālasān sabhya-janān atoṣayan ||10||

chālikyādi-nṛtyam eke'nye lāsyantāṇḍavāmpare |
nṛsiriḥa-rāma-carita-rūpakābhinaye pare ||11||
vidyāmvāṇśa-naṭīm anye sūtra-saṅgārikāmpare |
nānendrajālāny apare nipuṇāḥ samadarśayan ||12||
śrāvayāmāsuritare puṇyāḥ paurāṇikīḥ kathāḥ |
gītānividhāny eke kecit vāṇśānuvarṇanam ||13||
caturvidhānāṁvidyānāmbhedān anye śruti-priyān |
kecit kṛṣṇasya janmādi-līlāḍhyāṁvirudāvalīm ||14||

tebhyo vrajeśādi-sabhāsado dadur
vāsodhanālakṛāṇāny anekadhā |
te tānīkṛṣṇekṣaṇa-pūrṇa-mānasāḥ
svīcakrur ācāratayā na tṛṣṇayā ||15||

kṛṣṇānanendoḥ smita-kaumudīm
bhṛṣāmnipīyasabhyā'kṣi-cakora-santatiḥ |
vasanty apīsvāśru-miśād atṛpti-bhāka
pibatya aho prema-gatiḥ sudurgamā ||16||

tāvad vrajeśā-prahitaḥ sa raktakaḥ
sabhāṁsametyāha naman vrajeśvaram |
vrajāvanīśotka-manā vrajeśvarī
didṛkṣate śrī-yuta-bharṭṛ-dārakam ||17||

tato vrajendrena kṛtāgrahotkaraḥ
sabhyān nijāloka-viyoga-kātarān |
sincan saḥārdra-smitavīkṣyaṇāmṛtaiḥ
kṛṣṇaḥ prapeda nija-māṭṛ-mandiram ||18 ||

tāv āgatau sa-madhumaṅgala-mitra-vṛndau
mātā sutāv atha niveśya sumṛṣṭa-vedyām |
dugdhamṅghanāṁsa-śaśi-śarkaram īṣad-uṣṇām
stanyāśru-sikta-sicayā lam apāyayat tau ||19||

tato gate mitra-gaṇe nijālayam
sa-rohiṇīkājananī suvatsalā |
ānīya śayyānilaye nīje nīje
baṭumbalamkṛṣṇam aśīśayat pṛthak ||20||

śāyayitvātha tānīḥ tad-tad-dāsān sarīyujya sevane |
teṣāṁsvacchanda nidrāyai calitā sā nijālayam ||21||

yāntī dāsān avadad atha sā sneha-viklinna-cittā
vatsā vatso vana-viharaṇaiḥ śrānti-bhāṇme yathāsau |

atrāyātān vividiṣ u janān vārayadbhir bahiḥ-sthair
āpratyuṣ āmṣvapiti nibhṛ tamtad-vidheyambhavadbhiḥ ||22||

śrī -rādhikāpy aśakalendu-karojjvalāyā m
rātrāv ihā tma-ramaṇāpti-samutsukāsau |
sariketa-kuṅja-gamana-tvaritā sakhī bhiḥ
śuklābhisāra-racanāmcaturā cakāra ||23||

hanisānisukā sa-śaśi-candana-lipta-kāyā
muktā-vibhūṣaṇa-citā dhṛ ta-mallikā-srak |
yatnena mūkita-sunūpura-kiṛkinī kā
rādhā yayau sva-sadṛ śāli-yutā nikuṅjam ||24||

kadācit tāmasyām asita-vasanā sā mṛ gamadair
viliptārgī kālāguru-tilaka-citrotpala-kulaiḥ |
kṛ tottanisā nānāsita-maṇi-kṛ tālakṛ ti-yutā
nirābādhā rādhā priyam abhisaraty āli-sahitā ||25||

vṛkṣa-cchāye pathi pathi bhiyā vañcayantī sva-gamyam
sthānamvanśī vaṭ a-viṭ apinaḥ śākhayā lakṣayantī |
nyasya svī ye hṛ daya-kamale sohyamānā nigūḍham
yantrākāre vraja-vana-bhuvā prāpa kṛ ṣ ṇā-samī pam ||26||

jānu-daghna-jalamtī rtvā yamunā-nirjharammudā |
dvī pāyamānamsarketi -kṛ ta-kṛ ṣ ṇā-taṭ amiyayau ||27||

śrī -govinda-sthalākhyamtaṭ am idam amalankṛ ṣ ṇa-saṇiyoga-pī ṭ ham
vṛndāraṇyottamārgamkrama-natam abhitaḥ kūrma-pī ṭ ha-sthalābham |
kuṅja-śreṇī -dalādhyammani-maya-gr ha-sat-karṇikamsvarṇa-rambhā-
śreṇī -kiṛjalkam eṣ ā daśa-śata-dala-rājī va-tulyamdadarśa ||28||

vahantyaḥ kṛ ṣ ṇayodī cyāmpūrva-paścima-bhāgayoḥ |
niryan-nirjhara-bāhubhyāmkroḍī kṛ tam ivābhitaḥ ||29||

śālais tālais tamālais cala-dala-bakulair nārikelai rasālaiḥ
kuddālaiḥ sapriyālair dadhiphala-saralaiḥ śrī phalolūkhalais ca |
uddālaiḥ kandarālaiḥ salakuca-tilakair jambhalaiḥ pī ta-śālaiḥ
plakṣais tūlaiḥ palāśair abalu-guḍa-phalair gālavair granthilais ca ||30||

golī dhaiḥ kaṇṭ aki-phalair madhuṣ ṭ hī lair madhūlakaiḥ |
kṛ tamālair drukilimaiḥ phalādhyakṣ air halipriyaiḥ ||31||
maṅgulair vaṅgulaiḥ kolair vaṅgulair vaṅgulair api |
drumotpalaiḥ karparālaiḥ kulakair deva-vallabhaiḥ ||32||

kalpa-drumair vāñchita-dāna-kalpair
apārijātair api pārijātaiḥ |
mandāra-vṛkṣ air api rāṅkyadāraiḥ
santānakaiḥ sammada-tānakais ca ||33||

śaśvad dhareś citta-śarī ra-candanair
yac candanaiḥ śrī -hari-candanair api |
mahā-vadānyair itaraiś ca bhūruhair
vyāptamlatā-rāji-virājitaṅgakaiḥ ||34|| (pañcabhiḥ kulakam)

śrī -vāsantī -saptalā -svarṇa-yūthī
jā tī -yūthī -mallikā -mudgarādyaiḥ |
viś ṇukrāntā -kṛ ṣ ṇalā -bhī ru-bimbā
kubjāspshotādyaiś ca vallī -samūhaiḥ ||35||

lavaṅgāśoka-kundāmra-latābhiś cānvitamca yat |
drākṣ ā -bhujaga-vallī nāmvajajaiś ca kvacit kvacit ||36|| (yugmakam)

vallyaḥ sarvā yatra tāḥ kalpavallyo
vṛ kṣ āḥ sarve kalpavṛ kṣ ā bakāreḥ |
gopī nāmcābhī ṣ ṭ a-pūrtau samarthā
jā tyā yā ye tāḍṛ śaḥ kintu tās te ||37||

puṣ pavatyo'py amālinyāḥ sandṛ ṣ ṭ a-rajaso'py aho |
sukumāryaḥ sa-prasavā api mugdhā latā iha ||38||

yatrā niśamkṛ ṣ ṇa-sarṅgā d
gopyaḥ śyā malatāṅgatāḥ |
stabdhāḥ sthāvaratāmprāptāḥ
santi śyā malatā -cchalāt ||39||

sahacaryaś ca dāsyāś ca rādheśāloka-modataḥ |
stabdhāḥ kaṅṭ akitā mūr̥ti-bhedair gulmalatā sthitāḥ ||40|| (yugmakam)

śrī -bhū -lī lāḥ sevane nanda-sūnor lubdhā
labdhāḥ sthāsnutāmbhūri-puṇyaiḥ |
jā tī -dhā trī -śrī -tulasyā tmanā ddhā
kurvantyas tad yatra nityamvasanti ||41||

brāhmī haimavatī cātra kṛ ṣ ṇāloka-trṣ ṇayā |
somavallī -harī takyoś chalena sthāsnutāṅgate ||42||
kṛ ṣ ṇāyā nandadā bhānti padminyō'tra jale sthale |
cara-sthiratayā tadvaj jale rāji va-pālayaḥ ||43||

yatra bhāti sthirā phullā rajanī divase'py aho |
dine'pi kṛ ṣ ṇa-pakṣ e'pi jyotsnī ca sthāsnutāṅgatā ||44||
śarālir bhāty apsu carā śarālīś ca sthirā sthale |
cara-sthiratayā yatra jhaṣ ā bhānti jale sthale ||45||
śālā bhānti carās toye yatra śālā sthirā sthale |
rohito'psu caras tī re rohitau ca cara-sthirau ||46||

kamalā bhānti kuṅṅeṣ u yatra kṛ ṣ ṇasya tuṣ ṭ aye |

dī vyanti kamalās tī re kamale kamalāny api ||47||
virahitam api raktākṣaiḥ prāṇibhir abhitaḥ sadā yad idam |
raktākṣai raktākṣai raktākṣaiś cānvitam satatam ||48||

viyutamkalikārair yat sanīyutamkalikārakaiḥ |
bhī maiḥ sattvair vihī namca sthirair bhī maiḥ sadānvitam ||49||
vihī nam api kharjurair ariṣṭaiś ca palāśakaiḥ |
kharjurair apy ariṣṭaiś ca palāśaiś cānvitamsadā ||50||

kanakācita-bhūḥ kanakaiḥ kanakaiḥ
kanakaiḥ kanakaiḥ kanakaiś ca vṛtā |
vibabhāv iha sā kramukaiḥ kramukaiḥ
kramukaiḥ kramukair api ya nicitā ||51||

priyakair jangamair yuktampriyakaiḥ priyakaiḥ sthiraiḥ |
mayūrain jangamais tadvan mayūraiḥ sthāvarair api ||52||

bakulais ca nava-kulais tamālair nata-mālakaiḥ |
sadrumā vidrumā ceti vṛtāś caryāsti yan mahī ||53||
kṛṣṇasāraiḥ kṛṣṇasārai rurubhī rurubhiś ca yat |
śambaraiḥ śambarair vyāptamrohiṣai rohiṣa-priyaiḥ ||54||

yat karṇa-hāri-hāri ta-bharadvāja-śukoktibhiḥ |
vatsa-gālava-śāṇḍilyānvitam muni-sado yathā ||55||

śruti-ṛtu-vasukoṇair maṇḍalāṅgaiś ca kaiścid
vividha-maṇi-vicitrair dikṣusopāna-yuktaiḥ |
gala-hṛd-udara-nābhi-śroṇi-jānūru-daghnair
valita-lalitamūla-kuṭṭimaiḥ sālabālaiḥ ||56||

nī la-rakta-maṇibaddha-kuṭṭimaiḥ
kecid indu-maṇi-jāla-vālakāḥ |
nī la-rakta-maṇi-jāla-vālakāḥ
ke'pi candramaṇi-baddha-kuṭṭimaiḥ ||57||

vṛkṣā haimā harimaṇi-mayaiḥ kāṛṇanair aindranī lā
vaiduryābhāḥ sphṭika-maṇijaiḥ sphṭikāḥ padmarāgaiḥ |
glaukāntāṅgā marakata-mayais taiś ca te'nye tathānyair
dī vyanty asmin vratati-valayaiḥ śliṣṭaśākhāḥ praphullāḥ ||58|| (sandānitakam)

harimaṇi-bhuvī haimā vaidrumā vaidrumāś ca
sphṭika-maṇi-dharāyāṁsphṭikāḥ svarṇa-bhūmau |
aruṇa-maṇi-dharāyāṁsākra-nīlāś ca yasmin
marakata-maṇi-dhātryāṁpadmarāgā vibhānti ||59||

svaṛṇa-skandhāḥ śīti-sitamaṇi-sthūla-śākhopāśākhāḥ
kecid vṛkṣā marakata-dalāḥ padmarāga-pravālāḥ |

vibhrājante sphaṭ ika-kusumāḥ sthūla-muktāphalaughāś
cānye tat-tan-maṇi-viracanā vaiparī tyena yasmin ||60||

teṣ ām phalāny akhila-vāṛhitadā nya-gānām
dī vyanti ratna-pṛthu-samputa-sannibhāni |
śrī -kṛṣṇa-kṛṣṇa-ramaṇi -caya-yogya-vastrā-
lakāra-gandha-paṭavāsa-yūtāni yatra ||61||

svabhāva-mālākṛti-puṣpa-bhājām
phalāni tāsām rucur latānām |
kuṣmāṇḍa-tumbī -sadrśāni yatra
śrī -kṛṣṇa-līlocita-vastu-bhāṅgi ||62||

kusuma-racita-śayyollocābhūṣopadhānaiḥ
sa-madhu-caṣaka-tāmbūlāmbu-gandhādi-pātraiḥ |
vyajana-mukura-sindūrāṅjanām atra kaiścā-
nvita-maṇi-nicitāntar-bhūmayo bhūri-citrāḥ ||63||

kusumita-bahu-vallī -maṇḍalair bhitti-kalpair
upari ca paṭalābhaiḥ śliṣṭa-śākhā-samūhaiḥ |
niviḍa-dala-phalānārchāditāḥ pādapānām
maṇi-maya-graha-tūlyā yatra kuṅjā vibhānti ||64||

yatrā ticitrāmbara-puṣpa-citritāḥ
śākhāsu sat-kalpa-palāśināmsitāḥ |
dī vyanti nānā-maṇibhiḥ sucitritā
hindolikāḥ śrī -hari-rādhikā-priyāḥ ||65||

kapota-pāravata-kokilānām
hārī ta-kāpiṅjala-ṭaiṭṭibhānām |
māyūra-cākoraka-cātakānām
cāśāli-lāvāli-vartakānām ||66||

yac chauka-śārī -tati-cāṭakānām
kāliṅga-pādāyudha-taittirīnām |
vyāghraṭa-bhāṣāvali-kaukkubhānām
svanair vilāsaiḥ śruti-netra-hāri ||67|| (yugmakam)

vistīrṇā ratna-citrāntā tad-antaḥ-kanaka-sthalī |
nikuṅja-maṇḍalaiḥ kalpa-drumānām asti veṣṭitā ||68||

madhye vicitra-maṇi-mandiram asti tasyāḥ
kalpa-drumāṅkam anu kuṭṭima-śobhi-dikṣu |
sopāna-pāli-lalitāṁvalitāṁvidikṣu
santānakādy-apara-vṛkṣa-catuṣṭayaena ||69||

sva-kānti-jālāyata-lola-pakṣair
ūrdhva-kramāt kuṅcita-pūrva-pādaiḥ |

paścād adho nyasta-darāyatānya-
svī yāṅghri-yugmārpita-deha-bhāraiḥ ||70||

māṅkiyā netrai ravi-kānta-gātrair
utpuccha-karṇaiḥ kapiśocchaṭ aughaiḥ |
uḍḍī yamānair iva ratna-sinḥair
yad uhyamānamvīyatī va dikṣu ||71||

sucela-tūlī ṣ uta-hema-karṇikam
khaṭ ṭ āyamānammaṇi-kānti-keśaram |
yasyāntar-aṣ ṭ a-cchada-padma-sannibham
kṛ ṣ ṇasya sinḥāsanam asti kāṛṇanam ||72|| (sandānitakam)

laghu-ratnālaya-svāṅkaiḥ kuṅjaiḥ kalpa-latāvṛtaiḥ |
aṣ ṭ abhiḥ kalpa-vṛkṣ āṅāmbahir yad dikṣu śobhitam ||73||
vallī -yuk-kalpa-vṛkṣ āṅi kuṅjānāntad-bahir-bahiḥ kramād |
dviguṇa-saṅkhyānāmbahubhir maṅḍalair vṛtam ||74||
bhāsvatā mṛga-pakṣyādi-mithunai ratna-citritaiḥ |
śūnya-hema-sthalī -prānta-bhāgena tad-bahir vṛtam ||75||
tad-bahiḥ kadali -ṣaṅḍaiḥ saphalaiḥ śī tala-cchadaiḥ |
vṛtamnānā-jāti-bhedaiḥ karpūrākara-valkalaiḥ ||76||
tad-bahir veṣ ṭ itampuṣ podyānenātiprathī yasā |
pṛthak-tat-tat-puṣpa-bāṭī -valitena samantataḥ ||77||

tad-bahir bhūri-bhedānāmnāmṛṅāmpḥala-bhārataḥ |
ārāma-maṅḍalais tais tair veṣ ṭ itam phala-bhūruhām ||78||
taylor madhye'raṅya-devī -kuṅjā-dāsī -śatānvitaiḥ |
sevopakaraṅgāra-nikaraiḥ parito vṛtam ||79||
bahir bahiḥ kramāt tasmād vṛtamtat-tal-latā-yutaiḥ |
svāntarālaiḥ pṛthak tais taiḥ śreṇī -bhūtair dru-maṅḍalaiḥ ||80||
kara-labhya-harit-pī tāruṅccha-phala-gucchakaiḥ |
tad-bahir vṛtakaṅṭhānāmpūgānāmṅḍalair vṛtam ||81||

ālabāla-niṭ ilopari-suptair veṣ ṭ itamsuphala-gucchaka-vṛndaiḥ |
bhūṣaṅḍalibhir ivāṅkita-kaṅṭhair nāṅrikela-valayair bahir asmāt ||82||

campakāśoka-nī pāmṛādī nāmkrṣṇā-taṭopari |
punnāga-bakulādī nāmnikuṅjais tad-bahir vṛtam ||83||
tīra-nī rānamra-śākhaiḥ phulla-vāsantikāvṛtaiḥ |
maṅḍulair vāṅḍulaiḥ kuṅjair vāṅḍulais cābhito vṛtam ||84||

sva-pārsvayoh śrī -bakulāvalibhyām
saṅchāditāny atra citāni ratnaiḥ |
āmandirād yāmuna-tī rthagāni
catvāri vartmāni vibhānti dikṣu ||85||

yasyaiśānyāṅdisi maṅṇi-taṭ ambrahma-kuṅḍamyad āste
tasyaiśānyāṅśiva iha sadā so'sti gopī śvarākhyah |

tasyodī cyāmtaḥ a-bhuvi taruḥ so'sti varīṣī -vaḥ ākhyas
tiṣṭhan varīṣyā hvayati ramaṇī ḥ kuṭṭime yasya kṛṣṇaḥ ||86|| (ūnavinīṣatyā kulakam)

jānūru-daghnaḥ kaṭi-nābhi-mātrair
hṛt-kaṇṭha-mūrdha-dvayasaiḥ kvacic ca |
kutrapy agādhaiḥ salilair aghāreḥ
sampādayitrī jala-keli-saukhyam ||87||

kahlāra-kokanada-kairava-puṇḍarī kair
indī varāmburuha-hallaka-hema-padmaiḥ |
phullair lasan-madhukaraiḥ sarasair manojīṁ
tat-tat-parāga-makaranda-sugandha-toyā ||88||

cakrāṅga-madgu-plava-cakravāka-
sarāri-koṣaṣṭhika-sārasānām |
kādamba-kāraṇḍava-khañjanānām
svanair vilāsair yuta-tīra-nīrā ||89||

gokarṇa-rohiṣhika-sambara-kṛṣṇasāir
nyarkveṇa-raṅku-prṣṭatair gavayaiḥ śaśaiś ca |
gandharva-rohita-samūru-camūru-cīnair
anyair mṛgair valita-tīra-vanānta-bhāgāḥ ||90||

ekāni nirjhara-vṛtāny abhito'parāṇi
prānte'timukta-sunikuṅṇa-śatānvitāni |
anyāni dikṣukusumopavanāvṛtāni
pūrṇendu-maṇḍala-nibhāni manoharāṇi ||91||

karpūra-cūrṇa-mada-nindaka-bālukāni
pūrṇāmṛtadyuti-kara-dviguṇojjvalāni |
śrī-kṛṣṇa-ballava-vadhū-caya-rāsa-nṛtya-
lakṣmānvitāni pulināni ca bhānti yasyāḥ ||92||

yasyottarāyāmyamunā-diśi svayam
sāraṇya-tīraiḥ pulinātirājitaiḥ |
svair nirjharair bhūribhir āntarāntarā
saiveṣṭyā rāsa-sthalikāmvibhānti sā ||93|| (saptabhiḥ kulakam)

kalpa-drumādhaḥ-sthita-ratna-mandiram
gopāla-siṁhāsana-yoga-pīṭhakam |
yam āgamajīḥ pravadanti yamhareḥ
priyā-gaṇaḥ keli-nikuṅṇam āha ca ||94||

evamvidhamtamsthala-rājatallajam
kandarpa-līlā-sukha-satra-mandiram |
govinda-saiṁsmārakam ātmano guṇair
vīkṣyāparādhāsa-sakhī-tatir mudam ||95||

vṛ ndā savṛ ndā tra vibhūṣ ayantī
kuṅjā ni nānā-racanopacāraiḥ |
nijeśayor vartmani datta-dṛ ṣ ṭ iḥ
sveśām akasmān militām dadarśa ||96||

abhyudgatāsyai vinivedya hallake
sā keśavottariṣa-care mudānvitā |
sandarśayantī vana-kuṅja-maṅjutām
nikuṅja-rājamprati tām anaiṣ ī m ||97||

śobhāmvanasyendu-karānuraṅjitām
soddī panī mbhāva-tateḥ svabhāvataḥ |
nikuṅja-vṛ ndasya ca vṛ ndayācitām
vī kṣ yā sa lolā hari-saṅgamāptaye ||98||

tasyā uddī pta-bhāvālī vātyayoccalitammanah |
kṛ ṣ ṇāpty-āśāpagotkaṅṭṭ hāvarte tūlam ivāpatat ||99||

kuṅjamuhur viśati paśyati tatra citrāny
asmān nireti saraṇimsarati priyasya |
patre kvacic calati tammanute sametaṁ
vṛ ndāmca pṛ cchati tad-āgamam utsukeyam ||100||

saṅkalpān hariṇā vilāsa-vitateḥ prāptau vikalpān hareḥ
saṅjalpān sphuratāmunā ca purataḥ santanvatī bhūriśaḥ |
ākalpaṁsva-tanoḥ sukalpam api sā talpaṁca saṅkurvatī
sukalpaṁkālam analpa-kalpa-dṛ śammene priyāpty-utsukā ||101||

athātra ghoṣ eśa-sutaḥ savitryām
svaṁśāyayitvā sva-gr̥ hamgatāyām |
kṣ aṇaṁsa viśramya bahiḥ-svadāsān
prasthāpya gehāc chayanād udasthām ||102||

kī layitvā puro-dvāraṁdāsān prasthāpya tad-bahiḥ |
gantum utkamanāḥ kuṅjampakṣ a-dvāreṇa niriyayau ||103||

anācchannamhitvā śāśi-kara-citaṁghoṣ a-vasateḥ
pura-dvāraṁsambhāvita-vividha-lokāgama-gamam |
sukham paścāt-sṛ tyā viṭ api-vṛ tayā yāmi vipinam
vicāryetthamgantumpada-yugam adhād yarhi sa puraḥ ||104||

tadaiva sā sve vraja-bhūr atarkitam
nidhāya yantrārpita-yāna-sannibhe |
manojave hṛ t-kamale nināya tam
kuṅjālayamtan-manasā saha drutam ||105|| (yugmakam)

jyotsnā-pūrṇamūrṇam ullaṅghya yatnāc
chāyācchannamvartma gr̥ hṇaṁ tarūṇām |

āyāto'hampreyasī sāgatā me
kimvā netthamkṛṣṇa āsī t tadotkaha ||106||

itas tāvaj jyotsnojvalita-pavanāndolita-dalam
tamālamrādhārāt-kanaka-citam ālokya muditā |
priyammatvāyāntamvihasitum amumkautukavatī
nilī nāsī t kuṅṅālayam anuvayasyāly-anumatā ||107||

ratna-pradī pādika-dhāri-bhitti-
pralagna-haima-pratimāli-madhye |
sthitā priyamprekṣya puraḥ sphurantam
dṛṣṭvāsmī aneneti muhur nililye ||108||

tāvat kṛṣṇo'pi tatrāyād vṛkṣācchannena vartmanā |
vṛndābhyetya dadau tasmai karṇikārāvataṁsakau ||109|| (sandānitakam)

pulaka-mukula-jālā-bāṣpa-dhārā-marandā
vikṛtī-malaya-vātotkampitā sāli-pāliḥ |
smita-kusuma-sitāṅgī gadgadāli-svanāsī d
udayati dayite'smin mādhavī mādhavī va ||110||

kṛṣṇo'pi tāsām avaloka-jātā-
nandottha-bhāvāli-vibhūṣitāṅgaḥ |
kāntāvalokottara-lākṣmī-cetāḥ
kāntām apaśyann avadat tadālīḥ ||111||

vayasyā vaḥ sakhyaḥ kva nu nija-grāhe tad-virahitāḥ
kathamūyamprāptāḥ kusumam avacetumravi-kṛte |
kutas tat-saurabhyaṁprasarati tad-aṅgena militāc
charirād asmākaṁvitattham idam astv eva vitatham ||112||

tāmvinā na vane yuṣmad-gatiḥ sambhāvyate kvacit |
candra-mūrtimvinākāśe nekṣyante tan-marīcayāḥ ||113||
neyamcandra-tanūḥ kintu śrī riyamvṛṣabhānujā |
yaika-deśe sthitā vyāpnoty amūmtvāmca sva-dīptibhiḥ ||114||
evamnarmālibhis tanvan vṛndayāsau dṛṣeritaḥ |
kāntā sandarśanotkaṅṭhaḥ prāviśat svarṇa-mandiram ||115||
rādhā-kānty-ucchalat-svarṇa-geha-kāntyākhile kṛte |
pī tādvaite'ntare'paśyat sarvamhema-mayamhariḥ ||116||
tāvat sva-kānti-milanāt procchalantyā ca tat-tviṣā |
vyāptamsāpaśyad atratyamsarvammarakata-prabham ||117||
pañcālikāntare'nviṣya paśyann api muhuḥ priyam |
stabdhāmsvāloka-mud-bhībhyaṁmmene pañcālikāmpriyaḥ ||118 ||

tāmlālasā dayita-saṅgataye purastād
drag-vāmatāpaṣṭataye ca cakarṣa paścāt |
tāvan mud-uttha-jaḍataitya nivārya tāmtām
vāmā sakhī va nirurodha hareḥ purastāt ||119||

—o)0(o—

dväviàçau sargaù

tāv utkau labdha-saṅghau bahu-paricaraṇair vṛ ndayā rādhyamā nau
preṣ ṭ hālī bhir lasantau vipina-viharaṇair gāna-rāsādi-lāsyaiḥ |
nānā-li lā-nitāntau praṇayi-sahacarī -vṛ nda-saṅgavyamā nau
rādhā-kṛ ṣ ṇau nisāyāmsu-kusuma-śayane prāpta-nidrau smarā mi ||1||

vṛ ndā sa-vṛ ndātha sahāli-vṛ ndau
vṛ ndāvaneśāv anunāthya nāthau |
tad-ālayā lindam aninda-śobham
pūrṇendu-kānty-ujjvalitamninā ya ||2||

sā tatra tau puṣ pa-citāntarāyām
sucī na-vastrāstaraṇānvitāyām |
kalinda-kanyānila-śī talāyām
nyavī viśat kāṛcana-vedikāyām ||3||

āveśanād āli-gaṇopanī tair
vicitra-puṣ pābharaṇaiś ca nālyaiḥ |
tāmbūla-gandha-vyajanaḥ sutoyaiḥ
sā tau nijeśau sagaṇau siṣ eve ||4||

tat kānanam tā mrajanī mpriyās tāḥ
kṛ ṣ ṇāmca tāmtat-pulināni tāni |
samī kṣ ya kṛ ṣ ṇo hṛ di jātayābhavat
sa prerito rāsa-vilāsa-vāṛchayā ||5||

sa-gaṇo'raṇya-vihṛ tiś cakra-bhramaṇa-nartanam |
hallī sakamyugma-nṛ tyam tāṇḍavamlāsyam ekakam ||6||
tat-tat-prabandha-gānamca saṅg tyarati-narmanī |
jala-kheley amūny eṣ a rāsāṅgāni vyadhāt kramāt ||7|| (yugmakam)

jyotsnojvalammanda-samī ra-vellitam
sva-saṅgamoddī pta-vasanta-jṛ mbhitam |
nṛ tyan mayūraṅpika-bhṛ ṅga-nāditam
vanamsamī kṣ yātra vihartum aicchat ||8||

varīśī -gānena tāsv eṣ a jṛ payāmāsa vāṛchitam |
tan-nāmmaivānugānena sa tābhiś cānumoditaḥ ||9||

kānane sudhānīśu-kānti-śubhra-maṅgu-vigrahe |
puṣ pite samas tvayādya me priyāli-varga he |
rantum atra vāṛchitāni citta-vṛ ttir udvahed
evam astu kṛ ṣ ṇa kṛ ṣ ṇa kṛ ṣ ṇa kṛ ṣ ṇa kānta he ||10||

utthitaḥ svara-maṇī -gaṇa-saṅgi

vṛ ndayāpy anugato mṛ du gāyan |
pratyagampratilatampratikuṛjam
sa pradakṣiṇatayā bhramati sma ||11||

mṛ du-malayā nilajita-latā-taruṇa-patra-cayam
sumadhura-paīcama-dhvani-kalācana-kokilakam |
dhvana-dali-barhiṇampranayinī -gaṇa-gī ta-guṇo
vanam avagāhya tat sa ramate harir atra mudā ||12||

mūrcchotthitā iva punar navatām ivāptāḥ
snātā ivāmṛ ta-rasair madhu-citritā vā |
vṛ ndāvane tarulatā mṛ ga-pakṣi-bhṛ ṛgā
āsan harer vana-vihāra-viloka-harṣāt ||13||

kṛ tvāgre dvija-mṛ ga-caīcarī ka-vṛ ndam
kṛ ṣ nekṣotsukam aṭ avī -praharṣiṇī yam |
candrānīśūtkara-valitā maruccalārād
āyāntamsvaritam ivābhyupaiti kṛ ṣ ṇam ||14||

kṛ tvāgre dvija-mṛ ga-caīcarī ka-vṛ ndam
kṛ ṣ ṇotsukam aṭ avī -praharṣiṇī yam |
candrānīśūtkara-valitā maruc-calārād
āyāntamsvaritam ivābhyupaiti kṛ ṣ ṇam ||14||

gaurāṅgī ṇāmvapuḥ-kānti-militendu-rucā vanam |
viliptambhātī dhautamvā jalena kala-dhautayoḥ ||15||

śrī -rādhikāṅga-dyuti-vṛ nda-saīgamāt
kṛ ṣ ṇāṅga-caīcad-dyutayo virejire |
sudhānīśū-mūrter dyuti-puṛja-raījītāś
calat-tamālāga-dalālayo yathā ||16||

svāgatāḥ stha sukhiṇaḥ khagā mṛ gāḥ
śarma vo lasati kiṇnagā latāḥ |
bhavyam avyavahitammadhupā vas
tān apricchad akhilān iti kṛ ṣ ṇaḥ ||17||

kiśalaya-kara-bhāḥ supuṣpitāgrā
madhupa-pikāli-nināda-maṛju-gānā |
pavana-guru-vicālitāṭ avī yam
harim avalokya nanarta nartakī va ||18||

rādhā-kṛ ṣ ṇāv anv anucalato'saīkhyān bhṛ ṛgān
śrāntān matvā pāyayitum iva svāmādhvī kam |
vātālī vellat-kiśalaya-hastenotphullā
śāsvat-premārdrāhvayati mudā vāsantī yam ||19||

nija-kula-dharmam apohya gopikā

sukhayati kṛṣṇam itī va śikṣāyā |
api surabhau sphuṭitātha tan
mude tam ali-rutair iha nauti mālatī ||20||

cañcan-matta-bhramara-vilasitāpāṅgalokā kusuma-vihasitā |
nṛtyantī vānila-cala-vapuṣā mallī -vallī -hari-mudam atanot ||21||

sva-savidham ayitānvī kṣya kṛṣṇamlatālī
pramudita-vihaga-dhvāna-nāndī mukhī yam |
malayaja-pavanollālasat-pallavaijat-
kara-vivṛtānāyair nṛtyatī va pramodāt ||22||

praṇayati kuñjāvalir api guñjā-tatī-kṛtā-citrā kusuma-vicitrā |
nava-dala-talpātyali-pika-jalpā sa-dayita-kṛṣṇādika-hṛdī tṛṣṇāḥ ||23||

rādhā-śampālirgita-dehe'mṛtavarṣe
mandra-dhvāne kṛṣṇapayode sphurite'gre |
kekā-dhvānair unnata-piñchaiḥ śikhinī bhir
nṛtyatī ārān matta-mayūrāvalir uccaiḥ ||24||

dhvanad-ali-vihagānśī ta-vāteritam
parīṇata-phala-yukcandrikā-rūṣitam |
vikaca-kusuma-sat-saurabhānśī -harer
vanam idam atanod indriyānāmudam ||25||

atha dara-phullam aśoka-latā-
stavaka-yugānvṛṣabhānu-sutā |
svayam avacityā hareḥ śravasoś
capala-kareṇa dadhau sumukhī ||26||

tad anu ca calitā svayamharinā'pyasau
praṇaya-kalahe sadā'pyaparājitā |
tad api sa ca tat-karād apahrītya tat-
stavaka-yugalampriyāśravasor nyadhāt ||27||

sukaṅṭhībhiḥ kaṅṭhībhiḥ -rava-madhura-madhyābhir
abhitaḥ kalāṅgāyanti bhiḥ sarasam anugītāmala-guṇaiḥ |
spṛśannarigānyāsāmstavaka-kusumādyarpaṇamiṣād
akuṅṭhām utkaṅṭhām nibhṛtārataye'vardhayad ayam ||28||

kilakiñcita-vivvoka-vilāsa-lalitādikaiḥ |
kṛṣṇas tā bhūṣitāś cakre sva-saṅgād bhāva-bhūṣaṇaiḥ ||29||

sva-varṇitābhir vallībhir ali-dhvani-miṣād asau |
anugīto'nandayat tāḥ puṣpādāna-miṣāt spṛśan ||30||

yad yaj jagau candra-latādikamharis
tenaiva paścāt priyayā yutamharim |

varṇārthayoḥ kvāpi viparyayaṇa tāḥ
kṛ ṣ ṇasya nāmnā'nujaguḥ kva cālayaḥ ||31||

jagad-āhlā daka-śilāḥ pramadā-
hṛ di vardhita-manasija-pī laḥ |
rādhānurādhikāntar vilasan
śuśubhe kalā-nidhiḥ so'yam ||32||

jagad-āhlā daka-śilāḥ pramadā-
hṛ di vardhita-manasija-pī laḥ |
rādhānurādhikāntar vilasan
śuśubhe kalānidhiḥ so'yam ||33||

san mālatyām asyāmmālatyāmmalatī bhiḥ phullābhiḥ |
saṁveṣ ṭ ita iha paritaḥ punnāgo'yamvirājate gahane ||34||

san mālatyām asyāmmālatyāmmalatī bhiḥ phullābhiḥ |
saṁveṣ ṭ ita iha paritaḥ punnāgo'yamvirājate gahane ||35||

mādhavāliṅgita-mādhavī bhrājate
mādhavaś cānayā phullayā rājate |
viśvam apy etayoḥ saṅgam ānandataś
cakṣ uṣ ī nandayan modate sarvataḥ ||36||

mādhavāliṅgita-mādhavī bhrājate
mādhavaś cānayā phullayā rājate |
viśvam apy etayoḥ saṅgam ānandataś
cakṣ uṣ ī nandayan modate sarvataḥ ||37||

samphullā samphullo milanān mitha iha vane sadālī nām |
kāṛṇavallī cāsau sukhadā tāpiṛcha-maulīś ca ||38||

samphullā samphullo milanān mitha iha vane sadālī nām |
kāṛṇavallī cāsau sukhadā tāpiṛcha-maulīś ca ||39||

śaṁsann iva madanājīmmadayan hṛ dayamkalamgāyan |
nava padminī ṣ u rātrau vilasati madhusūdanaś citram ||40||

śaṁsann iva madanājīmmadayan hṛ dayamkalamgāyan |
nava padminī ṣ u rātrau vilasati madhusūdanaś citram ||41||

rajanī -ramaṇas tamasāmsamano
nalini -kulam unmahasām apanut |
śitigur gagane śitibhe vighane
subabhau kumudāvaka eṣ a mudā ||42||

rajanī -ramaṇas tamasāmsamano
nalini -kulam unmahasām apanut |

śitigur gagane śitibhe vighane
subabhau kumudāvaka eṣa mudā ||43||

kamalinī -malinī -karaṇe paṭ ur
vidhuritādhuritān iha cakravān |
nivi dadhad vidadhad bhagaṇe dhṛ tim
na sa mude samudeti vidhur mama ||44||

sa sudṛ śāmsudṛ śāmruci-kṛ d
rucir virahitā rahitā nija-tārakāḥ |
suvidadhad vidadhat kumudā-vanam
vara mude sa mudeti vidhur hi naḥ ||45||

itthamgāyan madhura-vipina-śrī -bharāloka-tṛ ptaḥ
kāntāvallī r api viracayan svābhimardane phullāḥ |
bhrāmāmbhrāmāmbhramara-nikaraiḥ svānugair veṣ ṭ ito'sau
tābhir vaiśī -vaṭ a-viṭ apinaḥ kuṭ ṭ imamprāpa kṛ ṣ naḥ ||46||

tatropaviṣ ṭ aḥ sa dadarśa kṛ ṣ nām
sva-darśanānanda-vivṛ ddha-tṛ ṣ nām |
phenāli-hāsāmkhaga-nāda-gānām
sva-saṅgamāyotka-hṛ ṣ ī ka-vargām ||47||

sparśotsavayocchalad-ūrmi-hastām
lolābja-raktotpala-phulla-netrām |
samucchalan-nakra-mukhocca-nāsām
āvarta-gartotsuka-karṇa-pālī m ||48|| (yugmakam)

pulināni samī kṣyāsau tatra rantu-manā hariḥ |
kṛ ṣ nā-pāraṅgantu-kāmaḥ samuttasthau priyā-gaṇaiḥ ||49||

athāgatānāmsva-jalāntikaṁsā
teṣāmpadābjeṣu taraṅga-hastaiḥ |
samarpya padmāny atha tāni kṛ ṣ nā
tais taiḥ sprśantī va muhur vavande ||50||

gati-śiṅṅite mura-ripor vanitānām
drutam abhyasann iva nijair gati-nādaiḥ |
tam ihābhyupaiti puratas taṭ a-kacchāt
kalahaṁsikāli-valitaḥ kalahaṁsaḥ ||51||

skhalad-gatitayācyutāgati-mudā
samṛ ddha-jalatām jagāma yamunā |
sva-pāram ayituṁsamutkam atha tam
samī kṣya tanutām jaloddhata-gatiḥ ||52||

jānu-dvaya-sa-toyāyāmkṛ ṣ nāyāmkṛ ṣ na-tuṣ ṭ aye |
gulpha-daghna-jalā āsan nirjharāḥ pulināvṛ tāḥ ||53||

tī rtvā tī rtvā sukhenaitān krameṇa nirjharān hariḥ |
babhrāma pulineṣ v eṣ u viharan sa-priyā-gaṇaiḥ ||54||

sākūta-sa-smita-vilokana-narma-jalpair
āliṅgana-stana-nakhārpaṇa-cumbanādyaiḥ |
tāsāṁsva-saiṅgaja-manoja-vilāsa-triṣṇāṁ
kurvan muhuḥ sa vipulāṁvilāsa kṛṣṇaiḥ ||55||

tataḥ pulinam āgatya sa cakra-bhramaṇābhidham |
tatra rantu-manās cakram āruroha priyā-gaṇaiḥ ||56||

vitasti-mātrocca-nikhāta-śaṅkuga-
trinemi-cakropari rādhayā saha |
sthitaiḥ sa madhye'nya-sakhī gaṇaiḥ kramād
bahiś cakārātha sumaṇḍala-trayīm ||57||

āvṛtya pūrṇamrasa-dhārayā harim
rādhopagūḍhamkila maṇḍala-trayīm |
suvarṇa-vally-añci-tamāla-śākhinām
svarṇāla-bālālivābabhāv asau ||58||

ādiśya hallī śaka-keli-raṅge
rādhā-mukundau lalitādikālīḥ |
tatrāṁśa-vinyasta-bhujau mithas tāv
anṛtyatāmlāsya-vidāṁvāriṣṭau ||59||

nṛtyan nitambinī nāṁtad-vaidagdhyā-pada-cālanaiḥ |
kulāla-cakravac cakrambhramad āsīt tayor api ||60||

vidhāya rādhāṁlalitā-viśākhayor
madhye tad-āṁśarpita-bāhur acyutaḥ |
gāyan sa gāyadbhir alamkadāpy asau
babhrāma nṛtyan saha nartakī-gaṇaiḥ ||61||

laghu-bhramac-cakra-gateḥ samā tāsāṁgatiḥ kvacit |
kvacin mandā kvacic chīghrā vividhāsīt priyā hareḥ ||62||

tāsāṁmadhye dvayor dvayor madhye tad-āṁśa-nyasta-doḥ sphuran |
sa-calat-svarṇa-vallī nāṁnṛtyat-tāpīṅchavad babhau ||63||

so'ḷāta-cakravat kvāpi laghu-gatyābhramat tathā |
hitvā māṁkvāpy asau nāgād iti tā menire yathā ||64||

sa ekāṁmaṇḍalī-kṛtvā prānte sarva-priyā-gaṇaiḥ |
tāsāṁmadhye sphuran nṛtyan cakramca bhramayan babhau ||65||

sva-śaktimdarśayan cakrād yugapad vā kramāc calāt |
avaruhya muhus tat-tat-sthānam āśv āruroha saḥ ||66||

gopyaś ca yugapat sarvāḥ kadāpy ekaikaśaḥ kvacit |
avaruhyāram āruhya cakrur maṇḍala-bandhanam ||67||

vilasyetthamharis tābhiś cakra-bhramaṇa-nartanaḥ |
rāsa-lī lā-viśeṣ āya cakraḍ avaruroha saḥ ||68||

sva-lahari-mṛ du-hastaiḥ saṁskṛ tamkṛ ṣ ṇa ālyā
kumuda-surabhi-vā tair mārjitamsphāram agryam |
śaśi-kiraṇa-sudhābhiḥ sikta-liptamsa tābhiḥ
pulina-varam anaḡgollāsa-raḡgākhyam āyāt ||69||

vidhāya kṛ ṣ ṇaḥ paritaḥ sumaṇḍalī m
tasmin mitho baddha-karaḥ priyā-gaṇaiḥ |
tad-antarāyam priyayā babhau yathā
viśākhayenduḥ pariveśa madhyagaḥ ||70||

paribhramat-tal-lalanāli-maṇḍalam
babhau yathā kāma-kulāla-bhūpateḥ |
rāsādi-lī lākhyā-ghaṭ ādi-nirmitau
suvarṇa-cakraṁhari-daṇḍa-cālitam ||71||

tan-maṇḍalambhāti vilāsa-sāgare
roddhummano-mī nam ihaiva kimhareḥ |
kandarpa-kaivarta-vara-prasāritam
haimam mahā-jālam uroja-tumbikam ||72||

parasparābaddha-kara-priyā-tater
dvayor dvayor madhya-gataḥ kvacit prabhuḥ |
priyā-yugānīśarpita-dor-yugo'sphurat
tābhiḥ sa nānā-gati-nartanair bhraman ||73||

bhuja-śirasi virājad-dor-yugaṁsva-priyālyāḥ
pracalad ajayad etan maṇḍalamkṛ ṣ ṇa-mūrteḥ |
jalada-śakala-jālam madhya-madhyātirājat-
sthira-taḍid-upagūḍhamsambhramac-cakra-vātaiḥ ||74||

kadācid eka evāyamsvī ya-bhramaṇa-lāghavāt |
bhramann alāta-cakraḥ sarvāsāṁpāśvago'sphurat ||75||

hari-hari-dayitānāmvāśikā-kaṇṭ ha-gānair
milita-valaya-kāñṭī -nūpurāli-svanaughaiḥ |
naṭ ana-gati-virājat-pāda-tālānugāmī
nija-vara-madhurimṇā vyānaśe'sau jaganti ||76||

anibaddham nibaddham ca dvidhā gī tamca te jaguḥ |
sārigamapadhany-ākhyā svarān ālalapuḥ pṛ thak ||77||

śuddhāmca vikṛtāmjātimdivividhamca mudā jaguḥ |
 tatra sapta-vidhāṁśuddhām ekādaśa-vidhāṁparām ||78||
 ṣaḍja-madhyama-gāndhāra-bhedād grāmāṁś tri-bhedakān |
 tatra martyāgocaraṁte gāndhāra-grāmam ujjaguḥ ||79||
 śrutī ḥ sapta-svara-gatā dvāviniśati-bhidā jaguḥ |
 samī ra-sarkhyāṁś tānāṁś ca mūrchanās tv ekaviniśatiḥ ||80||
 pañcadaśa-prakārāṁś ca gamakāṁś tiri-pādikān |
 cālādi-bahu-bhedamca sthāyamramyam ime jaguḥ ||81||
 śuddha-sāлага-bhedena nibaddhamdivividhamjaguḥ |
 śuddhamsaṁjñā-trayaṁtatra prabaddhamvastu-rūpakam ||82||
 prabandhe svara-pāṭṭhādi-bhedān nānā-vidhān jaguḥ |
 rāgān nānā-prakārāṁś ca grahāṁś ca nyāsa-saṁyutān ||83||
 sapta-svarāṁś tu sampūrṇān ṣaṭ-svarān ṣaḍavābhidhān |
 pañca-svarān auḍavāṁś ca jagus te tāṁś tri-bhedakān ||84||

mallāra-karṇāṭṭṭaka-naṭṭa-sāma-
 kedāra-kāmodaka-bhairavāḍḍi n |
 gāndhāra-deśāga-vasantakāṁś ca
 rāgān agāyan saha mālavāṁś te ||85||

śrī-gurjarī mṛāmakirī mca gaurī -
 māsāvarī mṅoṇḍakirī mca toḍī m |
 velāvalī mmaṅgala-gurjarī mca
 varāṭṭṭikā mdeśa-varāṭṭṭikā mca ||86||

māgadhī mkausīkī mṅpālī mlalitā mpaṭṭha-maṅjarī m |
 subhagāṁsindhudām etā rāgiṅī s tāḥ kramā j jaguḥ ||87||
 ghanānaddha-tatānantāḥ śuṣirāṅāmca bhedakān |
 vṛṇdayopahṛtāṁś tāṁś ca krameṅāvādayan muhuḥ ||88||

murajamḍamaruṅḍamphamṅḍumca mamakādikam |
 muralī mṅpāvikā mvaṅśī mmandirā mkaratālikām ||89||
 vipaṅṅī mmahatī mvī ṅāmkacchapī mkarināsikām |
 svara-maṅḍalikāmṅrudra-vī ṅāmca tā avādayan ||90||
 patākā mtripatākāmca haṅśāsyaṅmkartarī -mukham |
 śukāsyamṅṅgaśī rṣāmca sandaṅśamkhaṭṭṭakā-mukham ||91||
 śucī mukhamcārdha-candraṅṅpadma-koṣāhi-tuṅḍikam |
 nartane darśayāmāsus tā ity ādika-hastakān ||92||

dadhus tālān bahu-vidhān kāścit tu dhruva-lakṣaṅṅān |
 maṅṅṅ ha-lakṣaṅṅakāṅś cānyān kāṅścit tat-tad-vilakṣaṅṅān ||93||
 atī tān āgata-samair grahāś ca trividhair yutān |
 samā gopucchikā-sroto-vahādi-yatibhir yutān ||94||
 layāś ca trividhair yuktān druta-madhya-vilambitaiḥ |
 niḥśabda-śabda-yuktena dvidhā dharāṅṅa-saṅyutān ||95||
 vardhamānābhidhas tv eko hī yamānābhidhaḥ paraḥ |
 ity āvarta-dvayāḍḍhyena mānena ca samanvitān ||96|| (caturbhiḥ kulakam)

cañcat-put amcā capuṭ amrūpakamsiñha-nandanam |
gaja-lī lām eka-tā lamñiṣārī mādi-tālakam ||97||
aḍḍakampratimaṇṭ hañca jhampañca tripuṭ amyatim |
nalakūvaranudghaṭ ṭ amkuṭ ṭ akañkokilāravam ||98||
upā ṭ ṭ amdarpañamrāja-kolāhala-śacī -priyau |
rañga-vidyā dharamvā dakā nukūlaka-karkaṇe ||99||
śrī -rañgākhyamñca kandarpañṣaṭ -pitā-putrakamñtathā |
pārvatī -locanamrāja-cūḍāmañi-jaya-priyau ||100||
rati-lī lamñtribhañgī mñca caccarat vāra-vikramam |
ity ādī n nartane tālān dadhuḥ kṛ ṣ ṇo'sya ca priyāḥ ||101||

śrī -caitanya-padāravinda-madhupa-śrī -rūpa-sevā-phale
diṣ ṭ e śrī -raghunātha-dāsa-kṛ tinā śrī -jī va-saṅgodgate |
kāvye śrī -raghunātha-bhaṭ ṭ a-viraje govinda-lī lāmṛ te
sargo rāsa-vilāsa-varṇanam anu dvā viñśāko'yamgataḥ ||o||

||22||

—o)0(o—

trayoviāṣau sargaù

atha prabandhagānam sa nānā tālaiḥ pṛthag vidham |
kartum ārabhataitābhir vidagdhābhiḥ sanartanam ||1||

śrī -rādhayā nṛtyati kṛṣṇacandre
gāyantya āsan lalitādayas tadā |
citrādayo'nyāḥ kila tāladhārikā
vṛndādayaḥ sabhyatayā vyavasthitāḥ ||2||

kṛṣṇe nṛtyatyekale rādhikādyā
gāyanti smāścaryatālair durūhaiḥ |
tasmin sabhye rādhikādyāḥ krameṇāścaryam
nṛtyamsāṅgahāraṁvyadhus tāḥ ||3||

raṅge kramācchreṇi tayāsthitānām
antaḥ paṭatvaṁnaṭatāṁgatānām |
vīṇādi vādyāvali dhārikāṇāmnānā
prabandhādika gāyikānām ||4||

tata ghana śuṣirāḍhyānaddha kaṇṭha svaraughe
mṛdu vividha gatitve'pyaikyam āpte'ṅganānām |
tad anuga padatālair bhrukarāṅgākṣicālai nanṛtur
iha sakṛṣṇās tāḥ praviśya krameṇa ||5||

kṛṣṇaḥ śrī mān muhur iha samāgatya tāsāṁsamadhyān
nānā-tāla kramavaśatayā cālayan śrī -padābje |
dhunvan prāṇi naṭati nigadann ittham ānandayanis
tās tattā tatthe ḍṛgiti ḍṛgithai ḍṛk tathai ḍṛk tathai thā ||6||

thodik dāṁdāṁkiṭa kiṭa kaṇajhemthokku tho dikku āre
jhemdrāmjhemdrāmkiṭi kiṭi kiṭi idhāmjherkujhemjherkujhemjhem |
thodik dāṁdāṁḍṛmi ḍṛmi ḍṛmi dhāṁkāṁkujhemkāṁkujhemdrām
āgatyaivaṁnaṭati sa hariś cāru pāṭha prabandham ||7||

kūjat kāṁcī kaṭakaviraṇan nūpura dhvāna ramyaṁ
pāṇi dvandvaṁmuhur iha nadat kaṁkaṇaṁcālayantī |
rādhā kṛṣṇa dyuti ghanacaye caṁcaleva sphurantī
nṛtyantī tthamgadati tathathai thaitathai thaitathaithā ||8||

dhāṁdhāṁḍṛk ḍṛk caṁcaṁnināṁṇaṁnināṁṇaṁniṁṁnāṁ
tuttuk tuṁtuṁguḍu guḍu guḍu dhāṁdrāṁguḍu drāṁguḍu drām |
dhek dhek dho dho kiriṭi kiriṭi drāṁdrimi drāṁdrimi drām
āgatyaivaṁmuhur iha mudā śrī -madī śā nanarta ||9||

jhamjhamkurvat kanaka balaye dhunvatī pāṇipadme

tāsāmmadhyāt sapadi lalitā'pyāgatā kṛ ṣ ṇa kāntyā |
śyāme raṅge taḍidiva ghane nṛ tyatī tthamvadantī
thai thai tho tho tigaḍa tigathai tho tathai tho tathaitā ||10||

ḍṛ mi ḍṛ mi ḍṛ mi dho dho mṛ daṅgādi nā daiḥ
kaṇa kaṇa kaṇa vī ṇā śabda miśrair viśākhā |
naṭ ati jhaṇaṇa jhamjhatkāryalākāra jālā
ḍṛ giti ḍṛ giti ḍṛ k thai tho tatho tho bruvāṇā ||11||

kācit svanan nūpura kirkiṇī kā
muhuḥ kvaṇat kaṅkaṇa pāṇi yugmam |
vidhunvatī tthamnaṭ atī r ayantī
thaiyā tathaiyā tathathai tathaiyā ||12||

pāda nyāsaiḥ śrī -kara dvandva cālai
nṛ tyatyanyā nūpura dhvāna miśraiḥ |
tālotthānāyettham uccārayantī thai
thai thai thai thai tathai thai tathai thāḥ ||13||

raṅgamprāptā tad anutathānyā
nṛ tyantī sā lapati tadettham |
thaiyā thaiyā tatha tatha thaiyā
thaiyā thaiyā tigaḍa tathaiyā ||14||

ā ā ī āti ā āti āi ati āā ātiā āti āā ā ā
jyotsnojjvalāṅgamnaṭ ad iva pulinaṃrādhike paśya āre |
āāā āti ā ā naṭ ati ca vipinaṃmanda vāteritamā ā ā ā eti
kṛ ṣ ṇaḥ punar iha nigadan sālāsāṅgamnanarta ||15||

ā i a ā i ati priya hāsaś candrati kundati harisati āre |
kṣ ī rati hī rati hārati āre ā i a ā i a nṛ tyati rādhā ||16||

tā dhik tā dhik dhig iti ninādam
kurvan rāse varamurajo'yam |
lāsyairāsā m atīśaya tuṣ ṭ o
nindatyanyāḥ suravanitāḥ kim ||17||

vaiṇikyō vaiṇivikyaś ca gāyantyas tāladhārikāḥ |
maurajikyaś ca nṛ tyanti nartakī bhiḥ samammudā ||18||

āviṣ ṭ ānāmgāna nṛ tye'ṅganānām
tat tad gatyā'tyuccha sad gāḍha bandham |
nī vī veṇī kuṅcukādi svayamtat
kṛ ṣ ṇaḥ kṣ ipraṃnṛ tyamadhye babandha ||19||

te nānā-śabda bandhena sasṛ jur gāyanī janāḥ |
ṣ a ṛ gā mā pa dhainyākhaiḥ svarai rāgān navān navān ||20||

svarān ālāpayan śuddhān saikī ṛṇāis ca sahasradhā |
gī taṁca mārga-deśī ya-bhedāt tā bahudhā jaguḥ ||21||

prāvṛṇ-nabha iva sa-ghanamsūcī -mūlam iva sa-śuṣ iramgānam |
gaganam ivātitatāntad ratnam iva babhau sadā naddham ||22||

yo'yammahān dhvanir abhūn naṭ a-nartakī nām
maṅgi ra-sad-valaya-karkaṇa-kirkiṇī jaḥ |
pattāla-sampad-anugāmitayā caturṣ u
vādyeṣ u teṣ u kila paṭmatāmsa lebhe ||23||

āsye gī tis tad-abhinayanamsrī -kare śrī -padābje
tālo grī vā kaṭ iṣ u dhuvanāmetrayor dolanaṁca |
savyāsavyāgamana-gamanāntā rakāyāmkat ākṣ aḥ
kṛ ṣ ṇasyābje manasija-sukhamballavī nāntadāsī t ||24||

jā tayah śrutayo yās ca mūrchanā-gamakās ca ye |
noccaranti vinā vī ṇāmkat he tāis tāis ca tā jaguḥ ||25||

asamīsrā jāti ḥ śruti-gamaka-ramyāḥ svāra-tateḥ
samunnī nye yaikā mudita-hariṇā sādhv iti girā |
pupūje teneyāntad api ca tadāyāsam anayad
dhruvābhogamsāsmād alabhatatarāmmānam adhikam ||26||

chālikya-ṇṭ tye rādhāyā deyam anyad apaśyatā |
tuṣ ṭ enātmā'rpitas tasyai kṛ ṣ ṇenāliṅgana-cchalāt ||27||

kṛ ṣ ṇe kāntāmnat ayati mudā kvāpi vaiśī -pragāṇair
narmonnī taṁskhalanam iha sā tasya dṛ ṣ ṭ yā diśantī |
tālamtasya skhalitam api sambhālayanty ātmano
drāk taṁcāpy eṣ ā naṭ ayati tathā kvāpi vī ṇādi-gānaiḥ ||28||

kṛ ṣ ṇena rādhātha tayā samamharir
yathā nanartātra jagāv avādayat |
sāhāyyakotkāpi tayoh sakhī -tatir
nālah tathāsī n ṇṭ ti-gāna-vādena ||29||

tālāvasāne harir ātma-pāṇi-
nyāsampriyā-vakṣ asi sarividhatte |
priyāpi savyena kareṇa tuṣ ṭ ā
nirasyatī śasya karaṁruṣ eva ||30||

jā nubhyāmkṣ itim ālambya prasāryaikā tatau bhujau |
jughūṛ ne kāṭcanī vega-kṣ ipteva smara-cakrikā ||31||
lī lotsarpāpasarpābhyāmdoḥ-prasāra-nikuṭcanaiḥ |
aiṅāny aiṅaiḥ spr ṣ anty anyā ṇṭ timcakre'nya-duṣ karām ||32||

spr ṣ ṭ vā karaikena bhuvamkvacit parā

deham̐parāvṛ tṭya muhur muhur divi |
patanty anṛ tyad bhuvi s̄a kadāpy asau
vinā tad-ā lambanam ambare param ||33||

ūrdhve sthitottā natayā vibhugnā
kṣ ī ṇodarī pāṛṣ ṇiga-veṇir ekā |
nanarta pṛ ṣ ṭ hā tata-śiṅṇinī kā
kṛ ṣ ṭ vā tanor hema-dhanur-lateva ||34||

mañjī rāntargata-vivaragān kāpi tālānurodhād
eka-dvi-tri-krama-vaśatayā vādayantī kalāyān |
sarvān kvāpi sthagayati padau cālayanty atyapūrvam
nṛ tyanty eṣ ā guṇibhir akhilaiḥ sādhu-vādaiḥ pupūje ||35||

gī tamvādyaṁca nṛ tyam̐vidhi-śiva-racitam̐yac ca vaikuṇṭ ha-loke
yal lakṣ mī -kānta-lakṣ mī -caya-naya-racitam̐svena yad yat praṇī tam |
anyāgam̐yam̐yadābhir vraja-vara-lalanā-nartakī bhiś ca sṛ ṣ ṭ am̐
rāse kṛ ṣ ṇas tad etan muhur iha kutukī sarvam ābhir vyatānī t ||36||

kāścit paśyati kāś ca cumbati parāḥ sākūtam ālokate
kāśāñcid daśana-cchadau pibati so'nyāsāmkucāu karṣ ati |
vakṣ oje nakharān atarkitam adhāt kāśām̐ca nṛ tye bhramann
evam̐rāsa-miṣ eṇa tāḥ sa ramayan reme rasābdhau hariḥ ||37||

evam̐gāyan gāyayañś tān svadārāñś
citrañnṛ tyan nartayan nartitas taiḥ |
gī taś caitān ślāghayan ślāghitas tai
reme'tyuccair bālako vā sva-bimbaiḥ ||38||

kācit samāghrāya bhujam̐nijāñśe
nyastam̐hareḥ sādhu-paṭ ī ra-liptam |
ānanda-magnotpulkāśru-kampā
sañcumbya śampeva babhau sthirāv abhre ||39||

sā nṛ tyajā śrāntir amūr mṛ gākṣ ī r
viśrāmayāmāsa vilāsa-vṛ ndāt |
snehākulālī va vibhūṣ ayantī
svedāñkurair bhāla-kapolayos tāḥ ||40||

śithila-vasana-keśāḥ śvāsa-vellat-kucāgrāḥ
śramajala-yuta-bhālāḥ sālasāñgyaḥ kriyāsu |
klama-janita-rucāpi preṣ ṭ ha-netrā tituṣ ṭ im̐
pupūṣ ur adhikam etā rāsa-nṛ tyāvasāne ||41||

phulla-puṇḍarī ka-ṣ aṇḍa-garva-khaṇḍi-cakṣ uṣ o
hiṇḍa-daṇḍajeśa-kuṇḍale'sya gaṇḍa-maṇḍale |
kāpi tāṇḍavāti-paṇḍitā sva-gaṇḍa-maṇḍalam̐
nyasya tena dattam atti parṇa-pūga-carvitam ||42||

sva-sparśotpulakākī rṇe tat-sparśotpulakārcītam |
kṛ ṣ ṇasyānīse bhujamnyasya viśāsrāma kṣ aṇamparā ||43||

kuca-śirasi nidhāyānyonya-saṁsparśa-harṣ ā t
pulakinī pulakādhyāmsvedī-nisveda-yuktam |
śata-śata-śāśi-śī taṁnṛ tyaja-klānti-digdhā
sva-ramaṇa-karam ekā śrānti-śāntimjagāma ||44||

muhū karābjena dāyābdhi-magnas
tāsāmmukhāt sveda-jalāni kṛ ṣ ṇaḥ |
saṁmāṛjayann apy aśakann amāṛṣ ṭ um
tat-sparśa-saukhyād dviguṇī -kṛ tāni ||45||

ekāsu sakhyāmṛ ta-digdhā-buddhiḥ
kāntasya saṁvyāna-paṭ ārcalena |
mamārja sa-sveda-jalamnijāsyam
svasyāpi tenāsyā ca tādṛ śaṁtat ||46||

kṛ ṣ ṇāṅga-saṅgādi-vilāsa-sindhāv
ānanda-jālasya taraṅga-magnāḥ |
bhraśyat-sva-mālyāmbara-kuntalānām
nāsann alaṁsaṁvaraṇe mṛ gākṣ yaḥ ||47||

itthamśamāpya vividhāṅgam ananya-siddham
tābhiḥ samaṁsarasa-rāsa-vilāsa-nṛ tyam |
prodyat-smarampunar amumrati-keli-nṛ tyam
kartuṁsamutka-manasamhi vividya vṛ ndā ||48||

hima-bāluka-bāluke'male puline saha rādhayācyutam |
viniveśya tayoh purāḥ sakhī -nicayaṁsa-gaṇā nyavī viśat ||49||

kusuma-phala-rasais tair bhūri-bhedaiḥ
kṛ tāni maṇi-caṣ aka-bhṛ tāni svādu-vaiśiṣ ṭ ya-bhāṅgi |
vividha-phala-vidaiśair anvitāni nyadhāt sā
hari-hari-dayitānām agrataḥ san-madhūni ||50||

pratyaṅganā-yugala-madhyam asau sva-śaktyā
kṛ ṣ ṇaḥ sphuraṁś tad-adharāmṛ ta-vāsitāni |
hāsair vidaiśa sadṛ śair api tair vidaiśais
tāḥ pāyayann apibad eṣ a madhūni tāni ||51||

kandarpa-mādhvī ka-madākulāṅgī m
kandarpa-mādhvī ka-madānuśiṣ ṭ e |
rādhāṁsamādāya harau praviṣ ṭ e
vinyasta-talpaṁpulīnānta-kuṅjam ||52||

kandarpa-mada-vaiklavyād ghūrṇa-pūrṇekṣ aṇāḥ sakhī ḥ |

vṛ ndāpy ādāya kuṅṅeṣ u pṛ thak pṛ thag aśāyayat ||53||
svādhī na-bharṭṛ kāvasthāmprāpayya rādhikāmtayā |
sahāyayau bahiḥ kṛ ṣ naḥ smayan pūrṇa-manorathaḥ ||54||
tayeritaḥ sa kuṅṅeṣ u praviśya yugapat pṛ thak |
svādhī na-bharṭṛ kāvasthāmprāpayāmāsa tāḥ sakhī ||55||

nirgataḥ kuṅṅa-nikarāt kṛ ṣ naḥ tābhir alakṣ itaḥ |
ekaḥ san rādhikā m āgāt sva-darśana-mṛ du-smitām ||56||

tatrāgatā kuṅṅa-tater nivī tā
dṛ ṣ ṭ vā nijālī mpurato hasantī m |
yatnāvṛ ta-svāṅga-cayāli-pālir
namrānanā lola-dṛ g etayoce ||57||

yo nāyakaḥ so'tra sa vṛ ndayā mayā
raṅge sthitaḥ kvāpi gato na hi kṣ aṇam |
nānartayad vo rati-nartane'sakau
daśedṛ śī vo vapuṣ aḥ kuto'bhavat ||58||

harir asann āha nikuṅṅa-raṅge
naṭ yas tv imā mūrtimatojjvalena |
raty-ākhyā-nṛ tye rasa-nāyakena
sāmarttitā yat sphuṭ a-tat-tad-arkāḥ ||59||

kṛ ṣ ṇe sva-sakhyāmpraṇayodgaterṣ yās
tā ucir asmin rati-nṛ tya eṣ ā |
tvāmnartayantī satatamgurus te
kartumtvayā vāṛchati naḥ praśiṣ yāḥ ||60||

nijecchayā yātra gurūpasattiḥ
syāc chiṣ yatā śāstra-matā tayaiva |
balāmkṛ tā naiva tato na śiṣ yā vyaṁ
gurūs tvānviphalaḥ śramo vām ||61||

jānāsi no no nakulāṅganānām
vṛ ttiṁviśuddhāmsakhi bhogini tvam |
tathāpi sampādayitumsva-sāmyam
kimkhidyase prerṣ ya vṛ thā bhujāṅgam ||62||

itthamvidhāya puru-narma-vihāra-nṛ tyam
tābhiḥ samammada-karī va kareṇubhiḥ saḥ |
tat-tac-chramāpanayanāya kalinda-putryām
kartumsamārabhata vāri-vihāra-nṛ tyam ||63||

toye tadoru-dvayase kadācit
sa nābhi-mātre kva ca kaṅṭ ha-daghne |
ākṛ ṣ ya tās tābhir alamniṣ iktāḥ
priyā hasanti tāḥ kutukī nyaṣ iṛcat ||64||

ekaikābhiḥ pañca-ṣābhiḥ samastābhiḥ pṛthak pṛthak |
nānā-līlā-glahāntābhir vyātyukṣī mīdadhe hariḥ ||65||
jaye tamtamsamādātumglahāntātumparājaye |
anicchubhir dvayamkartumsa tābhiḥ kalahāyate ||66||

rātrau ca cakra-mithunena yutāni bhṛṅgaḥ
phullāmbujāni pibatī ti harau bruvāṇe |
doḥ-svastikena rurudhur hṛdayampriyās tā
vāso'ṛcalena vadanāṁca viśarvitā drāk ||67||

nija-dṛk-vijita-śapharyā ghaṭṭita-prasṛtā svayamharimcakitā |
yat parirebhe rādhā-sakhyāmmene sa tenāsyāḥ ||68||

kamalākamali-sakhī nāmkamalākamali ca visāvisi-pradhanam |
yad abhūt tat paśyata iha dūrāc citramharer mano vijitam ||69||

dvitrābhiḥ pañca-ṣābhiḥ ca saptāṣṭābhiḥ sahācyutaḥ |
vyatanon maṇḍalī -bhūya jala-maṇḍuka-vādyakam ||70||

nirlepatāmkuca-yugāni nirañjanatvam
netrāṇi mokṣam agaman rasanāḥ kacās ca |
nī vyaś ca nirguṇa-daśāmsaha-hāra-mālyā
magnāsu tad-ghana-rase ramaṇī śv amūṣām ||71||

ālepanālarakaraṇair amūṣām
anāvṛtā vāri-vihāra-dhautā |
klinnā mbararodyat-sahajārga-śobhā
lobhāya kṛṣṇasya dṛśos tadāsī t ||72||

tāsāmvakṣas candanaiḥ śveta-toyā
kṛṣṇā sāmyamgaṅgayāsau gatāpi |
śaures tat-tat-keli-saubhāgya-lābhāt
tābhiḥ śāsvat suṣṭhu sā tām ajaiṣī t ||73||

itthamvidhāyāmbu-vihāra-nṛtyam
kāntaḥ sakāntābhir avāpta-tīraḥ |
sakhī -kulair mārjita-keśa-varṣmā
dadhāra pratyudgamanī ya-vastram ||74||

vṛndā tābhiḥ samamkṛṣṇam ānī ya svarṇa-maṇḍapam |
tat-pūrva-kuṭṭime puṣpāstarāṇe tamnyavī viśat ||75||

tataḥ savṛndopanināya vṛndā
kalpāga-valli-phala-samputānī tām |
pūrṇān vicitrāmbara-bhūṣaṇānu-
lepāñjanair nāgaja-varṇakaiś ca ||76||

tat-tan-nāmāṅkitān ālī -tatir ādāya peṭ ikān |
kṛ ṣ ṇamrādhāmsakhī ś cāmūḥ pṛ thak pṛ thag abhūṣ ayat ||77||

harir ujjala-rasa-mūrti-rati-pariṇata-mūrtayo hi rādhādyāḥ |
vidhur ayam asya kalās tā ekā tmano'pi tat-pṛ thag-dehāḥ ||78||

mithaḥ-snehābhyaiḥ-ramyaḥ sakhyodvartana-suprabhāḥ |
tāruṇyāmṛ ta-susnā tā lāvaṇya-rasanojjvalāḥ ||79||

mithaḥ-saubhāgya-tilakāḥ saundarya-sthāsakāṅcitāḥ |
aṣ ṭ ābhiś citritāṅgyaś ca stambhādyair bhāva-varṇakaiḥ ||80||

kilakiṅcita-vivvokādy-unmādotsukatā dibhiḥ |
nānā-bhāvair alārkaraiḥ suṣ ṭ hv-alārkr ta-mūrtayaḥ ||81||
supriyās tāḥ priyā yadyapy antar itthamvibhūṣ itāḥ |
priyālibhir bahir api bhūṣ itā bhūṣ aṅair babhūḥ ||82||
anaṅga-guṭ ikāmsī dhu-vilāsamdugdha-laḍḍukam |
ānī tamrūpa-maṅjaryā yad yāni vṛ ndayā vanāt ||83||
phalāni rasa-rūpāṇi madhu-tulya-rasāni ca |
tān yat tv ācāmya tābhiḥ sa viveśa keli-mandiram ||84||

tasmin mukta-catur-dvāri yamunānila-śī tale |
koṭ i-sūryāṅś u-sad-ratna-cayāṅś u-paramojjvale ||85||
manoja-keli-nilaye'guru-dhūpāti-saurabhe |
vinyasta-ratna-paryarke haṅsa-tulikayānvite ||86||
sūkṣ māmarāvṛ tāvṛ nta-sat-puṣ pāstaraṇopari |
nānopadhāna-citrās te kṛ ṣ ṇaḥ suṣ vāpa kāntayā ||87|| (sandānitakam)

paryarke-pārsva-sthita-khaṭ ṭ ikā-yuge
sukhamniviṣ ṭ e lalitā-viśākhike |
kṛ ṣ ṇāsya-tāmbūla-sucarvitānane
tāmbūlam āsvādayatāmnijeśvarau ||88||

śrī -rūpa-rati-maṅjaryau pāda-saivāhanamtayoh |
cakratuś cāparā dhanyā vyajanais tāv avī jayan ||89||
kṣ aṅamtau paricaryetthamnirgatāḥ keli-mandirāt |
sakhyas tāḥ suṣ upuḥ sve sve kalpa-vṛ kṣ a-latālaye ||90||
śrī -rūpa-maṅjarī -mukhyāḥ sevā-para-sakhī -janāḥ |
tal-lī lā-mandira-bahiḥ kuṭ ṭ ime śīsyire sukham ||91||

yat pālitaṁtata-mukhair vardhitam
lī lā-rasair mitra-gaṅair niṣ evitam |
bhaktaiḥ sadāsvāditam etad-ālibhiḥ
śrī -rādhayā kṛ ṣ ṇa-rasāmṛ tamphalam ||92||

kṛ ṣ ṇāsya vṛ ndā-vipine'tra rādhayā
lī lā anantā madhurāś cakāṣati |
kṣ aṅe kṣ aṅe nūtana-nūtanāḥ śubhā

diñmātram etan mayakā pradarśitam ||93||

śrī -rūpa-darśita-diśā likhitāṣ ṭ akālyā
śrī -rādhikeśa-keli-tatir mayeyam |
sevāsya gyogya-vapuṣ āniśam atra cāsyā
rāgādhva-sādhaka-janair manasā vidheyā ||94||

pādāravinda-bhṛ ṛgeṇa śrī -rūpa-raghunāthayoḥ |
kṛ ṣ ṇa-dāsenā govinda-lī lāmṛ tam idamcitam ||95||

yair etat paripī yate hṛ di lasa-tṛ ṣ ṇā tirekān muhur
brahmādyair apī durgamañvraja-vidhor lī lāmṛ tamrādhayā |
vṛ ndāraṇya-vilāsinī -kumudinī -vṛ ndasya bandhur vraje
kāruṇyād acireṇa vāñchitatamañteṣ āmānotu svayam ||96||

śrī -caitanya-padāravinda-madhupa-śrī -rūpa-sevā-phale
diṣ ṭ e śrī -raghunātha-dāsa-kṛ tinā śrī -jī va-saigodgate |
kāvyē śrī -raghunātha-bhaṭ ṭ a-viraje govinda-lī lāmṛ te
sargo'yamrajanī vilāsa valitaḥ pūrṇas trayovinīśakaḥ ||

||23||

—o)0(o—

iti śrī -kṛ ṣ ṇa-dāsa-kavirāja-gosvāmi-
viracitañśrī -govinda-lī lāmṛ tam
mahā-kāvyañsamāptam

—o)0(o—